

WOORD VOORAF

De sociaaleconomische code van West-Vlaanderen 2013

In "West-Vlaanderen Ontcijferd" editie 2013 worden de meest recente en relevante socio-economische cijfers zowel lokaal als provinciaal gedecodeerd via tabellen, grafieken en kaarten met een beknopte duiding. Een aantal sleutelindicatoren worden op een tijdslijn gezet zodat ook hun evolutie duidelijk is.

Uit duurzaamheidsoverwegingen beperken we dit jaar de gedrukte oplage van de publicatie en stellen we deze voornamelijk digitaal ter beschikking. Wie dit wenst kan echter nog steeds op eenvoudige vraag een gedrukt exemplaar verkrijgen.

Een verder doorgedreven analyse per gemeente ligt op de studieplank en wordt later op het jaar ter beschikking gesteld.

Ik hoop vooral dat deze studie van de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij (POM) West-Vlaanderen een handig instrument is om lokaal regionaal of provinciaal beleid te toetsen aan de nuchtere cijfers en zo nieuwe opportuniteiten te ontdekken.

Uiteraard staan onze diensten steeds ter beschikking om verdere toelichting te verschaffen waar dit gewenst is.

Jean de Bethune
Gedeputeerde voor Economie
Voorzitter POM West-Vlaanderen

INHOUDSTAFEL

DEEL 1

Woord vooraf	1
1. Demografie	5
1. Totale bevolking	5
2. Beroepsbevolking	15
2. Huisvesting en ruimtelijke ordening	21
1. Woningen	21
2. Ruimte voor bedrijven	24
3. Welvaart	31
4. Arbeidsmarkt en opleiding	39
1. Tewerkstelling	39
A. Bezoldigde tewerkstelling	39
B. Grensarbeid	47
C. Zelfstandigen	49
2. Werkloosheid	58
A. Algemeen	58
B. Kansengroepen	67
3. Opleiding	71
A. Algemeen	71
B. Secundair onderwijs	73
C. Hoger onderwijs	78
5. Indicatoren van economische activiteit	89
1. Conjunctuur	89
2. Bruto toegevoegde waarde	92
3. Omzet, uitvoer en investeringen	98
A. Omzet en uitvoer	98
B. Investeringen	100
4. Verloop van de ondernemingen	101
A. Actieve, opgerichte en verdwenen ondernemingen	101
B. Faillissementen	105
C. Collectieve ontslagen	108
5. Onderzoek en ontwikkeling	109
6. Blik op sectoren	119
1. Land- en tuinbouw	119
2. Zeevisserij	126
3. Metaalsector	128
4. Textielsector	131

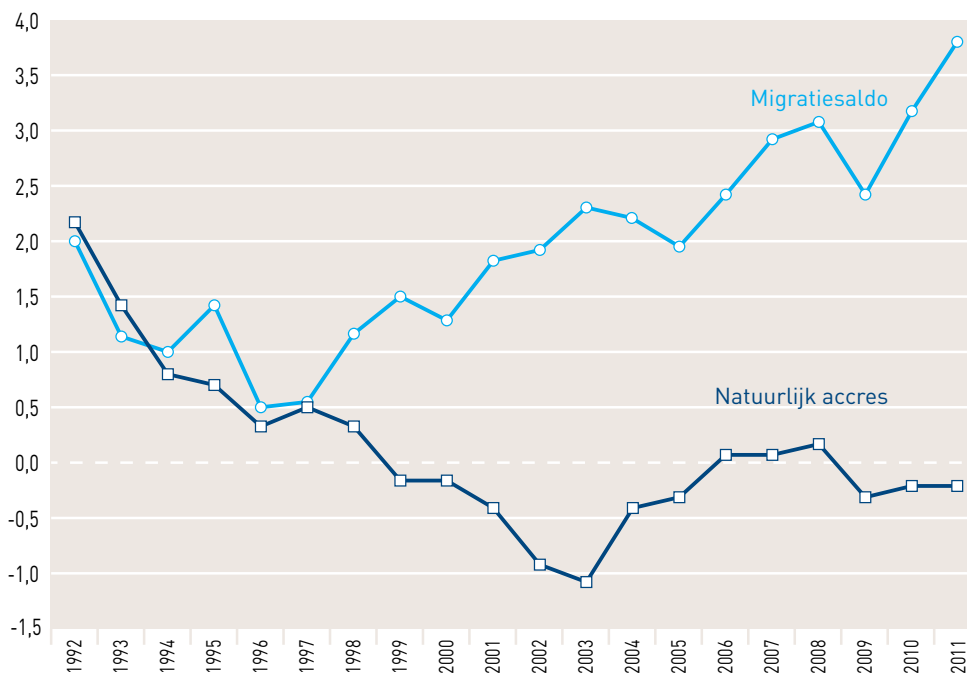
5. Voedingssector	134
6. Bouwsector	137
7. Groothandel	140
8. Kleinhandel	143
9. Horeca	148
10. Transport, logistiek en post	151
11. Zakelijke dienstverlening	154
12. Openbaar bestuur	157
13. Onderwijs	160
14. Gezondheidszorg	163
Afkortingen	167
Andere publicaties	168
DEEL 2 (apart deel)	

1 DEMOGRAFIE

1. TOTALE BEVOLKING

De afgelopen 20 jaar groeide de bevolking in West-Vlaanderen met 5,3%. Het migratiesaldo is de belangrijkste component van deze bevolkingsgroei. De bevolkingspiramide in West-Vlaanderen kent een steeds smaller wordende basis en een steeds breder wordende top: in tien jaar tijd daalde het aandeel min 20-jarigen tot 20,8% terwijl het aandeel 50-plussers steeg tot 41,5% begin 2012. Op 1 januari 2012 telde West-Vlaanderen 39.307 inwoners - 3,4% van de totale bevolking - met een niet-Belgische nationaliteit. Begin 2012 telde West-Vlaanderen 503.438 private huishoudens. In vergelijking met 1 januari 2002 is dit een toename met 8,7%.

Figuur 1.1.1: Evolutie van het natuurlijk accres en het migratiesaldo per 1.000 inwoners (in ‰) in West-Vlaanderen, 1992-2011.

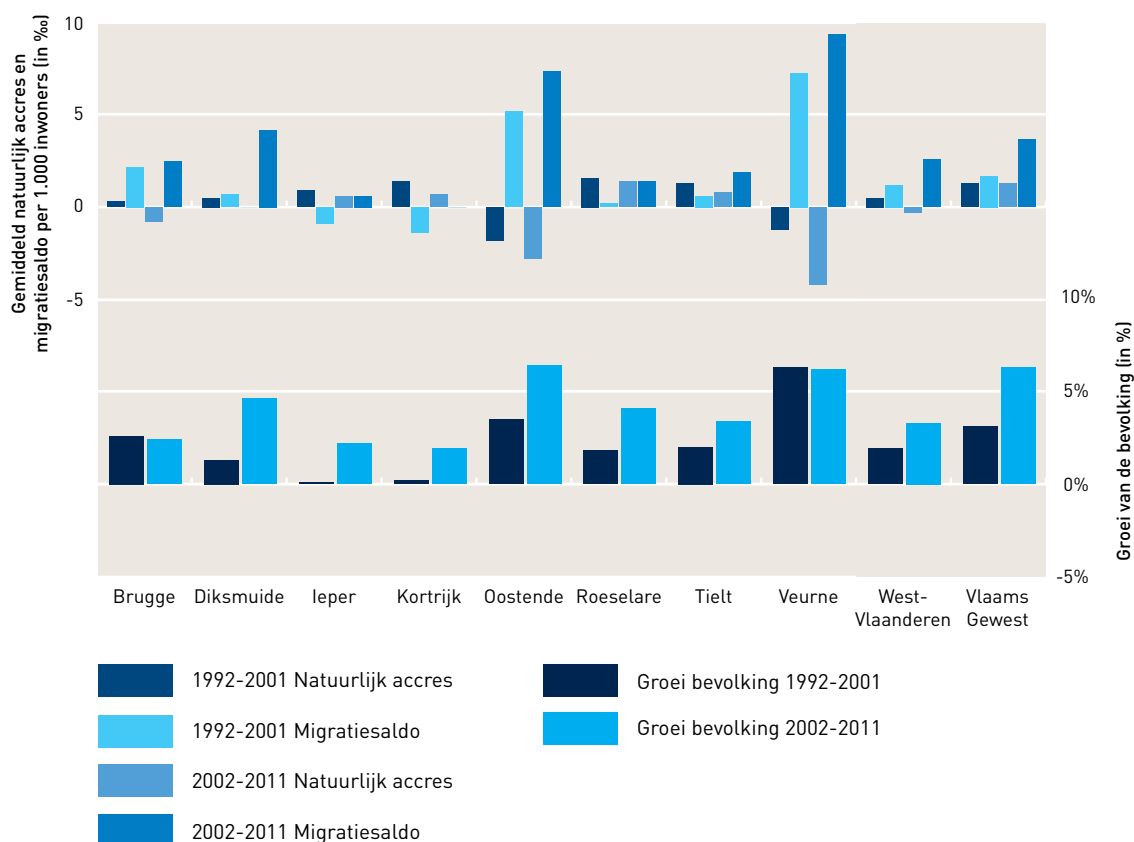

Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Vanaf 1994 is het migratiesaldo de belangrijkste component van de bevolkingsgroei in West-Vlaanderen; voordien was het natuurlijk accres belangrijker.
- Sinds 1997 verloopt het migratiesaldo bijna continu in stijgende lijn. In 1997 bedroeg het migratiesaldo in West-Vlaanderen 0,6‰, in 2011 bereikte het migratiesaldo na twee toenames op rij een nieuw hoogtepunt van 3,8‰.
- Het natuurlijk accres verliep van 1992 tot en met 2003 in dalende lijn. Na een lichte stijging blijft het natuurlijk accres sinds 2004 eerder stabiel. De divergentie tussen het migratiesaldo en het natuurlijk accres werd ook steeds groter, vooral als gevolg van de toename van het migratiesaldo. In de periode 1999-2005 kende West-Vlaanderen zelfs een negatief natuurlijk accres, met een dieptepunt in 2003 van -1,1‰. In de drie daaropvolgende jaren was het natuurlijk accres licht positief, maar sinds 2009 kent West-Vlaanderen opnieuw een licht sterfteoverschot.

Figuur 1.1.2: Evolutie van de bevolking en de bevolkingscomponenten, arrondissementen van West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, periodes 1992-2001 en 2002-2011.

Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

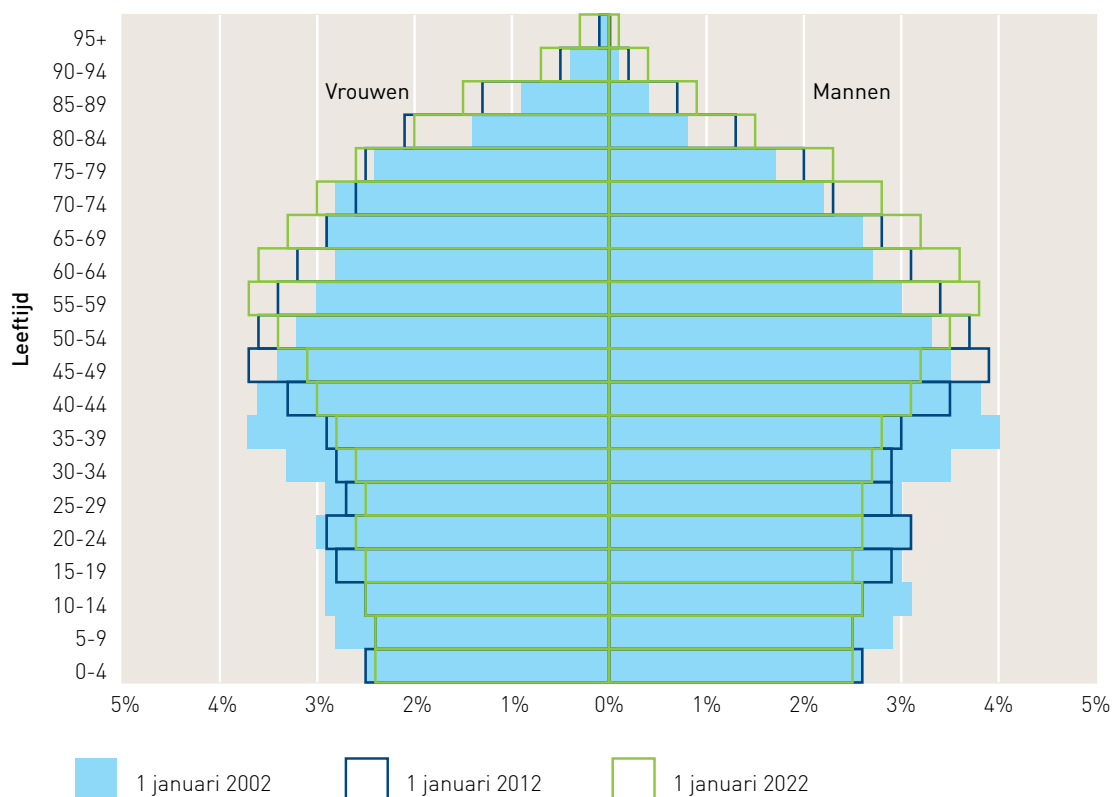
VASTSTELLINGEN

- De afgelopen 20 jaar groeide de bevolking in West-Vlaanderen met 5,3%. In Vlaanderen en België groeide de bevolking de voorbije 20 jaar een stuk sterker met respectievelijk 9,6% en 10,1%.
- In West-Vlaanderen groeide de bevolking in de laatste tien jaar (+3,3%) sterker dan in de periode 1992-2001 (+1,9%). Met uitzondering van Brugge en Veurne was dit ook het geval voor de West-Vlaamse arrondissementen.
- In alle West-Vlaamse arrondissementen is het natuurlijk accres in de periode 2002-2011 kleiner of zelfs negatief (Brugge) geworden in vergelijking met de periode 1992-2001. Het migratiesaldo is daarentegen in elk West-Vlaams arrondissement ofwel positief en groter geworden ofwel niet langer negatief (Ieper en Kortrijk) gebleven.
- De arrondissementen Veurne en Oostende kenden de afgelopen 20 jaar met respectievelijk +12,9% en +10,2% een sterke bevolkingsgroei die zelfs boven het Belgische gemiddelde uitstak. Dit kan volledig worden toegeschreven aan een opvallend groot inwijkingsoverschot, in zowel de periode 1992-2001 als 2002-2011, dat zelfs het aanzienlijke sterfteoverschot in beide perioden in deze regio's ruimschoots kon compenseren.
- Ook de bevolkingsgroei in de arrondissementen Roeselare (+6%), Diksmuide (+5,9%) en Tielt (+5,4%) was de voorbije 20 jaar groter dan gemiddeld in West-Vlaanderen. In Diksmuide was een aanzienlijk inwijkingsoverschot de belangrijkste component in de bevolkingsgroei. In Roeselare daarentegen was een geboorteoverschot de voornaamste component. In Tielt waren een inwijkingsoverschot en een geboorteoverschot nagenoeg even belangrijk voor de bevolkingsgroei.

- Met een bevolkingsgroei van 5% in de periode 1992-2011 bleef het arrondissement Brugge net onder het West-Vlaamse gemiddelde. De bevolkingsgroei in Brugge kan volledig worden toegeschreven aan een positief migratiesaldo.
- In de arrondissementen Ieper (+2,3%) en Kortrijk (+2,1%) bleef de bevolkingsgroei de afgelopen 20 jaar een eind onder het West-Vlaamse groeicijfer. In beide arrondissementen was de beperkte bevolkingsgroei voornamelijk het gevolg van een geboorteoverschot.

Figuur 1.1.3: Bevolking naar leeftijd en geslacht in West-Vlaanderen, 1 januari 2002, 1 januari 2012 en 1 januari 2022.

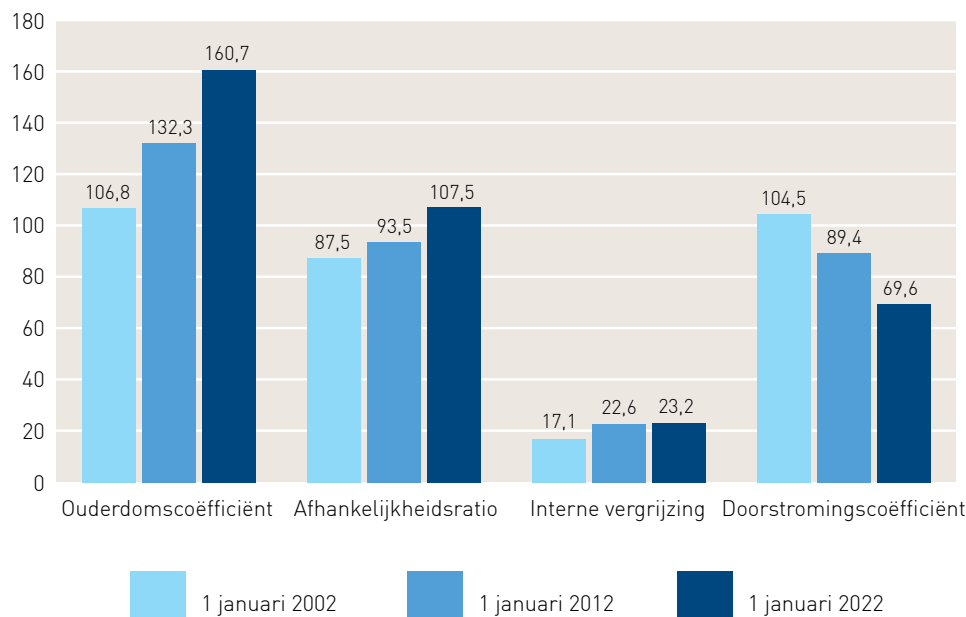

Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister (1 januari 2002 en 1 januari 2012), Bevolkingsprognoses Provincie West-Vlaanderen i.k.v. DC NOISE (1 januari 2022), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- De West-Vlaamse bevolkingspiramide wordt gekenmerkt door een steeds smaller wordende basis. Het aandeel min 20-jarigen in de West-Vlaamse bevolking nam in tien jaar tijd af van 22,6% op 1 januari 2002 tot 20,8% op 1 januari 2012. Verwacht wordt dat het aandeel jongeren verder zal dalen tot 19,9% op 1 januari 2022.
- De top van de West-Vlaamse bevolkingspiramide wordt daarentegen steeds breder. Op 1 januari 2002 was 36,6% van de inwoners in West-Vlaanderen 50 jaar of ouder; tien jaar later was dit aandeel gestegen tot 41,5%. Volgens prognoses zal het aandeel West-Vlamingen van 50 jaar of ouder verder stijgen tot 46,3% op 1 januari 2022. Ook het aandeel 80-plussers steeg de afgelopen tien jaar van 4,1% begin 2002 tot 6,2% begin 2012. Volgens prognoses zal het aandeel 80-plussers in de West-Vlaamse bevolking verder stijgen tot 7,4% begin 2022.
- De West-Vlaamse bevolking telt iets meer vrouwen (50,7%) dan mannen (49,3%). Tot de leeftijd van 60 jaar zijn de mannen sterker vertegenwoordigd; vanaf 60 jaar - en zeker bij de leeftijdscategorieën vanaf 70 jaar - zijn de vrouwen duidelijk sterker vertegenwoordigd.

Figuur 1.1.4: Bevolkingsmaatstaven (in %) voor West-Vlaanderen, 1 januari 2002, 1 januari 2012 en 1 januari 2022.

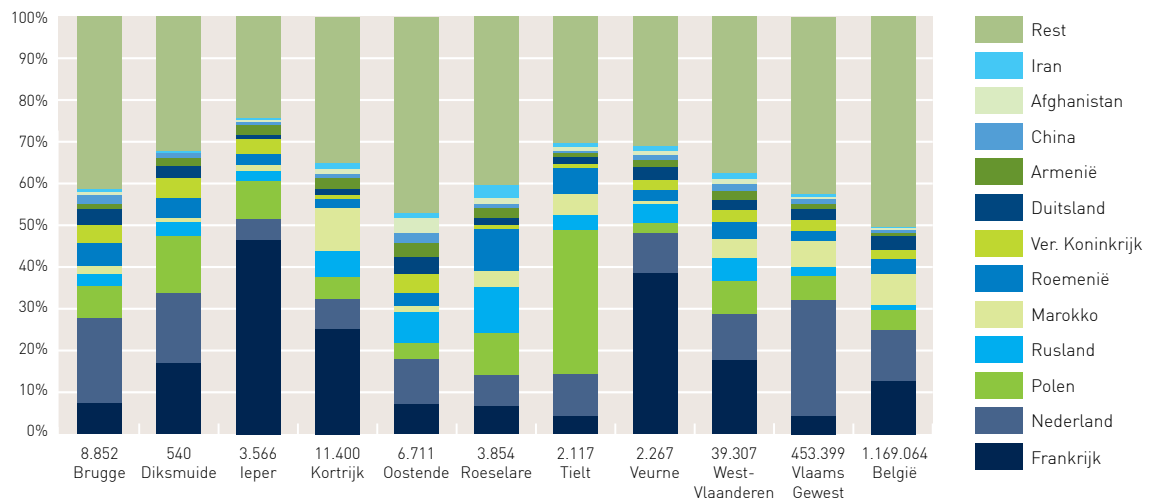

Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister (1 januari 2002 en 1 januari 2012), Bevolkingsprognoses Provincie West-Vlaanderen i.k.v. DC NOISE (1 januari 2022), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Op 1 januari 2002 telde de West-Vlaamse bevolking iets meer ouderen dan jongeren; de verhouding tussen beiden bedroeg 106,8%. Tien jaar later is de ouderdomscoëfficiënt sterk toegenomen tot 132,3%. Verwacht wordt dat het onevenwicht tussen ouderen en jongeren nog sterker zal oplopen tot 160,7% op 1 januari 2022. Deze evolutie zal ongetwijfeld een belangrijke impact hebben op het sociaaleconomisch beleid (wonen, werken...).
- Begin 2002 telde West-Vlaanderen 87,5 niet-actieven per 100 actieven. Begin 2012 is deze afhankelijkheidsratio gestegen tot 93,5% en volgens prognoses zal het aantal niet-actieven begin 2022 groter zijn dan het aantal actieven; verwacht wordt dat de verhouding tussen beiden zal toenemen tot 107,5%.
- Het aandeel 80-plussers in de West-Vlaamse bevolking van 60 jaar of ouder is sterk gestegen van 17,1% op 1 januari 2002 tot 22,6% op 1 januari 2012. Verwacht wordt dat de interne vergrijzing verder zal toenemen, zij het minder sterk, tot 23,2% op 1 januari 2022.
- Begin 2002 telde West-Vlaanderen meer potentiële instromers op de arbeidsmarkt dan potentiële uitstromers; de verhouding tussen beiden bedroeg 104,5%. Tien jaar later is de doorstromingscoëfficiënt sterk gedaald tot 89,4% waardoor vanuit demografisch oogpunt de vervanging van uittrekers op de arbeidsmarkt niet meer gegarandeerd is in West-Vlaanderen. Volgens prognoses zal het onevenwicht tussen in- en uitstromers verder sterk stijgen.

Figuur 1.1.5: Niet-Belgen naar voornaamste nationaliteiten, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 1 januari 2012.

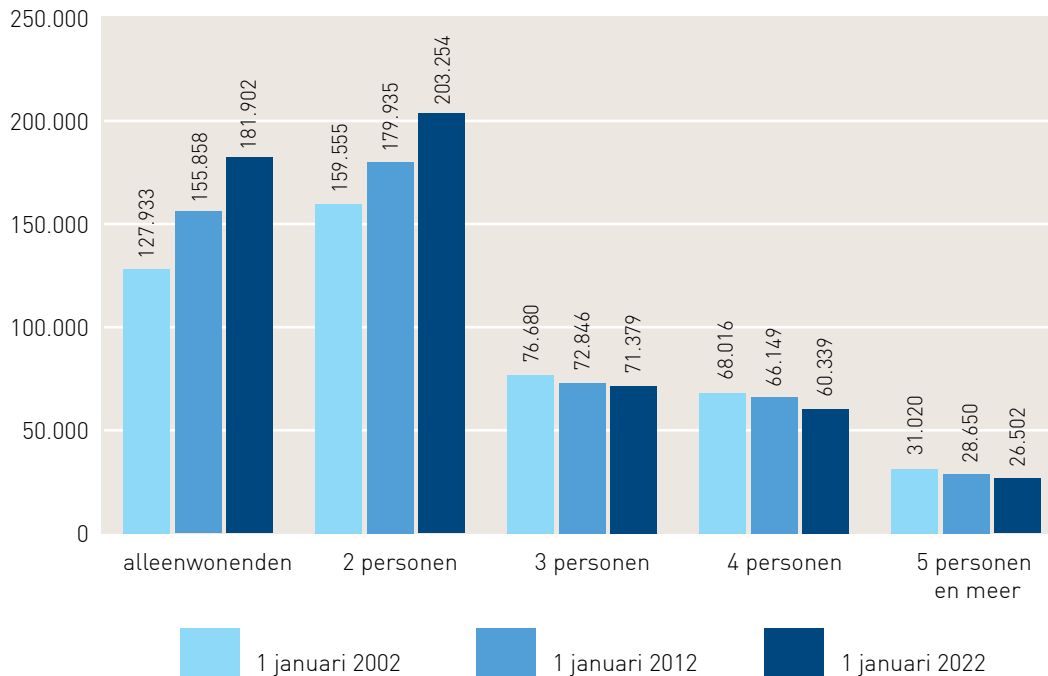

Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Op 1 januari 2012 hadden 39.307 inwoners in West-Vlaanderen een niet-Belgische nationaliteit. Hiermee telde West-Vlaanderen 8,7% van het totale aantal niet-Belgen in het Vlaamse Gewest. In West-Vlaanderen maken de niet-Belgen 3,4% uit van de totale bevolking; in het Vlaamse Gewest ligt het aandeel niet-Belgen in de totale bevolking hoger (7,1%). In België loopt het aandeel inwoners met een niet-Belgische nationaliteit op tot 10,6%.
- In de arrondissementen Kortrijk (29%) en Brugge (22,5%) vinden we ruim de helft van alle niet-Belgen in West-Vlaanderen. Oostende vervolledigt de top drie met 17,1% van alle niet-Belgen in West-Vlaanderen. Onderaan de rangschikking vinden we Diksmuide met slechts 1,4% van alle West-Vlamingen met een niet-Belgische nationaliteit.
- Van alle niet-Belgen in West-Vlaanderen heeft 17,7% de Franse nationaliteit. Ter vergelijking: in Vlaanderen en België ligt het aandeel Fransen een stuk lager (respectievelijk 4,4% en 12,8%). Binnen West-Vlaanderen vinden we – zoals kon worden vermoed – uitschieters in de grensarrondissementen Ieper (46,6%) en Veurne (38,5%) en in mindere mate Kortrijk (25,2%).
- In West-Vlaanderen heeft 11,1% van de niet-Belgen de Nederlandse nationaliteit. In Vlaanderen is ruim een vierde (27,6%) van alle niet-Belgen een Nederlander. Binnen West-Vlaanderen tellen het grensarrondissement Brugge (20,6%) en Diksmuide (16,9%) een groter aandeel Nederlandse niet-Belgen dan gemiddeld in West-Vlaanderen.
- In vergelijking met het Vlaamse Gewest telt West-Vlaanderen een relatief hoger aandeel Polen (7,9%), Russen (5,5%) en Roemenen (4,0%) onder haar niet-Belgen. Marokkaanse niet-Belgen zijn dan weer sterker vertegenwoordigd in Vlaanderen dan in West-Vlaanderen (4,6%). In vergelijking met het West-Vlaamse gemiddelde telt Tielt een opvallend hoog aandeel Poolse niet-Belgen (34,4%). Roeselare telt dan weer opvallend meer Russische (11%) en Roemeense (9,9%) niet-Belgen. In Kortrijk zijn de Marokkaanse niet-Belgen (10,4%) een stuk sterker vertegenwoordigd dan gemiddeld in West-Vlaanderen.

Figuur 1.1.6: Evolutie van het aantal private huishoudens naar grootte in West-Vlaanderen, 1 januari 2002, 1 januari 2012 en 1 januari 2022.

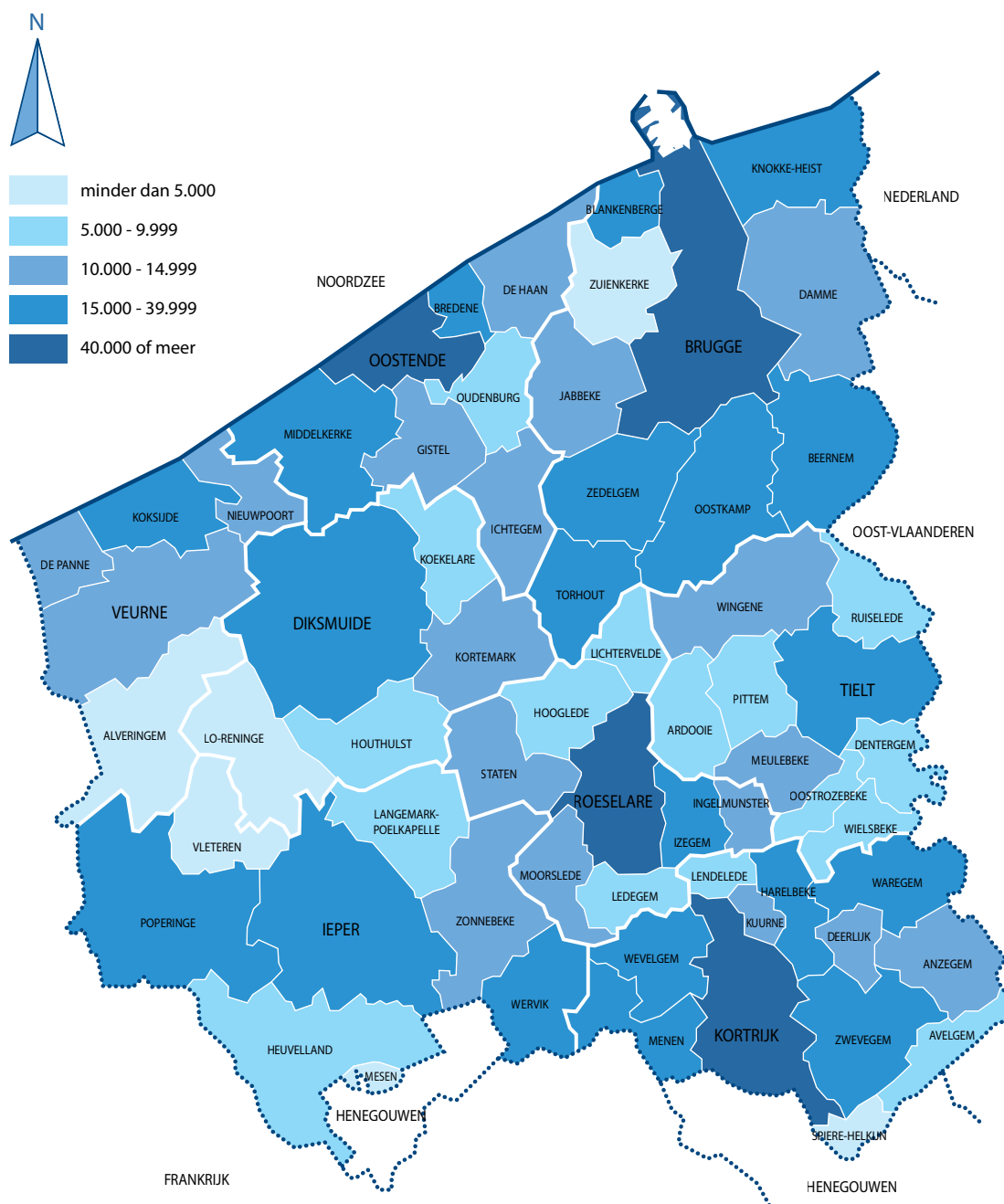

Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister (1 januari 2002), Bevolkingskubussen Provincie West-Vlaanderen o.b.v. Rijksregister (1 januari 2012), Bevolkingsprognoses Provincie West-Vlaanderen i.k.v. DC NOISE (1 januari 2022), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Begin 2012 telde West-Vlaanderen 503.438 private huishoudens. In vergelijking met 1 januari 2002 is dit een toename met 8,7%. Verwacht wordt dat het aantal private huishoudens de komende tien jaar nog verder zal stijgen met 7,9%.
- De afgelopen tien jaar steeg het aantal alleenwonenden in West-Vlaanderen met 21,8%. Volgens prognoses zal het aantal alleenwonenden in de periode 2012-2022 verder toenemen met 16,7%. Ook het aantal tweepersoonshuishoudens kende de voorbije tien jaar een toename (+12,8%), zij het iets minder sterk dan bij de alleenwonenden. Verwacht wordt dat het aantal tweepersoonshuishoudens 13% hoger zal liggen op 1 januari 2022 in vergelijking met begin 2012. Bij de huishoudens met drie of meer personen was er in de periode 2002-2012 een afname met 4,6% en verwacht wordt dat deze dalende trend zich verder zal zetten in de periode 2012-2022.
- Doordat het aantal alleenwonenden de afgelopen tien jaar sneller steeg dan het aantal tweepersoonshuishoudens, steeg het aandeel alleenwonenden sterker (van 27,6% in 2002 naar 31% in 2012) dan het aandeel tweepersoonshuishoudens (van 34,4% in 2002 naar 35,7% in 2012). Ook de verwachte stijging van het aantal alleenwonenden in de periode 2012-2022 is groter dan bij het aantal tweepersoonshuishoudens. Hierdoor zal ook het aandeel alleenwonenden sterker stijgen (van 31% in 2012 naar 33,5% in 2022) dan het aandeel tweepersoonshuishoudens (van 35,7% in 2012 naar 37,4% in 2022). De huishoudens met drie of meer personen zullen daarentegen een steeds kleiner deel van de West-Vlaamse huishoudens vertegenwoordigen.

Kaart 1.1.1: Totale bevolking, gemeenten van West-Vlaanderen, 1 januari 2012.

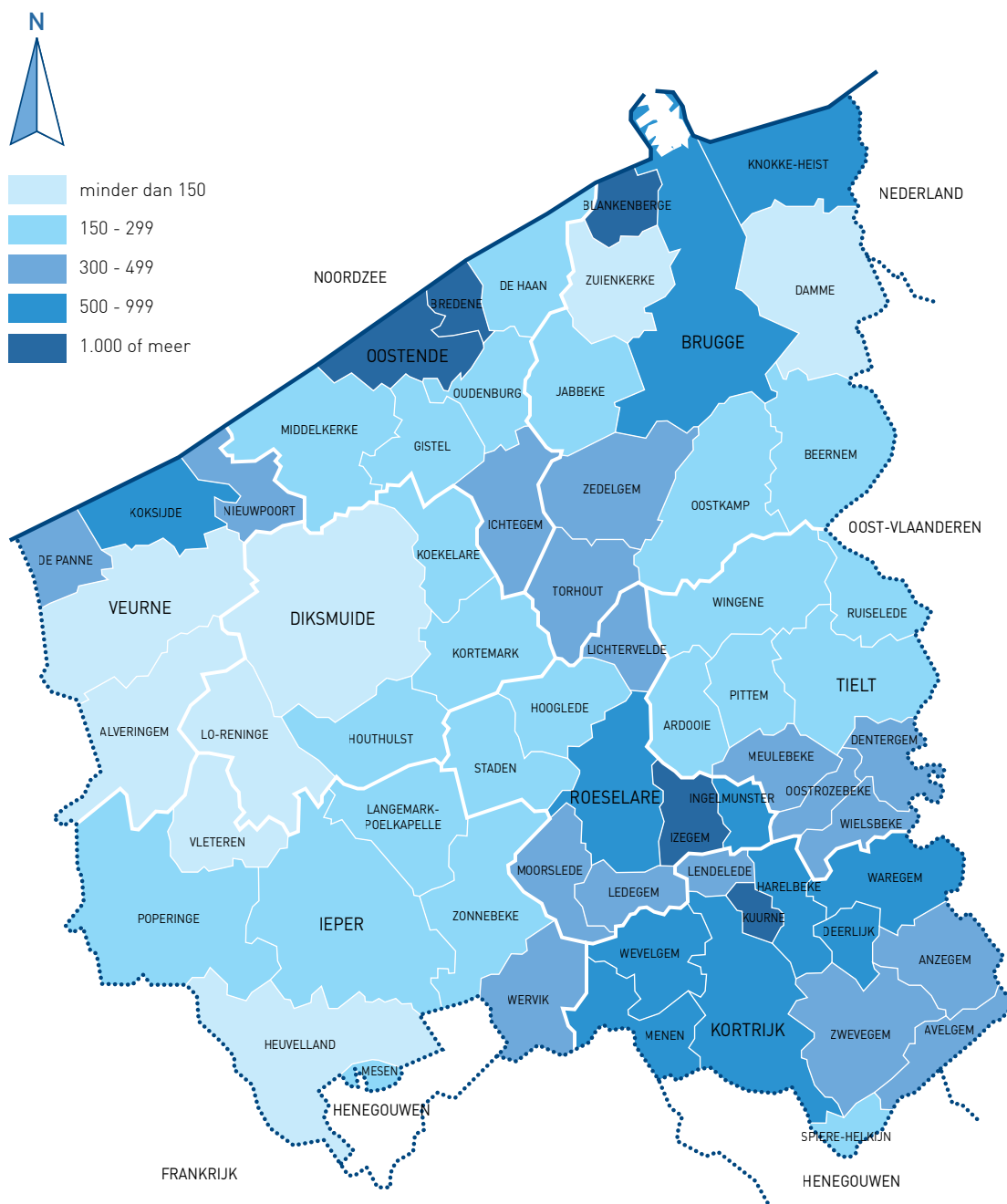

Minimum: Mesen 952
 Maximum: Brugge 117.170

West-Vlaanderen: 1.169.990
 Vlaams Gewest: 6.350.765
 België: 11.035.948

Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister.
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 1.1.2: Bevolkingsdichtheid, gemeenten van West-Vlaanderen, 1 januari 2012.

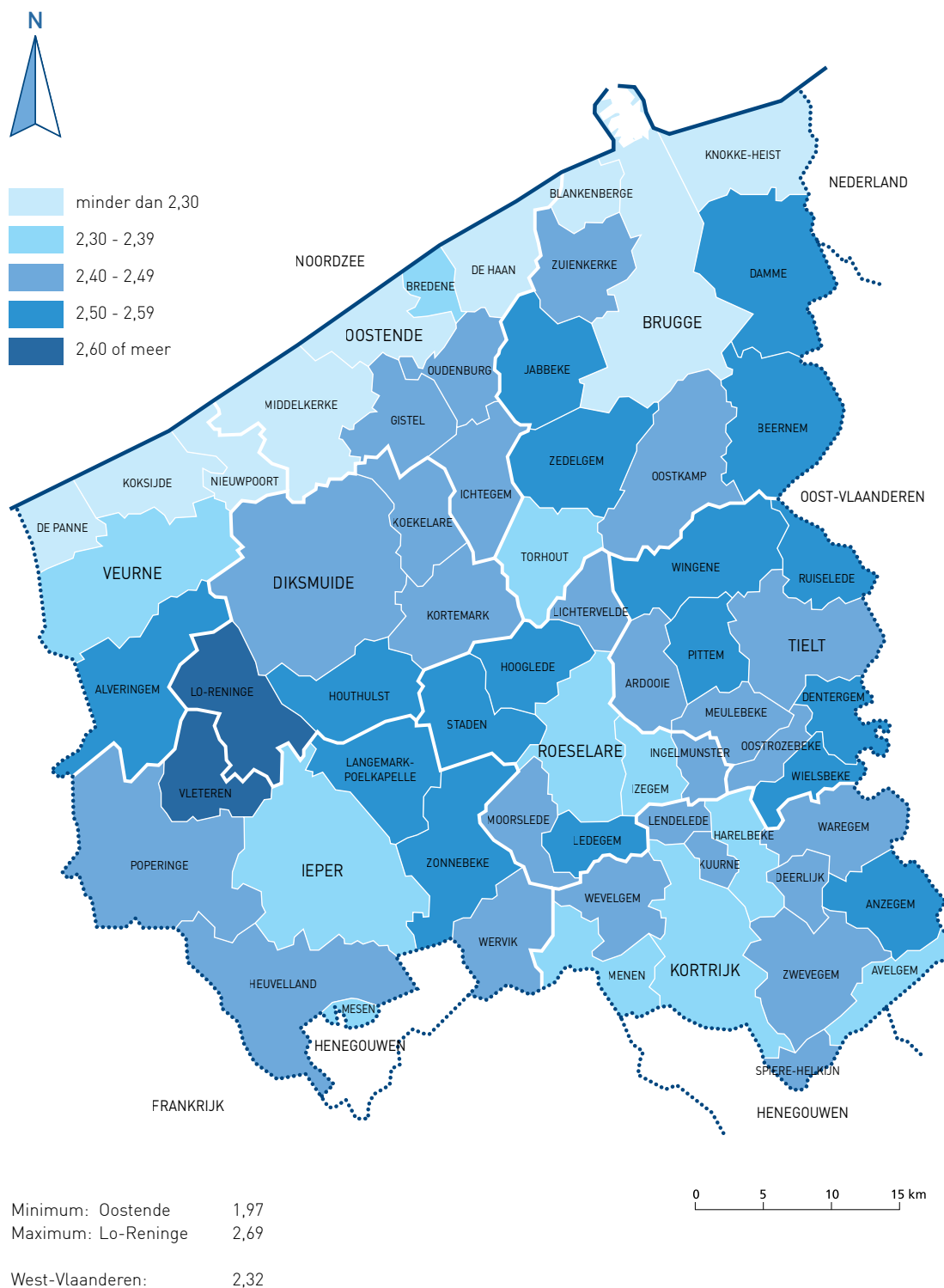

Minimum:	Veurne	42
Maximum:	Oostende	1.863
West-Vlaanderen:		372
Vlaams Gewest:		470
België:		362

Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister.
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 1.1.3: Gemiddelde grootte van een privaat huishouden, gemeenten van West-Vlaanderen, 1 januari 2012.

Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister, Bevolkingskubussen Provincie West-Vlaanderen o.b.v. Rijksregister.
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

2. BEROEPSBEVOLKING

In de periode 2006-2010 steeg de beroepsbevolking in West-Vlaanderen met 2,3% tot 533.498 personen. In West-Vlaanderen liggen zowel de werkzaamheidsgraad als de activiteitsgraad boven het Vlaamse en Belgische gemiddelde.

Tabel 1.2.1: Evolutie van de bevolking (a) naar socio-economische positie, werkzaamheidsgraad en activiteitsgraad, West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2006-2010.

		Werkenden (1)	Niet- werkende werk- zoekenden (2)	Beroeps- bevolking (1) + (2)	Totale bevolking (b)	Werkzaam- heidsgraad	Activiteits- graad
West- Vlaanderen	2006	488.390	33.103	521.493	696.535	70,1%	74,9%
	2010	502.309	31.189	533.498	704.019	71,3%	75,8%
	evolutie	+2,8%	-5,8%	+2,3%	+1,1%	+1,2%punt	+0,9%punt
Vlaams Gewest	2006	2.601.376	214.512	2.815.887	3.801.337	68,4%	74,1%
	2010	2.708.519	205.149	2.913.668	3.898.212	69,5%	74,7%
	evolutie	+4,1%	-4,4%	+3,5%	+2,5%	+1,1%punt	+0,6%punt
België	2006	4.179.593	585.663	4.765.256	6.557.753	63,7%	72,7%
	2010	4.372.792	563.629	4.936.421	6.788.555	64,4%	72,7%
	evolutie	+4,6%	-3,8%	+3,6%	+3,5%	+0,7%punt	+0,0%punt

(a) Bevolking 18-64 jaar.

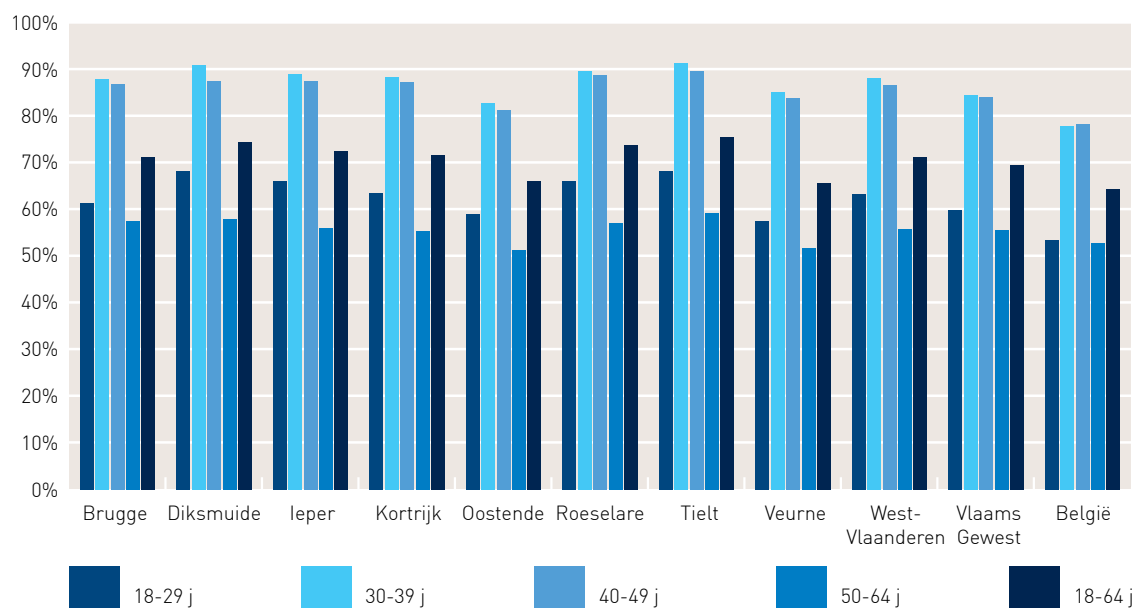
(b) Beroepsbevolking + inactieven.

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In de periode 2006-2010 groeide de beroepsbevolking in West-Vlaanderen met 2,3% tot 533.498 personen. In het Vlaamse Gewest en België was de relatieve toename van de beroepsbevolking in dezelfde periode groter (respectievelijk +3,5% en +3,6%). In 2010 had West-Vlaanderen een aandeel van 18,3% in de Vlaamse beroepsbevolking.
- De stijging van de beroepsbevolking tussen 2006 en 2010 was in zowel West-Vlaanderen, Vlaanderen als België het gevolg van een afname van het aantal niet-werkende werkzoekenden (nwwz) en een toename van het aantal werkenden. In West-Vlaanderen was de relatieve afname van het aantal nwwz (-5,8%) groter dan in Vlaanderen (-4,4%) en België (-3,8%) terwijl de relatieve toename van het aantal werkenden in West-Vlaanderen (+2,8%) dan weer een stuk onder het Vlaamse (+4,1%) en Belgische (+4,6%) cijfer lag.
- Tussen 2006 en 2010 groeide de totale bevolking tussen 18 en 64 jaar met 1,1% in West-Vlaanderen. In het Vlaamse Gewest (+2,5%) en België (+3,5%) was de relatieve toename van de totale bevolking in dezelfde periode groter. In 2010 telde West-Vlaanderen 18,1% van de inwoners tussen 18 en 64 jaar in het Vlaamse Gewest.
- Aangezien het aantal werkenden in de periode 2006-2010 in zowel West-Vlaanderen, Vlaanderen als België sneller steeg dan de totale bevolking, steeg ook de werkzaamheidsgraad. In West-Vlaanderen bleef de werkzaamheidsgraad (71,3%) beduidend groter dan in België (64,4%) en Vlaanderen (69,5%).
- In West-Vlaanderen en Vlaanderen steeg de beroepsbevolking sneller dan de totale bevolking waardoor de verhouding tussen beide, de activiteitsgraad, steeg in de periode 2006-2010. In België was de relatieve toename van de beroepsbevolking even groot als bij de totale bevolking, waardoor de activiteitsgraad statusquo bleef. In West-Vlaanderen was in 2010 ruim drie vierde (75,8%) van de totale bevolking beroepsactief, wat iets meer is dan in Vlaanderen (74,7%) en België (72,7%).

Figuur 1.2.1: Werkzaamheidsgraad naar leeftijdsklasse, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2010.

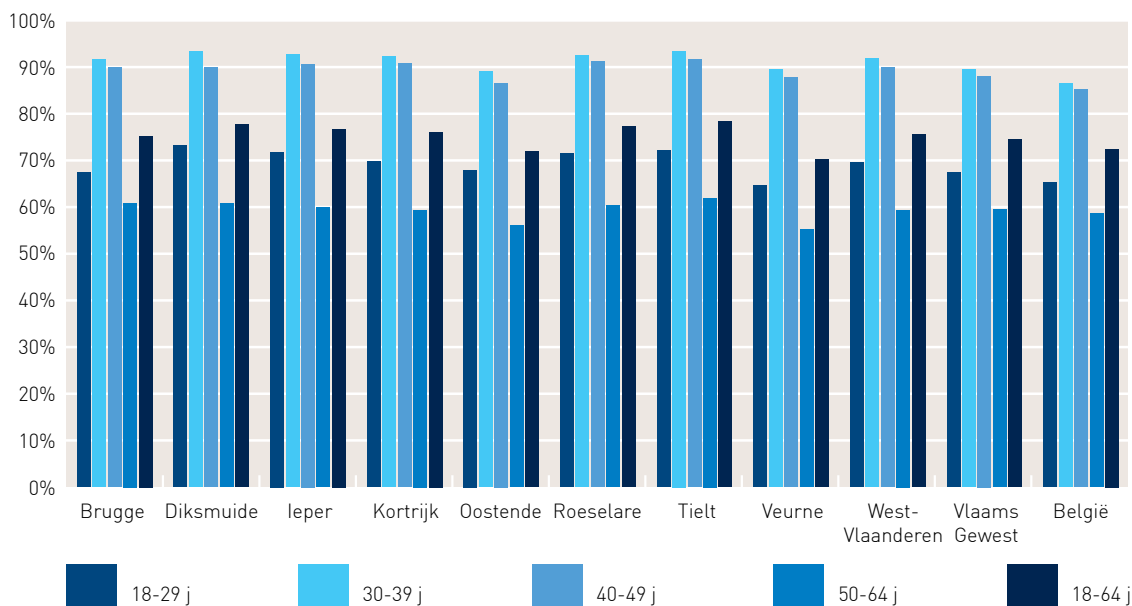

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In alle leeftijdscategorieën was de werkzaamheidsgraad in West-Vlaanderen hoger dan in Vlaanderen en België.
- De werkzaamheidsgraad bij de 30 tot 39-jarigen en de 40 tot 49-jarigen was in elke regio hoger dan de totale werkzaamheidsgraad. Het omgekeerde was het geval voor de 18 tot 29-jarigen en de 50-plussers. In West-Vlaanderen was de werkzaamheidsgraad bij de 30 tot 39-jarigen (88,1%) duidelijk groter dan bij de 40 tot 49-jarigen (86,6%); in het Vlaamse Gewest was het verschil tussen de werkzaamheidsgraad in deze leeftijdscategorieën minder groot (respectievelijk 84,5% en 84,1%). In België daarentegen was de werkzaamheidsgraad bij de 40 tot 49-jarigen (78,4%) iets groter dan bij de 30 tot 39-jarigen (77,9%). In zowel West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest als België was de werkzaamheidsgraad bij de 18 tot 29-jarigen groter dan bij de 50-plussers.
- Binnen West-Vlaanderen kende het arrondissement Tielt de hoogste werkzaamheidsgraad (75,6%). Diksmuide en Roeselare vervulden de top drie met respectievelijk 74,5% en 73,9%. Onderaan de rangschikking vinden we de arrondissementen Veurne (65,7%) en Oostende (66%).
- Het arrondissement Tielt kende in elke leeftijdscategorie de hoogste werkzaamheidsgraad. Bij de 18 tot 29-jarigen deelde Tielt wel de eerste plaats met het arrondissement Diksmuide. In Oostende was de werkzaamheidsgraad in alle leeftijdscategorieën het laagst. De categorie van de 18 tot 29-jarigen vormde hierop de uitzondering; in deze categorie kende enkel het arrondissement Veurne een nog lagere werkzaamheidsgraad dan Oostende.

Figuur 1.2.2: Activiteitsgraad naar leeftijdsklasse, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2010.

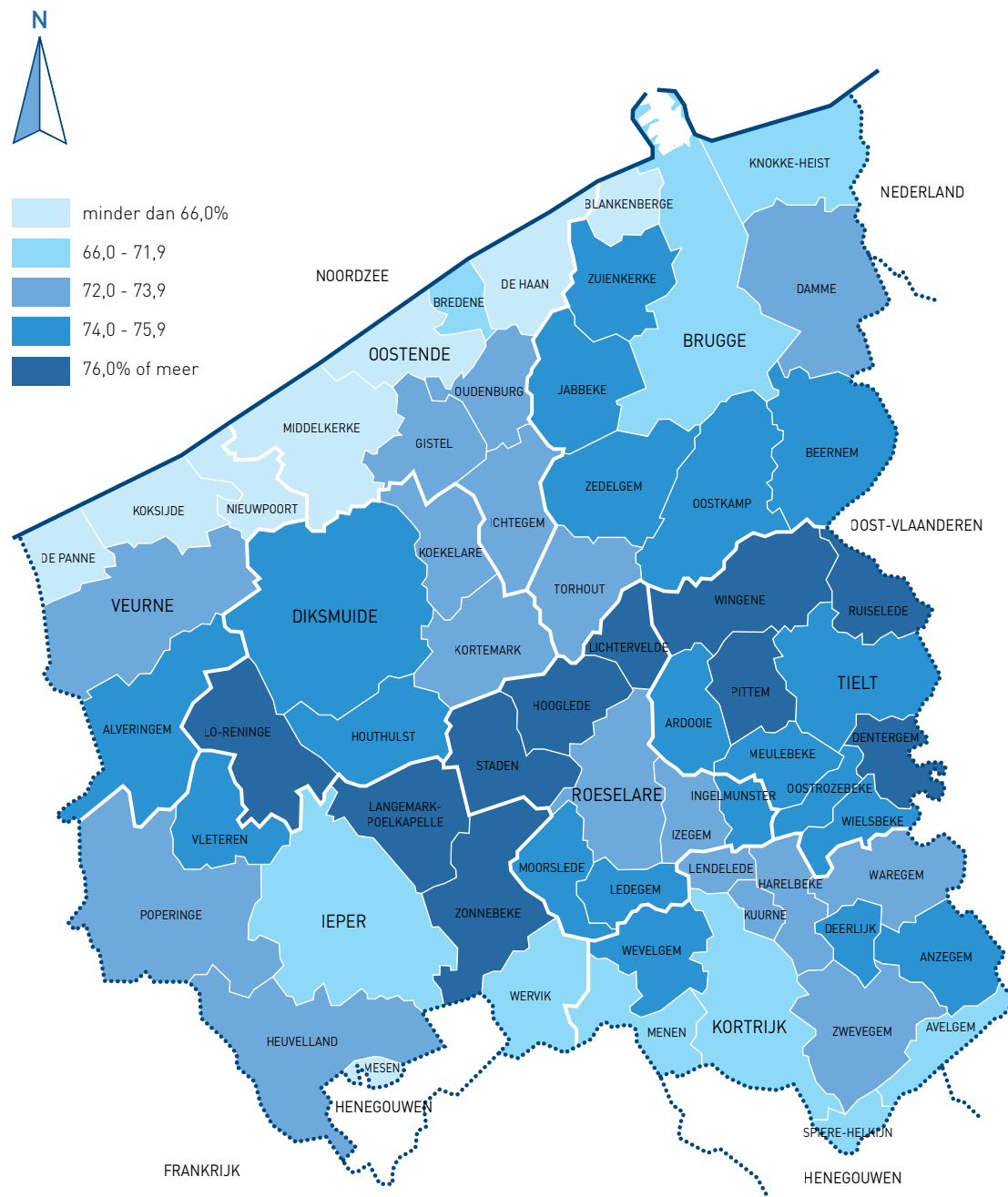

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Behalve bij de 50-plussers lag de activiteitsgraad in West-Vlaanderen in elke leeftijdscategorie duidelijk hoger dan in Vlaanderen of België. Bij de 50-plussers lag de activiteitsgraad in West-Vlaanderen (59,6%) net onder het Vlaamse cijfer (59,7%), maar wel boven het Belgische gemiddelde (58,8%).
- De activiteitsgraad bij de 30 tot 39-jarigen was zowel in West-Vlaanderen, Vlaanderen als België het grootst. Ook de activiteitsgraad bij de 40 tot 49-jarigen lag overall een eind boven de totale activiteitsgraad voor alle leeftijdsgroepen. De leeftijdscategorieën van de 18 tot 29-jarigen en de 50-plussers kenden een activiteitsgraad die een eind onder de totale activiteitsgraad lag.
- Binnen West-Vlaanderen kende het arrondissement Tielt de hoogste activiteitsgraad (78,6%), op de voet gevolgd door Diksmuide (78%) en Roeselare (77,6%). In de arrondissementen Oostende en Veurne was het aandeel van de beroepsbevolking in de totale bevolking het laagst (respectievelijk 72,2% en 70,4%).
- Met uitzondering van de 18 tot 29-jarigen was de activiteitsgraad in Tielt in alle leeftijdscategorieën het grootst. Bij de 18 à 29-jarigen moest Tielt enkel het arrondissement Diksmuide laten voorgaan. Veurne kende de laagste activiteitsgraad bij de 18 tot 29-jarigen en de 50 tot 54-jarigen. Bij de overige leeftijdscategorieën ging Veurne enkel het arrondissement Oostende vooraf.

Kaart 1.2.1: Werkzaamheidsgraad (a), gemeenten van West-Vlaanderen, 2010.

Minimum: Mesen	61,6%
Maximum: Lo-Reninge	77,8%
West-Vlaanderen:	71,3%
Vlaams Gewest:	69,5%
België:	64,4%

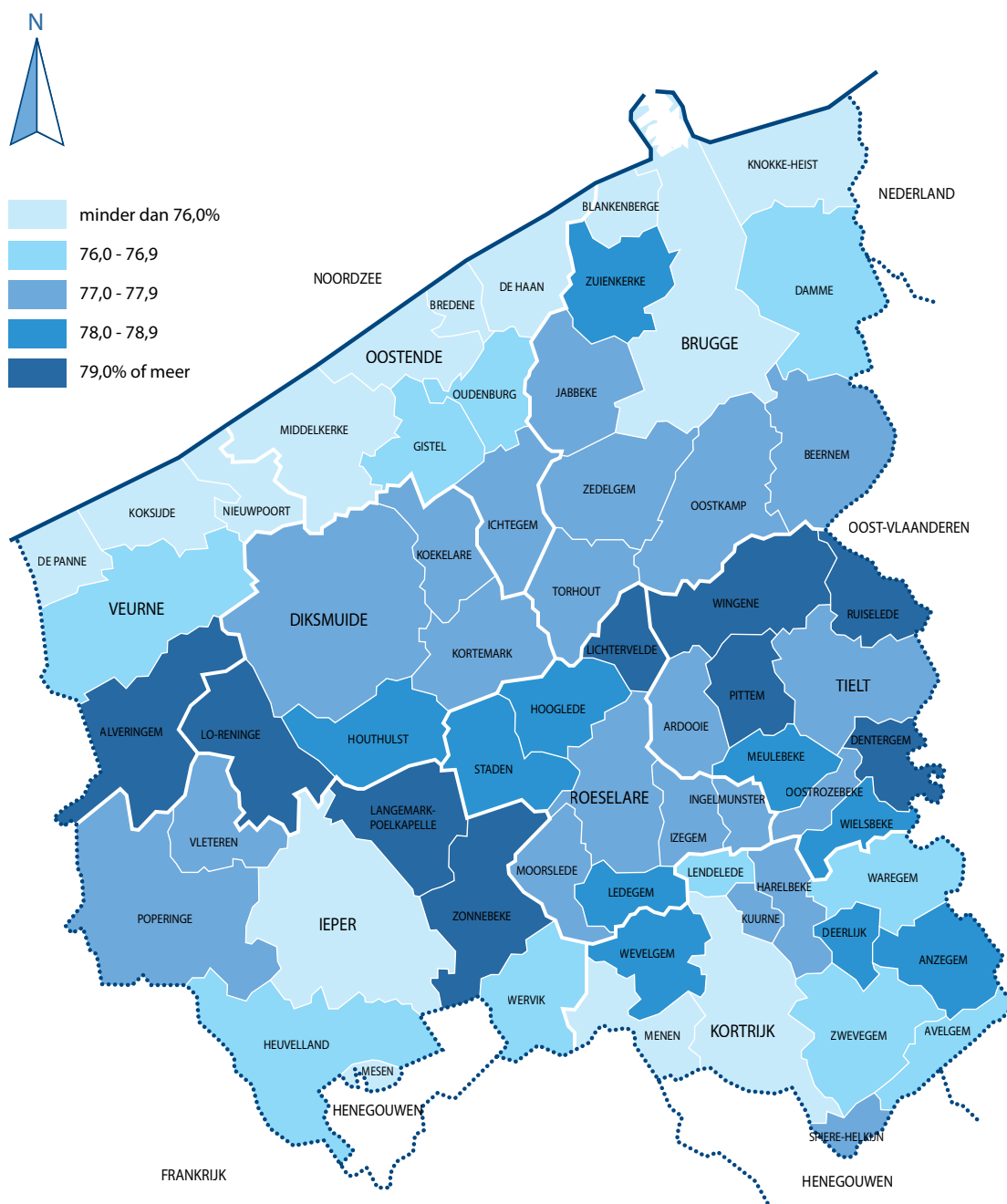
0 5 10 15 km

(a) Bevolking 18-64 jaar.

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening.

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 1.2.2: Activiteitsgraad (a), gemeenten van West-Vlaanderen, 2010.

Minimum:	Koksijde	66,4%
Maximum:	Lo-Reninge	80,8%
West-Vlaanderen:		75,8%
Vlaams Gewest:		74,7%
België:		72,7%

(a) Bevolking 18-64 jaar.

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening.

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

DEFINITIES EN METHODOLOGIE

Activiteitsgraad

Verhouding van de beroepsbevolking in een bepaalde leeftijdsklasse ten opzichte van de totale bevolking (werkenden, niet-werkende werkzoekenden en niet-beroepsactieven) in die leeftijdsklasse.

Afhankelijkheidsratio

Bevolking van 60 jaar en ouder en bevolking jonger dan 20 jaar ten opzichte van de bevolking van 20 tot 60 jaar. Deze ratio is een benadering voor het percentage niet-actieven ten opzichte van het aantal actieven.

Beroepsbevolking

Werkenden en niet-werkende werkzoekenden.

Bevolkingsdichtheid

Aantal inwoners per km².

Bevolkingskubus

Bij de opmaak van deze publicatie waren de huishoudensstatistieken van de FOD Economie (ADSEI) op 1 januari 2012 nog niet beschikbaar. Om toch het recentste verloop van de huishoudens in West-Vlaanderen te kunnen analyseren, maken we gebruik van de bevolkingskubussen (dit zijn multidimensioneel bevroagbare databanken) waarover de Provincie West-Vlaanderen beschikt.

Deze bevolkingskubussen worden samengesteld op basis van een extractie uit het Rijksregister in het begin van het jaar. In analyses uit vorige jaren blijkt dat deze cijfers licht afwijken van de officiële cijfers van de FOD Economie (ADSEI) die in het Belgisch Staatsblad verschijnen, wellicht door laattijdige in- en/of uitschrijvingen en statistische aanpassingen. Deze minimale afwijkingen doen echter geen afbreuk aan de algemene trends die uit de cijfers afgeleid kunnen worden.

DC NOISE (Demographic Change – New Opportunities in Shrinking Europe)

In het kader van het Interreg IVB-project DC NOISE - waarbinnen de provincie West-Vlaanderen partner was - werden door de VUB bevolkings- en huishoudensprognoses gemaakt voor de West-Vlaamse regio's voor de periode 2007-2025. Bedoeling was om bij het ontwikkelen van de prognoses zo goed mogelijk rekening te houden met de specificiteit van de regio's en hierbij - meer dan bij nationale of Vlaamse prognoses - rekening te houden met lokale evoluties. Op die manier werd geprobeerd om tot meer gefundeerde uitspraken te komen over de demografische evolutie op subregionaal niveau.

Doorstromingscoëfficiënt

Bevolking van 15 tot 24 jaar ten opzichte van de bevolking van 55 tot 64 jaar. Deze ratio is een indicatie voor de mate waarin - vanuit demografisch oogpunt - de potentiële uitstroom uit de arbeidsmarkt kan worden opgevangen door de potentiële instroom.

Interne vergrijzing

Bevolking van 80 jaar en ouder ten opzichte van de bevolking van 60 jaar en ouder. Dit is een maat voor het aandeel hoogbejaarden in de oudere bevolking.

Ouderdomscoëfficiënt

Bevolking van 60 jaar en ouder ten opzichte van de bevolking jonger dan 20 jaar.

Werkzaamheidsgraad

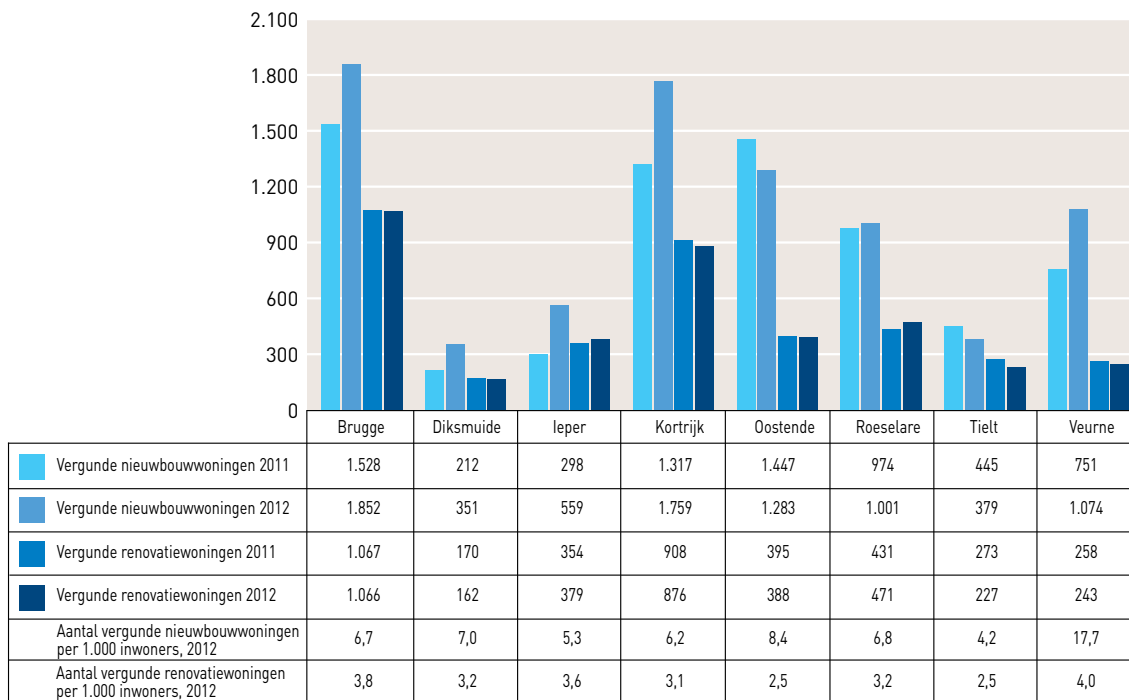
Aantal werkenden in een bepaalde leeftijdsklasse naar woonplaats in verhouding tot de bevolking (werkenden, niet-werkende werkzoekenden en niet-beroepsactieven) in die leeftijdsklasse.

2 HUISVESTING EN RUIMTELIJKE ORDENING

1. WONINGEN

In 2012 werden in West-Vlaanderen 8.258 nieuwbouwwoningen en 3.812 te renoveren woningen vergund. In 2012 lag de nieuwbouwintensiteit in West-Vlaanderen op 7,1, wat een stuk hoger is dan gemiddeld in Vlaanderen (5,6) en België (4,4). Inzake de renovatie-intensiteit is het verschil tussen West-Vlaanderen aan de ene kant en Vlaanderen en België aan de andere kant veel minder groot.

Figuur 2.1.1: Evolutie van het aantal vergunde woningen, nieuwbouw of renovatie, in de arrondissementen van West-Vlaanderen, 2011-2012.

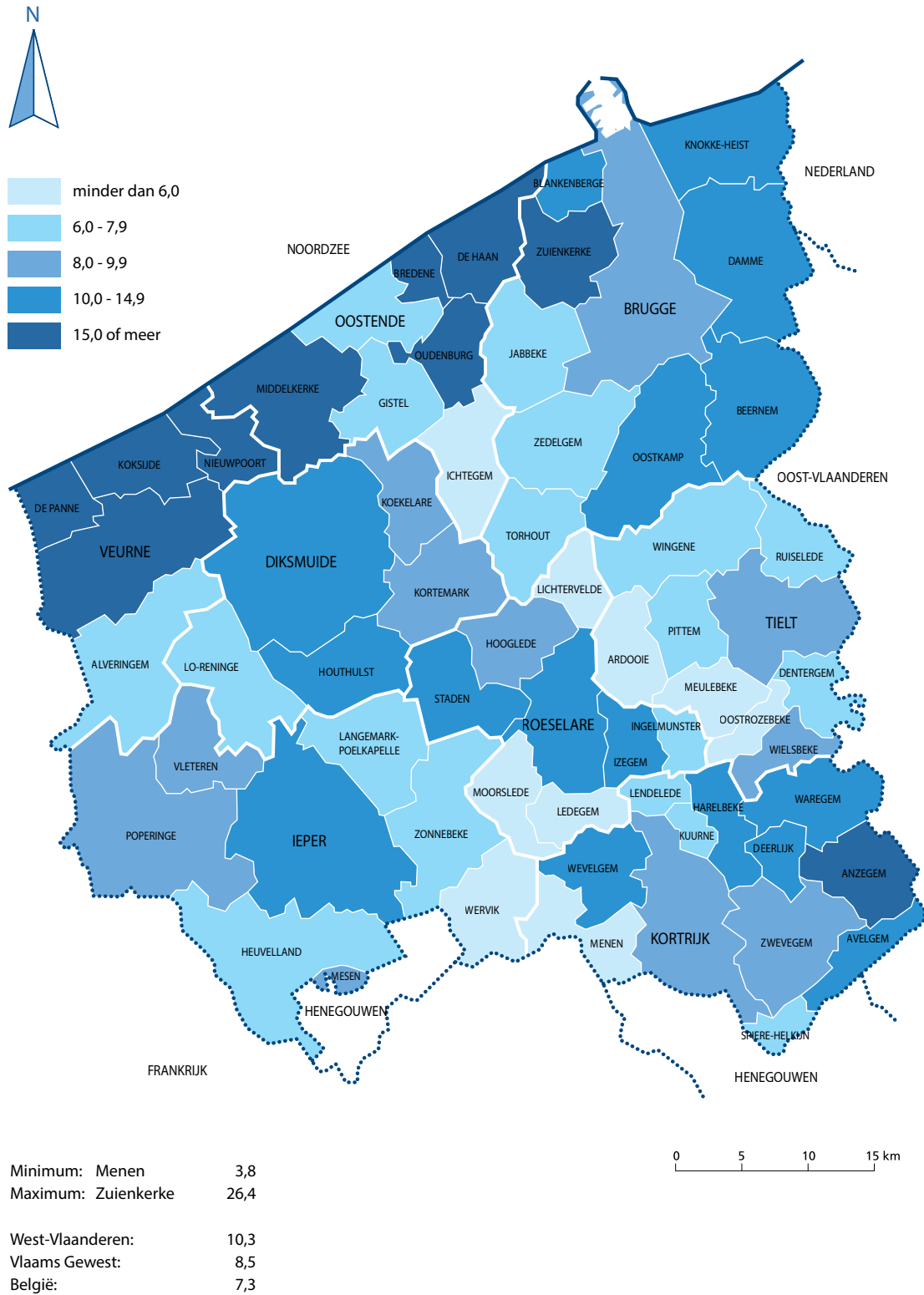
Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 werden in West-Vlaanderen 8.258 nieuwbouwwoningen en 3.812 te renoveren woningen vergund. Van alle vergunde nieuwbouwwoningen in Vlaanderen kan 23,3% in West-Vlaanderen worden gesitueerd. Voor de vergunde te renoveren woningen ligt het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse totaal op 20,6%.
- Van alle woningen die in 2012 in West-Vlaanderen werden vergund was 68,4% een nieuwbouwwoning en 31,6% een te renoveren woning. In Vlaanderen en België ligt het aandeel vergunde te renoveren woningen hoger (respectievelijk 34,2% en 39,8%). In alle West-Vlaamse arrondissementen werden in 2012 meer nieuwbouwwoningen vergund dan te renoveren woningen. In Veurne (81,5%) en Oostende (76,8%) lag het percentage vergunde nieuwbouwwoningen een stuk hoger dan gemiddeld in West-Vlaanderen.

- In de periode 2011-2012 steeg het aantal vergunde nieuwbouwwoningen in West-Vlaanderen met 18,4%; in het Vlaamse Gewest was er een toename met 11,7%. In België bleef de toename van het aantal vergunde nieuwbouwwoningen tussen 2011 en 2012 beperkt tot 5%. Enkel in de arrondissementen Oostende en Tielt werden minder nieuwbouwwoningen vergund in 2012 dan in 2011. Ter vergelijking: in de periode 2010-2011 was er in alle West-Vlaamse arrondissementen nog een sterke afname van het aantal vergunde nieuwbouwwoningen van -10% tot zelfs -50%.
- Het aantal vergunde te renoveren woningen daalde tussen 2011 en 2012 in zowel West-Vlaanderen (-1,1%), Vlaanderen (-1,9%) als België (-0,8%). Enkel in de arrondissementen Ieper (+7,1%) en Roeselare (+9,3%) was er een stijging van het aantal te renoveren woningen dat werd vergund.
- In 2012 lag de nieuwbouwintensiteit (het aantal vergunde nieuwbouwwoningen per 1.000 inwoners) in West-Vlaanderen op 7,1, wat een stuk hoger is dan gemiddeld in Vlaanderen (5,6) en België (4,4). Binnen West-Vlaanderen springt het arrondissement Veurne in het oog met een nieuwbouwintensiteit van maar liefst 17,7. In de kustarrondissementen ligt de nieuwbouwintensiteit (8,5) opvallend hoger dan het Vlaamse en Belgische cijfer.
- Voor de renovatie-intensiteit is het verschil tussen West-Vlaanderen (3,3) aan de ene kant en Vlaanderen en België (beide 2,9) aan de andere kant veel minder groot. Binnen West-Vlaanderen staat Veurne opnieuw op kop (4,0), maar het verschil met de andere arrondissementen is niet zo opvallend als bij de nieuwbouwintensiteit. Ook de renovatie-intensiteit in de kustarrondissementen (3,4) ligt boven het Vlaamse en Belgische gemiddelde, maar het verschil is veel minder groot dan bij de nieuwbouwintensiteit.

Kaart 2.1.1: Vergunde nieuwbouw- en renovatiewoningen per 1.000 inwoners, gemeenten van West-Vlaanderen, 2012.

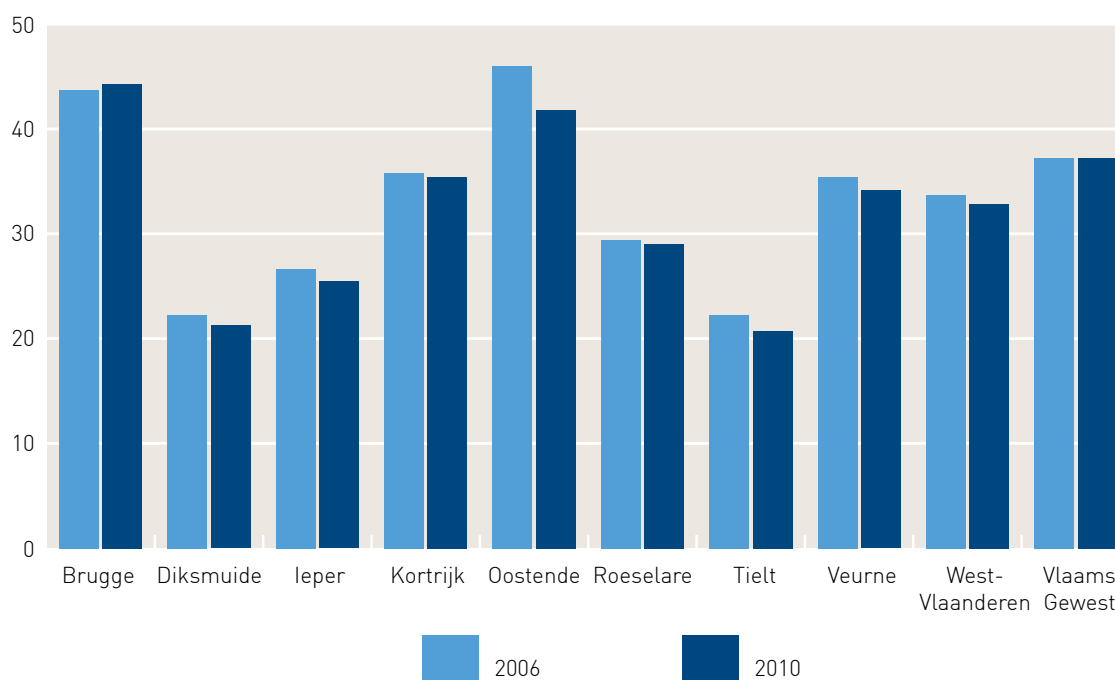
Bron: FOD Economie (ADSEI).

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

2. RUIMTE VOOR BEDRIJVEN

In 2010 bedroeg de ruimteproductiviteit in West-Vlaanderen 32,9. Dit is een afname met 2,6% in vergelijking met 2006. Op 1 januari 2012 was er 832 ha beschikbaar aanbod aan bedrijventerreinen in West-Vlaanderen. Hiervan is meer dan de helft gelegen in de arrondissementen Kortrijk (33,7%) en Roeselare (26,2%).

Figuur 2.2.1: Evolutie van de ruimteproductiviteit, arrondissementen van West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2006-2010.

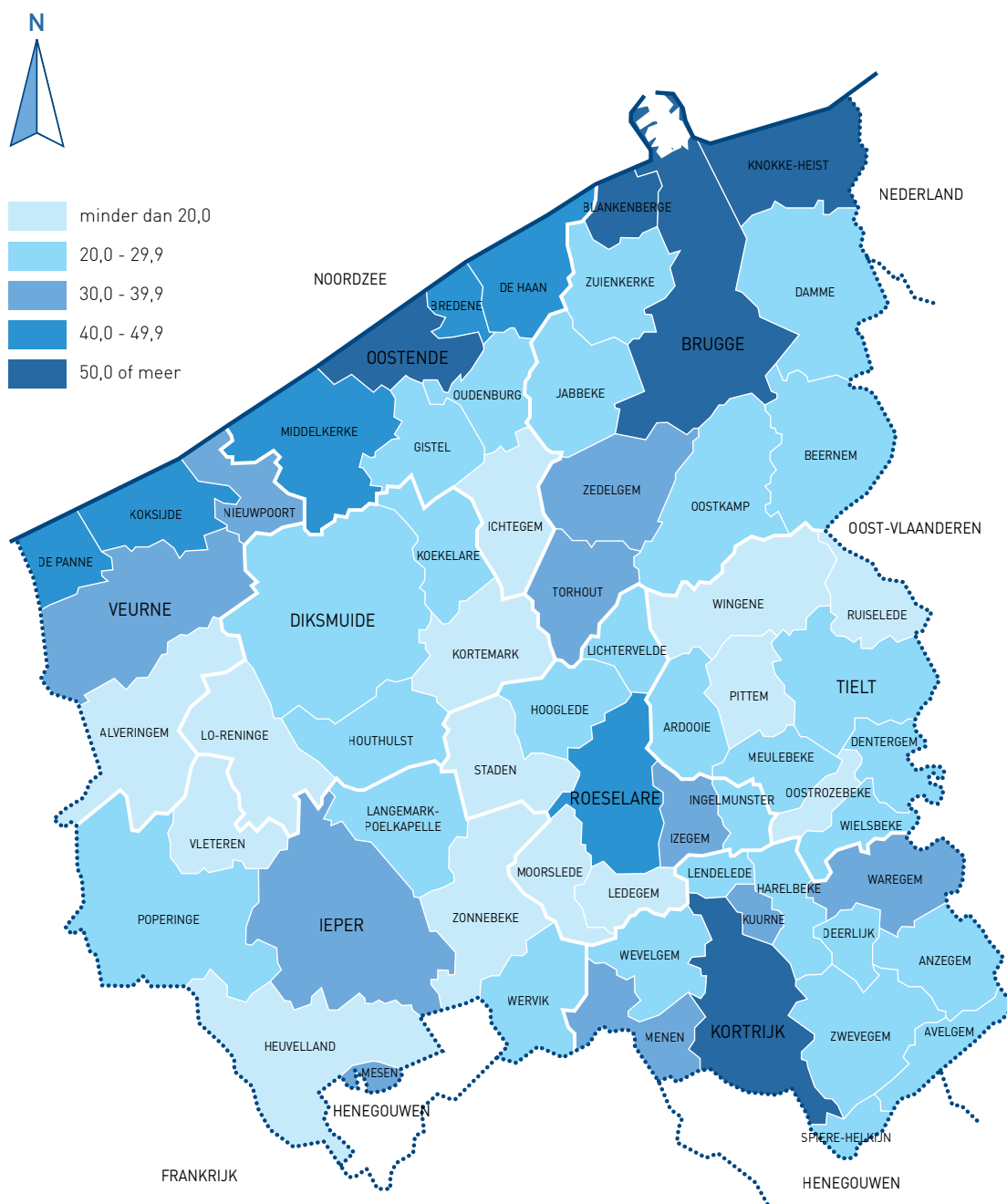

Bron: FOD Economie (ADSEI), Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2010 bedroeg de ruimteproductiviteit – het aantal werkenden in verhouding tot het aantal hectare economisch bezette bodem – in West-Vlaanderen 32,9. Hiermee blijft West-Vlaanderen een eind onder het Vlaamse cijfer (37,3). De ruimteproductiviteit in de arrondissementen Brugge (44,4) en Oostende (41,9) lag in 2010 een eind boven het West-Vlaamse gemiddelde. Kortrijk vervulde de top drie met een ruimteproductiviteit van 35,5. Onderaan de rangschikking vinden we Tielt (20,8) en Diksmuide (21,3).
- In de periode 2006-2010 is de ruimteproductiviteit in West-Vlaanderen met 2,6% gedaald van 33,8 in 2006 naar 32,9 in 2010. In het Vlaamse Gewest bleef de ruimteproductiviteit in deze periode op hetzelfde niveau. Binnen West-Vlaanderen was Brugge het enige arrondissement waar de ruimteproductiviteit in 2010 hoger lag dan in 2006. In Oostende daalde de ruimteproductiviteit het sterkst (-9,0%).
- De afname van de ruimteproductiviteit in alle regio's behalve het arrondissement Brugge en het Vlaamse Gewest is een gevolg van het feit dat het aantal hectare economisch bezette bodem in de periode 2006-2010 relatief sterker steeg dan het aantal werkenden. Een groeiende ruimtelijke spreiding van wonen en werken en een extensiever ruimtegebruik liggen hiervan aan de basis. Zo nam bijvoorbeeld de commerciële suburbanisatie of migratie vanuit de stad naar het omringende platteland de laatste vijf jaar sterk toe.

Kaart 2.2.1: Ruimteproductiviteit, gemeenten van West-Vlaanderen, 2010.

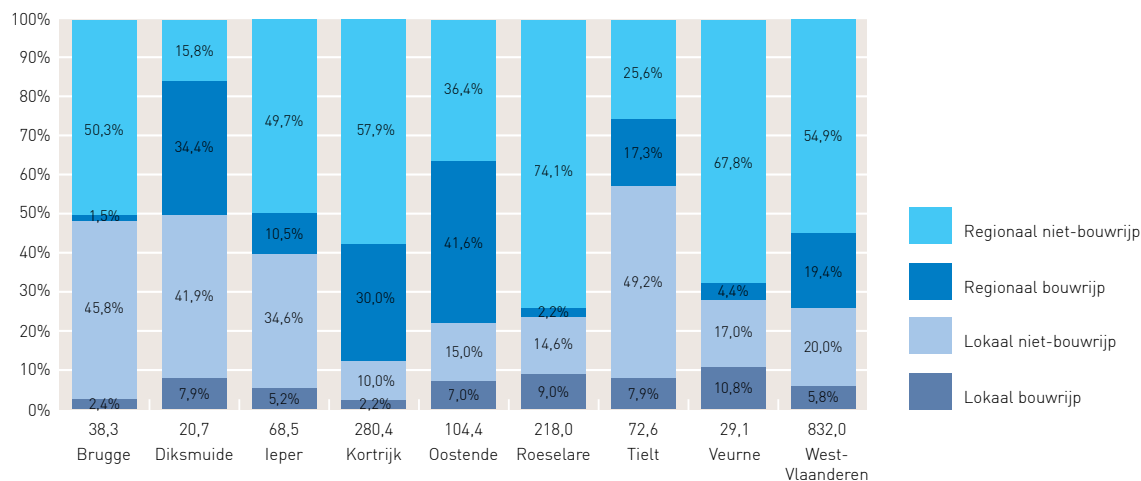

Minimum: Vleteren	11,7
Maximum: Knokke-Heist	94,3
West-Vlaanderen:	32,9
Vlaams Gewest:	37,3

Bron: FOD Economie (ADSEI), Vlaamse Arbeidsrekening.
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Figuur 2.2.2: Beschikbaar aanbod bedrijventerreinen (in ha) naar type en bebouwbaarheid, arrondissementen van West-Vlaanderen, 1 januari 2012.

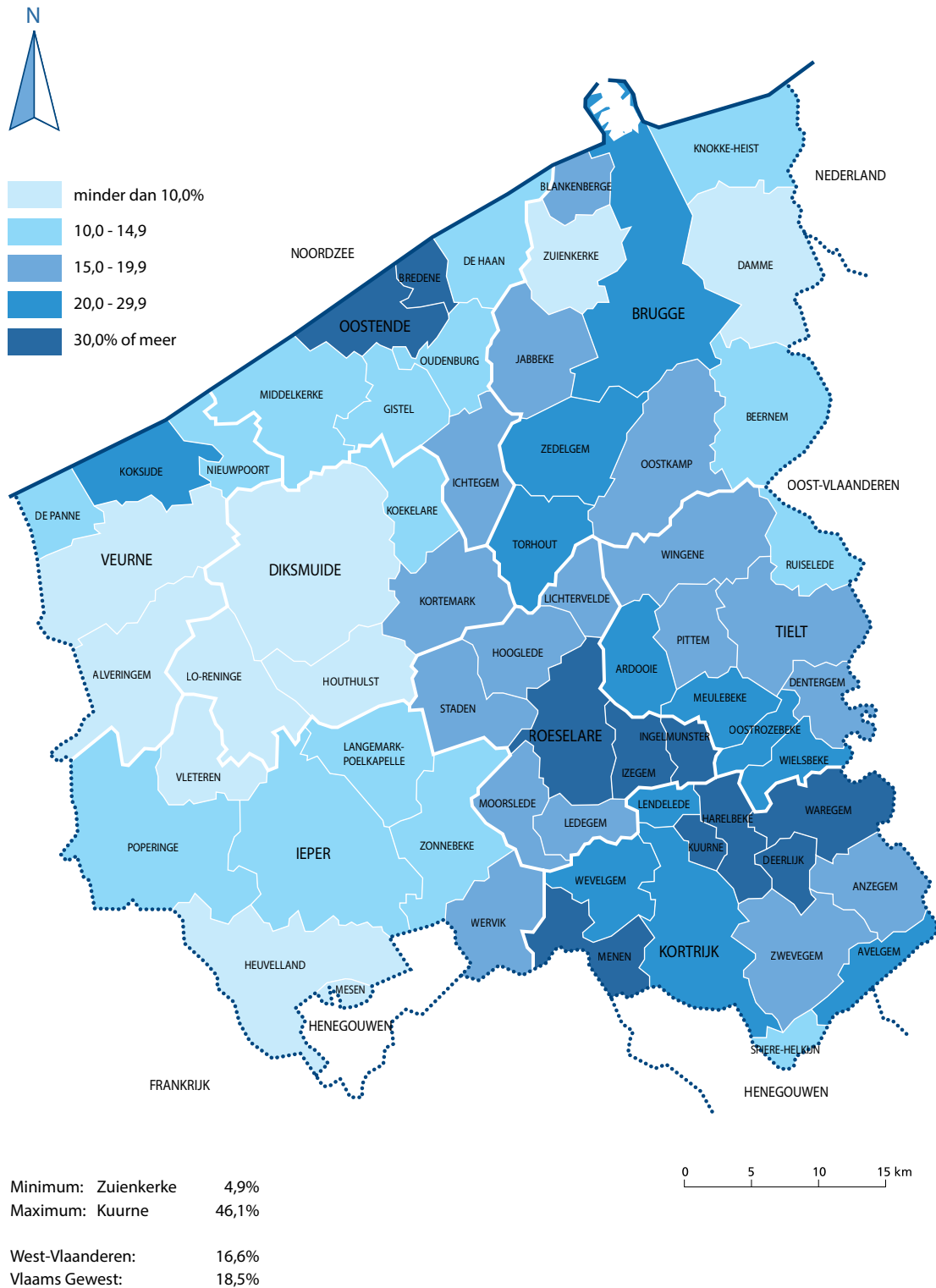

Bron: Ruimtemonitor POM West-Vlaanderen, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Op 1 januari 2012 was er 832 ha beschikbaar aanbod aan bedrijventerreinen in West-Vlaanderen. Het betreft hier zowel lokale (214,2 ha) als regionale (617,8 ha) terreinen die volgens het gewestplan, BPA's of RUP's bestemd zijn voor de ontwikkeling als bedrijventerrein. Meer dan de helft van het beschikbare aanbod aan bedrijventerreinen is gelegen in de arrondissementen Kortrijk en Roeselare (respectievelijk 33,7% en 26,2%). De arrondissementen Diksmuide (2,5%), Veurne (3,5%) en Brugge (4,6%) kennen het laagste aanbod aan beschikbare bedrijventerreinen in West-Vlaanderen.
- In alle arrondissementen vertegenwoordigen regionale bedrijventerreinen meer dan de helft van het beschikbare aanbod; het arrondissement Tielt (42,9%) vormt hierop de enige uitzondering. Binnen West-Vlaanderen vinden we het grootste aanbod aan regionale bedrijventerreinen in Kortrijk (246,3 ha), op afstand gevolgd door Roeselare (166,4 ha) en Oostende (81,4 ha). De arrondissementen Diksmuide (10,4 ha) en Brugge (19,8 ha) tellen het laagste aanbod aan regionale bedrijventerreinen. Het aanbod aan lokale bedrijventerreinen binnen West-Vlaanderen is het grootst in het arrondissement Roeselare (51,6 ha) en het laagst in Veurne (8,1 ha).
- In West-Vlaanderen is slechts 25,1% van het beschikbare aanbod aan bedrijventerreinen bouwrijp. In alle arrondissementen is minder dan de helft van het beschikbare aanbod aan bedrijventerreinen bouwrijp. In Brugge is amper 3,9% van de beschikbare bedrijventerreinen bouwrijp. De arrondissementen Kortrijk en Oostende nemen met respectievelijk 84 ha en 43,5 ha in totaal 79,1% van het beschikbaar aanbod aan bouwrijpe regionale bedrijventerreinen in West-Vlaanderen voor hun rekening. In het arrondissement Brugge is slechts 0,6 ha regionaal bouwrijp aanbod gelegen. Het lokaal bouwrijp aanbod bevindt zich voornamelijk in het arrondissement Roeselare met 19,7 ha of 41% van het totale beschikbare bouwrijpe aanbod aan lokale bedrijventerreinen in West-Vlaanderen.
- Op arrondissementeel niveau zien we dat Oostende met 41,6% over een opvallend hoog aandeel regionale bouwrijpe bedrijventerreinen beschikt in vergelijking met het West-Vlaamse gemiddelde (19,4%). Voor het bouwrijpe aanbod lokale bedrijventerreinen zitten vooral de arrondissementen Veurne (10,8%) en Roeselare (9%) boven het West-Vlaamse gemiddelde (5,8%).

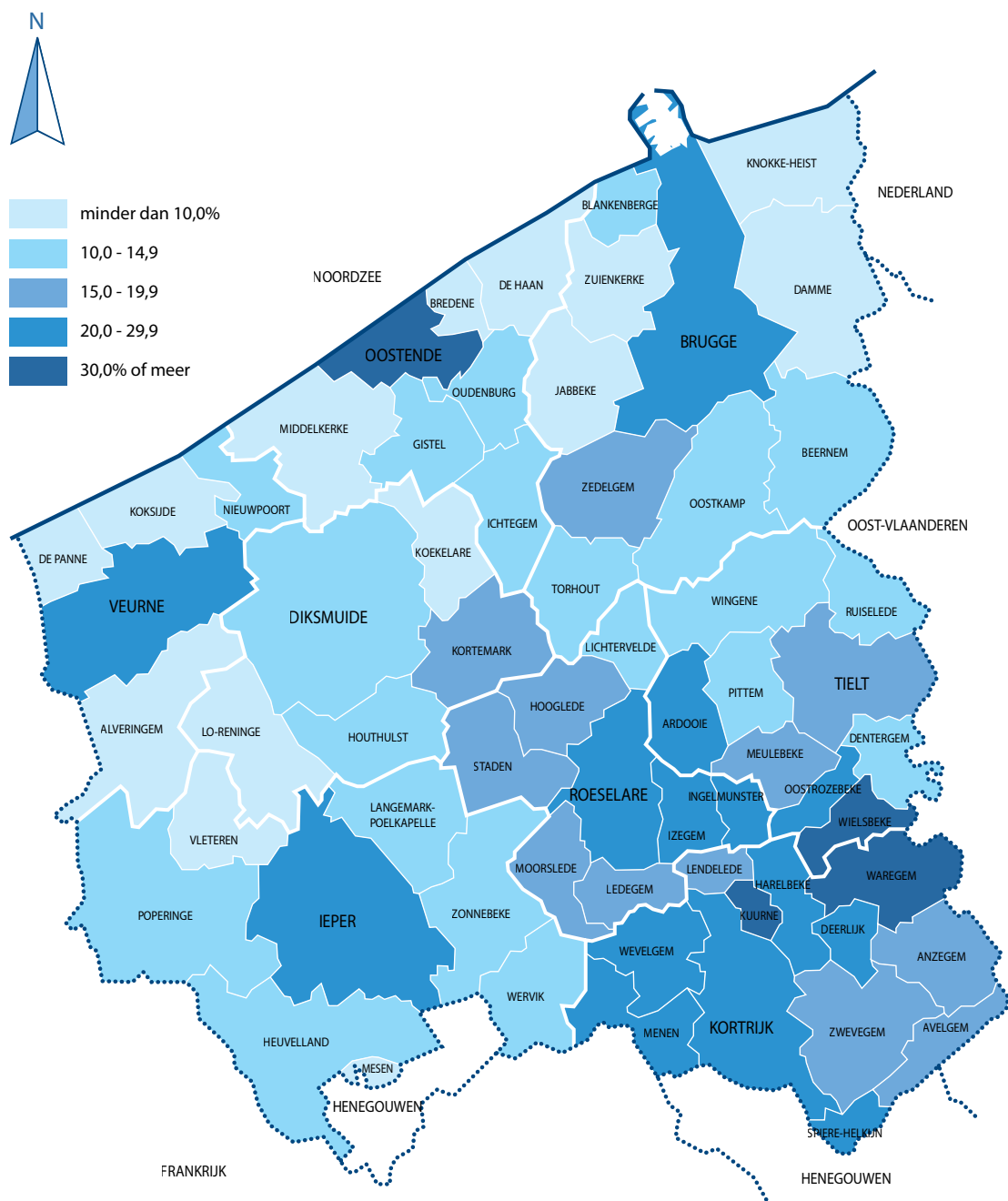
Kaart 2.2.2: Aandeel bebouwde oppervlakte in totale oppervlakte, gemeenten van West-Vlaanderen, 1 januari 2012.

Bron: FOD Economie (ADSEI).

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 2.2.3: Aandeel oppervlakte voor bedrijvigheid in bebouwde oppervlakte, gemeenten van West-Vlaanderen, 1 januari 2012.

Minimum: Koksijde 3,3%
 Maximum: Wielsbeke 44,0%

West-Vlaanderen: 17,9%
 Vlaams Gewest: 16,1%

Bron: FOD Economie (ADSEI).
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

DEFINITIES EN METHODOLOGIE

Bebouwde oppervlakte

Oppervlakte van percelen met gebouwen.

Economisch bezette bodem

Oppervlakte van percelen met bijgebouwen (incl. serres), ambachts- en industriegebouwen, opslagruimten, kantoorgebouwen, gebouwen met handelsbestemming, openbare gebouwen, gebouwen voor nutsvoorzieningen, gebouwen voor sociale zorg en ziekenzorg en gebouwen voor onderwijs, onderzoek en cultuur.

Oppervlakte voor bedrijvigheid

Oppervlakte van percelen met ambachts- en industriegebouwen, opslagruimten, kantoorgebouwen en gebouwen met handelsbestemming.

Ruimtemonitor

De ruimtemonitor bestaat uit een kwantitatieve inventaris van het beschikbare aanbod aan bedrijventerreinen in de provincie West-Vlaanderen en werd ontwikkeld om de evolutie in de ontwikkeling en het gebruik van bedrijventerreinen correct te kunnen inschatten. Overheden krijgen op die manier een duidelijk beeld van de nog beschikbare bouwrijpe bedrijventerreinen en de niet ontwikkelde bestemde terreinen. Daarnaast wordt ook duidelijk waar er knelpunten zitten en kunnen de cijfers gebruikt worden als onderbouwing voor nieuwe planinitiatieven.

De inventarisatie baseert zich op een grondige screening van de beschikbare ruimtelijke gegevens van de POM West-Vlaanderen en de diensten Economie en Ruimtelijke Planning van de Provincie West-Vlaanderen. De gegevens werden daarnaast afgetoetst aan de realiteit via terreinwaarneming en overleg met de betrokken gemeenten.

Om de kwaliteit van de ruimtemonitor te verzekeren, actualiseert de POM West-Vlaanderen halfjaarlijks de gegevens.

Ruimteproductiviteit

De verhouding van het aantal werkenden ten opzichte van het aantal hectare economisch bezette bodem. Algemeen beschouwd kan een hoge ruimteproductiviteit of een toename daarvan beschouwd worden als een duurzame ontwikkeling, met name het zuiniger of intensiever omgaan met de economische ruimte, zeker als die al bebouwd is.

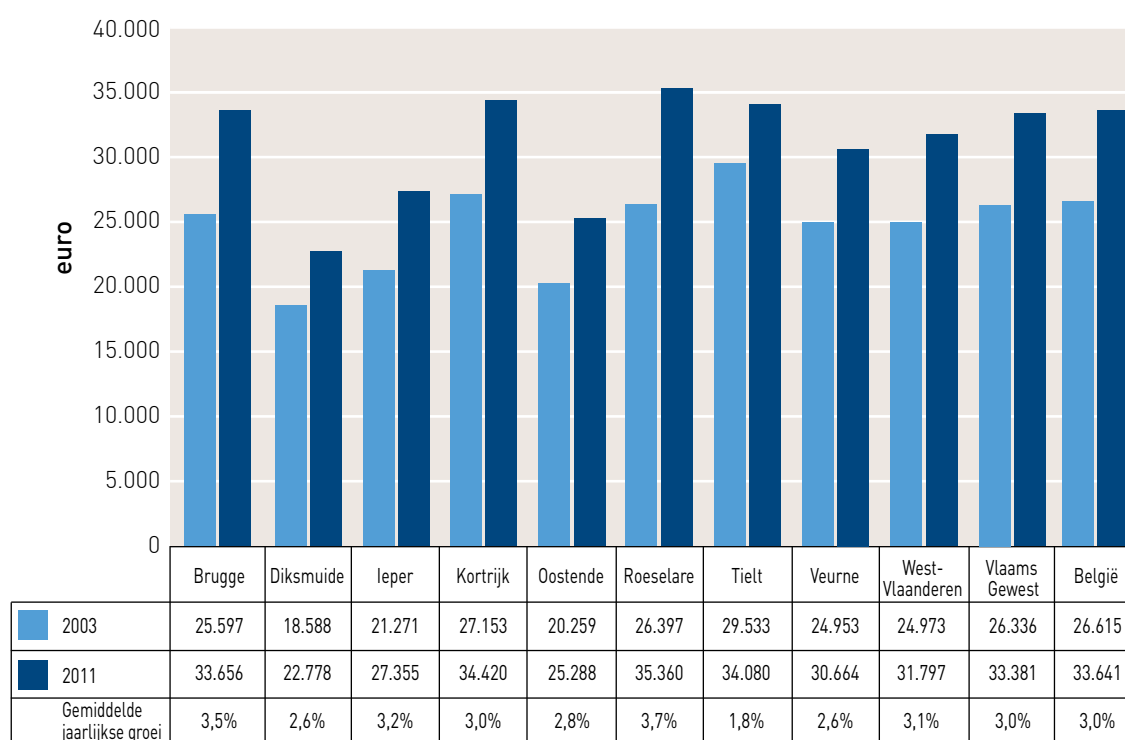
Werkenden

Alle personen tussen 15 en 64 jaar met een hoofdjob als loontrekkende, zelfstandige of helper in een bepaalde regio.

3 WELVAART

Tussen 2003 en 2011 maakte West-Vlaanderen ten opzichte van Vlaanderen en België een kleine inhaalbeweging inzake het BBP per inwoner. Wat betreft het beschikbaar inkomen per inwoner kon West-Vlaanderen in de periode 2003-2010 een groot deel van de achterstand ten opzichte van Vlaanderen inhalen. In West-Vlaanderen werd de discrepantie tussen de geproduceerde en de verdiende welvaart iets kleiner tussen 2003 en 2010.

Figuur 3.1: Evolutie van het BBP per inwoner, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2003-2011.

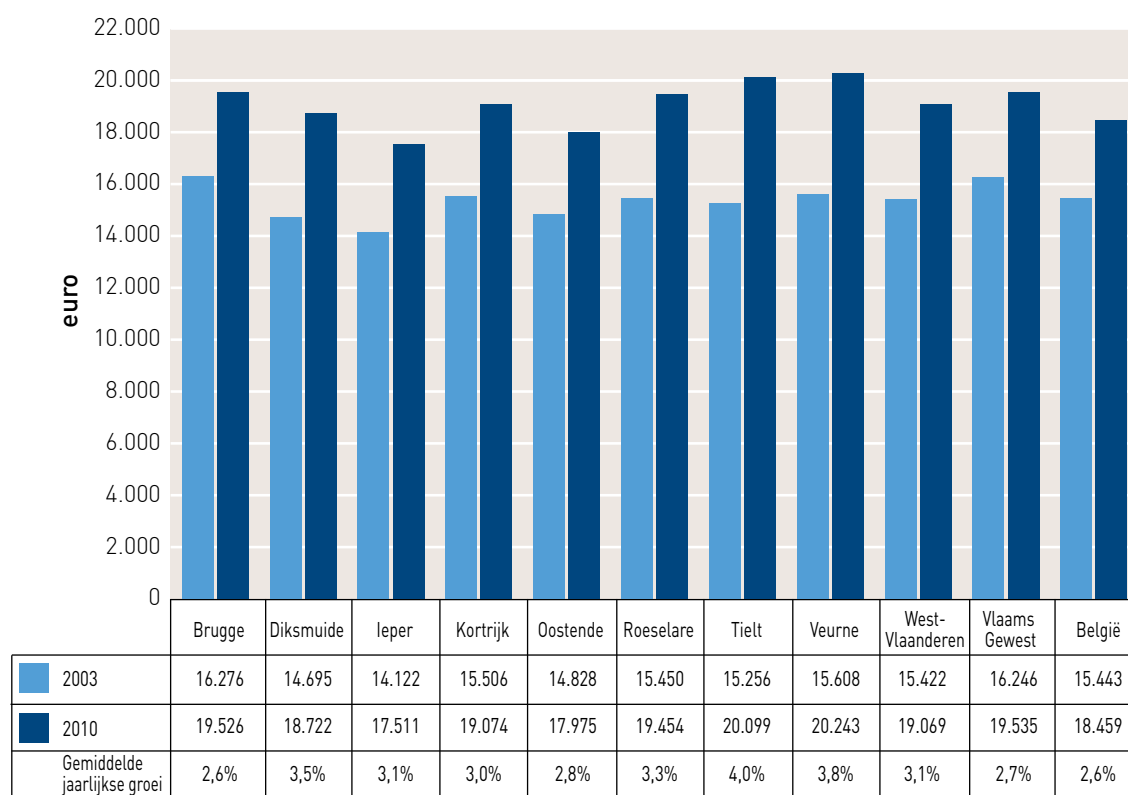

Bron: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In West-Vlaanderen is het BBP per inwoner lager dan in Vlaanderen en België. De indicator groeide in West-Vlaanderen wel iets sterker tussen 2003 en 2011 (+3,1% ten opzichte van +3% in zowel Vlaanderen als België) waardoor er sprake is van een kleine inhaalbeweging.
- Binnen West-Vlaanderen groeide het BBP per inwoner tussen 2003 en 2011 heel uiteenlopend. Het hoogste BBP per inwoner vinden we in 2011 in Roeselare, Kortrijk, Tielt en Brugge. Roeselare en Tielt wisselden tussen 2003 en 2011 van plaats in de rangschikking van West-Vlaamse arrondissementen door een sterk uiteenliggende groei van de indicator in beide arrondissementen. Roeselare kende de grootste groei binnen West-Vlaanderen, Tielt de laagste. Net als in 2003 waren Diksmuide, Oostende en Ieper ook in 2011 de arrondissementen met het laagste BBP per inwoner.

Figuur 3.2: Evolutie van het beschikbaar inkomen per inwoner, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2003-2010.

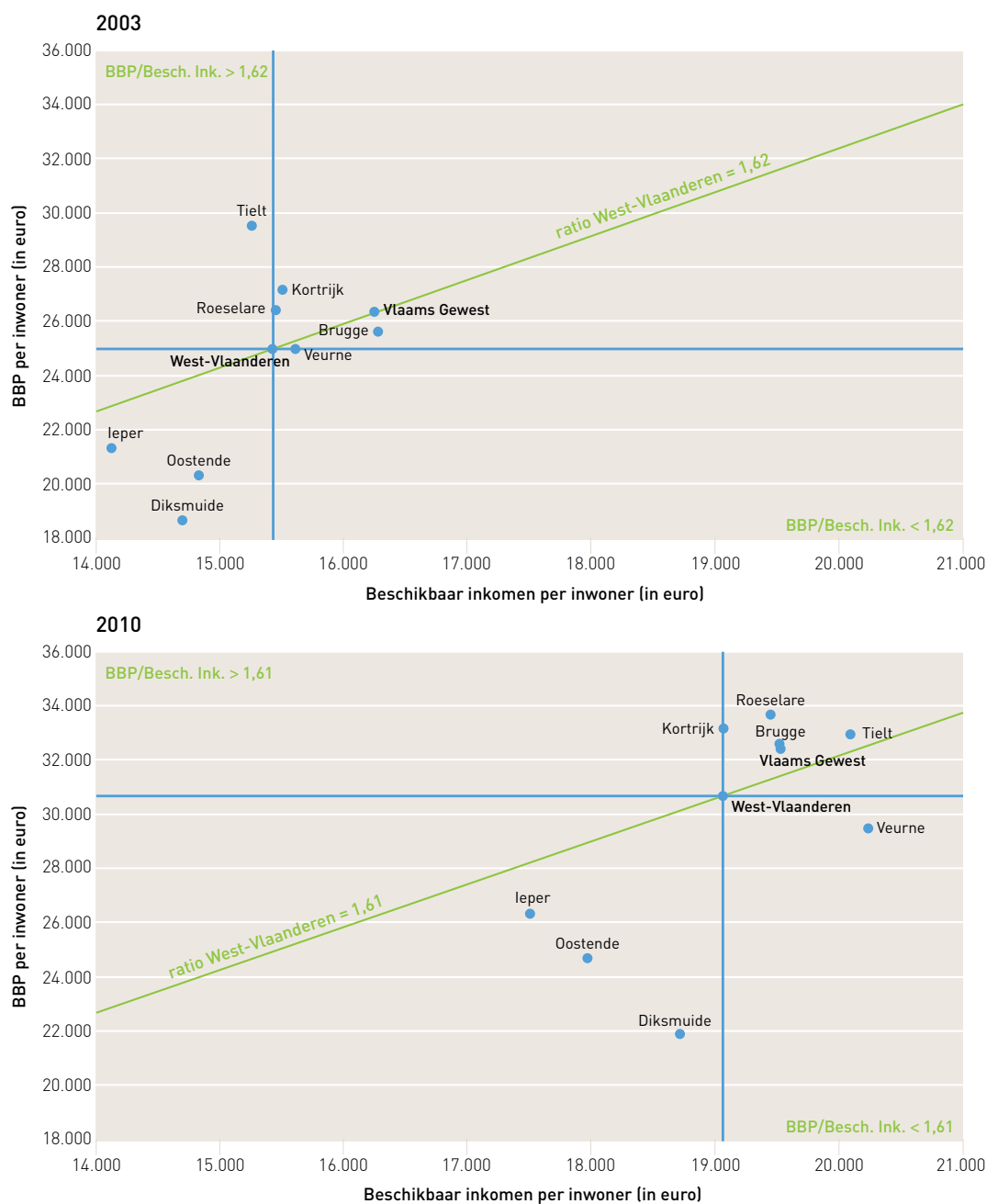
Bron: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Net als het BBP per inwoner ligt ook het beschikbaar inkomen per inwoner in West-Vlaanderen lager dan in Vlaanderen, doch hoger dan in België. Tussen 2003 en 2010 werd de kloof tussen West-Vlaanderen en Vlaanderen in niet onbelangrijke mate gedicht door een duidelijk grotere groei in West-Vlaanderen. Om dezelfde reden werd het verschil tussen West-Vlaanderen en België groter.
- De verschillen tussen de arrondissementen van West-Vlaanderen zijn minder groot bij het beschikbaar inkomen per inwoner dan bij het BBP per inwoner, dit omwille van pendelbewegingen en herverdelingseffecten van de sociale zekerheid¹. Het grootste beschikbaar inkomen per inwoner vinden we in Veurne, Tielt, Brugge en Roeselare. De cijfers van de eerste twee arrondissementen liggen ook hoger dan in Vlaanderen. De laagste cijfers vinden we in Ieper en Oostende.
- De grootste groei van het beschikbaar inkomen per inwoner vinden we in de arrondissementen Tielt, Veurne, Diksmuide en Roeselare. De arrondissementen Brugge en Oostende kenden tussen 2003 en 2010 de kleinste groei.

¹ Vergeynst, T., "Profiel van de regionale sociaal-economische overlegcomités (RESOC's)", APS-nota's, nr. 12, Brussel, Februari 2006, p. 26.

Figuur 3.3: Relatie tussen de geproduceerde en de verdiende welvaart, arrondissementen van West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2003 en 2010.

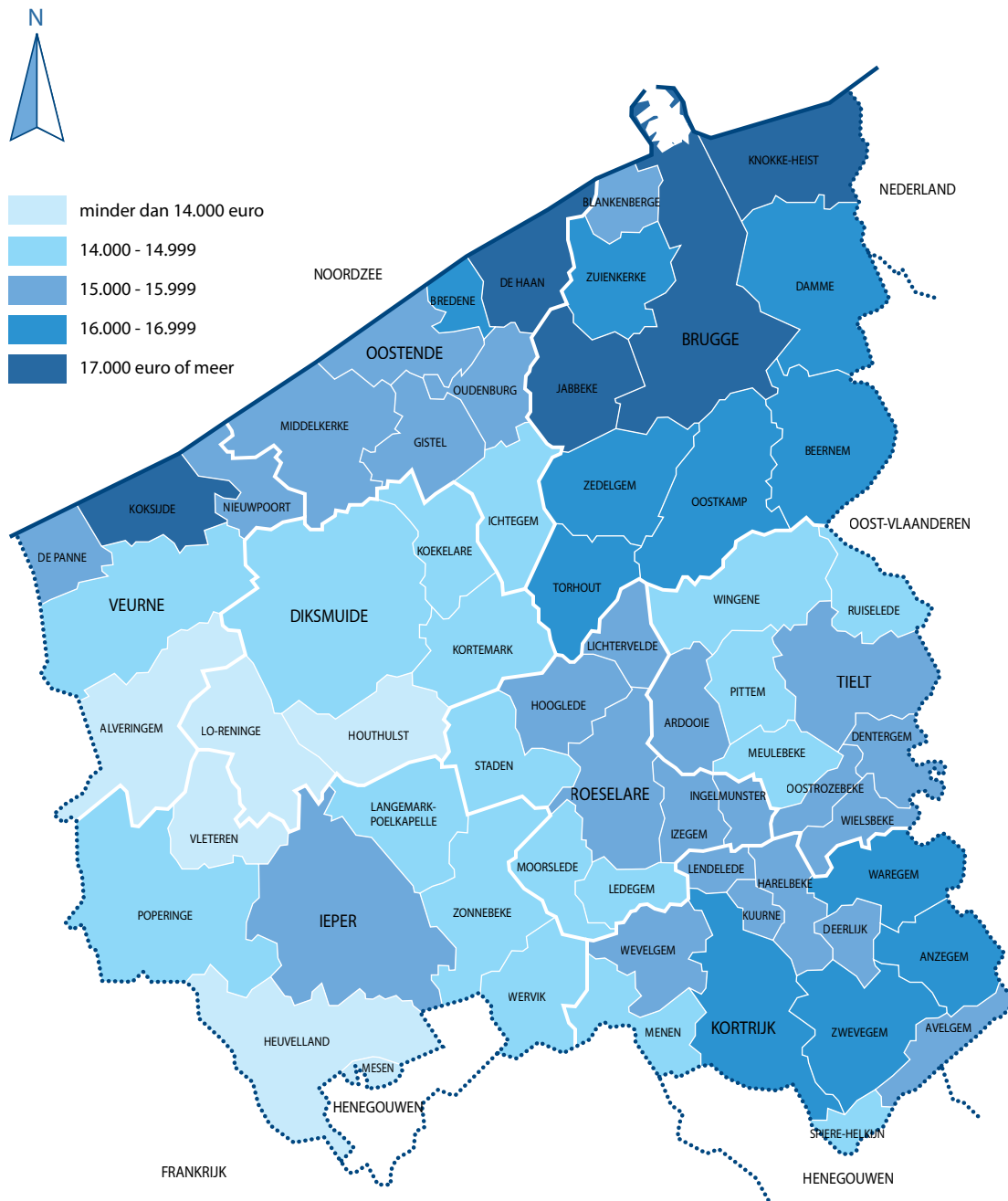
Bron: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- De verhouding tussen de geproduceerde en de verdiende welvaart bedroeg in 2003 zowel in West-Vlaanderen als in het Vlaamse Gewest 1,62. Aangezien de groei van het BBP per inwoner in de periode 2003-2010 iets kleiner was dan de groei van het beschikbaar inkomen per inwoner, is de verhouding tussen de geproduceerde en de verdiende welvaart in West-Vlaanderen licht gedaald tot 1,61. In het Vlaamse Gewest daarentegen groeide het BBP per inwoner in deze periode sterker dan het beschikbaar inkomen per inwoner waardoor de verhouding tussen beide indicatoren steeg tot 1,66 in 2010.

- De verhouding tussen de geproduceerde en de verdiende welvaart was in 2003 het hoogst in Tielt (1,94) en Kortrijk (1,75). In 2010 was de discrepantie tussen beide indicatoren het grootst in Kortrijk en Roeselare (respectievelijk 1,74 en 1,73). Doordat het beschikbaar inkomen per inwoner in Tielt in de periode 2003-2010 veel sterker steeg dan het BBP per inwoner, is de verhouding tussen beide indicatoren er gedaald tot 1,64 in 2010.
- In 2003 kenden drie West-Vlaamse arrondissementen – Tielt, Kortrijk en Roeselare – een BBP per inwoner dat hoger lag dan het Vlaamse gemiddelde. In 2010 kwam daar ook Brugge bij. Slechts één arrondissement – Brugge – had in 2003 een beschikbaar inkomen per inwoner dat net boven het Vlaamse cijfer uitstak. In 2010 is het beschikbaar inkomen per inwoner in Veurne en Tielt duidelijk groter dan het Vlaamse gemiddelde; het beschikbaar inkomen per inwoner in Brugge ligt nu net onder het Vlaamse cijfer.
- Net als in 2003 hebben de arrondissementen Diksmuide, Oostende en Ieper ook in 2010 een BBP en beschikbaar inkomen per inwoner dat onder het West-Vlaamse en Vlaamse gemiddelde blijft. Diksmuide maakte in de periode 2003-2010 wel een duidelijke inhaalbeweging inzake het beschikbaar inkomen per inwoner. Hierdoor werd de discrepantie tussen het BBP per inwoner en het beschikbaar inkomen per inwoner nog kleiner (van 1,26 in 2003 naar 1,17 in 2010).

Kaart 3.1: Belastbaar inkomen per inwoner, gemeenten van West-Vlaanderen, inkomen 2010, aanslagjaar 2011.

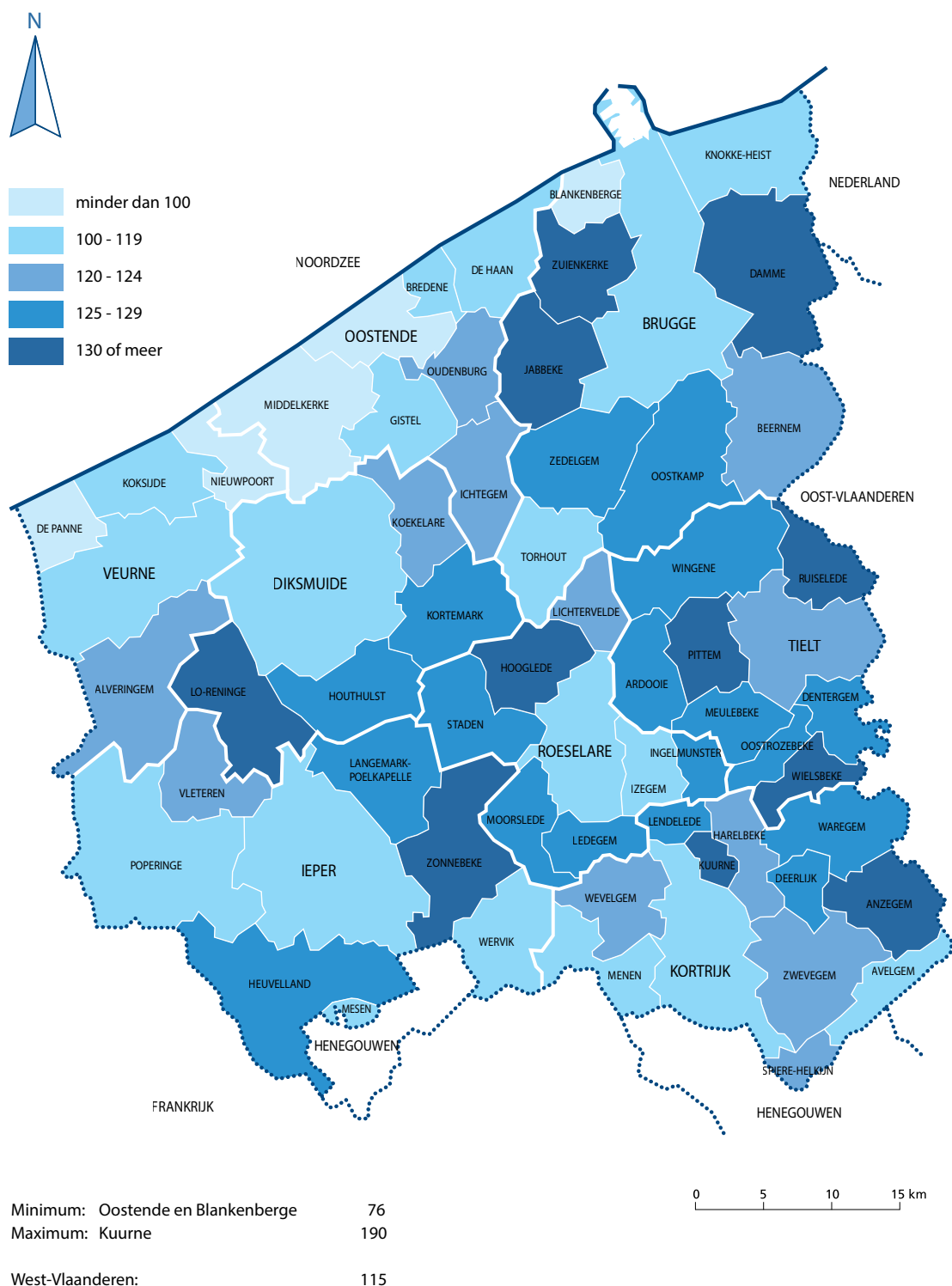

Minimum:	Mesen	11.959 euro
Maximum:	Knokke-Heist	21.320 euro
West-Vlaanderen:		15.941 euro
Vlaams Gewest:		16.599 euro
België:		15.598 euro

Bron: FOD Economie (ADSEI), Fiscale Statistiek.
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 3.2: Aantal personenwagens per 100 gezinnen, gemeenten van West-Vlaanderen, 1 augustus 2012.

Bron: FOD Economie (ADSEI), Bevolkingskubussen Provincie West-Vlaanderen o.b.v. Rijksregister.
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

DEFINITIES EN METHODOLOGIE

Beschikbaar inkomen per inwoner

Een maatstaf voor het meten van de verdiende welvaart van een regio of de welvaart van de inwoners van een regio. Het beschikbaar inkomen is de som van lonen, sociale premies ten laste van de werkgevers en nettovermogensinkomens plus de ontvangen sociale uitkeringen en overdrachten, verminderd met de belastingen op inkomen en vermogen en de betaalde sociale premies en overdrachten.

Bruto Binnenlands Product (BBP) per inwoner

Een maatstaf voor het meten van de geproduceerde of voortgebrachte economische welvaart in een land of een regio die gebruikt wordt als indicator om het welvaartsniveau van een land of een regio te meten. Het BBP wordt samengesteld door bij de bruto toegevoegde waarde tegen basisprijzen de productgebonden belastingen op productie en invoer op te tellen en de productgebonden subsidies op productie en invoer af te trekken.

4 ARBEIDSMARKT EN OPLEIDING

1. TEWERKSTELLING

A. Bezoldigde tewerkstelling

In zowel West-Vlaanderen, Vlaanderen als België kan de toename van het aantal loontrekkenden in de periode 2006-2010 volledig worden toegeschreven aan een sterke stijging van het aantal werknemers in een deeltijds regime. In 2010 gingen 72.876 West-Vlaamse loontrekkenden werken buiten West-Vlaanderen. Hiervan was 38,3% tewerkgesteld in Oost-Vlaanderen en 21,6% in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Omgekeerd kwamen 59.741 werknemers die buiten West-Vlaanderen woonden in onze provincie werken. Hiervan was 40,6% afkomstig uit Oost-Vlaanderen en maar liefst 23,2% uit het buitenland.

Bij de opmaak van deze publicatie was er nog geen update van de RSZ-statistieken (31 december 2011) beschikbaar. Als alternatief belichten we daarom in deze publicatie nieuwe aspecten van de RSZ-statistieken tot en met 31 december 2010.

Tabel 4.1.1: Evolutie van de bezoldigde tewerkstelling (a) naar arbeidsregime in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en België, jaargemiddelde 2006 en 2010.

		2006		2010		Evolutie
		In a.c.	In %	In a.c.	In %	2006 - 2010
West-Vlaanderen	Voltijds	265.323	67,0%	263.470	64,3%	-0,7%
	Deeltijds	117.113	29,6%	134.169	32,7%	+14,6%
	Speciaal	13.275	3,4%	12.059	2,9%	-9,2%
	Totaal	395.711	100,0%	409.698	100,0%	+3,5%
Vlaams Gewest	Voltijds	1.478.583	67,1%	1.472.497	64,2%	-0,4%
	Deeltijds	651.859	29,6%	753.709	32,9%	+15,6%
	Speciaal	73.310	3,3%	67.875	3,0%	-7,4%
	Totaal	2.203.752	100,0%	2.294.081	100,0%	+4,1%
België	Voltijds	2.416.251	68,1%	2.424.046	65,3%	+0,3%
	Deeltijds	1.022.340	28,8%	1.184.355	31,9%	+15,8%
	Speciaal	108.939	3,1%	100.980	2,7%	-7,3%
	Totaal	3.547.530	100,0%	3.709.382	100,0%	+4,6%

(a) Bezoldigden tussen 15 en 64 jaar, geteld naar woonplaats.

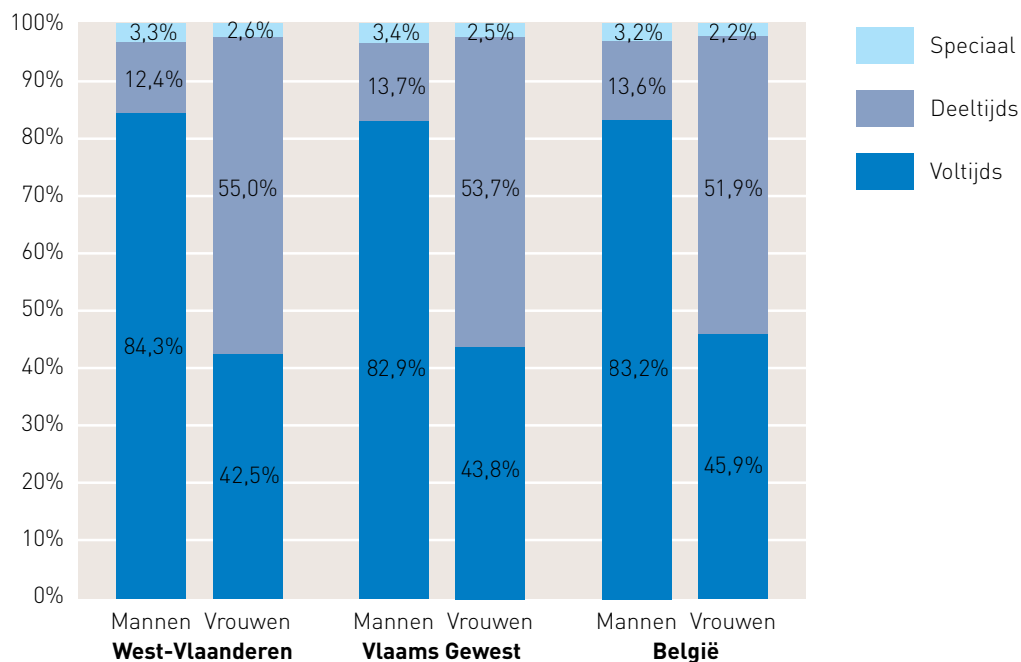
Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2010 werkte 64,3% van alle loontrekkenden in West-Vlaanderen volgens een voltijds regime; 32,7% werkte volgens een deeltijds regime en 2,9% van alle werknemers was actief in een speciaal regime. In het Vlaamse Gewest is de verdeling van de loontrekkenden volgens arbeidsregime nagenoeg identiek als in West-Vlaanderen. In vergelijking met West-Vlaanderen en Vlaanderen telt België relatief iets meer werknemers in een voltijds regime (65,3%) en iets minder werknemers in een deeltijds (31,9%) of speciaal (2,7%) regime.
- In de periode 2006-2010 steeg het aantal loontrekkenden in West-Vlaanderen met 3,5%. In het Vlaamse Gewest en België was de toename groter (respectievelijk +4,1% en +4,6%). In zowel West-Vlaanderen, Vlaanderen als België kan deze toename volledig worden toegeschreven aan een sterke stijging van het aantal werknemers in een deeltijds regime. In het Vlaamse Gewest en België (respectievelijk +15,6% en +15,8%) was de relatieve toename van het aantal loontrekkenden dat in een deeltijds regime werkt nog groter dan in West-Vlaanderen (+14,6%). Tussen 2006 en 2010 kenden zowel West-Vlaanderen, Vlaanderen als België een afname van het aantal werknemers in een speciaal regime. In tegenstelling tot Vlaanderen en West-Vlaanderen, kende België een lichte stijging (+0,3%) van het aantal loontrekkenden dat in een voltijds regime werkt. Als gevolg van deze evoluties steeg het aandeel werknemers in een deeltijds regime sterk tussen 2006 en 2010 (+3,1%punt in West-Vlaanderen en België; +3,3%punt in het Vlaamse Gewest). Het aandeel werknemers in een voltijds of speciaal regime lag in 2010 op alle niveaus lager dan in 2006.

Figuur 4.1.1: Bezoldigde tewerkstelling (a) naar arbeidsregime en geslacht in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en België, 2010.

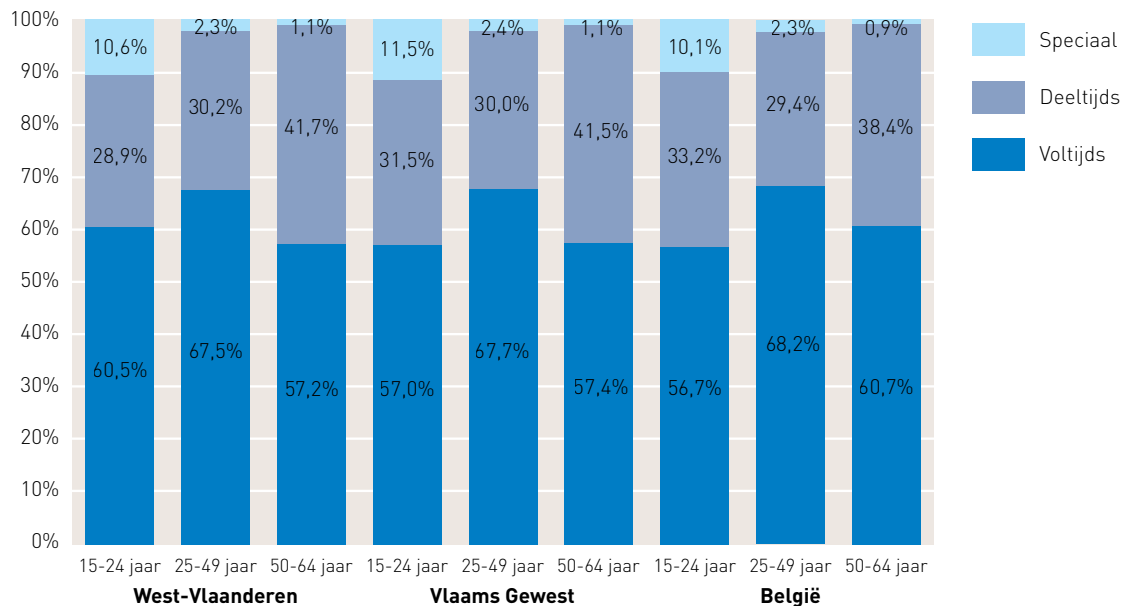
(a) Bezoldigden tussen 15 en 64 jaar, geteld naar woonplaats.

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In zowel West-Vlaanderen, Vlaanderen als België werken mannen beduidend vaker voltijds dan vrouwen.
- In West-Vlaanderen ligt het percentage mannen dat voltijds werkt (84,3%) hoger dan in Vlaanderen en België (respectievelijk 82,9% en 83,2%).
- Bij de vrouwen is het dan weer zo dat er in West-Vlaanderen procentueel meer vrouwen in een deeltijds regime (55%) werken dan in Vlaanderen (53,7%) en in België (51,9%).

Figuur 4.1.2: Bezoldigde tewerkstelling (a) naar arbeidsregime en leeftijd in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en België, 2010.

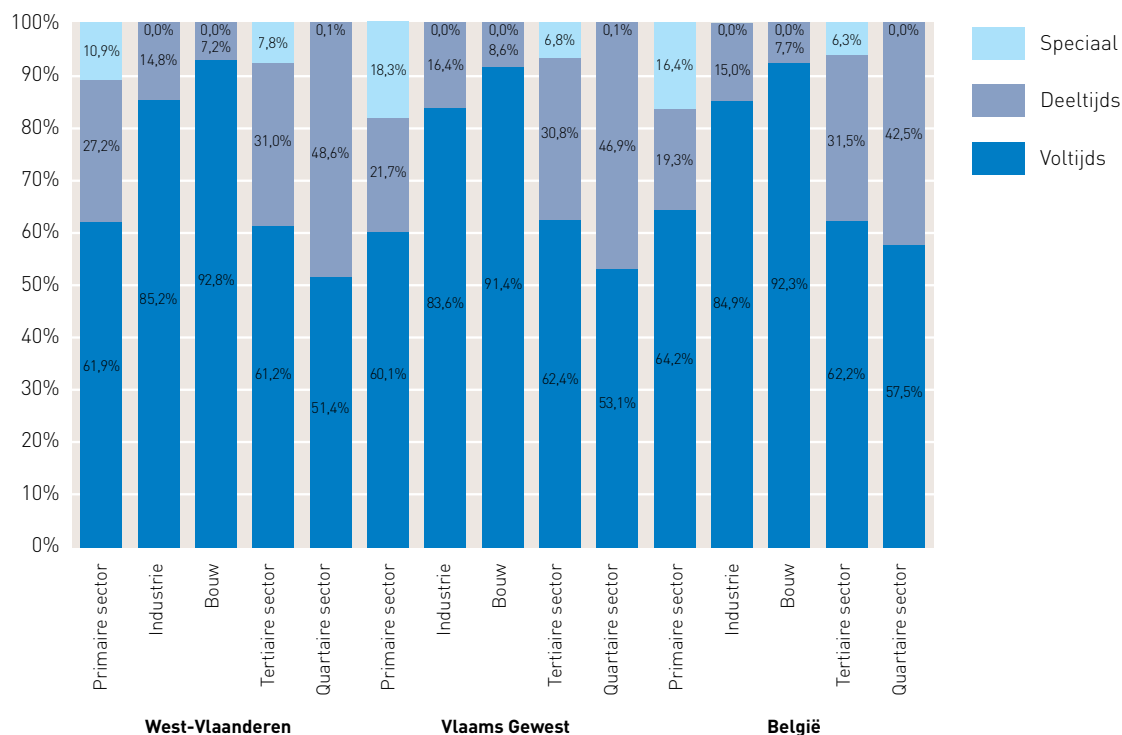
(a) Bezoldigden tussen 15 en 64 jaar, geteld naar woonplaats.

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In West-Vlaanderen wordt er het vaakst voltijds gewerkt bij de 25 tot 49-jarigen (67,5%). Dit is ook het geval in het Vlaamse Gewest en België. Bij de 15 tot 24-jarigen in West-Vlaanderen werkt 60,5% voltijds, bij de 50-plussers is dat 57,2%.
- Het percentage deeltijds werkenden is bij de 50 tot 64-jarigen het grootst en dit in zowel West-Vlaanderen (41,7%), het Vlaamse Gewest (41,5%) als België (38,4%).
- De 15 tot 24-jarigen zijn relatief vaker tewerkgesteld volgens een speciaal regime dan de andere leeftijdsgroepen, en dit in zowel West-Vlaanderen (10,6%), Vlaanderen (11,5%) als België (10,1%).

Figuur 4.1.3: Bezoldigde tewerkstelling (a) naar arbeidsregime en sector in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en België, 2010.

(a) Bezoldigden tussen 15 en 64 jaar, geteld naar woonplaats.

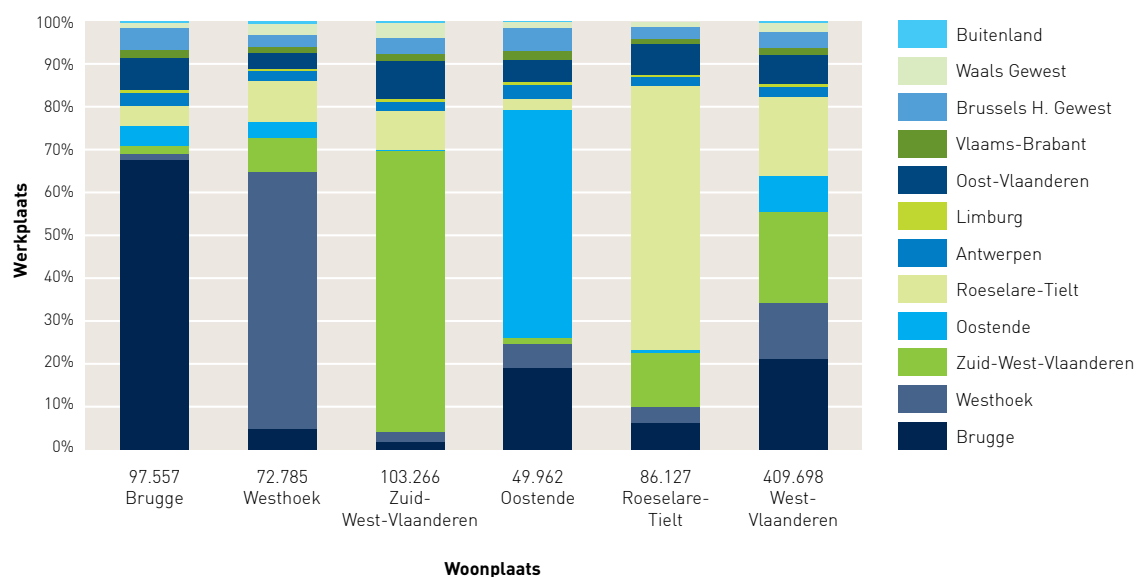
Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In de bouwsector werkt in zowel West-Vlaanderen, Vlaanderen als België ruim 91% van de werknemers volgens een voltijds regime.
- Ook in de industrie is het grootste deel van de werknemers voltijds tewerkgesteld. In West-Vlaanderen geldt dit voor 85,2% van de werknemers; in België en Vlaanderen ligt dit percentage iets lager op respectievelijk 84,9% en 83,6%.
- In de primaire sector is het percentage voltijds werkenden nagenoeg even groot als in de tertiaire sector en dit in zowel West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest als België. Deze sectoren kennen het grootste aandeel werknemers dat volgens een speciaal regime werkt. In West-Vlaanderen werkt 10,9% van de loontrekkenden in de primaire sector volgens een speciaal regime; in België en Vlaanderen ligt dit percentage beduidend hoger (respectievelijk 16,4% en 18,3%)¹. In de tertiaire sector is in West-Vlaanderen 7,8% van de loontrekkenden actief volgens een speciaal regime. Het verschil met Vlaanderen (6,8%) en België (6,3%) is een stuk kleiner dan bij de primaire sector.
- In vergelijking met de andere sectoren telt de quartaire sector in zowel West-Vlaanderen, Vlaanderen als België relatief het meest deeltijds werkenden. In West-Vlaanderen telt de quartaire sector bijna evenveel voltijds (51,4%) als deeltijds (48,6%) werkenden. In Vlaanderen en België is de verhouding van werknemers in een voltijds/deeltijds regime iets minder gelijk: 53,1%/46,9% in Vlaanderen en 57,5%/42,5% in België.

¹ In het Vlaamse Gewest kan het hoge percentage loontrekkenden in een speciaal regime in de primaire sector voornamelijk toegeschreven worden aan de provincie Limburg (31%). Ook de provincie Vlaams-Brabant kent een hoog percentage loontrekkenden in een speciaal regime in deze sector (27,3%), maar in absolute cijfers ligt het aantal loontrekkenden in een speciaal regime in de primaire sector een stuk lager (271 in Vlaams-Brabant ten opzichte van 710 in Limburg). In beide provincies is de fruitteelt sterk aanwezig.

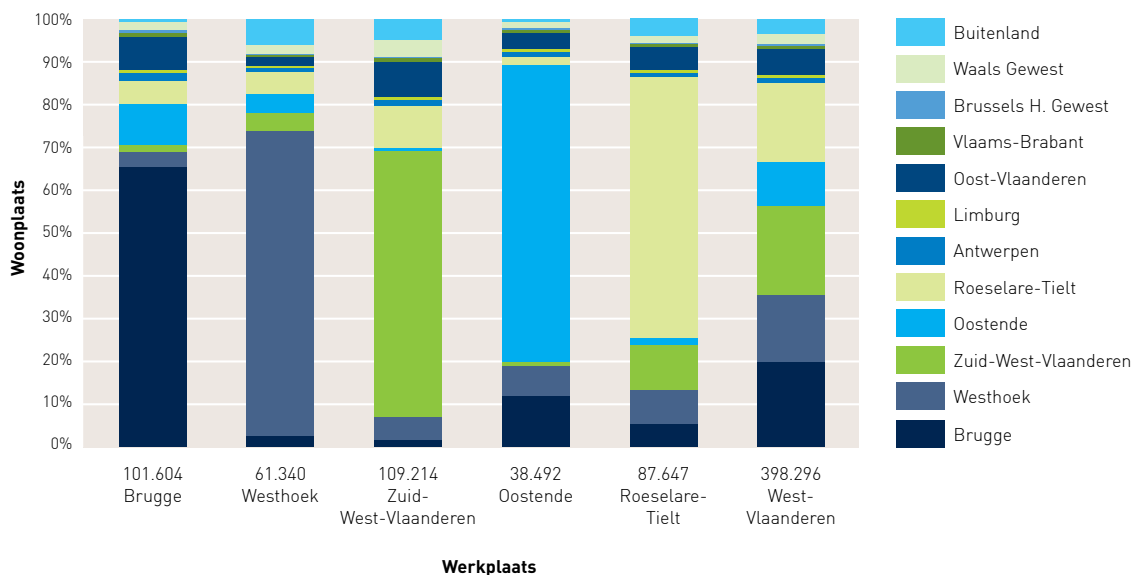
Figuur 4.1.4: Uitgaande pendel bij loontrekkenden, regio's van West-Vlaanderen, 2010.

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Van de 409.698 loontrekkenden die in 2010 in West-Vlaanderen woonden, ging 21,2% werken in de regio Zuid-West-Vlaanderen en 21,1% in de regio Brugge. In 2010 gingen 72.876 West-Vlaamse loontrekkenden of 18,4% werken buiten West-Vlaanderen. Hiervan was ruim de helft tewerkgesteld in Oost-Vlaanderen (38,3%) en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (21,6%).
- Voor alle West-Vlaamse regio's geldt dat de meerderheid van alle loontrekkenden in dezelfde regio als de woonregio is tewerkgesteld. In vergelijking met de andere regio's is het percentage loontrekkenden dat in de eigen regio werkt het hoogst in Brugge (67,6%) en het laagst in Oostende (53,1%).
- Van alle loontrekkenden die in de regio Brugge wonen gaat 7,4% werken in Oost-Vlaanderen. Ook in de andere West-Vlaamse regio's die grenzen aan Oost-Vlaanderen is een aanzienlijk percentage van de loontrekkenden tewerkgesteld in Oost-Vlaanderen, met name 9,1% van de werknemers die wonen in Zuid-West-Vlaanderen en 7,3% van de werknemers die wonen in de regio Roeselare-Tielt.
- Van de loontrekkenden die in de Westhoek wonen, gaat 9,6% werken in de regio Roeselare-Tielt en 7,9% in Zuid-West-Vlaanderen. Slechts 13,9% van de loontrekkenden die in de Westhoek wonen, is actief buiten West-Vlaanderen. Dit is het laagste percentage van alle West-Vlaamse regio's.
- Vanuit Zuid-West-Vlaanderen pendelt 9,1% van de loontrekkenden naar de regio Roeselare-Tielt, een even groot percentage werkt in Oost-Vlaanderen. Niet geheel onverwacht is het percentage werknemers dat in het Waalse Gewest is tewerkgesteld groter in Zuid-West-Vlaanderen (3,6%) dan in de andere West-Vlaamse regio's.
- Van alle werknemers die in de regio Oostende wonen, gaat 19,1% werken in de regio Brugge. Opvallend is het hoge percentage werknemers dat vanuit de regio Oostende naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest pendelt (5,3%). In de regio Brugge is het percentage werknemers dat in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is tewerkgesteld bijna even groot (5,2%).
- In de regio Roeselare-Tielt springt vooral het percentage werknemers dat naar Zuid-West-Vlaanderen pendelt in het oog (12,4%).

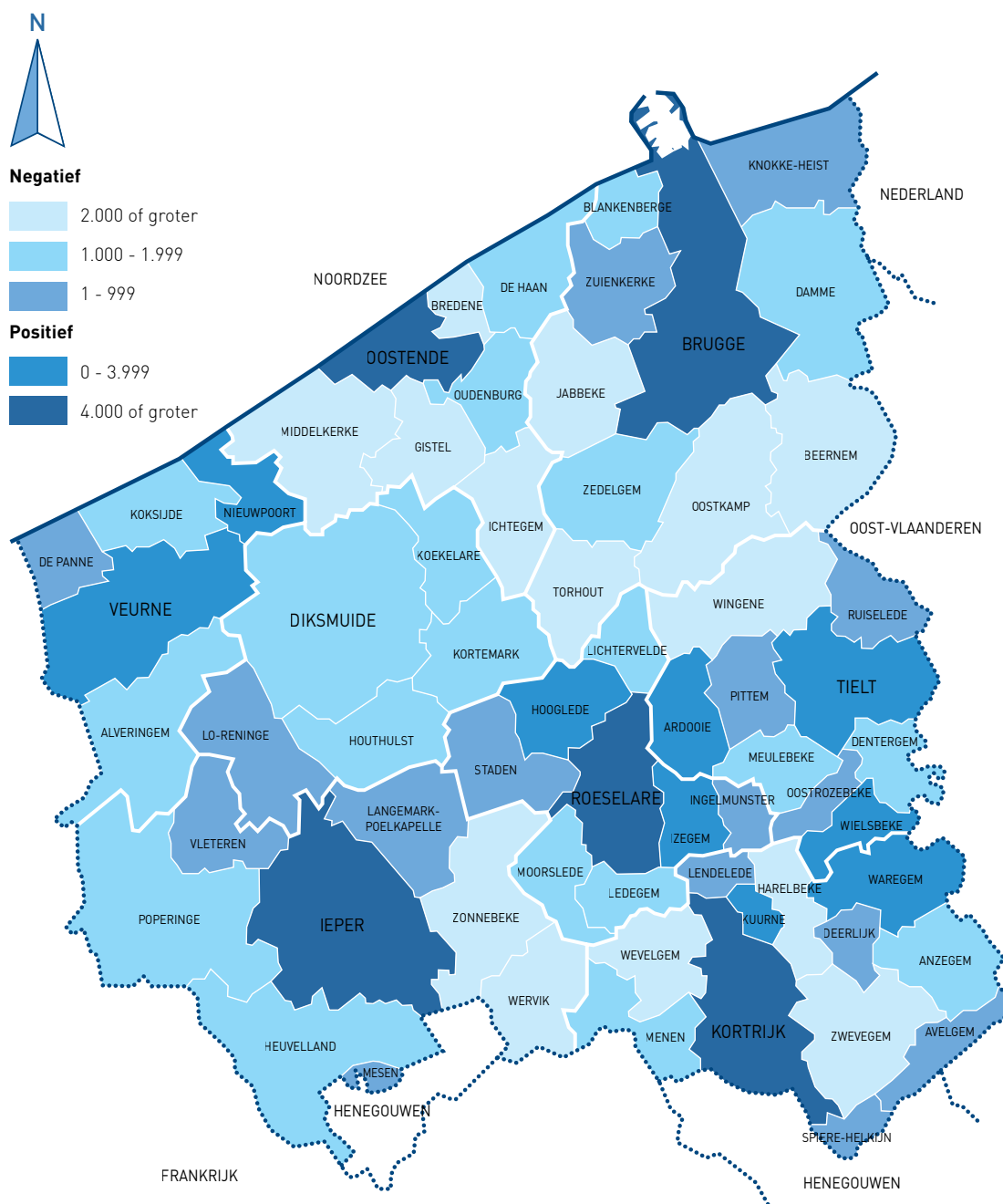

Figuur 4.1.5: Inkomende pendel bij loontrekkenden, regio's van West-Vlaanderen, 2010.

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Van de 398.296 loontrekkenden die in West-Vlaanderen actief zijn, woont 20,6% in Zuid-West-Vlaanderen. De regio's Brugge en Roeselare-Tielt vervolledigen de top drie met respectievelijk 19,8% en 18,5%. Van alle loontrekkenden in West-Vlaanderen is 15% (of 59.741 personen) woonachtig buiten West-Vlaanderen. Hiervan is 40,6% woonachtig in Oost-Vlaanderen. Opvallend is het hoge percentage werknemers in West-Vlaanderen dat in het buitenland woont (23,2% van alle werknemers die in West-Vlaanderen werken, maar er niet wonen).
- Voor de overgrote meerderheid van alle werknemers in West-Vlaanderen is de werkregio dezelfde als de woonregio. Het aandeel is het hoogst voor de Westhoek: daar is 71,4% van de werknemers ook woonachtig in deze regio. In de regio Roeselare-Tielt is het percentage werknemers dat in deze regio woont het laagst (61,1%).
- Van alle personen die in de regio Brugge zijn tewerkgesteld is 9,4% woonachtig in de regio Oostende en 7,7% in Oost-Vlaanderen.
- Na de eigen regio komen de werknemers in de Westhoek vooral uit het buitenland (6,2%) en vervolgens uit de regio Roeselare-Tielt (5,3%).
- In Zuid-West-Vlaanderen is 9,8% van de werknemers woonachtig in de regio Roeselare-Tielt en 8,2% in Oost-Vlaanderen. In vergelijking met de andere West-Vlaamse regio's is het aandeel werknemers dat in het Waalse Gewest woont beduidend groter in Zuid-West-Vlaanderen (3,9%).
- In de regio Oostende is 91,1% van alle werknemers afkomstig uit West-Vlaanderen; dit is veruit het hoogste percentage van alle West-Vlaamse regio's. Naast de eigen regio zijn de werknemers in Oostende voornamelijk woonachtig in Brugge (11,7%) en de Westhoek (7,2%).
- Van alle werknemers in de regio Roeselare-Tielt is 10,7% afkomstig uit Zuid-West-Vlaanderen en 8% uit de Westhoek. Hoewel de regio grenst aan Oost-Vlaanderen woont slechts 5,6% van de werknemers in Oost-Vlaanderen. Dit is beduidend minder dan in de andere West-Vlaamse regio's die aan Oost-Vlaanderen grenzen.
- In alle West-Vlaamse regio's is hooguit 1% van de werknemers afkomstig uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Kaart 4.1.1: Pendelsaldo bij loontrekkenden, gemeenten van West-Vlaanderen, 2010.

Minimum: Bredene -4.256
 Maximum: Brugge 18.613
 West-Vlaanderen: -12.407

0 5 10 15 km

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening.
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

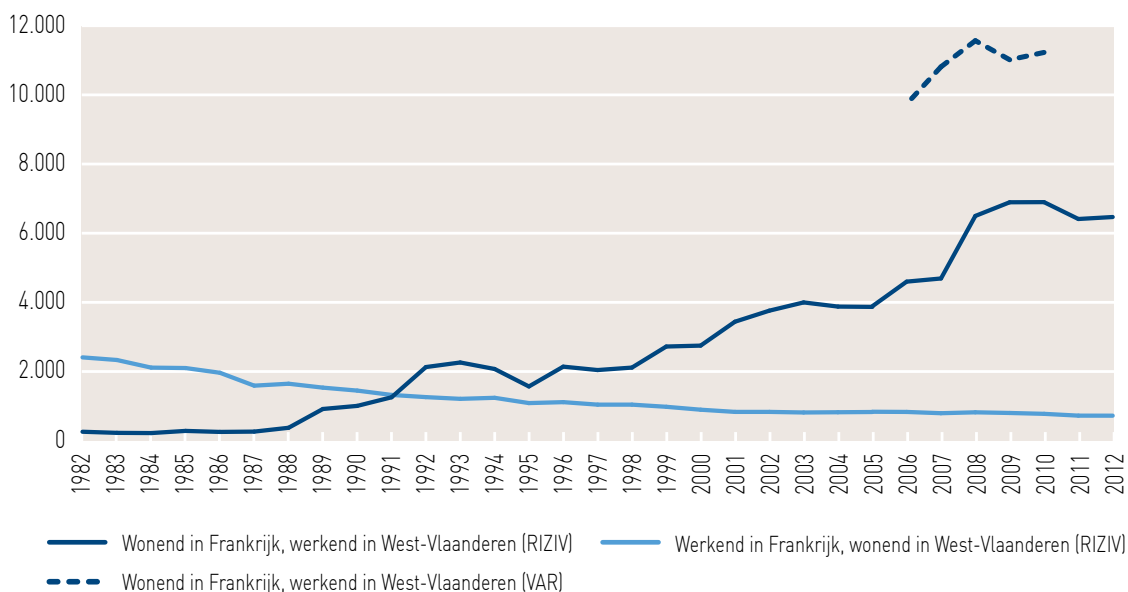

B. Grensarbeid

Op 30 juni 2012 werkten er 6.453 Franse grensarbeiders in West-Vlaanderen. In vergelijking met 2011 is dit een lichte toename van 0,9%. Het aantal Nederlandse grensarbeiders dat in West-Vlaanderen komt werken was eind juni 2012 gestegen tot 741 personen; dit is een sterke toename met 14% in vergelijking met 2011.

GRENSARBEID TUSSEN FRANKRIJK EN WEST-VLAANDEREN

Figuur 4.1.6: Evolutie van de grensarbeid tussen Frankrijk en West-Vlaanderen, 1982-2012 (a).

(a) Vanaf 2005: inclusief zelfstandigen.

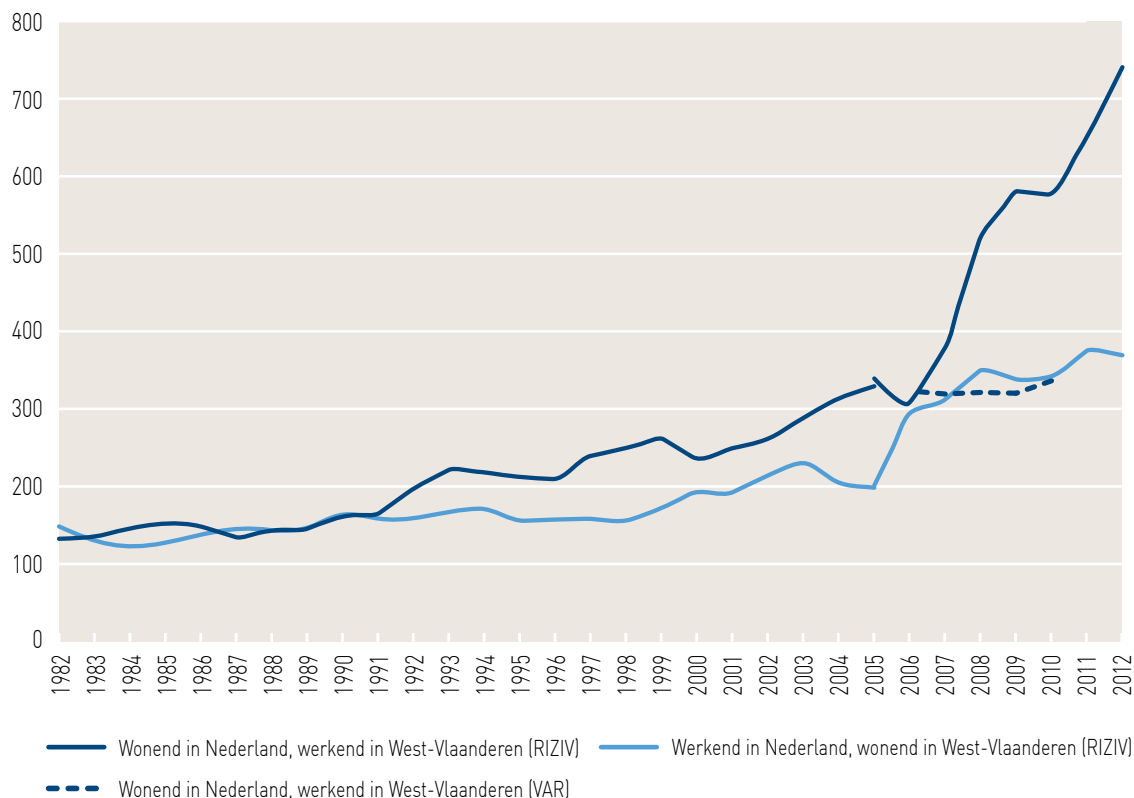
Bron: RIZIV, Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Op 30 juni 2012 werkten er 6.453 Franse grensarbeiders in West-Vlaanderen. In vergelijking met 2011 is dit een lichte toename van 0,9%, ondanks het feit dat er vanaf 1 januari 2012 geen nieuwe werknemers meer in de grensarbeidersregeling kunnen stappen. Vanaf 2009 stagneert het aantal Franse grensarbeiders dat in West-Vlaanderen werkt. De impact van de nieuwe grensarbeidersregeling lijkt tot nu toe evenwel beperkt. Dit is onder meer omdat Franse werknemers die vóór 1 januari 2012 het grensarbeidersstatuut verworven hebben hiervan kunnen blijven genieten tot eind 2033. Ook blijft de West-Vlaamse arbeidsmarkt aantrekkelijk voor Franse grensarbeiders als gevolg van de hoge werkloosheidsgraad in de Franse grensregio en zijn de lonen in West-Vlaanderen vaak hoger dan in Frankrijk.
- Eind juni 2012 waren er 728 West-Vlaamse grensarbeiders die in Frankrijk werkten; in vergelijking met 2011 is dit een status-quo. Ook hier heeft de nieuwe grensarbeidersregeling geen duidelijke impact.
- Volgens statistieken van de Vlaamse Arbeidsrekening (VAR) lag het aantal loontrekkenden dat vanuit Frankrijk naar West-Vlaanderen kwam werken een stuk hoger dan volgens de RIZIV-cijfers. Volgens de VAR ging het in 2010 om 11.196 personen; het RIZIV telde 6.882 Franse grensarbeiders op 30 juni 2010. Daarnaast werkten er volgens de VAR in 2010 in de provincie Henegouwen 17.807 loontrekkenden uit Frankrijk; volgens de RIZIV-cijfers op 30 juni 2010 waren dat er ruim 3.000 meer, namelijk 20.821. We kunnen aannemen dat een deel van deze mensen is tewerkgesteld in Vlaanderen, in casu West-Vlaanderen. Voor een verklaring voor de verschillen tussen RIZIV- en VAR-cijfers verwijzen we naar de methodologie. Voor een gedetailleerde beschrijving van pendel bij loontrekkenden verwijzen we naar 4.1.A. Bezoldigde tewerkstelling.

GRENSARBEID TUSSEN NEDERLAND EN WEST-VLAANDEREN

Figuur 4.1.7: Evolutie van de grensarbeid tussen Nederland en West-Vlaanderen, 1982-2012 (a).

(a) Vanaf 2005: inclusief zelfstandigen.

Bron: RIZIV, Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- De grensarbeid tussen Nederland en West-Vlaanderen is veel beperkter in omvang dan deze tussen Frankrijk en West-Vlaanderen.
- Het aantal Nederlandse grensarbeiders dat in West-Vlaanderen komt werken was eind juni 2012 gestegen tot 741 personen; dit is een sterke toename met 14% in vergelijking met 2011.
- Ook in de omgekeerde richting is er een stijgende trend, al was er in 2012 wel een lichte daling van het aantal West-Vlamingen dat in Nederland gaat werken (-1,6% in vergelijking met 2011).
- Volgens statistieken van de Vlaamse Arbeidsrekening (VAR) werkten er in 2010 in West-Vlaanderen 336 loontrekkenden die in Nederland woonachtig zijn (cfr. supra).

C. Zelfstandigen

Eind 2011 telde West-Vlaanderen 105.034 zelfstandigen en helpers. De arrondissementen Kortrijk en Brugge tellen samen 46,2% van alle zelfstandigen en helpers in West-Vlaanderen. De meerderheid van alle zelfstandigen en helpers (62,4%) was actief in de tertiaire sector. Van alle zelfstandigen en helpers in West-Vlaanderen is 42,8% een 50-plusser; 10,2% is zelfs 65 jaar of ouder. In 2011 startten 9.320 West-Vlamingen een activiteit als zelfstandige of helper terwijl 4.216 West-Vlamingen hun activiteiten als zelfstandige of helper stopzetten.

Tabel 4.1.2: Aantal zelfstandigen en helpers in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en België, 31 december 2010 en 31 december 2011 (a).

	31/12/10	31/12/11	Evolutie 31/12/10 - 31/12/11
West-Vlaanderen	104.654	105.034	+0,4%
Vlaams Gewest	462.335	467.869	+1,2%
België	747.501	758.375	+1,5%

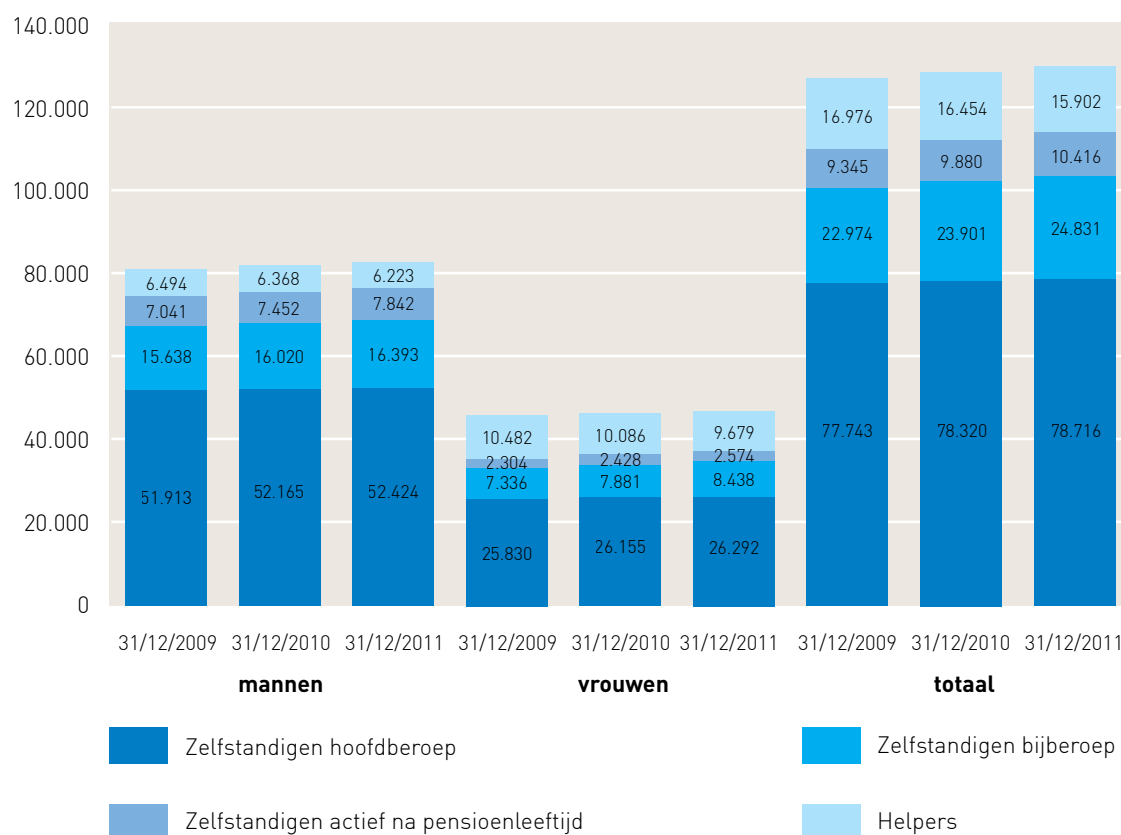
(a) Totaal aantal zelfstandigen en helpers, exclusief de zelfstandigen in bijberoep.

Bron: RSVZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Op 31 december 2011 telde West-Vlaanderen 105.034 zelfstandigen en helpers (exclusief zelfstandigen in bijberoep). Dit is 22,4% van alle zelfstandigen en helpers in het Vlaamse Gewest.
- In West-Vlaanderen lag het aantal zelfstandigen en helpers eind 2011 iets hoger dan een jaar eerder (+0,4%). In het Vlaamse Gewest en België was de toename van het aantal zelfstandigen en helpers groter (respectievelijk +1,2% en +1,5%).

Figuur 4.1.8: Evolutie van het totale aantal zelfstandigen en helpers naar aard van de activiteit en naar geslacht in West-Vlaanderen, 31 december 2009 – 31 december 2011.

Bron: RSVZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Eind 2011 telde West-Vlaanderen in totaal 129.865 zelfstandigen en helpers (inclusief zelfstandigen in bijberoep). In de periode 2009-2011 groeide hun aantal met 2,2% (of 2.827 personen). Bijna twee derde van de zelfstandigen en helpers (63,8%) was een man; 36,2% was een vrouw. In de periode 2009-2011 was de relatieve toename van het aantal mannelijke en het aantal vrouwelijke zelfstandigen en helpers even groot (+2,2%).
- Tussen 2009 en 2011 was de toename van het aantal zelfstandigen en helpers in absolute cijfers het grootst bij de zelfstandigen in bijberoep (+1.857 personen of +8,1%). Bij de zelfstandigen actief na pensioenleeftijd en de zelfstandigen in hoofdberoep kwamen er respectievelijk 1.071 personen (+11,5%) en 973 personen (+1,3%) bij. De toenames bij de zelfstandigen werden gedeeltelijk teniet gedaan door een afname van het aantal helpers met 1.074 personen (-6,3%). Als gevolg van deze evoluties steeg het aandeel zelfstandigen in bijberoep en het aandeel zelfstandigen actief na pensioenleeftijd en daalde het aandeel zelfstandigen in hoofdberoep en het aandeel helpers.
- Zowel bij de mannen als bij de vrouwen vertegenwoordigen de zelfstandigen in hoofdberoep de grootste groep (respectievelijk 63,3% en 56%). Bij de mannen staan de zelfstandigen in bijberoep op de tweede plaats met 19,8% van alle zelfstandigen en helpers; bij de vrouwen zijn de helpsters de op één na grootste groep (20,6%); de zelfstandigen in bijberoep vertegenwoordigen 18% van alle vrouwelijke zelfstandigen en helpers. Van alle mannelijke zelfstandigen en helpers is slechts 7,5% actief als helper. Het aandeel zelfstandigen en helpers dat nog actief is na pensioenleeftijd is groter bij mannen (9,5%) dan bij vrouwen (5,5%).

Tabel 4.1.3: Verdeling van het aantal zelfstandigen en helpers en het aantal zelfstandigen en helpers per 1.000 inwoners, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 31 december 2011 (a).

Arrondissement	Zelfstandigen en helpers 31/12/11	Aandeel in W-VL. 31/12/11	Bevolking 01/01/12	Aantal zelfstandigen en helpers per 1.000 inwoners 31/12/11
Brugge	25.587	24,4%	278.486	92
Diksmuide	5.556	5,3%	50.262	111
Ieper	10.121	9,6%	106.415	95
Kortrijk	22.929	21,8%	283.176	81
Oostende	11.147	10,6%	153.105	73
Roeselare	13.050	12,4%	146.706	89
Tielt	10.272	9,8%	91.065	113
Veurne	6.372	6,1%	60.775	105
West-Vlaanderen	105.034	100%	1.169.990	90
Vlaams Gewest	467.869		6.350.765	74
België	758.375		11.035.948	69

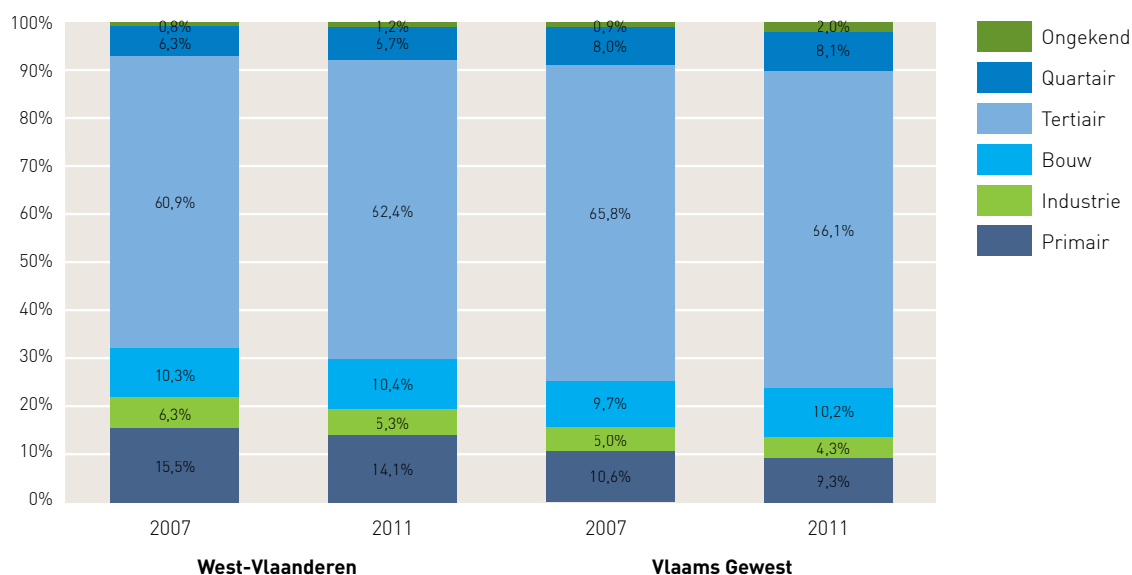
(a) Totaal aantal zelfstandigen en helpers exclusief de zelfstandigen in bijberoep.

Bron: RSVZ, FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Eind 2011 was bijna een kwart (24,4%) van alle zelfstandigen en helpers in West-Vlaanderen actief in het arrondissement Brugge. Het arrondissement Kortrijk telde 21,8% van alle zelfstandigen en helpers in West-Vlaanderen en het arrondissement Roeselare vervulde de top drie met een aandeel van 12,4%. In de Westhoekarrondissementen Diksmuide (5,3%), Veurne (6,1%) en Ieper (9,6%) zijn de aandelen in het totale aantal zelfstandigen en helpers het kleinst.
- Met 90 zelfstandigen en helpers per 1.000 inwoners ligt West-Vlaanderen een eind boven het Vlaamse (74) en Belgische (69) gemiddelde. Binnen West-Vlaanderen tellen drie arrondissementen meer dan 100 zelfstandigen en helpers per 1.000 inwoners, namelijk Tielt (113), Diksmuide (111) en Veurne (105). Onderaan de rangschikking vinden we het arrondissement Oostende met slechts 73 zelfstandigen en helpers per 1.000 inwoners.

Figuur 4.1.9: Evolutie van de zelfstandigen en helpers naar sector, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 31 december 2007 – 31 december 2011 (a).

(a) Totaal aantal zelfstandigen en helpers exclusief de zelfstandigen in bijberoep.

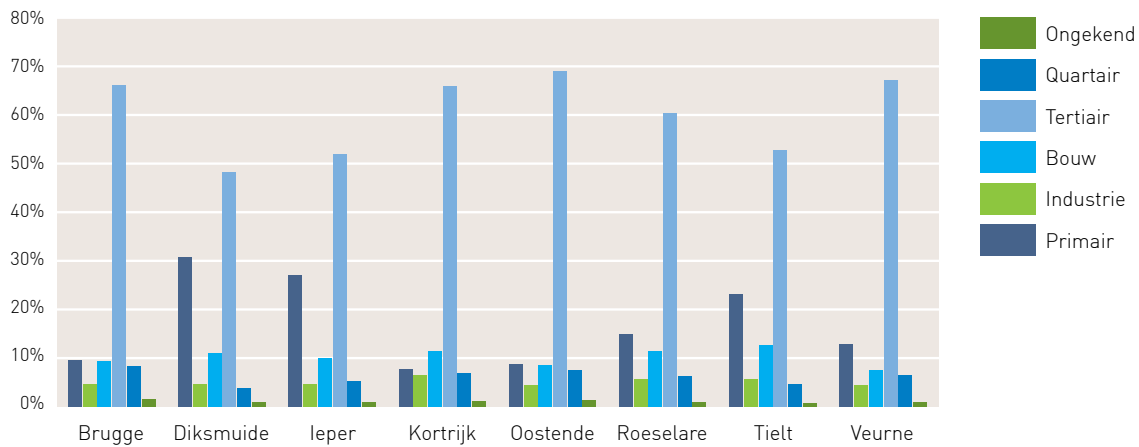
Bron: RSVZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Van alle zelfstandigen en helpers in West-Vlaanderen eind 2011 was 62,4% actief in de tertiaire sector. In het Vlaamse Gewest was dit aandeel zelfs nog hoger (66,1%).
- In West-Vlaanderen staat de primaire sector op de tweede plaats met 14,1% van alle zelfstandigen en helpers, wat opvallend meer is dan het aandeel van deze sector in Vlaanderen (9,3%).
- In Vlaanderen vertegenwoordigen de zelfstandigen en helpers in de bouwsector (10,2%) de op één na grootste groep. De bouwsector volgt in West-Vlaanderen op de derde plaats met een nagenoeg even groot aandeel zelfstandigen en helpers (10,4%) als in Vlaanderen.
- De quartaire sector en de industrie vertegenwoordigen in West-Vlaanderen respectievelijk 6,7% en 5,3% van alle zelfstandigen en helpers. In Vlaanderen ligt het aandeel van de quartaire sector iets hoger (8,1%) en het aandeel van de industrie iets lager (4,3%).
- In zowel West-Vlaanderen als het Vlaamse Gewest steeg het aandeel zelfstandigen in de tertiaire sector. De primaire sector en de industrie vertegenwoordigden daarentegen in 2011 een kleiner aandeel zelfstandigen en helpers in vergelijking met 2007. In de bouwsector en de quartaire sector wijzigde het aandeel zelfstandigen en helpers in de periode 2007-2011 in zowel West-Vlaanderen als het Vlaamse Gewest nauwelijks.

Figuur 4.1.10: Aandeel van zelfstandigen en helpers naar sector in de arrondissementen van West-Vlaanderen, 31 december 2011 (a).

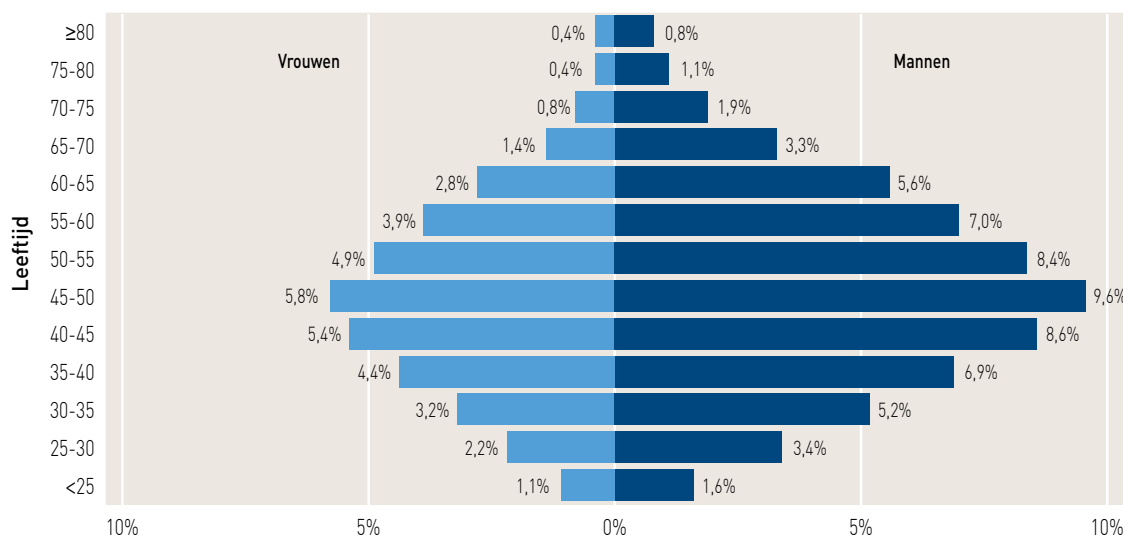
(a) Totaal aantal zelfstandigen en helpers exclusief de zelfstandigen in bijberoep.

Bron: RSVZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Binnen West-Vlaanderen situeren de verschillen in het aandeel van zelfstandigen en helpers zich voornamelijk in de primaire en de tertiaire sector. Het aandeel zelfstandigen en helpers in de primaire sector ligt een eind boven het West-Vlaamse gemiddelde (14,1%) in de arrondissementen Diksmuide (30,9%), Ieper (27,1%) en Tielt (23,2%). Deze arrondissementen hebben relatief weinig zelfstandigen en helpers in de tertiaire sector (circa 50%). Van alle West-Vlaamse arrondissementen werkt in Oostende (69,4%) en Veurne (67,4%) het grootste aandeel zelfstandigen en helpers in de tertiaire sector.
- In de andere sectoren zijn de verschillen tussen de West-Vlaamse arrondissementen niet zo groot.

Figuur 4.1.11: Leeftijdopbouw van de West-Vlaamse zelfstandigen en helpers naar geslacht, 31 december 2011 (a).

(a) Totaal aantal zelfstandigen en helpers exclusief de zelfstandigen in bijberoep.

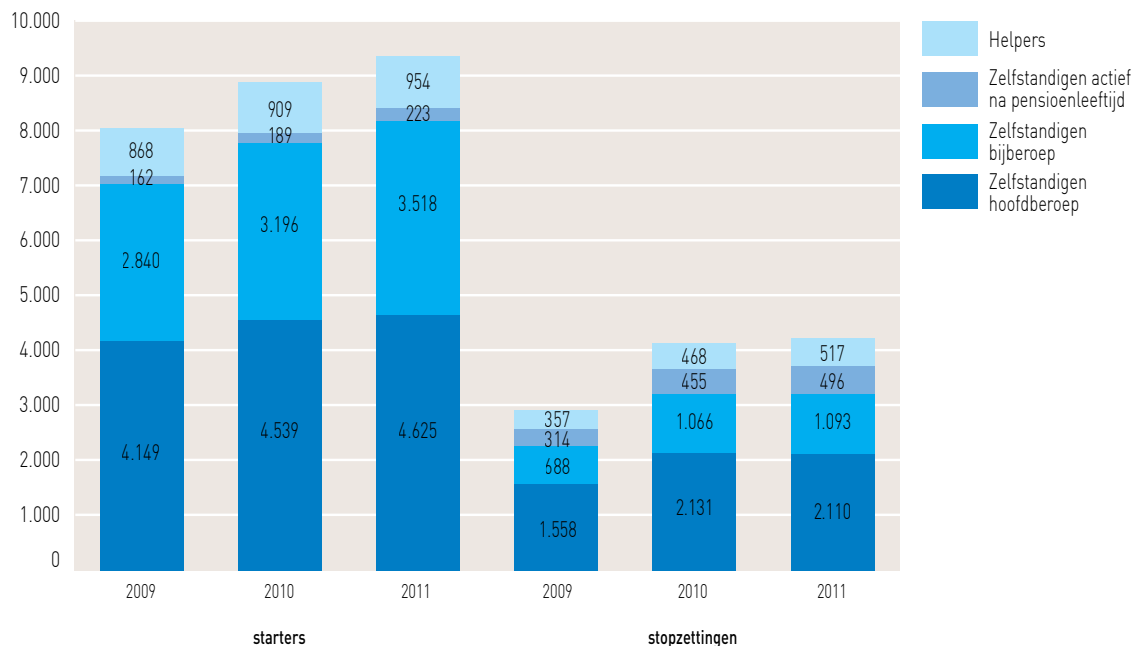
Bron: RSVZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In alle leeftijdscategorieën zijn de mannelijke zelfstandigen en helpers sterker vertegenwoordigd dan de vrouwelijke zelfstandigen en helpers.
- De 45 tot 50-jarigen vormen zowel bij de mannen als bij de vrouwen de grootste groep van zelfstandigen en helpers.
- Van alle zelfstandigen en helpers in West-Vlaanderen is 42,8% een 50-plusser; 10,2% is zelfs 65 jaar of ouder. Ter vergelijking: tien jaar geleden was 35,3% van alle zelfstandigen en helpers een 50-plusser en was 8,3% ouder dan 65 jaar.

Figuur 4.1.12: Evolutie van het aantal starters en het aantal stopzettingen naar aard van de activiteit in West-Vlaanderen, 2009-2011.

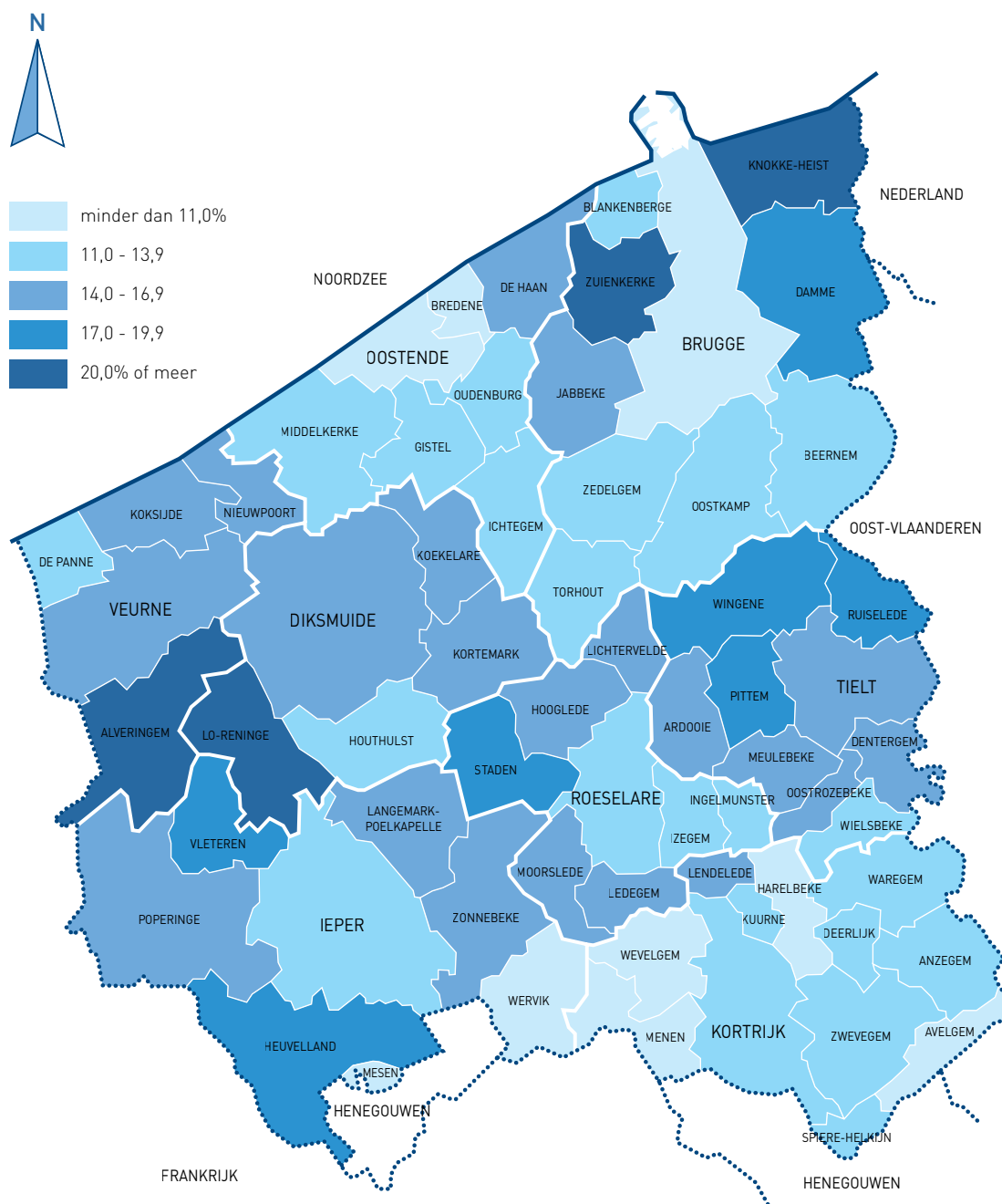

Bron: RSVZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2011 startten 9.320 West-Vlamingen een activiteit als zelfstandige of helper. In vergelijking met 2010 is dit een toename met 487 personen (+5,5%). Ten opzichte van 2009 was de toename een stuk groter: +1.301 personen of +16,2%. De startersratio lag op 7,2 in 2011, wat hoger is dan in 2010 (6,9) en 2009 (6,3).
- Van alle West-Vlamingen die in 2011 een zelfstandige activiteit startten, deed 49,6% dat als zelfstandige in hoofdberoep en 37,7% als zelfstandige in bijberoep. Slechts 10,2% van de starters begon een activiteit als help(st)er. In vergelijking met 2009 is het aandeel West-Vlamingen dat een activiteit startte als zelfstandige in hoofdberoep in 2011 gedaald (van 51,7% in 2009 tot 49,6% in 2011) en is het aandeel zelfstandigen dat een activiteit startte in bijberoep gestegen (van 35,4% in 2009 tot 37,7% in 2011).
- In 2011 waren er 4.216 West-Vlamingen die hun activiteiten als zelfstandige of helper stopzetten. In vergelijking met 2010 is dit een beperkte toename met 96 personen of 2,3%. Ten opzichte van 2009 is de toename van het aantal stopzettingen meer uitgesproken: +1.299 of +44,5%. De stopzettingsratio in 2011 en 2010, beiden 3,2, lag bijgevolg een stuk hoger dan in 2009 (2,3).
- Van alle zelfstandigen en helpers in West-Vlaanderen die in 2011 de activiteiten stopzetten, was exact de helft actief als zelfstandige in hoofdberoep; 25,9% was actief als zelfstandige in bijberoep. Het aandeel helpers (12,3%) dat de activiteiten stopzette was net iets groter dan het aandeel gestopte zelfstandigen actief na pensioenleeftijd (11,8%). In vergelijking met 2009 kende West-Vlaanderen een groter aandeel zelfstandigen in bijberoep dat de activiteiten stopzette (23,6% in 2009 ten opzichte van 25,9% in 2011) en een kleiner aandeel zelfstandigen in hoofdberoep dat stopte als zelfstandige (53,4% in 2009 ten opzichte van 50% in 2011).
- De startersratio bij vrouwen (8,5) is hoger dan bij mannen (6,4). Er starten echter in globaal minder vrouwen dan mannen als zelfstandige of helper. In 2011 bedroeg het aandeel vrouwelijke starters 42,8%.

Kaart 4.1.2: Ondernemersgraad, gemeenten van West-Vlaanderen, 2010.

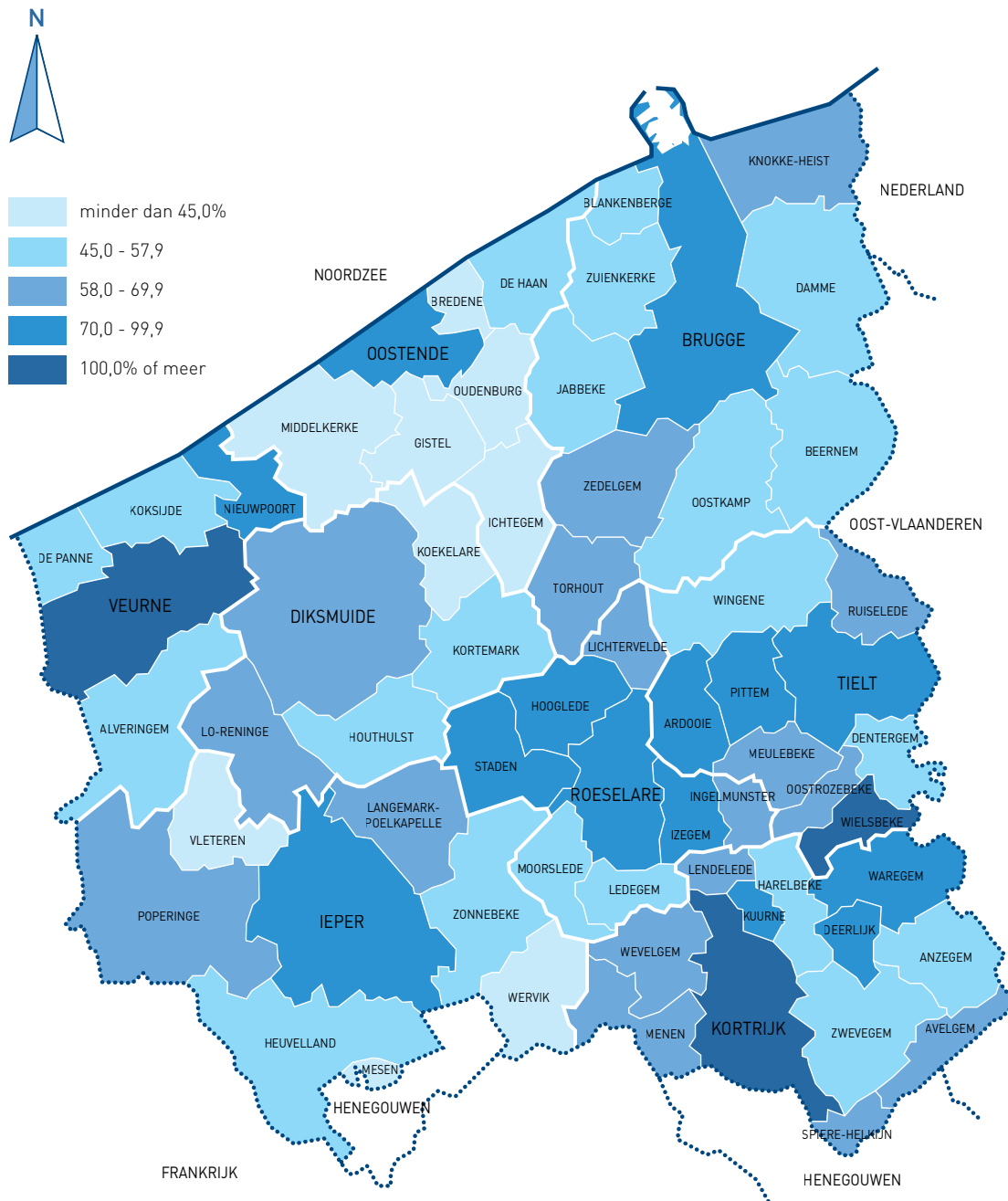
Minimum: Bredene 7,9%
 Maximum: Lo-Reninge 24,4%

West-Vlaanderen: 12,8%
 Vlaams Gewest: 10,3%
 België: 9,5%

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening.

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 4.1.3: Jobratio, gemeenten van West-Vlaanderen, 2010.

Minimum: Mesen	25,2%
Maximum: Wielsbeke	113,9%
West-Vlaanderen:	71,9%
Vlaams Gewest:	67,1%
België:	66,2%

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening.

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

2. WERKLOOSHEID

A. Algemeen

In de periode 2011-2012 steeg het aantal werklozen in West-Vlaanderen met 1,7% tot 37.442 personen. Deze stijging kan volledig worden toegeschreven aan de mannelijke werklozen. In zowel West-Vlaanderen als het Vlaamse Gewest is de werkloosheidsdruk het grootst bij de min 25-jarigen en de 25 tot 34-jarigen. Met 3,2 niet-werkende werkzoekenden per openstaande vacature in 2012 was de arbeidsmarktcrachte in West-Vlaanderen groter dan in het Vlaamse Gewest.

Vanaf januari 2012 worden werkzoekenden minder snel uitgeschreven wanneer ze als uitzendkracht aan de slag gaan. Dit vertekent de vergelijking tussen 2011 en 2012. Het effect van deze administratieve wijziging manifesteert zich voornamelijk bij jongeren en mannen omdat zij oververtegenwoordigd zijn bij de uitzendkrachten.

Tabel 4.2.1: Evolutie van het aantal werklozen in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en België, 2011-2012 (a).

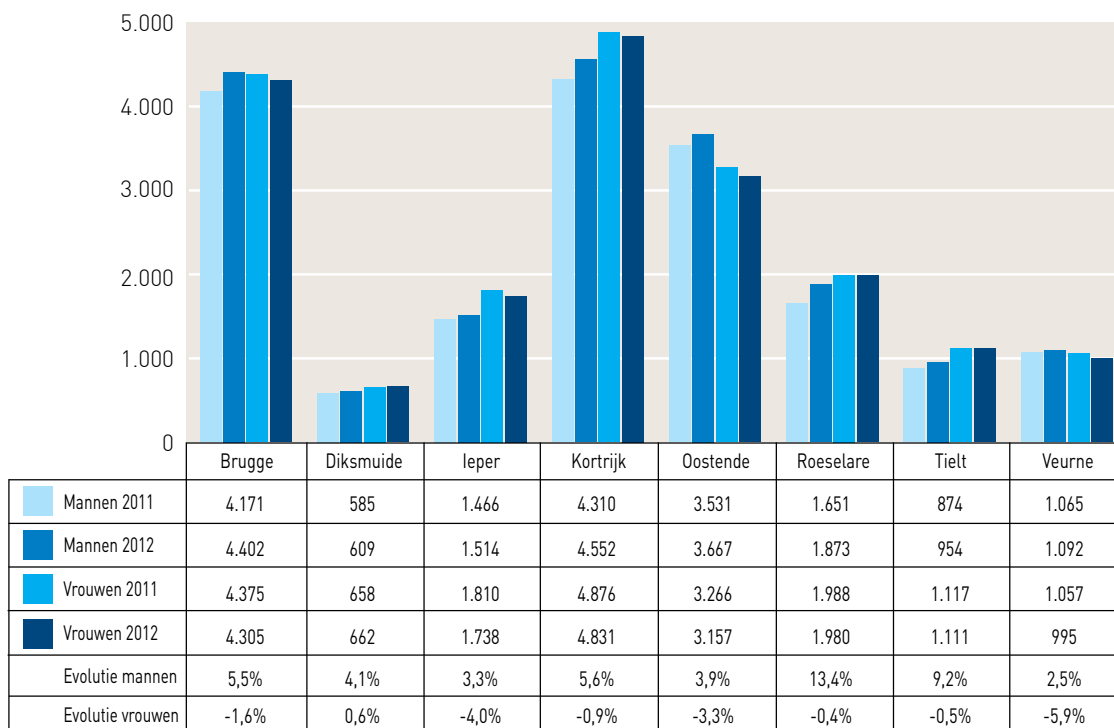
	2011	2012	Evolutie in a.c.	Evolutie in %
West-Vlaanderen	36.800	37.442	+642	+1,7%
Vlaams Gewest	240.172	246.035	+5.863	+2,4%
België	629.550	637.432	+7.882	+1,3%

(a) Niet-werkende werkzoekenden inclusief oudere werklozen.

Bron: VDAB, RVA, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 telde West-Vlaanderen 37.442 werklozen. In vergelijking met 2011 betekent dit een toename met 1,7%, die voor een deel te wijten is aan de vertraagde uitschrijving van werkzoekenden die aan de slag gaan als uitzendkracht. Aangezien het aantal werklozen relatief sterker steeg in het Vlaamse Gewest (+2,4%), daalde het aandeel van West-Vlaanderen in Vlaanderen inzake het totale aantal werklozen lichtjes van 15,3% in 2011 naar 15,2% in 2012.
- In België lag het aantal werklozen in 2012 slechts 1,3% hoger dan in 2011. De relatief sterkere toename van het aantal werklozen in het Vlaamse Gewest werd gecompenseerd door beperkte toenames in zowel het Waalse (+0,5%) als het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (+0,7%).
- Na een forse toename van het aantal werklozen in de periode 2008-2009, was er in de periode 2009-2010 opnieuw een afname voor West-Vlaanderen, gevolgd door forse afnames voor alle regio's in de periode 2010-2011. Van een blijvende conjuncturele verbetering is echter nog geen sprake aangezien het aantal werklozen in de periode 2011-2012 opnieuw steeg in alle regio's.

Figuur 4.2.1: Evolutie van het aantal werklozen naar geslacht, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2011-2012 (a).

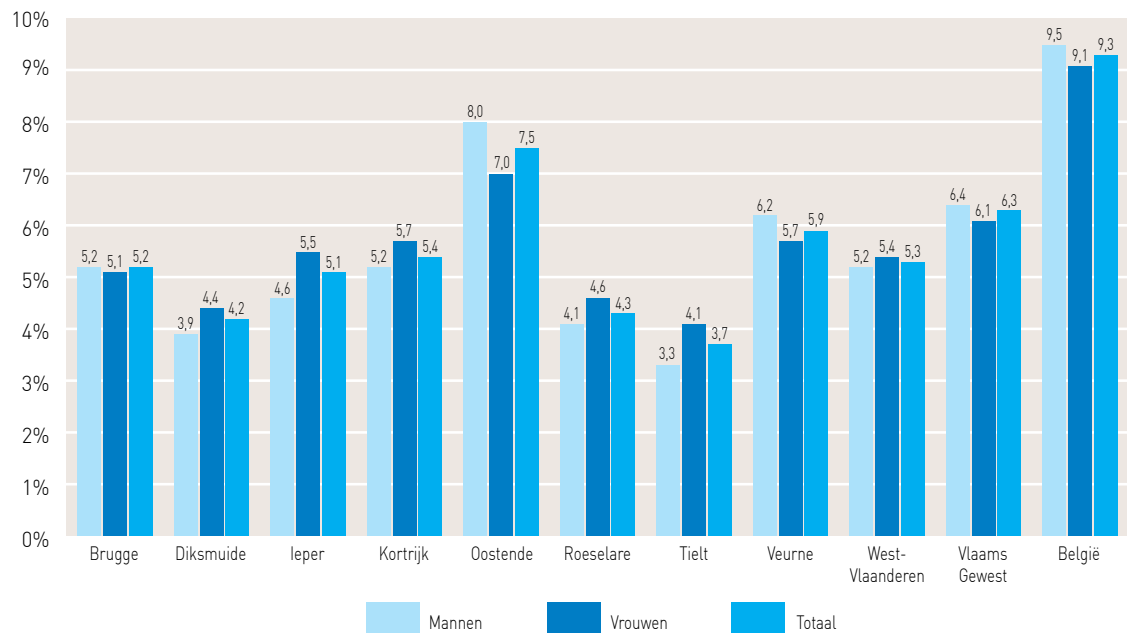
(a) Niet-werkende werkzoekenden inclusief oudere werklozen.

Bron: VDAB, RVA, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Met uitzondering van Veurne en Ieper lag het totale aantal werklozen in alle West-Vlaamse arrondissementen in 2012 hoger dan in 2011. De grootste toenames in absolute cijfers situeerden zich in de arrondissementen Roeselare (+214 werklozen of +5,9%), Kortrijk (+197 werklozen of +2,1%) en Brugge (+161 werklozen of +1,9%).
- Het aantal mannelijke werklozen steeg in 2012 in West-Vlaanderen met 5,7% in vergelijking met 2011; bij de vrouwen was er in deze periode een afname met 1,9%. Hierdoor steeg het aandeel mannelijke werklozen van 48% in 2011 tot 49,8% in 2012 waardoor er in 2012 dus nagenoeg evenveel mannelijke als vrouwelijke werklozen waren. Zonder administratieve wijziging was de toename van het aantal mannelijke werklozen wellicht minder groot geweest.
- Drie West-Vlaamse arrondissementen - Oostende, Veurne en Brugge - telden in 2012 meer mannelijke dan vrouwelijke werklozen.
- In alle West-Vlaamse arrondissementen was er in de periode 2011-2012 een toename van het aantal mannelijke werklozen. In Roeselare (+13,4%) en Tielt (+9,2%) was de relatieve toename van het aantal mannelijke werklozen het grootst. Met uitzondering van Diksmuide daalde het aantal vrouwelijke werklozen in alle West-Vlaamse arrondissementen. In Veurne was de relatieve afname het sterkst (-5,9%).

Figuur 4.2.2: Werkloosheidsdruk naar geslacht in de arrondissementen van West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en België, 2012 (a).

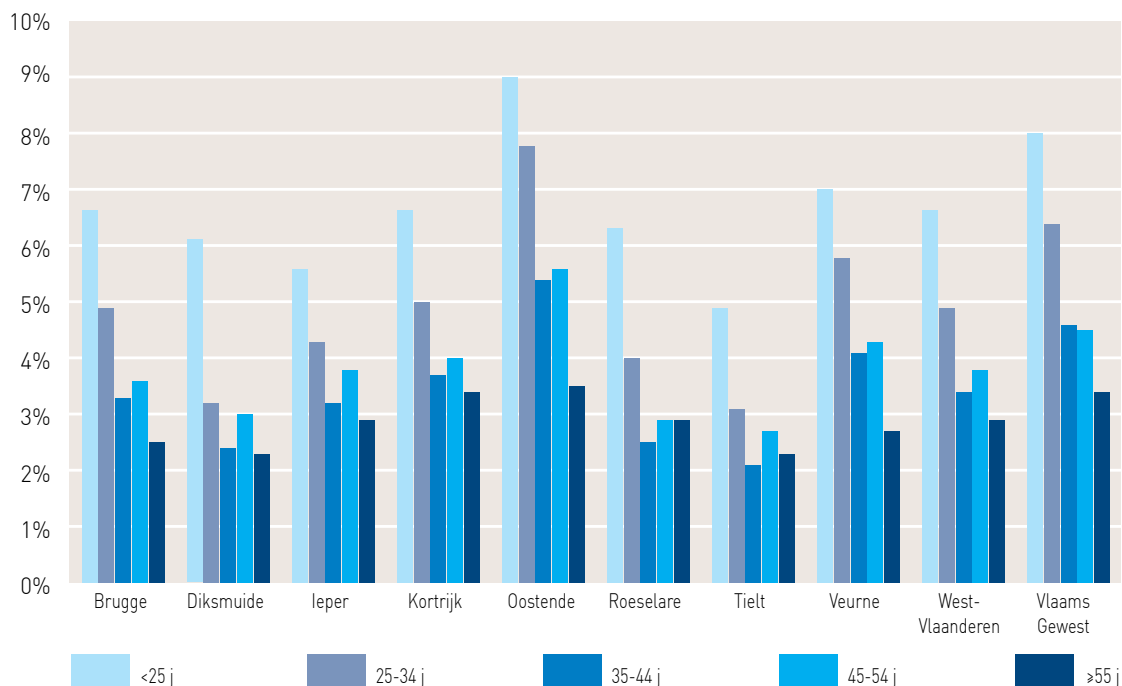
(a) Niet-werkende werkzoekenden inclusief oudere werklozen.

Bron: VDAB, RVA, FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 lag de werkloosheidsdruk in West-Vlaanderen (5,3%) onder het Vlaamse cijfer (6,3%) en ver onder het Belgische gemiddelde (9,3%). Binnen West-Vlaanderen kende het arrondissement Oostende de hoogste werkloosheidsdruk (7,5%). In Tielt bleef de werkloosheidsdruk (3,7%) het verst onder het West-Vlaamse gemiddelde.
- In West-Vlaanderen is de werkloosheidsdruk bij vrouwen hoger dan bij mannen. In drie West-Vlaamse arrondissementen - Brugge, Oostende en Veurne - was net zoals in Vlaanderen en België het omgekeerde het geval.
- Net als in het Vlaamse Gewest en België lag de werkloosheidsdruk in West-Vlaanderen in 2012 hoger dan in 2011. Veurne was het enige West-Vlaamse arrondissement waar de werkloosheidsdruk in 2012 kleiner was dan in 2011; in de overige arrondissementen was er een status-quo (Ieper en Oostende) of een toename van de werkloosheidsdruk.

Figuur 4.2.3: Werkloosheidsdruk naar leeftijdsklasse in de arrondissementen van West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 2012 (a).

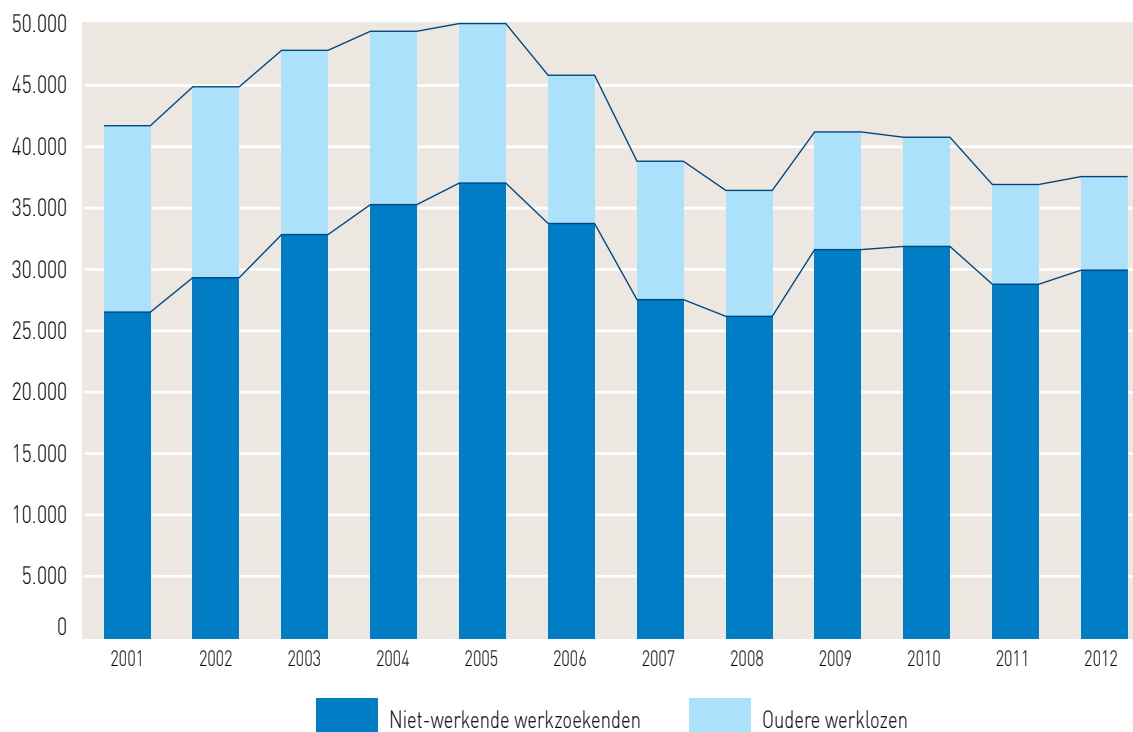
(a) Niet-werkende werkzoekenden.

Bron: VDAB, FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 was de werkloosheidsdruk in alle leeftijdsklassen kleiner in West-Vlaanderen dan in het Vlaamse Gewest.
- In zowel West-Vlaanderen als het Vlaamse Gewest is de werkloosheidsdruk het grootst bij de min 25-jarigen en de 25 tot 34-jarigen. In West-Vlaanderen staan de 45 tot 54-jarigen op de derde plaats in de rangschikking; in het Vlaamse Gewest zijn dit de 35 tot 44-jarigen.
- Binnen West-Vlaanderen is de werkloosheidsdruk in Oostende duidelijk het hoogst in alle leeftijdscategorieën. De enige uitzondering hierop is de werkloosheidsdruk bij de 55-plussers; die is in Kortrijk nagenoeg even hoog als in Oostende.
- Roeselare is het enige West-Vlaamse arrondissement waar de werkloosheidsdruk bij 45 tot 54-jarigen even groot is als bij de 55-plussers. In de andere regio's is de werkloosheidsdruk bij 45 tot 54-jarigen stevast groter dan bij de 55-plussers.

Figuur 4.2.4: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden en het aantal oudere werklozen in West-Vlaanderen, 2001-2012 (a).

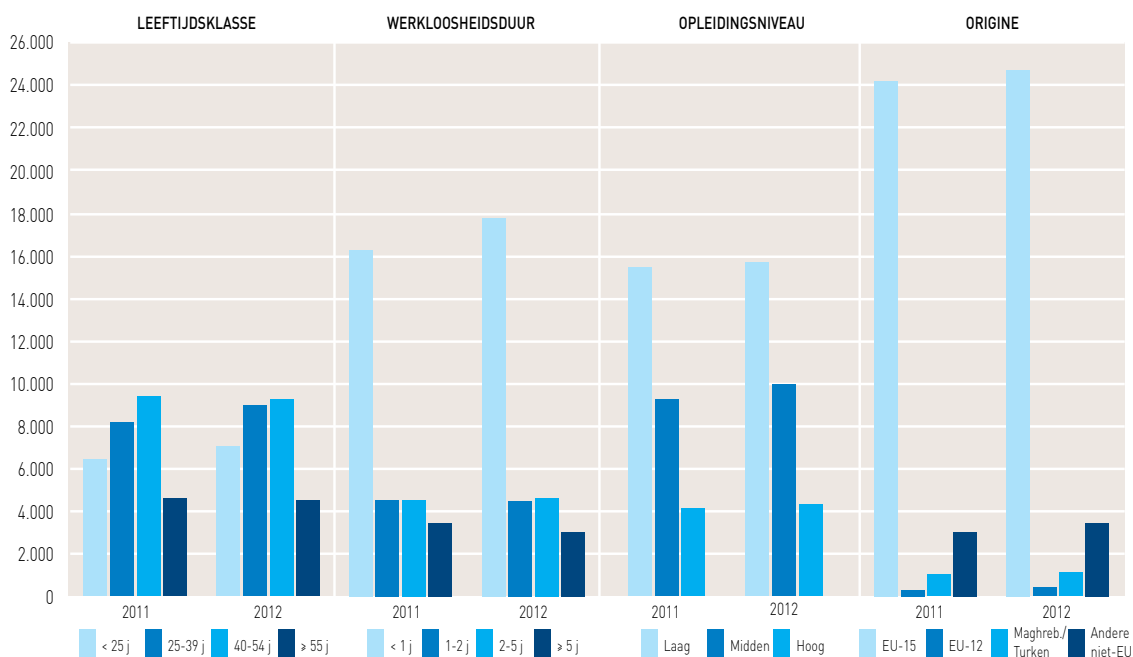
(a) De evolutie van de werkloosheid wordt beïnvloed door administratieve wijzigingen.

Bron: VDAB, RVA, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Tussen 2001 en 2012 deden er zich bij de niet-werkende werkzoekenden (nwwz) en oudere werklozen verschillende evoluties voor.
- Doordat de voorwaarden voor oudere werklozen om zich uit te laten schrijven als werkzoekende in 2002 werden verstrengd, werd het aantal oudere werklozen in de periode 2002-2012 meer dan gehalveerd tot 7.577 personen. In 2001 lag de verhouding nwwz/oudere werklozen op 63,7%/36,3%; in 2012 bedroeg de verhouding 79,8%/20,2%.
- Als gevolg van de overschakeling naar DIMONA in 2006 daalde het aantal niet-werkende werkzoekenden sterk, maar de evolutie van het aantal oudere werklozen werd hierdoor niet beïnvloed.
- De verslechterende conjunctuur deed het aantal nwwz in 2009 sterk stijgen tot 31.529 personen. Ook in 2010 was er nog een beperkte toename van het aantal nwwz. Na een afname in 2011 was er in 2012 opnieuw een stijging van het aantal nwwz tot 29.865 personen.

Figuur 4.2.5: Aantal niet-werkende werkzoekenden naar leeftijdsklasse, werkloosheidsduur, opleidingsniveau en origine in West-Vlaanderen, 2011-2012.

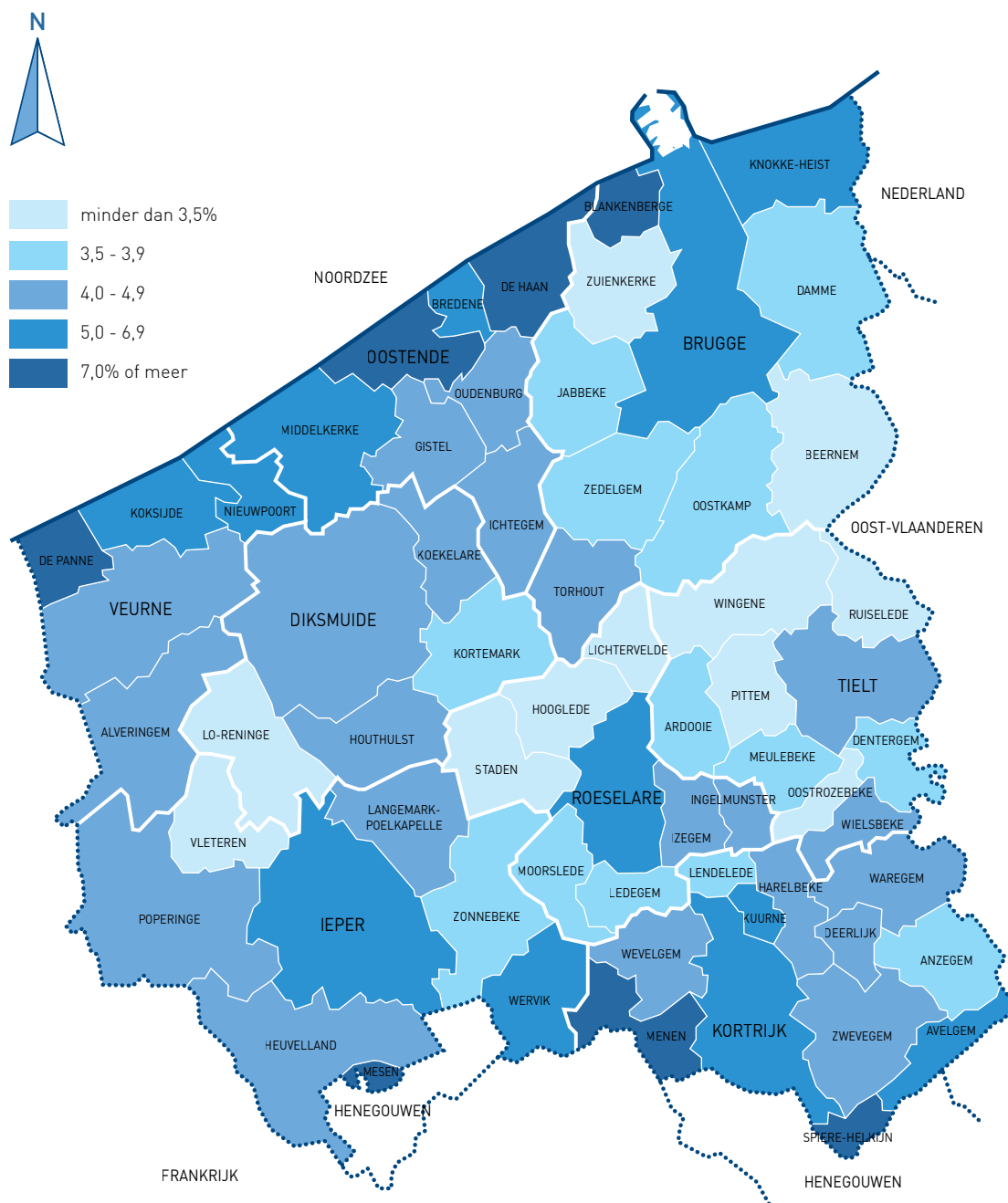

Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In de periode 2011-2012 steeg het aantal niet-werkende werkzoekenden (nwwz) bij de min 25-jarigen (+643 nwwz of +10,0%) en de 25 tot 39-jarigen (+779 nwwz of +9,5%). In de overige leeftijdsklassen daalde het aantal nwwz. Hierdoor steeg het aandeel min 25-jarige nwwz in 2012 tot 23,7% en nam het aandeel nwwz tussen 25 en 39 jaar toe tot 30,1%. Ondanks een dalend aantal vertegenwoordigden de 40 tot 54-jarige nwwz in 2012 nog steeds de grootste groep (31,1%).
- De stijging van het aantal nwwz in de periode 2011-2012 kan nagenoeg volledig worden toegeschreven aan de nwwz die minder dan één jaar werkloos zijn (+1.532 nwwz of +9,4%). Net zoals bij de jongste leeftijdsklassen van nwwz speelt ook hier de administratieve wijziging. Bij de nwwz die 2 tot 5 jaar werkloos zijn bleef de stijging beperkt tot 58 nwwz (+1,3%); in de andere categorieën daalde het aantal nwwz. Hierdoor steeg het aandeel nwwz die minder dan één jaar werkloos zijn van 56,5% in 2011 tot 59,4% in 2012.
- In alle opleidingscategorieën was er in de periode 2011-2012 een stijging van het aantal nwwz. De grootste toename in absolute en relatieve cijfers was er bij de middengeschoolde nwwz (+710 nwwz of +7,7%). Hierdoor steeg hun aandeel van 32,1% in 2011 tot 33,2% in 2012. De laaggeschoolde nwwz vertegenwoordigden in 2012 nog steeds ruim de helft (52,4%) van de nwwz.
- In West-Vlaanderen lag het aantal nwwz in 2012 in elke originecategorie hoger dan in 2011. De stijging was in absolute cijfers het grootst bij de nwwz met een EU-15-origine (+513 nwwz of +2,1%) en de nwwz met een origine uit een ander niet-EU-land (+436 nwwz of +14,4%). Bij de nwwz met een EU-12-origine was er een toename met 102 personen (of +34,6%). Het aandeel nwwz met een EU-15-origine daalde weliswaar in de periode 2011-2012, maar met een aandeel van 83,3% van alle nwwz vertegenwoordigen ze nog steeds ruim de grootste groep.

Kaart 4.2.1: Werkloosheidsdruk, gemeenten van West-Vlaanderen, 2012.

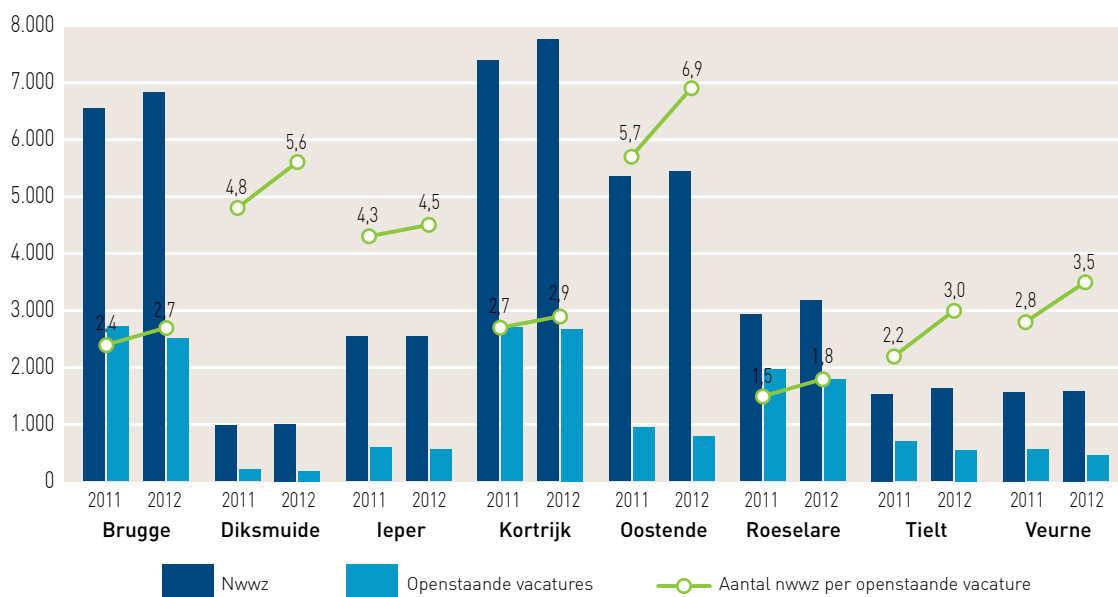
Minimum: Staden	2,6%
Maximum: Mesen	10,0%
West-Vlaanderen:	5,3%
Vlaams Gewest:	6,3%
België:	9,3%

Bron: VDAB, RVA, FOD Economie (ADSEI).

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Figuur 4.2.6: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden per openstaande vacature in de arrondissementen van West-Vlaanderen, 2011-2012.

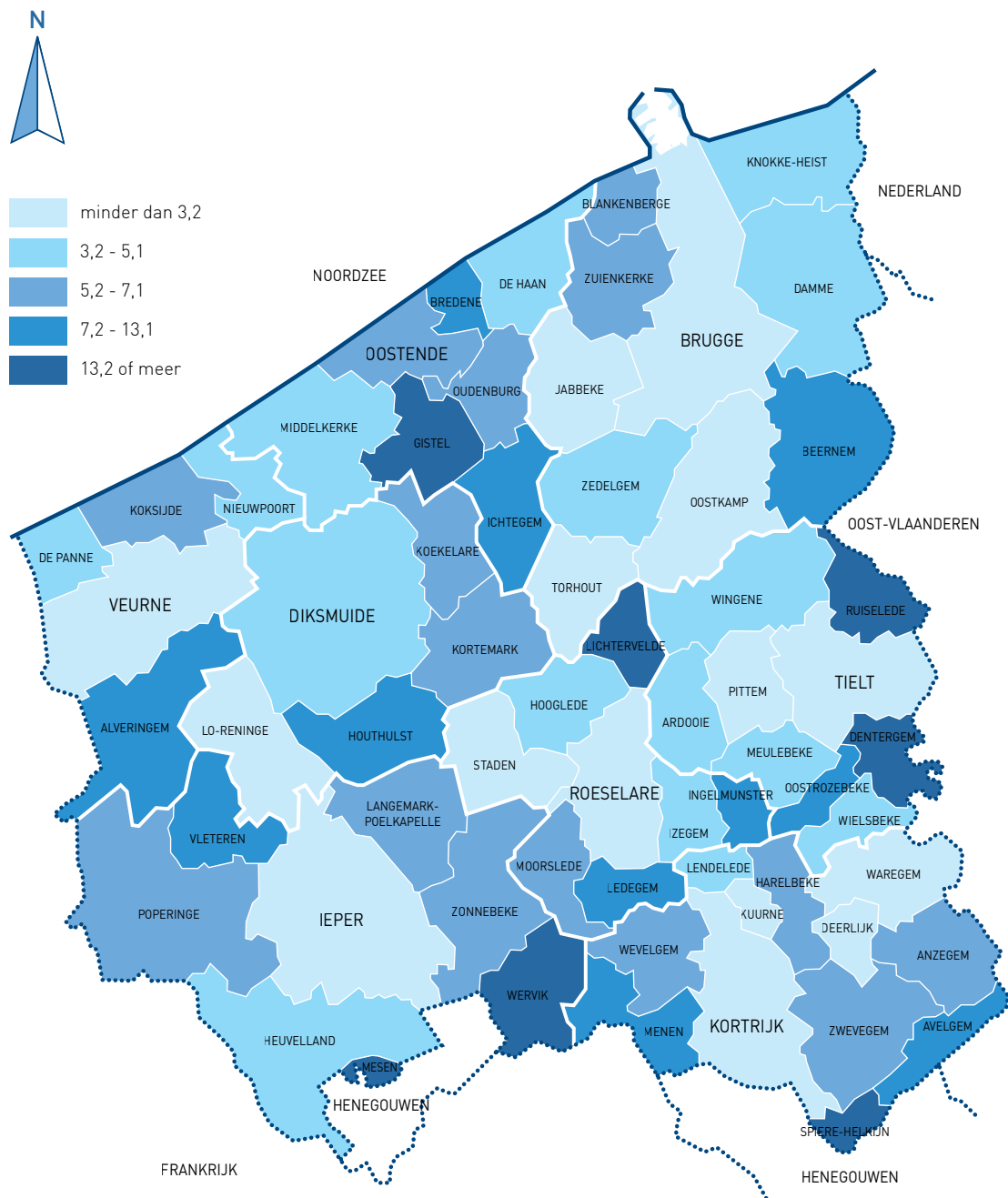

Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 telde West-Vlaanderen 3,2 niet-werkende werkzoekenden (nwwz) per openstaande vacature. De arbeidsmarktkrapte was hiermee groter dan in het Vlaamse Gewest, waar 4,1 nwwz werden geteld per openstaande vacature.
- Binnen West-Vlaanderen zien we het grootste aantal nwwz per openstaande vacature, en dus de laagste arbeidsmarktkrapte, in de arrondissementen Oostende (6,9) en Diksmuide (5,6). In Roeselare is de arbeidsmarktkrapte het grootst met slechts 1,8 nwwz per openstaande vacature.
- De combinatie van een stijgend aantal nwwz en een dalend aantal openstaande vacatures zorgde zowel in West-Vlaanderen als in het Vlaamse Gewest voor een groter aantal nwwz per openstaande vacature in 2012 in vergelijking met 2011. De arbeidsmarktkrapte werd in deze periode dus iets minder groot. Dit is goed nieuws voor de werkgevers, die voor één vacature kunnen kiezen uit meer kandidaten, wat dan weer slecht nieuws is voor de nwwz.
- Ook in alle West-Vlaamse arrondissementen, met uitzondering van Ieper, zorgde een stijgend aantal nwwz en een dalend aantal openstaande vacatures ervoor dat de arbeidsmarktkrapte iets minder groot werd, al bleef de toename van het aantal nwwz per openstaande vacature zeer beperkt in Ieper, Kortrijk, Brugge en Roeselare. In Ieper was de daling van de arbeidsmarktkrapte het gevolg van een beperkte afname van het aantal nwwz en een sterkere afname van het aantal openstaande vacatures.

Kaart 4.2.2: Aantal niet-werkende werkzoekenden per openstaande vacature, gemeenten van West-Vlaanderen, 2012.

Minimum: Staden	1,0
Maximum: Mesen	27,0
West-Vlaanderen:	3,2
Vlaams Gewest:	4,1

Bron: VDAB.

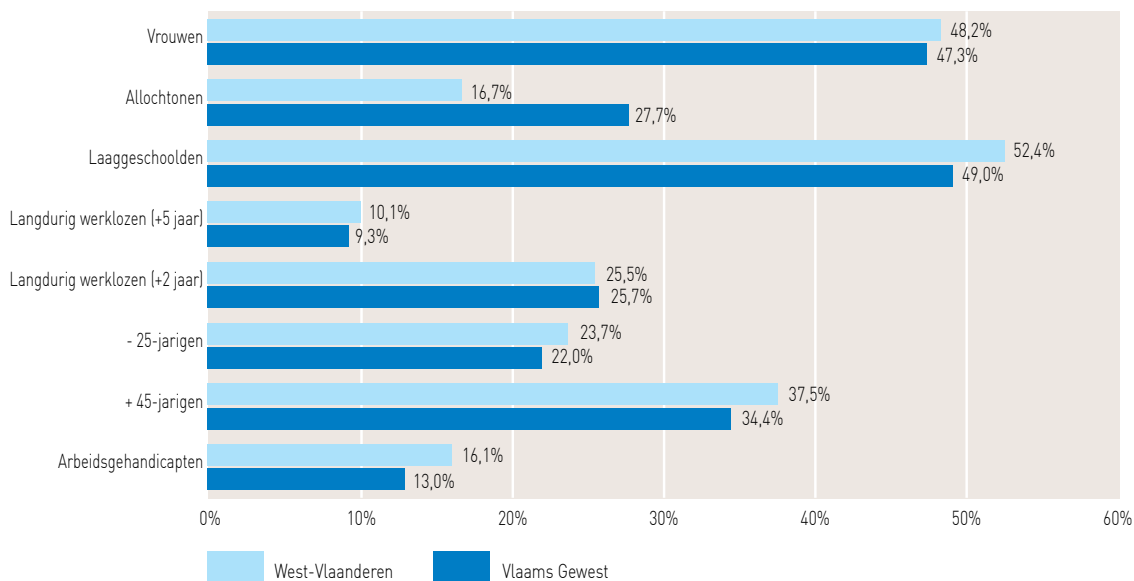
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

B. Kansengroepen

West-Vlaanderen telde in 2012 zes groepen werklozen die in vergelijking met het Vlaamse Gewest oververtegenwoordigd waren in de West-Vlaamse werkloosheidscijfers.

Figuur 4.2.7: Aandeel van de kansengroepen in het totale aantal niet-werkende werkzoekenden, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2012.

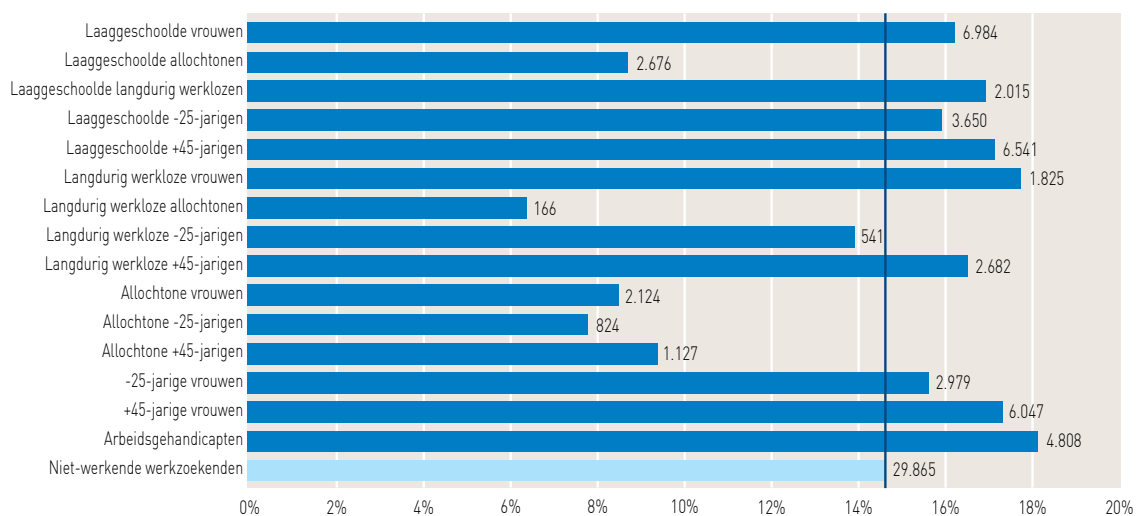

Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 telde West-Vlaanderen zes groepen werklozen die een groter aandeel uitmaakten van het totale aantal nwwz in West-Vlaanderen dan in het Vlaamse Gewest: laaggeschoolden, +45-jarigen, arbeidsgehandicapten, -25-jarigen, vrouwen en langdurig werklozen (+5 jaar).
- Het verschil tussen West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest is het grootst bij het aandeel allochtonen: 16,7% van de nwwz in West-Vlaanderen is allochtoon, in het Vlaamse Gewest is dit 27,7%. West-Vlaanderen telt dan ook minder allochtonen in haar bevolking in vergelijking met andere Vlaamse provincies. Het aandeel van allochtonen in alle West-Vlaamse nwwz nam in 2012 wel toe; in 2011 bedroeg hun aandeel 15,2%.

Figuur 4.2.8: Aantal niet-werkende werkzoekenden volgens combinatie van kansengroepen (a), aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse Gewest, 2012.

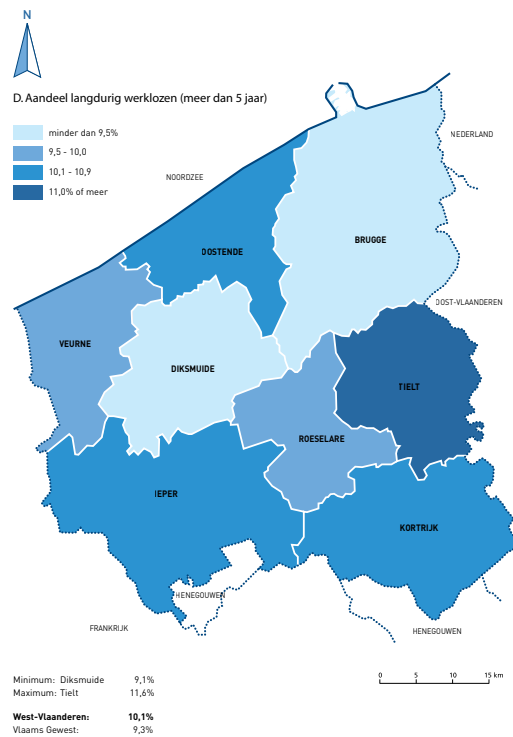
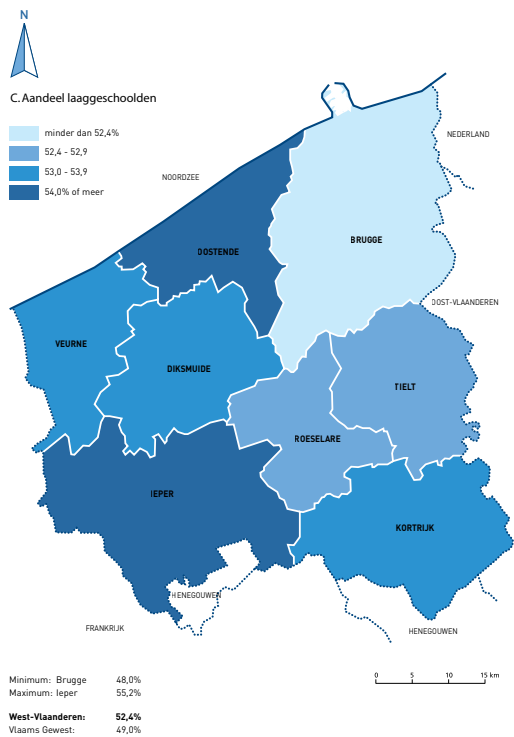
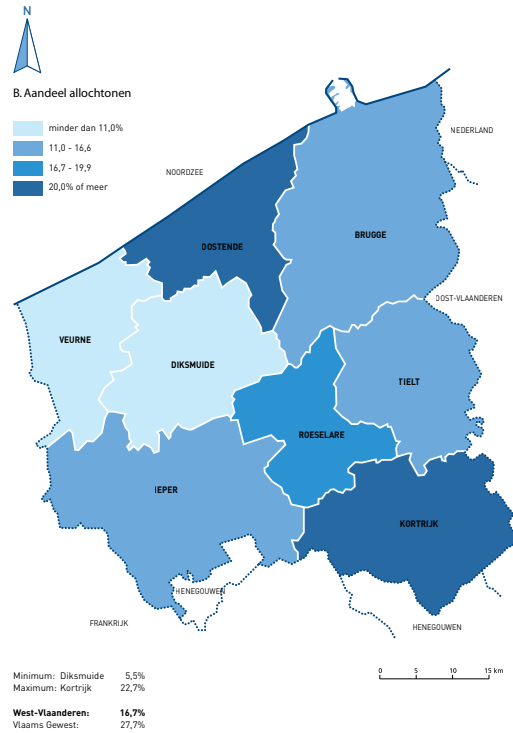
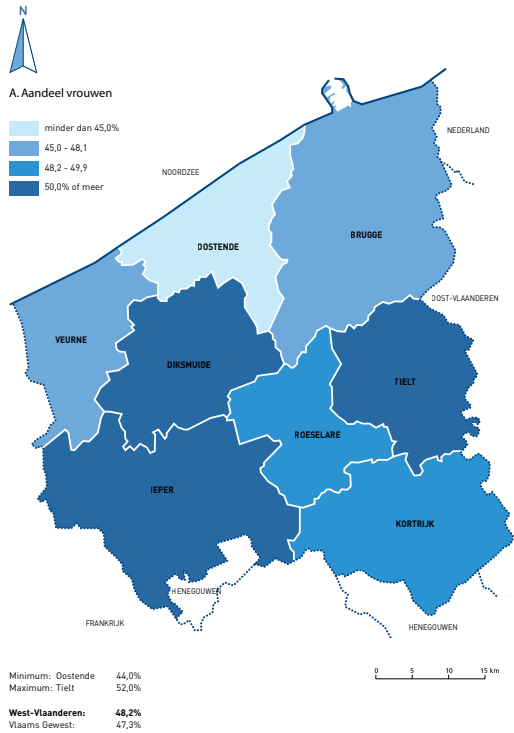
(a) Langdurig werklozen: ten minste vijf jaar werkloos, behalve bij de jongeren: ten minste twee jaar werkloos.

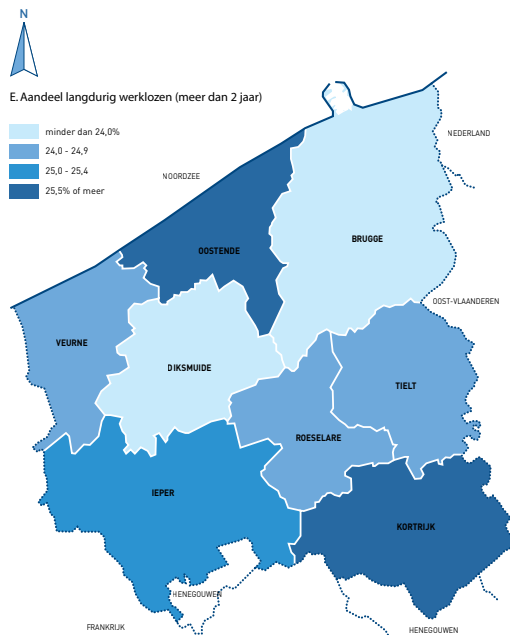
Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 telde West-Vlaanderen 14,6% van alle nwwz in het Vlaamse Gewest (weergegeven door de verticale lijn in de figuur).
- Voor negen van de vijftien combinaties van kansengroepen is het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse Gewest opvallend groter dan het aandeel van West-Vlaanderen in alle Vlaamse nwwz.
- De combinaties van kansengroepen die in 2011 oververtegenwoordigd waren, zijn dat in 2012 nog steeds: arbeidsgehandicapten (18,1%), langdurig werkloze vrouwen (17,7%), +45-jarige vrouwen (17,3%), laaggeschoolde ouderen (17,1%), laaggeschoolde langdurig werklozen (16,9%), langdurig werkloze +45-jarigen (16,5%), laaggeschoolde vrouwen (+16,2%), laaggeschoolde jongeren (15,9%) en -25-jarige vrouwen (15,6%).
- Voor alle combinaties van allochtone nwwz ligt het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse Gewest opvallend lager dan het aandeel van West-Vlaanderen in alle Vlaamse nwwz (cfr. supra).
- Ook de langdurig werkloze jongeren in West-Vlaanderen zijn ondervetegenwoordigd in de groep van -25-jarigen in Vlaanderen die minstens twee jaar werkloos zijn.

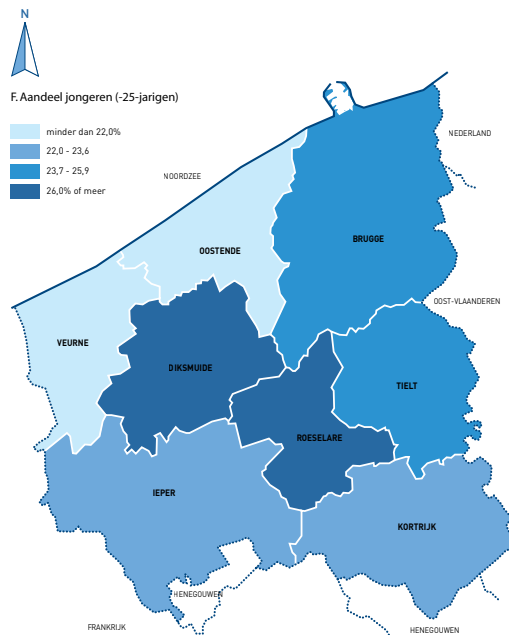
Kaart 4.2.3: Aandeel van de kansengroepen in het totale aantal niet-werkende werkzoekenden, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2012.

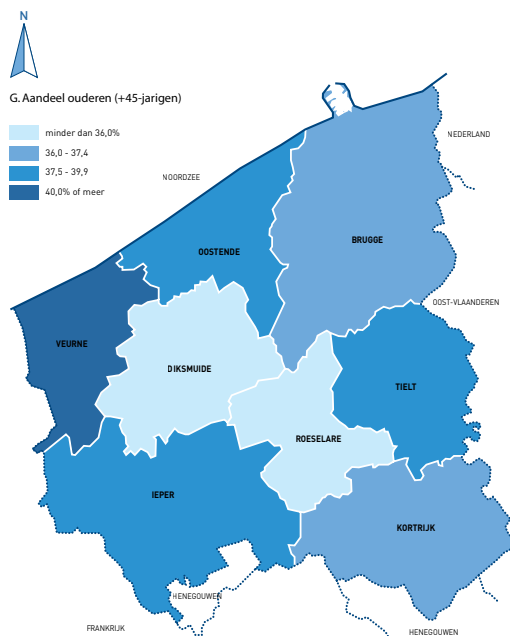
Minimum: Brugge 23,2%
 Maximum: Kortrijk 27,5%

West-Vlaanderen: 25,5%
 Vlaams Gewest: 25,7%

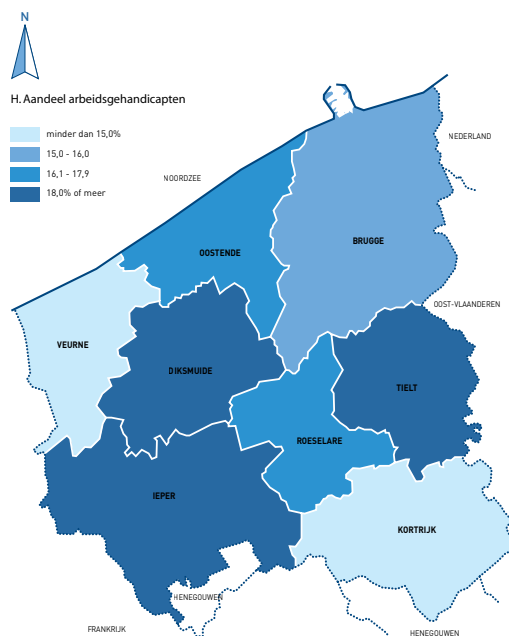
Minimum: Oostende 21,0%
 Maximum: Diksmuide 28,8%

West-Vlaanderen: 23,7%
 Vlaams Gewest: 22,0%

Minimum: Roeselare 35,3%
 Maximum: Veurne 41,7%

West-Vlaanderen: 37,5%
 Vlaams Gewest: 34,4%

Minimum: Veurne 13,8%
 Maximum: Diksmuide 20,6%

West-Vlaanderen: 16,1%
 Vlaams Gewest: 13,0%

Bron: VDAB.

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

3. OPLEIDING

Bijna 30% van de West-Vlamingen op beroepsactieve leeftijd heeft een diploma hoger of universitair onderwijs. In het schooljaar 2011-2012 liepen in West-Vlaanderen 80.169 leerlingen school in het secundair onderwijs. Dat is 2,3% minder dan in het schooljaar ervoor. De richtingen personenzorg, handel en mechanica-elektriciteit zijn de populairste richtingen bij laatstejaarsleerlingen in het TSO en het BSO. In het academiejaar 2011-2012 waren 36.604 West-Vlaamse studenten ingeschreven aan een hogeschool of universiteit.

A. Algemeen

Tabel 4.3.1: Evolutie van de scholingsgraad van de bevolking (a) in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en België, 2007-2011.

		West-Vlaanderen	Vlaams Gewest	België
Laaggeschoold	2007	35,8%	33,1%	34,8%
	2011	29,8%	29,0%	31,9%
Middengespoold	2007	38,6%	38,8%	37,1%
	2011	41,9%	40,4%	37,7%
Hooggeschoold	2007	25,6%	28,1%	28,1%
	2011	28,3%	30,7%	30,4%
Totaal	2007	741.539	4.049.974	7.007.813
	2011	745.738	4.136.499	7.219.603

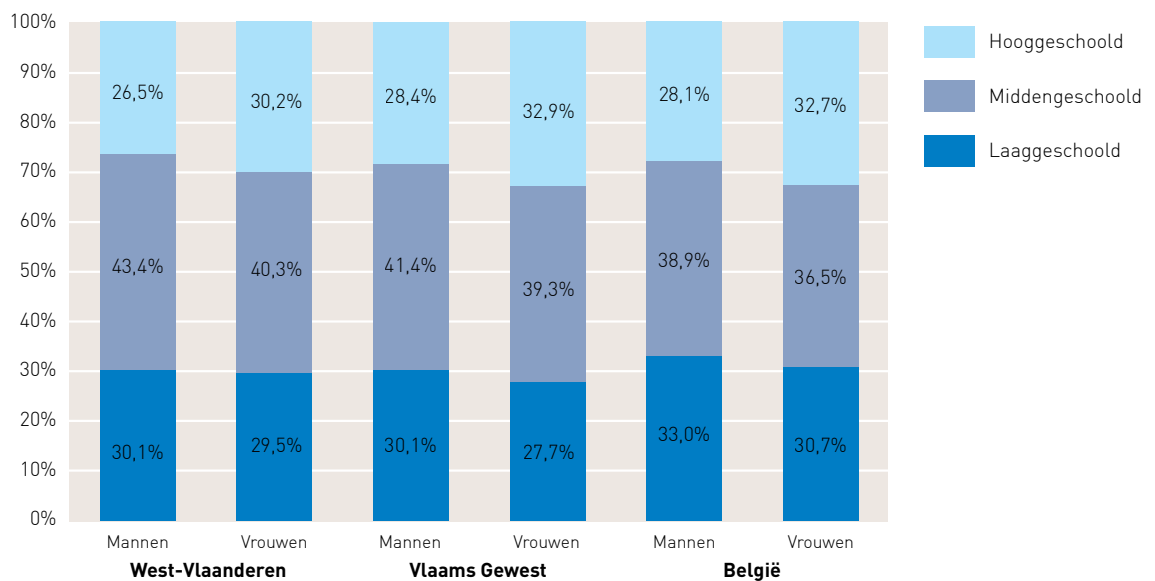
(a) Bevolking 15-64 jaar.

Bron: FOD Economie (ADSEI), Enquête naar Arbeidskrachten, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Op tien West-Vlamingen (tussen 15 en 64 jaar) waren er in 2011 gemiddeld drie laaggeschoold, vier middengespoold en drie hooggeschoold.
- In 2011 vertegenwoordigde West-Vlaanderen 18,6% van alle laaggeschoolden, 18,7% van alle middengespoolden en 16,6% van alle hooggeschoolden in Vlaanderen.
- West-Vlaanderen telde in 2011 relatief iets minder hooggeschoolden (28,3%) dan Vlaanderen (30,7%) en België (30,4%). Het aandeel laaggeschoolden lag in West-Vlaanderen (29,8%) iets hoger dan in Vlaanderen (29%) maar een stuk lager dan in België (31,9%).
- Ten opzichte van 2007 is het aandeel laaggeschoolden in West-Vlaanderen in 2011 afgenomen en is de relatieve omvang van zowel de middengespoolden als de hooggeschoolden in de totale West-Vlaamse bevolking toegenomen. De groep van middengespoolden loopt daarmee verder uit op de groep van laaggeschoolden en het aandeel hooggeschoolden is nagenoeg even groot geworden als het aandeel laaggeschoolden. Ook in Vlaanderen en België stelden we gelijkaardige verschuivingen vast.

Figuur 4.3.1: Scholingsgraad van de bevolking (a) naar geslacht in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en België, 2011.

(a) Bevolking 15-64 jaar.

Bron: FOD Economie (ADSEI), Enquête naar Arbeidskrachten, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

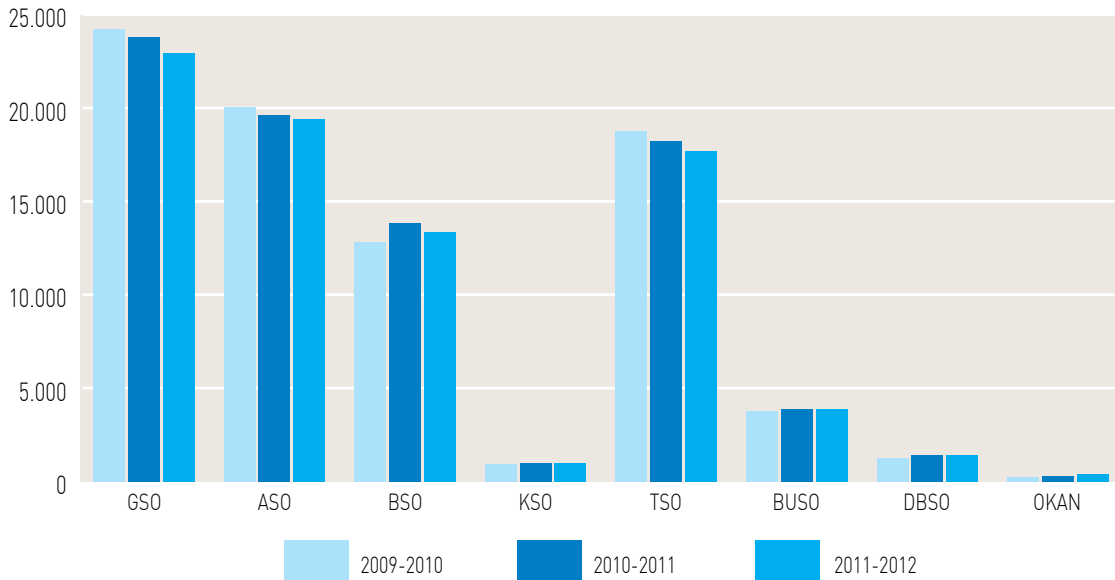
VASTSTELLINGEN

- Bij zowel mannen als vrouwen vormden de middengespoolden in 2011 de grootste groep en dit in zowel West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest als België. In West-Vlaanderen is het percentage middengespoolden zowel bij vrouwen als bij mannen groter dan in Vlaanderen en België.
- Het aandeel hooggeschoolden is zowel bij mannen als bij vrouwen beduidend kleiner in West-Vlaanderen in vergelijking met Vlaanderen en België.
- In zowel West-Vlaanderen, Vlaanderen als België waren relatief meer vrouwen dan mannen hooggeschoold. Bij de laag- en middengespoolden was het omgekeerde het geval.

B. Secundair onderwijs

Figuur 4.3.2: Evolutie van het totale aantal West-Vlaamse leerlingen in het secundair onderwijs naar onderwijsvorm, 1 februari 2010-2011-2012.

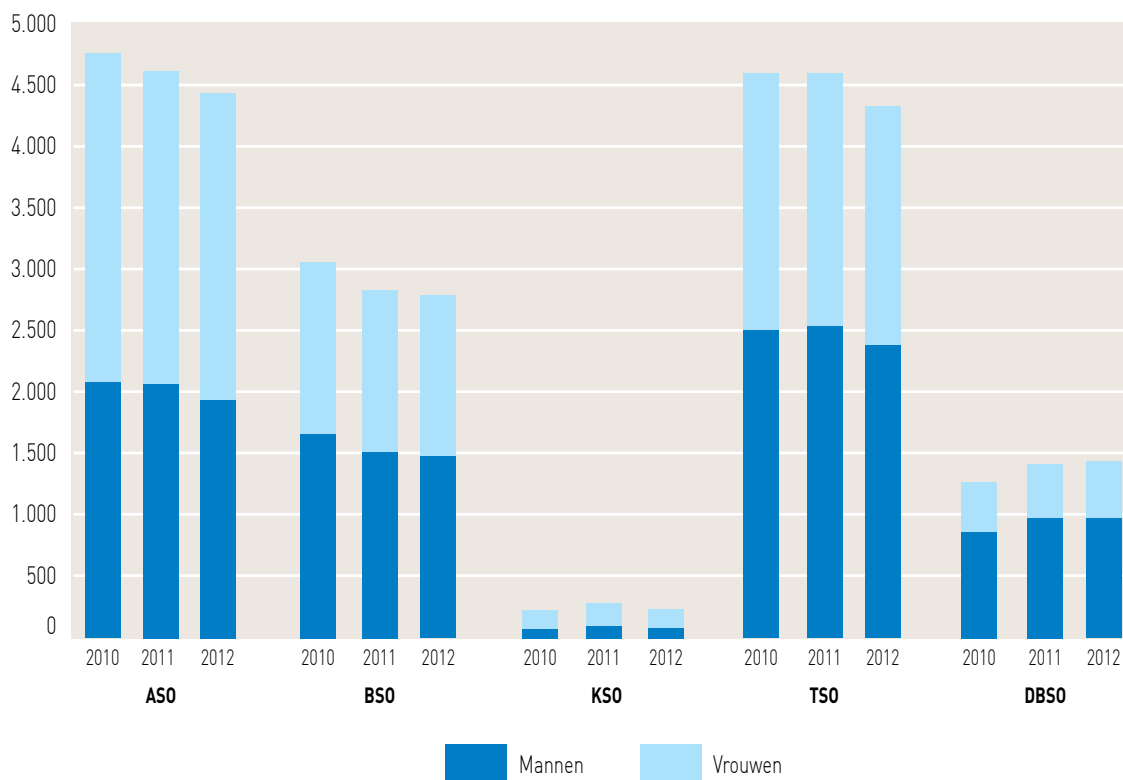

Bron: Vlaamse overheid, Departement Onderwijs en Vorming, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In het schooljaar 2011-2012 (telling 1 februari 2012) volgden er in West-Vlaanderen 80.169 leerlingen secundair onderwijs. Dat is 2,3% minder dan in het schooljaar 2010-2011 en 2,4% minder dan in het schooljaar 2009-2010.
- In het schooljaar 2011-2012 zat 28,6% van de leerlingen in de eerste graad gemeenschappelijk secundair onderwijs. Na de eerste graad komen de meeste leerlingen terecht in het ASO (24,2%) gevolgd door het TSO (22,1%) en het BSO (16,7%).
- Ten opzichte van het schooljaar 2010-2011 nam het aantal leerlingen af in de eerste graad van het secundair onderwijs (-3,6%) en in drie van de vier onderwijsvormen van de tweede en derde graad: BSO (-3,2%), TSO (-3%) en ASO (-1,1%). In het KSO bleef het aantal leerlingen status-quo.

Figuur 4.3.3: Evolutie van het aantal West-Vlaamse laatstejaarsleerlingen in het secundair onderwijs naar onderwijsvorm en geslacht, 1 februari 2010-2011-2012.

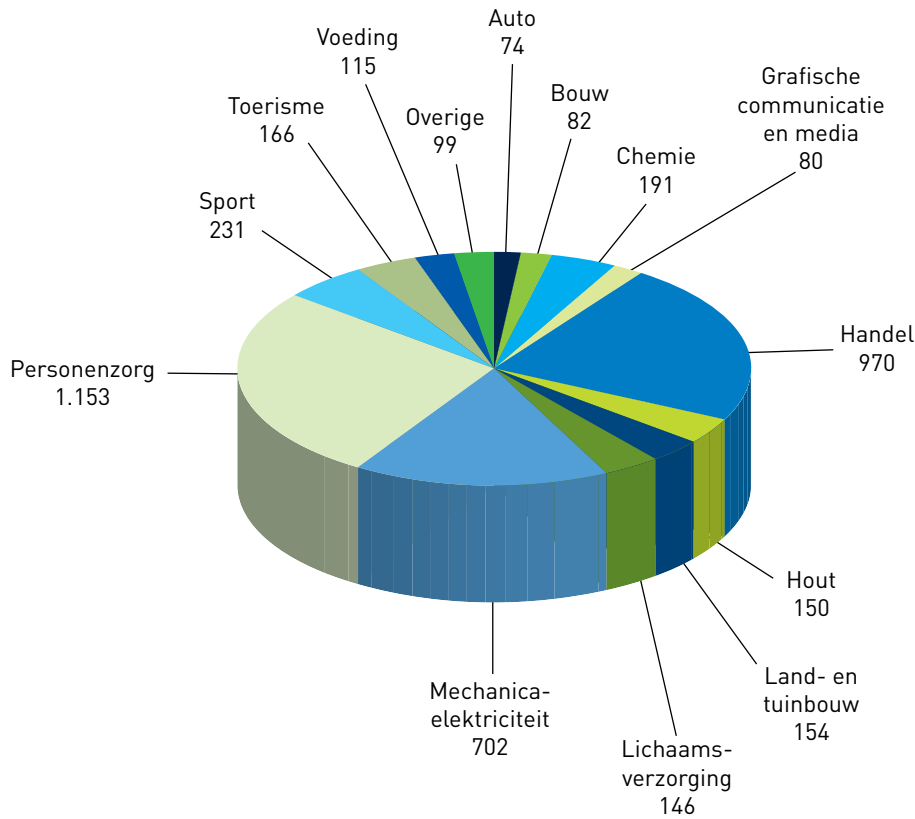
Bron: Vlaamse overheid, Departement Onderwijs en Vorming, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Op 1 februari 2012 zaten er in West-Vlaanderen 13.188 leerlingen in het laatste jaar van het secundair onderwijs. Het ASO en het TSO telden het grootste aandeel van deze leerlingen met respectievelijk 33,5% en 32,7%. Daarna volgt het BSO met 21,1% van de laatstejaarsleerlingen.
- In de afgelopen schooljaren nam het aandeel laatstejaarsleerlingen in het ASO en het BSO wat af en werd het belang van het DBSO iets groter. De aandelen van de andere onderwijsvormen bleven nagenoeg status-quo.
- Over alle onderwijsvormen heen zitten er in het laatste jaar van het secundair onderwijs net iets meer jongens (51,9%) dan meisjes (48,1%). In het KSO en het ASO zijn de meisjes in de meerderheid (respectievelijk 64,2% en 56,3%). In het DBSO, het TSO en het BSO vormen de jongens de grootste groep van laatstejaarsleerlingen (respectievelijk 67,5%, 55% en 53%).

Figuur 4.3.4: Verdeling van het aantal West-Vlaamse laatstejaarsleerlingen in het voltijds TSO volgens studierichting, 1 februari 2012.

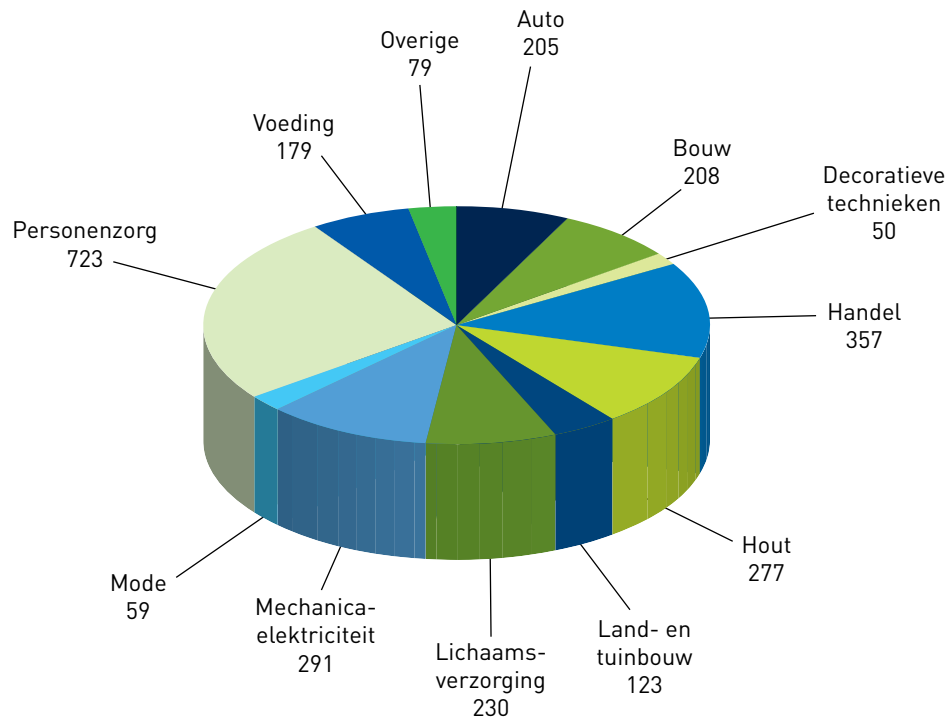

Bron: Vlaamse overheid, Departement Onderwijs en Vorming, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Bijna twee op de drie leerlingen in het laatste jaar van het TSO volgde les in de richtingen personenzorg (26,7%), handel (22,5%) of mechanica-elektriciteit (16,3%).
- Met uitzondering van de richtingen voeding (+16,2%), hout (+4,9%) en land- en tuinbouw (+0,7%) is het aantal laatstejaarsleerlingen in alle studierichtingen van het TSO gedaald in vergelijking met het schooljaar 2010-2011. De grootste relatieve afnames waren voor de studierichtingen bouw (-26,8%), sport (-20,6%), auto (-15,9%), chemie (-14,7%), mechanica-elektriciteit (-9,4%) en toerisme (-9,3%).

Figuur 4.3.5: Verdeling van het aantal West-Vlaamse laatstejaarsleerlingen in het voltijds BSO volgens studierichting, 1 februari 2012.

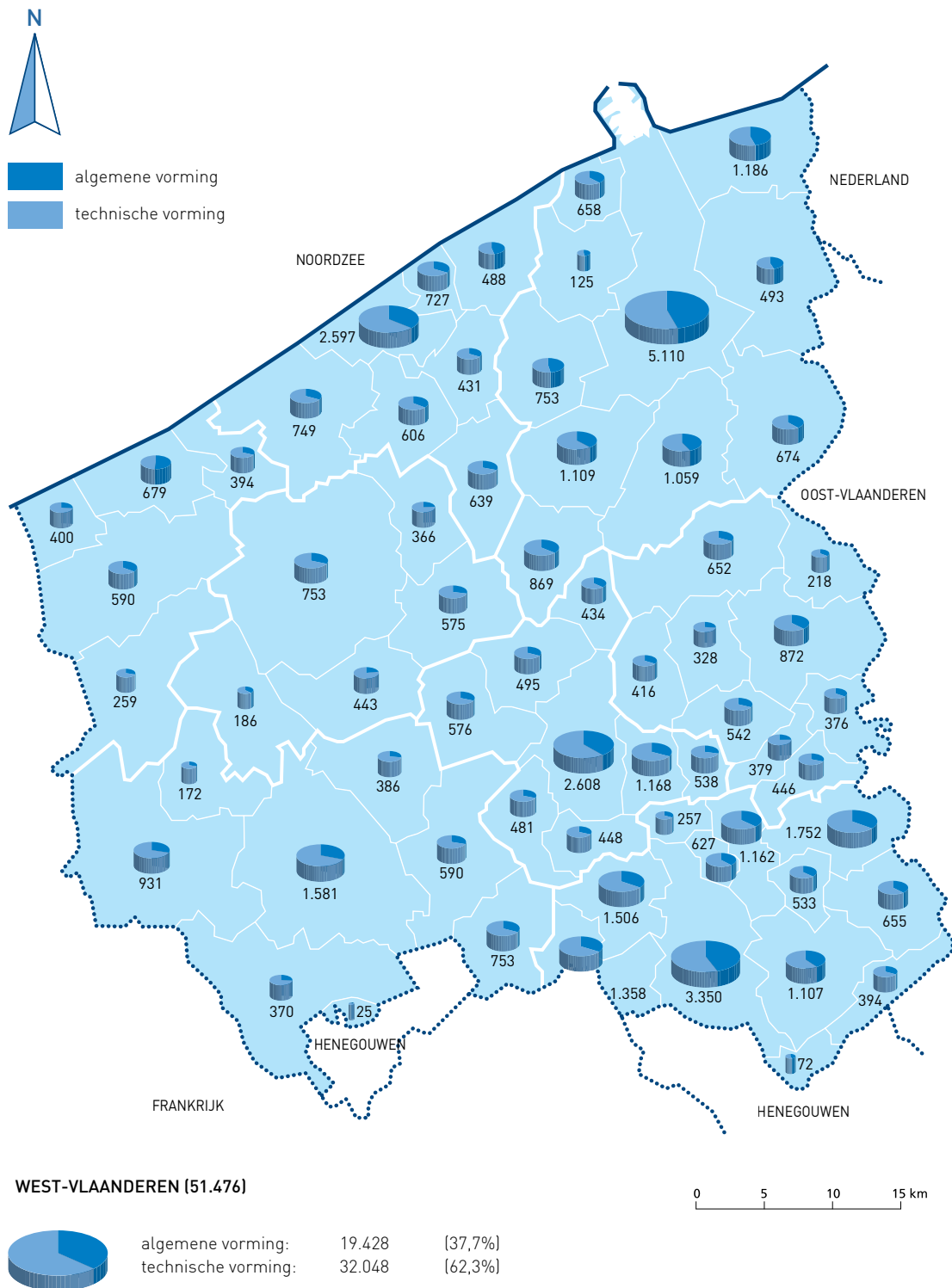

Bron: Vlaamse overheid, Departement Onderwijs en Vorming, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Binnen het BSO zijn personenzorg, handel en mechanica-elektriciteit de richtingen met het grootste aandeel laatstejaarsleerlingen (respectievelijk 26%, 12,8% en 10,5%). Deze drie richtingen zijn samen goed voor bijna de helft van het aantal laatstejaarsleerlingen in het BSO.
- In vergelijking met vorig schooljaar zaten er in het schooljaar 2011-2012 meer laatstejaarsleerlingen in de richtingen lichaamsverzorging (+32,2%), decoratieve technieken (+22%), land- en tuinbouw (+20,6%), auto (+3,5%) en mechanica-elektriciteit (+1,4%). In de overige richtingen van het BSO nam het aantal laatstejaarsleerlingen af.

Kaart 4.3.1: Leerlingen in de tweede en derde graad secundair onderwijs naar woonplaats en onderwijsvorm (a), gemeenten van West-Vlaanderen, 1 februari 2012 (schooljaar 2011-2012).

[a] *Algemene vorming: Algemeen Secundair Onderwijs (ASO).*

Technische vorming: Beroepssecundair Onderwijs (BSO), Technisch Secundair Onderwijs (TSO) en Kunstsecundair Onderwijs (KSO).

Bron: Vlaamse overheid, Departement Onderwijs en Vorming.

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

C. Hoger onderwijs

Tabel 4.3.2: West-Vlaamse en Vlaamse studenten hoger onderwijs, academiejaar 2011-2012.

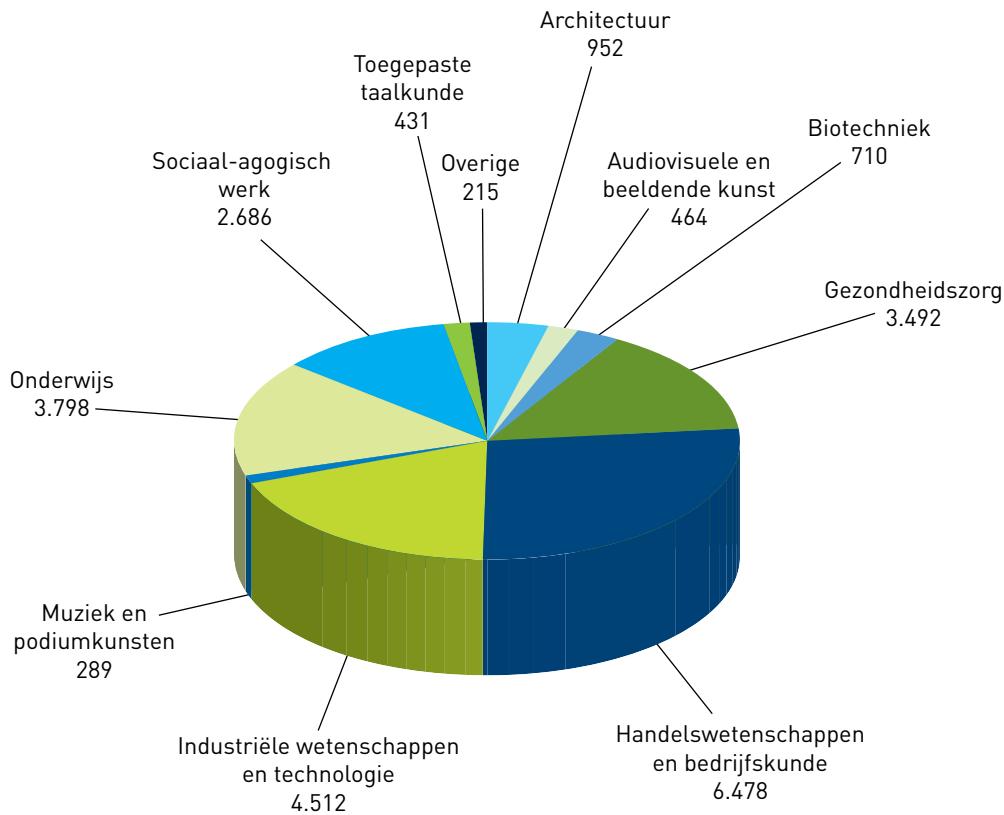
	Hogescholen			Universiteiten		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
West-Vlaamse studenten	11.162 46,5%	12.840 53,5%	24.002 100%	5.715 45,3%	6.887 54,7%	12.602 100%
Vlaamse studenten	56.196 45,6%	66.963 54,4%	123.159 100%	34.643 44,7%	42.805 55,3%	77.448 100%

Bron: Vlaamse overheid, Agentschap voor Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In het academiejaar 2011-2012 volgden 36.604 West-Vlaamse studenten hoger onderwijs. Dat is een stijging met 3,9% in vergelijking met het vorige academiejaar.
- De West-Vlaamse studenten vertegenwoordigen 18,2% van het totale aantal Vlaamse studenten. In het academiejaar 2010-2011 lag de verhouding iets hoger (18,4%).
- Het aandeel West-Vlaamse studenten hoger onderwijs dat is ingeschreven aan een hogeschool steeg van 64,9% in het academiejaar 2010-2011 tot 65,6% in het academiejaar 2011-2012. Het aandeel universiteitsstudenten in West-Vlaanderen daalde in dezelfde periode van 35,1% naar 34,4%.
- Vlaamse studenten studeren naar verhouding meer aan een universiteit (38,6%) dan West-Vlaamse studenten (34,4%).
- Zowel in West-Vlaanderen als Vlaanderen studeren meer vrouwen dan mannen aan een hogeschool. Bij de universiteiten is het aandeel vrouwelijke studenten zelfs nog hoger.

Figuur 4.3.6: West-Vlaamse studenten naar studiegebied in de hogescholen, academiejaar 2011-2012.

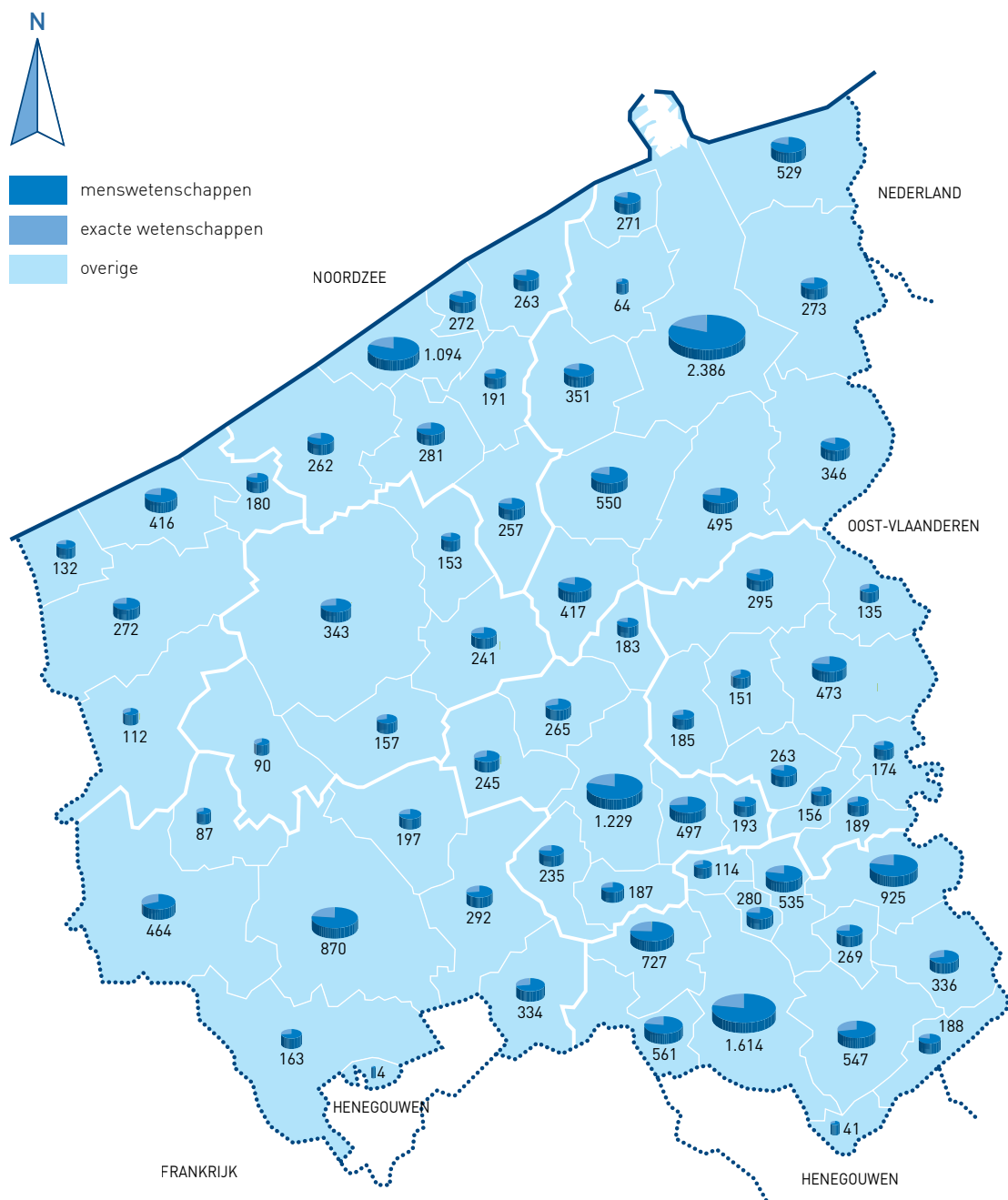

Bron: Vlaamse overheid, Agentschap voor Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Vijf studierichtingen staan in voor 87,4% van het aantal West-Vlaamse hogeschoolstudenten: handelwetenschappen en bedrijfskunde (27%), industriële wetenschappen en technologie (18,8%), onderwijs (15,8%), gezondheidszorg (14,5%) en sociaal-agogisch werk (11,2%).
- 77,5% van de West-Vlaamse hogeschoolstudenten volgt een richting in de menswetenschappen; 22% in de exacte wetenschappen en de overige 0,6% in een gecombineerd studiegebied.
- Volgende studiegebieden telden meer studenten in vergelijking met het academiejaar 2010-2011: gezondheidszorg (+13%), architectuur (+10,7%), sociaal-agogisch werk (+5,1%), biotechniek (+5%), handelwetenschappen en bedrijfskunde (+4%), onderwijs (+2,7%) en industriële wetenschappen en technologie (+1,8%).

Kaart 4.3.2: Hogeschoolstudenten naar woonplaats en studiedomein (a), gemeenten van West-Vlaanderen, academiejaar 2011-2012.

WEST-VLAANDEREN (24.002)

menswetenschappen:	18.592	(77,5%)
exacte wetenschappen:	5.272	(22,0%)
overige:	138	(0,6%)

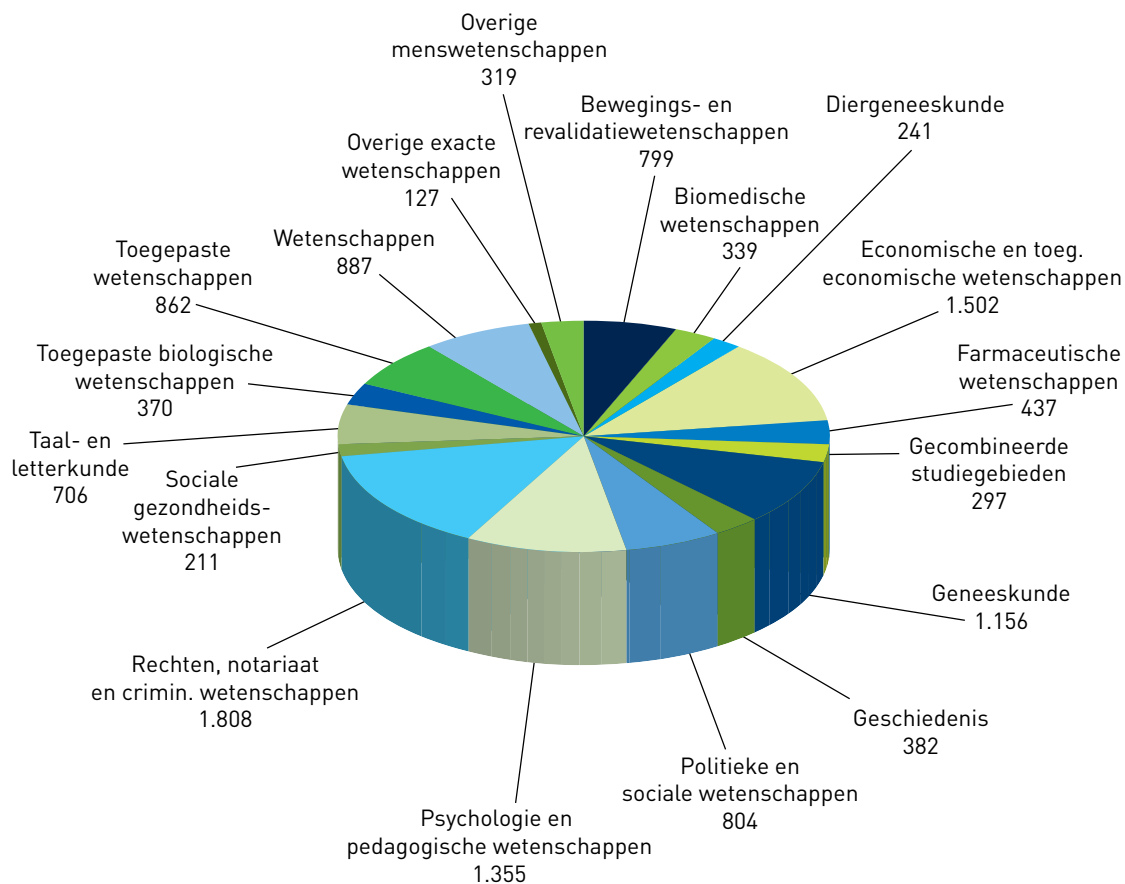
(a) Menswetenschappen: architectuur, audiovisuele en beeldende kunst, gezondheidszorg, handelswetenschappen en bedrijfskunde, muziek en podiumkunsten, onderwijs, productontwikkeling, sociaal-agogisch werk en toegepaste taalkunde.

Exacte wetenschappen: biotechniek, industriële wetenschappen en technologie en nautische wetenschappen.

Overige: gecombineerde studiegebieden.

Bron: Vlaamse overheid, Agentschap voor Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs.

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

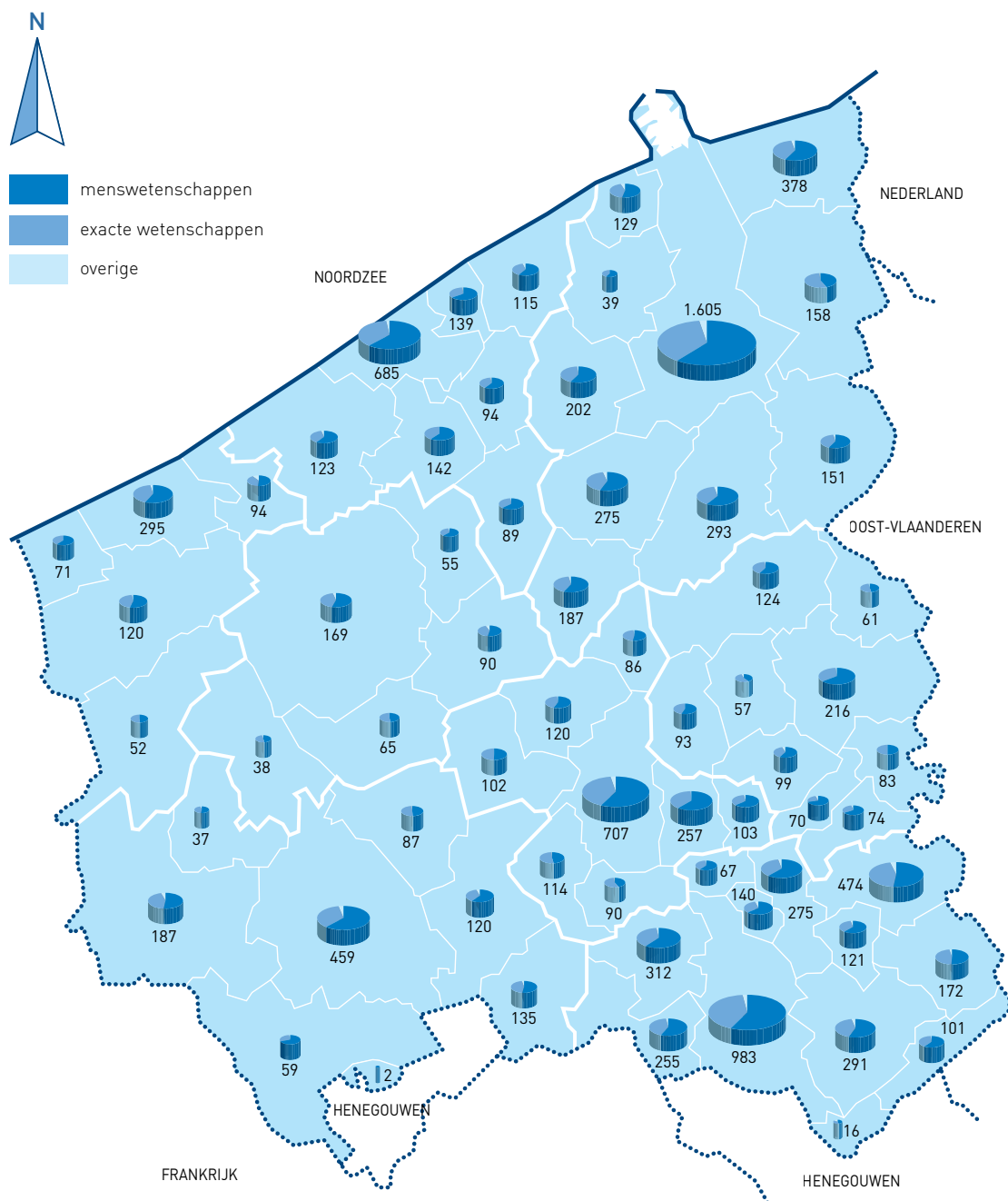
Figuur 4.3.7: West-Vlaamse studenten naar studiegebied in de universiteiten, academiejaar 2011-2012.

Bron: Vlaamse overheid, Agenschap voor Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

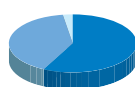
- Meer dan de helft van de West-Vlaamse universiteitsstudenten (53,2%) is in het academiejaar 2011-2012 ingeschreven in één van de volgende vijf studierichtingen: rechten, notariaat en criminologische wetenschappen (14,3%), economische en toegepaste economische wetenschappen (11,9%), psychologie en pedagogische wetenschappen (10,8%), geneeskunde (9,2%) en wetenschappen (7%). In vergelijking met het vorige academiejaar staat de richting politieke en sociale wetenschappen (6,4%) niet langer in de top vijf, maar pas op de zevende plaats na de toegepaste wetenschappen. Het studiegebied wetenschappen is nieuw in de top vijf.
- In vergelijking met het academiejaar 2010-2011 steeg het aantal studenten relatief het sterkst in de richtingen biomedische wetenschappen (+21,5%), diergeneeskunde (+9,5%), sociale gezondheidswetenschappen (+9,3%), bewegings- en revalidatiewetenschappen (+9,3%) en de gecombineerde studiegebieden (+8%). In de richting politieke en sociale wetenschappen daalde het aantal studenten relatief het sterkst (-9,6%).
- Van alle West-Vlaamse universiteitsstudenten kiest 56,2% een richting in de menswetenschappen en volgt 41,4% een richting in de exacte wetenschappen. De gecombineerde studiegebieden vertegenwoordigen 2,4% van de West-Vlaamse universiteitsstudenten.

Kaart 4.3.3: Universiteitsstudenten naar woonplaats en studiedomein (a), gemeenten van West-Vlaanderen, academiejaar 2011-2012.

WEST-VLAANDEREN (12.602)

0 5 10 15 km

	menswetenschappen:	7.087	(56,2%)
	exacte wetenschappen:	5.218	(41,4%)
	overige:	297	(2,4%)

(a) *Menswetenschappen: archeologie en kunstwetenschappen, (toegepaste) economische wetenschappen, geschiedenis, godgeleerdheid, politieke en sociale wetenschappen, psychologie, rechten, sociale gezondheidswetenschappen, taal- en letterkunde en wijsbegeerte.*

Exacte wetenschappen: biomedische wetenschappen, farmaceutische wetenschappen, (dier)geneeskunde, (toegepaste) wetenschappen en verkeerskunde.

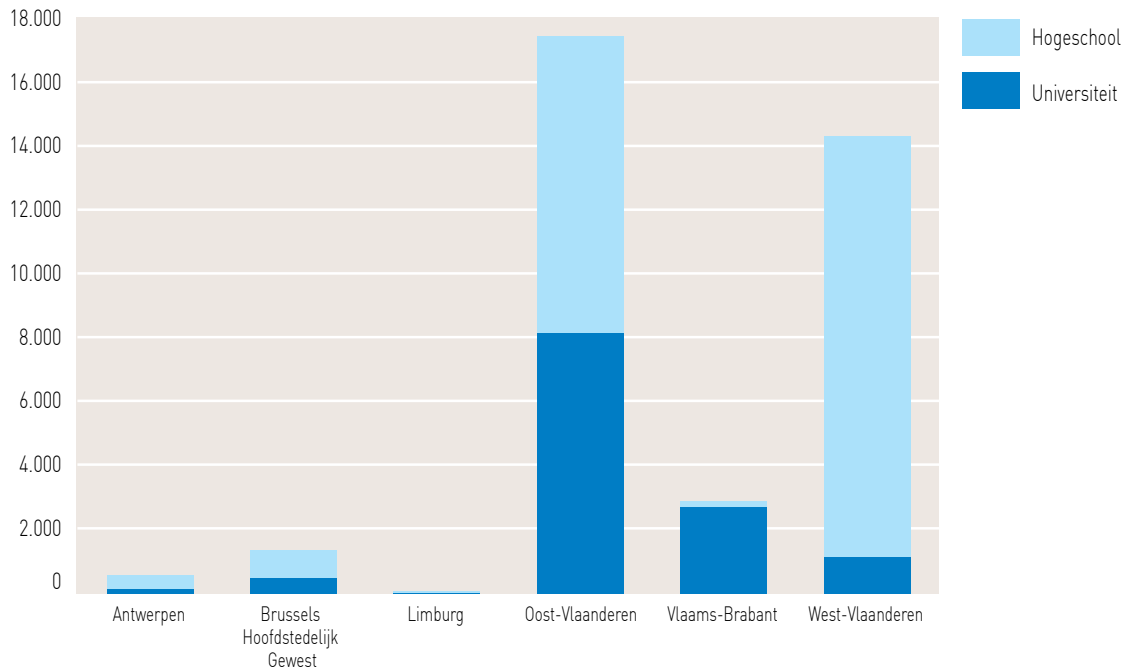
Overige: gecombineerde studiegebieden.

Bron: Vlaamse overheid, Agentschap voor Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs.

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Figuur 4.3.8: Aantal West-Vlaamse studenten naar provincie en opleidingsvorm, academiejaar 2011-2012.

Bron: Vlaamse overheid, Agentschap voor Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Bijna de helft (47,6%) van alle West-Vlaamse universiteits- en hogeschoolstudenten volgt hoger onderwijs in de provincie Oost-Vlaanderen, gevolgd door de eigen provincie (39,1%) en de provincie Vlaams-Brabant (7,9%). In vergelijking met het vorige academiejaar is het aandeel West-Vlaamse jongeren dat in de provincie Oost-Vlaanderen studeert lichtjes afgenomen (48,5% in academiejaar 2010-2011) ten voordele van het aandeel West-Vlaamse jongeren dat in de eigen provincie studeert (38,2% in academiejaar 2010-2011).
- Negen op de tien West-Vlaamse studenten (of 92%) die in de eigen provincie hoger onderwijs volgen, doen dit aan een hogeschool. De overige 8% is ingeschreven aan de KULAK.
- 54,8% van de West-Vlaamse studenten die les volgen aan een hogeschool doen dat in de eigen provincie en 38,7% in de provincie Oost-Vlaanderen.
- 64,6% van de West-Vlaamse studenten die les volgen aan een universiteit, studeren aan de Universiteit Gent en 21,4% aan de universiteit van Leuven. Op de derde plaats pas staat de KULAK (9,1%). Het beperktere aanbod aan universitair onderwijs in West-Vlaanderen is hier niet vreemd aan.

DEFINITIES EN METHODOLOGIE

Allochtoon

Origine buiten EU-15.

Arbeidsgehandicapte

Elke persoon met een diploma buitengewoon secundair onderwijs (BuSO) of buitengewoon lager onderwijs (BLO), elke persoon met een beperkte tot zeer beperkte arbeidsgeschiktheid of een persoon die door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (het Vlaams Fonds) erkend is als persoon met een handicap inzake tewerkstelling.

Arbeidsregime

Het arbeidsregime kan opgedeeld worden in drie categorieën, namelijk het voltijdse, het deeltijdse en het speciale regime. Onder het speciale regime vallen alle werknemers die actief zijn als seizoenarbeider, interim-werknemer of werknemer met gelimiteerde prestaties (met contract van korte duur en voor een tewerkstelling die per dag niet de gewoonlijke dagduur bereikt, of Gelegenheidsarbeid in de land- en tuinbouw of horeca).

DIMONA

Op 1 januari 2006 werden de stempelcontroles voor werklozen afgeschaft. Sindsdien actualiseert de VDAB haar databank op basis van elektronische gegevens afkomstig van DIMONA (RSZ) en de RVA-betalingsgegevens. Door het werken met DIMONA (waar werkgevers aangifte doen van in- en uitdiensttredingen van werknemers) wordt een juist beeld van de werkloosheid verkregen. Het werken met DIMONA heeft een snellere afschrijving van de werkzoekenden tot gevolg en dus een daling van de werkloosheidscijfers.

EU-15

België, Duitsland, Oostenrijk, Denemarken, Spanje, Finland, Frankrijk, Verenigd Koninkrijk, Luxemburg, Griekenland, Ierland, Portugal, Zweden, Italië en Nederland.

EU-12

Bulgarije, Cyprus, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, Roemenië, Slovenië, Slowakije en Tsjechië.

Grensarbeid

De oude grensarbeidersregeling tussen Frankrijk en België bepaalde dat directe belastingen moesten betaald worden in het land van verblijf en dat sociale zekerheidsbijdragen dienden betaald te worden in het land van tewerkstelling. Dit leverde een dubbel fiscaal voordeel op voor de Franse grensarbeiders. De directe belastingen waren in Frankrijk immers lager dan in België terwijl de sociale zekerheidsbijdragen in België lager waren dan in Frankrijk. De nieuwe grensarbeidersregeling bepaalt echter dat de directe belastingen net zoals de sociale zekerheidsbijdragen betaald moeten worden in het land van tewerkstelling. Voor Belgische grensarbeiders ging deze regeling in voege vanaf 2008, voor de Franse grensarbeiders was dit vanaf 1 januari 2012. Tot en met 31 december 2011 konden nieuwe werknemers die aan alle voorwaarden voldeden het statuut van grensarbeider verwerven. Alle werknemers die het grensarbeidersstatuut hebben verworven vóór 1 januari 2012 kunnen onder bepaalde voorwaarden blijven genieten van de oude regeling tot en met 31 december 2033.

De regionale verdeling van de grensarbeiders gebeurt bij het RIZIV op basis van de plaats waar ze ingeschreven zijn in het ziekenfonds. In de praktijk blijkt dat heel wat Franse grensarbeiders die in West-Vlaanderen werken, in Wallonië ingeschreven zijn in een ziekenfonds, wellicht omwille van de taal. Dit fenomeen leidt

tot een onderschatting van het aantal Franse grensarbeiders in West-Vlaanderen volgens de RIZIV-cijfers. Omdat bezoldigden en zelfstandigen al enkele jaren hetzelfde fiscale regime volgen, wordt er vanaf 2010 in de statistieken geen onderscheid meer gemaakt tussen bezoldigde en zelfstandige grensarbeid.

Wat betreft inkomende pendel zijn er een aantal verschillen tussen de statistieken van de Vlaamse Arbeidsrekening (VAR) en de RIZIV-statistieken. Zo vertrekken de VAR-statistieken rechtstreeks van de aangiftes bij RSZ en RSZPPO. Deze aangiftes bij RSZ en RSZPPO hebben betrekking op jaargemiddelden, terwijl de RIZIV-statistieken de toestand op 30 juni weergeven. Daarnaast kunnen werknemers wel nog ingeschreven bij het RIZIV, terwijl ze bij de RSZ en RSZPPO niet meegeteld worden omwille van bijvoorbeeld loopbaanonderbreking of uitdiensttreding.

Help(st)er

Elke persoon die in België een zelfstandige in de uitoefening van zijn beroep bijstaat of vervangt, zonder dat zij door een arbeidsovereenkomst met elkaar verbonden zijn. Hij/zij valt onder de toepassing van het sociaal statuut van de zelfstandigen.

Hoger onderwijs

Om het aantal studenten te verkrijgen wordt per student slechts één inschrijving in aanmerking genomen, namelijk de eerste inschrijving van de studenten met een diplomacontract in een instelling van het hoger onderwijs (hogeschool of universiteit) in het desbetreffende academiejaar.

Hooggeschoold

Diploma hoger of universitair onderwijs.

Jobratio

Deze indicator geeft het totale jobaanbod weer in verhouding tot de bevolking op beroepsactieve leeftijd en wordt uitgedrukt als het aantal jobs voor loontrekkenden, zelfstandigen en helpers in regio X per 100 inwoners tussen 15 en 64 jaar in regio X.

Kansengroepen

Groepen die op de arbeidsmarkt ofwel ondervertegenwoordigd zijn in de werkzaamheid ofwel oververtegenwoordigd in de werkloosheid (ofwel beide). VESOC definieert kansengroepen als "groepen waarbij de werkzaamheidsgraad (het aandeel van de personen uit de betrokken categorie op beroepsactieve leeftijd (15-64 jaar) die effectief werken, uitgedrukt in percentages) lager ligt dan gemiddeld bij de Vlaamse beroepsbevolking". Aangezien we in onze analyse tot op het niveau van arrondissementen werken, is de berekening van dergelijke graden niet mogelijk. Daarom worden kansengroepen in deze publicatie bepaald door te kijken welke groepen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidscijfers ten opzichte van het Vlaamse Gewest.

Laaggeschoold

Geen diploma hoger secundair onderwijs (inclusief middenstandsonderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs).

Laatstejaarsleerlingen

Leerlingen in het tweede jaar van de derde graad secundair onderwijs. Hoewel er in het BSO en het TSO een mogelijkheid bestaat om in deze laatste graad nog een derde jaar (of zelfs vierde jaar) te volgen, worden in deze publicatie enkel de leerlingen uit het tweede jaar beschouwd. Voor het DBSO worden alle leerlingen meegeteld aangezien het voor deze heterogene groep moeilijk is om de laatstejaarsleerlingen te definiëren.

Maghrebijnen

Origine in Algerije, Marokko of Tunesië.

Middengespoold

Diploma derde graad secundair of vierde graad beroepssecundair onderwijs.

Niet-Belg

Beschikt niet over de Belgische nationaliteit. Ter verduidelijking: het begrip niet-Belg (nationaliteit) mag niet verward worden met het begrip allochtoon (origine).

Niet-werkende werkzoekenden (nwwz)

De werkzoekenden met werkloosheidsuitkeringsaanvraag (WZUA), de jongeren in wachttijd, de andere verplicht ingeschreven niet-werkende werkzoekenden en de vrij ingeschreven niet-werkende werkzoekenden.

Ondernemersgraad

Het aantal zelfstandigen en helpers naar woonplaats ten opzichte van de bevolking van 15 tot 64 jaar.

Oudere werklozen

Tot juli 2002 konden alle werklozen van 50 jaar en ouder die minstens 1 jaar werkloos waren zich laten uitschrijven als werkzoekende zonder hun recht op een uitkering te verliezen. Vanaf 1 juli 2002 geldt deze vrijstelling pas onvoorwaardelijk (dus voor iedereen) vanaf de leeftijd van 58 jaar of indien men minstens 50 jaar is én een beroepsverleden heeft van minstens 38 jaar als loontrekkende én minstens 1 jaar werkloos is. Dit leidt tot een geleidelijke uitstroom van gepensioneerde 50-plussers en een grote instroom van werkloze 50-plussers in de niet-werkende werkzoekenden-cijfers.

Pendelsaldo

Saldo van in- en uitgaande pendel.

Scholingsgraad

Bevolking volgens niveau van het hoogst behaalde diploma ten opzichte van de totale bevolking, al dan niet ingedeeld naar geslacht. Er wordt onderscheid gemaakt tussen laaggeschoolden (hoogstens diploma lager secundair onderwijs), middengespoolden (secundair onderwijs afgerond) en hooggeschoolden (diploma hoger onderwijs).

Secundair onderwijs

Het gewoon secundair onderwijs (SO) bestaat meestal uit zes leerjaren ingedeeld in drie graden van twee leerjaren. De eerste graad krijgt de term gemeenschappelijk secundair onderwijs (GSO). Vanaf de tweede graad worden vier onderwijsvormen onderscheiden: Algemeen, Beroeps, Kunst en Technisch secundair onderwijs (respectievelijk ASO, BSO, KSO en TSO). In het BSO en TSO is het mogelijk om binnen de derde graad nog een derde jaar te volgen om zich voor te bereiden op het hoger onderwijs of om zich te specialiseren. Voor bepaalde specialisaties in het beroepssecundair onderwijs bestaat er zelfs een vierde graad.

Voor jongeren vanaf de leeftijd van 15 of 16 jaar bestaat de mogelijkheid om over te stappen naar een deeltijds systeem. De belangrijkste groep hierin zijn de opleidingen in het deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO). In het DBSO volgen de leerlingen 15 lessen per week, die aangevuld worden met een tewerkstelling die bij voorkeur aansluit bij de gevolgd opleiding.

Jongeren van 13 tot 21 jaar met een handicap of met leer- of opvoedingsmoeilijkheden kunnen daarnaast terecht in het buitengewoon secundair onderwijs (BuSO). De structuur van het BuSO bestaat niet uit graden maar opleidingsvormen, afhankelijk van de doelstellingen die men nastreeft.

De laatste categorie bevat de leerlingen uit de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers (OKAN). Deze onthaalklassen werden opgericht om anderstalige leerlingen te helpen zich in te passen in het Vlaams secundair onderwijs.

Startersratio

Aantal startende zelfstandigen en helpers in verhouding tot het aantal actieve zelfstandigen en helpers.

Stopzettingsratio

Aantal zelfstandigen en helpers dat de activiteiten stopzet in verhouding tot het aantal actieve zelfstandigen en helpers.

Werkloosheidsdruk

Aantal niet-werkende werkzoekenden inclusief oudere werklozen in verhouding tot de bevolking op beroepsactieve leeftijd (18-64 jaar).

Zelfstandige

Iedere natuurlijke persoon die een beroepsbezigheid uitoefent zonder hiervoor door een arbeidsovereenkomst of een statuut gebonden te zijn.

Zelfstandige in bijberoep

Een zelfstandige waarvan de beroepsactiviteit als zelfstandige gelijktijdig wordt uitgeoefend met een andere, gewoonlijke en hoofdzakelijke beroepsbezigheid onder gezag.

Zelfstandige in hoofdberoep

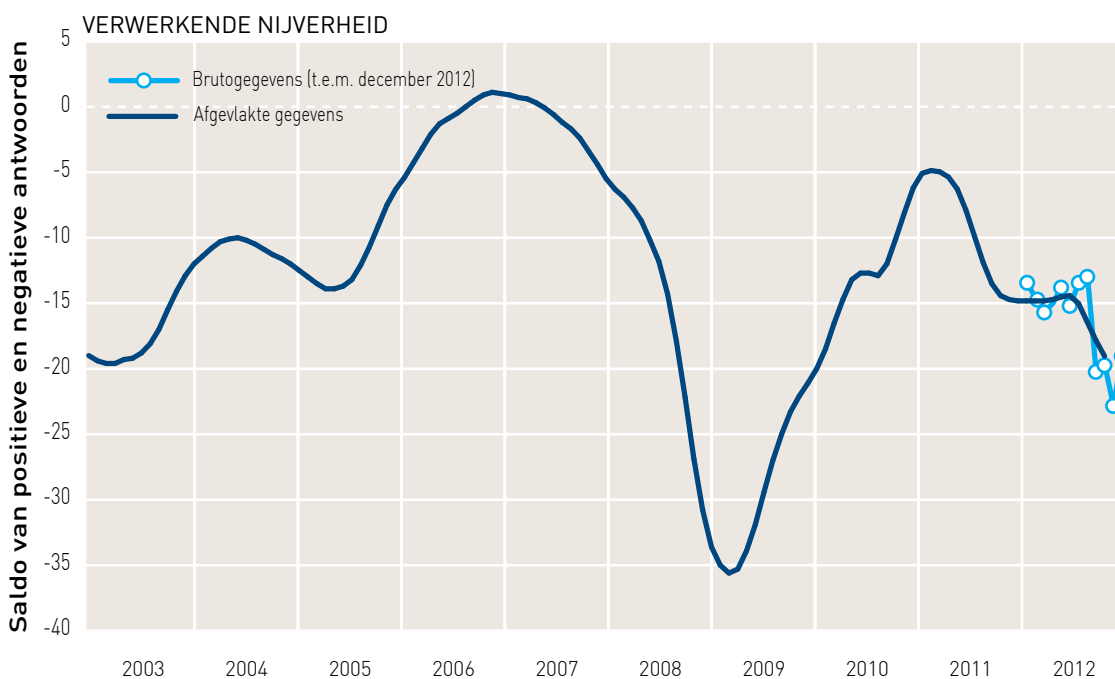
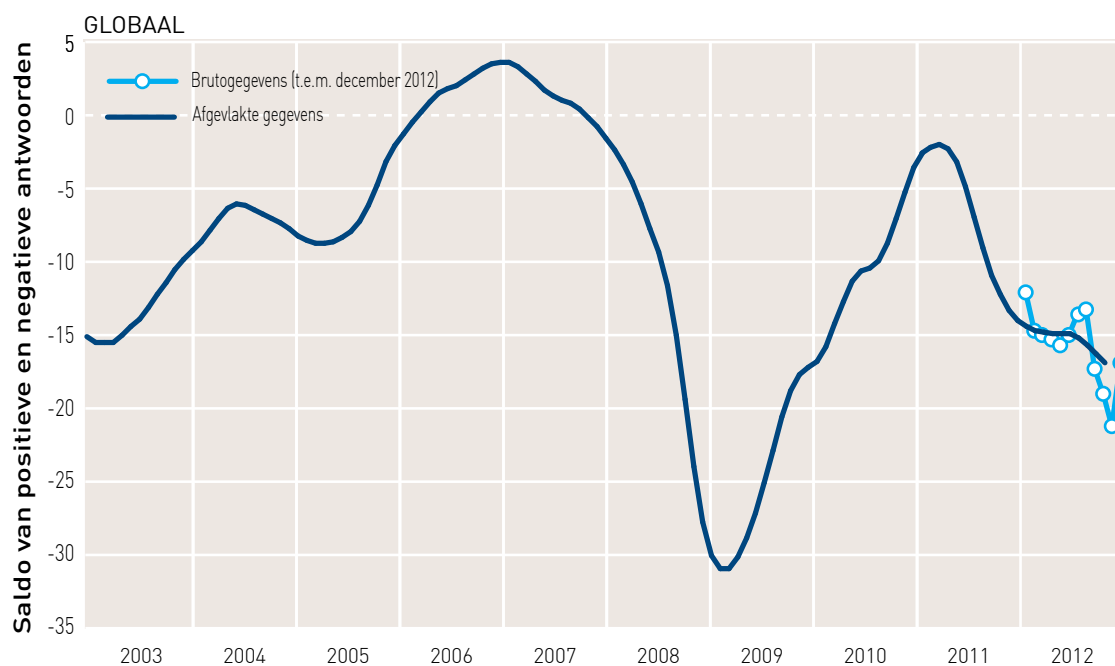
Een zelfstandige waarvan de beroepsactiviteit als zelfstandige de voornaamste of enige beroepsbezigheid is.

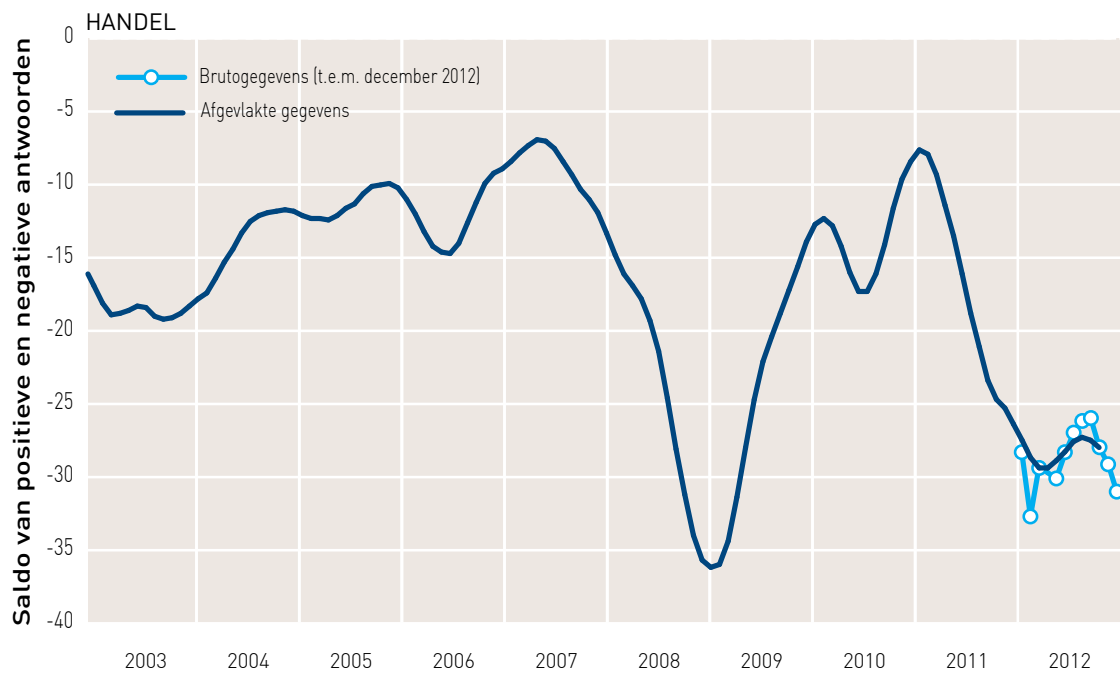
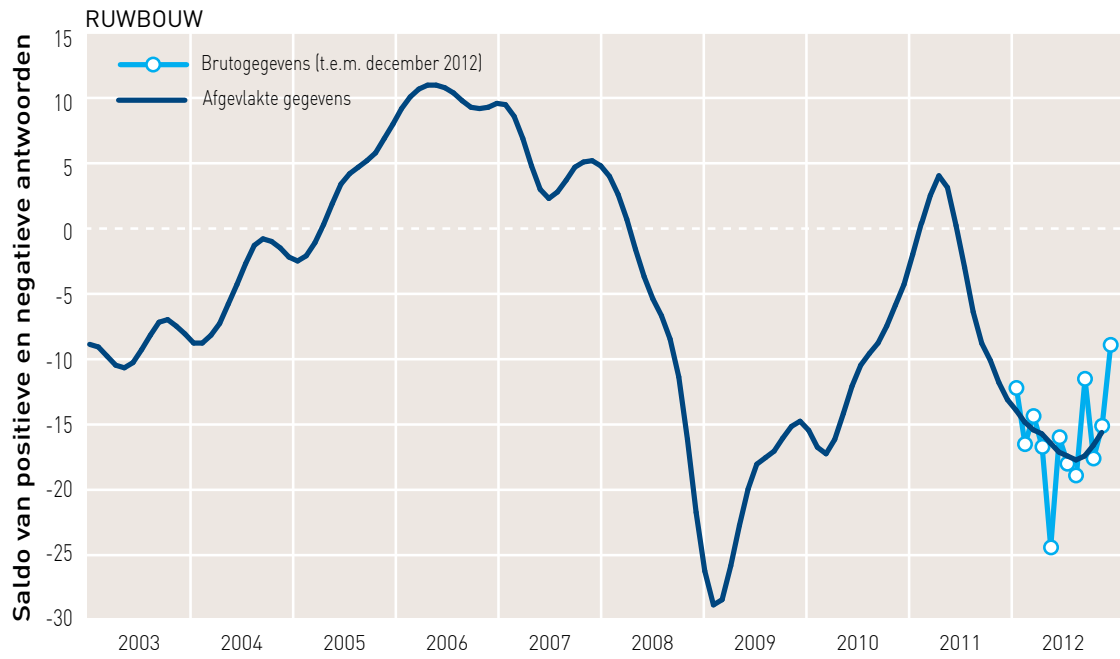
5 INDICATOREN VAN ECONOMISCHE ACTIVITEIT

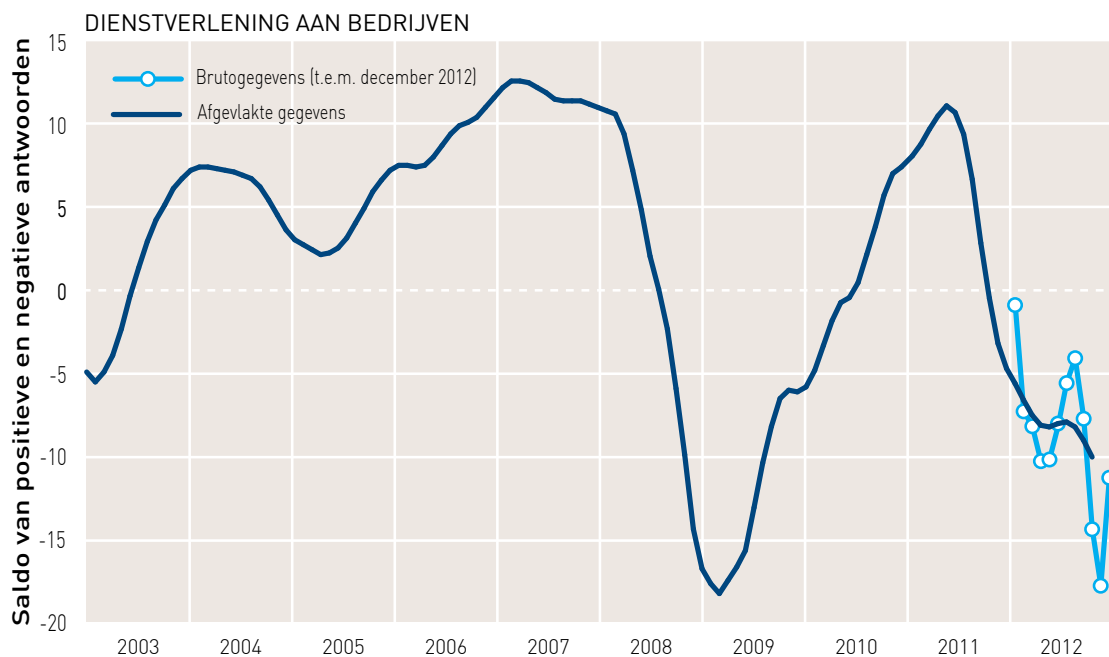
1. CONJUNCTUUR

In de eerste helft van 2012 stabiliseerde de West-Vlaamse conjunctuurcurve zich om daarna opnieuw te dalen. Ondanks een verbetering van de brutowaarden in december 2012 en begin 2013 kunnen we vooralsnog niet spreken van een robuuste verbetering van het producentenvertrouwen.

Figuur 5.1.1: Conjunctuurcurven voor West-Vlaanderen, 2003-2012.

Bron: NBB, Conjuncturenquêtes bij de bedrijven, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Na een afvlakking van de dalende trend naar het einde van 2011, stabiliseerde de conjunctuurcurve zich in de eerste helft van 2012 om daarna opnieuw te dalen. Een korte opflakking van de brutowaarden midden 2012 had niet onmiddellijk een gunstig effect op de afgevlakte curve. De verbetering die we in december 2012 vaststelden en die zich ook begin 2013 voortzette, dient daarom aan te houden vooraleer we van een robuuste verbetering van het producentenvertrouwen kunnen spreken.
- De diverse deelcurves toonden een wisselend verloop in 2012. De curves van de verwerkende nijverheid en de dienstverlening aan bedrijven kenden een gelijkaardig verloop als de globale curve. De brutowaarden van de curve van de ruwbouw toonden een geleidelijke verbetering sinds het najaar van 2012 waardoor de negatieve trend vanaf dan omgebogen werd en er duidelijk sprake is van een verbetering. Het vertrouwen in de handelssector leek dezelfde weg op te gaan, maar de brutowaarden verslechterden weer in het laatste kwartaal, waardoor de trend opnieuw negatief werd.

2. BRUTO TOEGEVOEGDE WAARDE

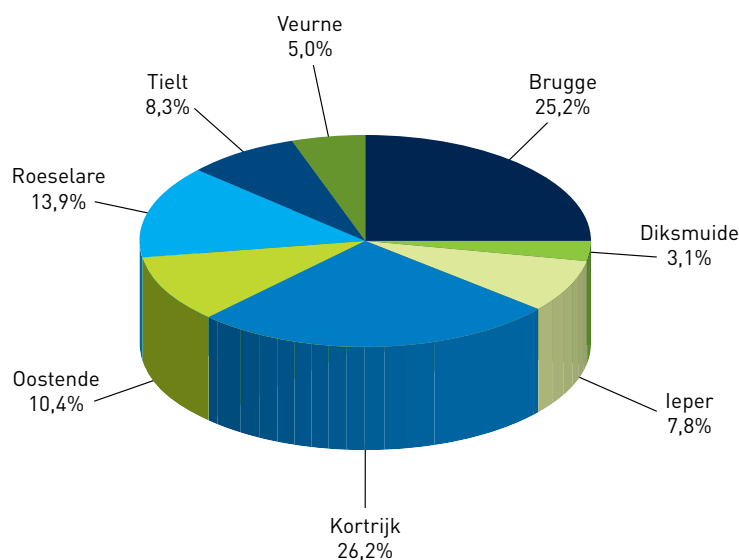
Tussen 2003 en 2011 groeide de West-Vlaamse economie met 13% of met 1,5% per jaar, wat iets trager is dan in Vlaanderen en België. In zowel West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest als België genereert de sector handel en diensten het grootste aandeel in de totale bruto toegevoegde waarde. De loonkost, de arbeidsproductiviteit en het loonaandeel in de bruto toegevoegde waarde zijn in West-Vlaanderen lager dan in Vlaanderen.

Tabel 5.2.1: Bruto toegevoegde waarde, totaal en per inwoner, in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 2003 en 2011.

		West-Vlaanderen	Vlaams Gewest	Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest
Totaal (mln euro)	2003	29.037	162.902	17,8%
	2011	32.811	185.823	17,7%
	Evolutie (in %)	+13,0%	+14,1%	
Per inwoner (euro)	2003	22.368	23.589	
	2011	28.423	29.838	
	Evolutie (in %)	+27,1%	+26,5%	

Bron: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Figuur 5.2.1: Aandeel per arrondissement in de bruto toegevoegde waarde van West-Vlaanderen tegen lopende prijzen, 2011.

Bron: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

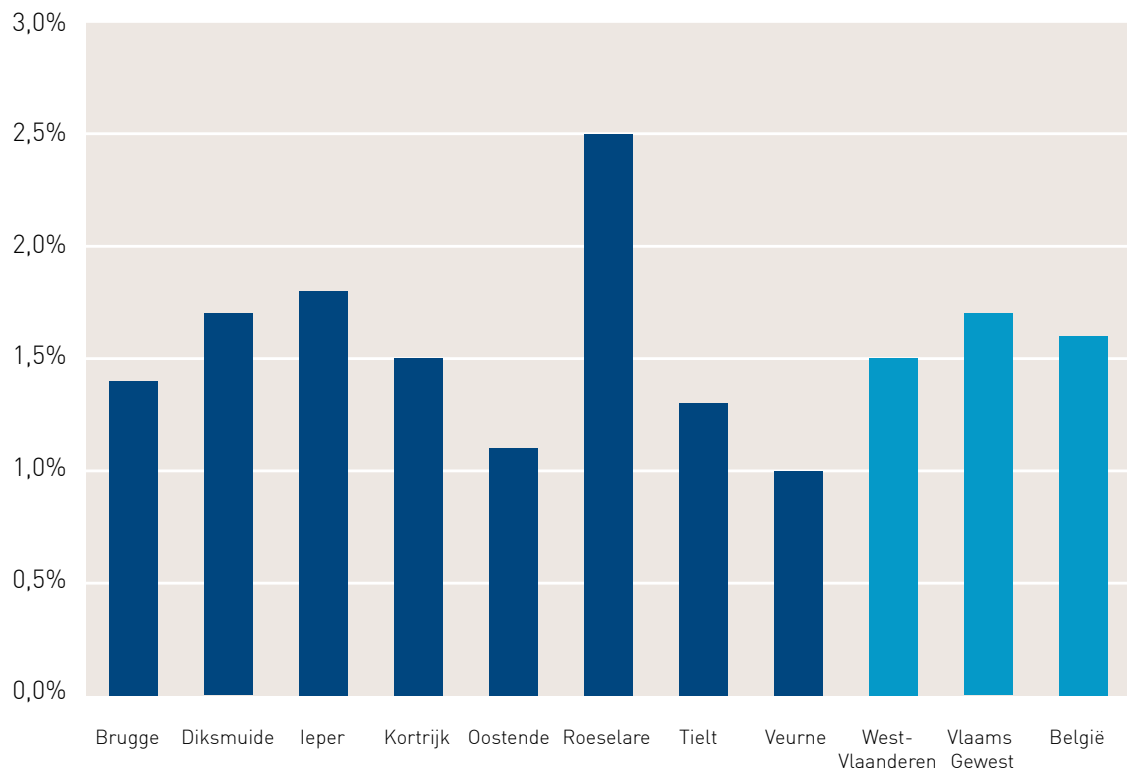
VASTSTELLINGEN

- Tussen 2003 en 2011 groeide de bruto toegevoegde waarde in West-Vlaanderen met 13%, wat minder is dan in Vlaanderen (+14,1%). Hierdoor was er een minieme daling van het aandeel van West-Vlaanderen binnen Vlaanderen.
- De bruto toegevoegde waarde per inwoner is in West-Vlaanderen kleiner dan in Vlaanderen. Tussen 2003 en 2011 was er evenwel een kleine inhaalbeweging van West-Vlaanderen (+27,1%) ten opzichte van Vlaanderen (+26,5%).

- In 2011 realiseerden Kortrijk en Brugge samen, met aandelen van respectievelijk 26,2% en 25,2%, meer dan de helft van de West-Vlaamse bruto toegevoegde waarde. Daarna volgden Roeselare (13,9%) en Oostende (10,4%). De vier overige arrondissementen zorgden samen nog voor bijna een kwart van de West-Vlaamse toegevoegde waarde (24,2%).

Figuur 5.2.2: Gemiddelde jaarlijkse economische groei aan de hand van de bruto toegevoegde waarde tegen vaste prijzen, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2003-2011 (a).

(a) De reeks in vaste prijzen wordt uitgedrukt in kettingeuro's (referentiejaar 2010).

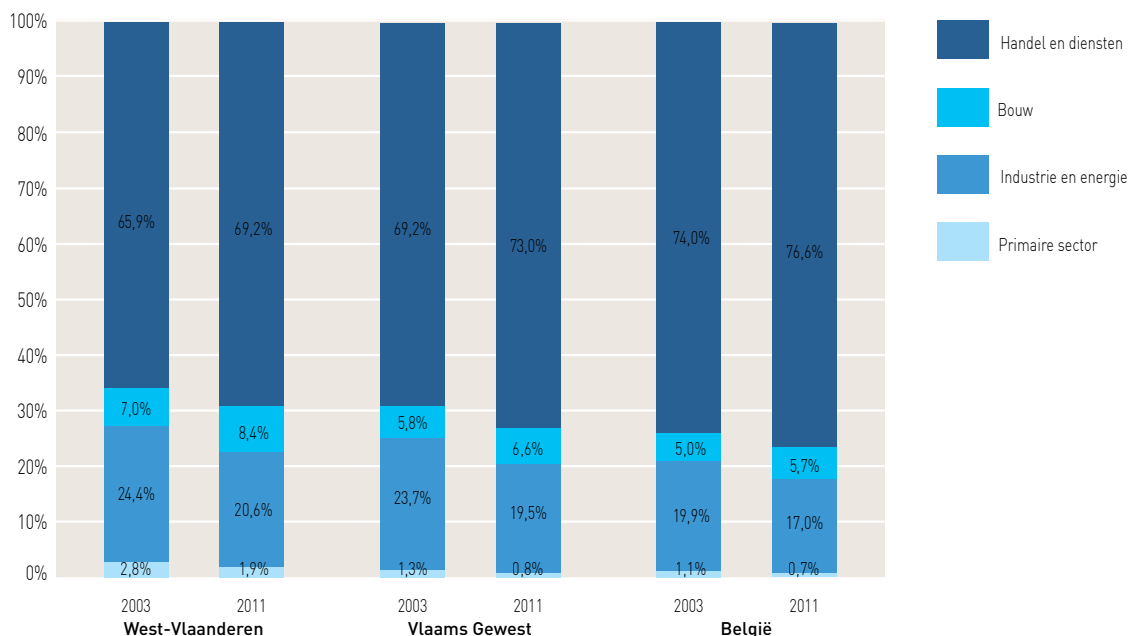
Bron: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Tussen 2003 en 2011 groeide de West-Vlaamse economie met 13% of met 1,5% per jaar. In vergelijking met Vlaanderen en België is dit een iets tragere groei.
- Binnen West-Vlaanderen zijn de verschillen in economische groei aanzienlijk. Het arrondissement Roeselare realiseerde de grootste gemiddelde jaarlijkse economische groei, op een afstand gevolgd door Ieper en Diksmuide. Brugge en Kortrijk situeerden zich vlak onder het West-Vlaamse cijfer. Hekkensluiters binnen West-Vlaanderen waren Veurne, Oostende en Tielt.

Figuur 5.2.3: Evolutie bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen naar sector in West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2003-2011.

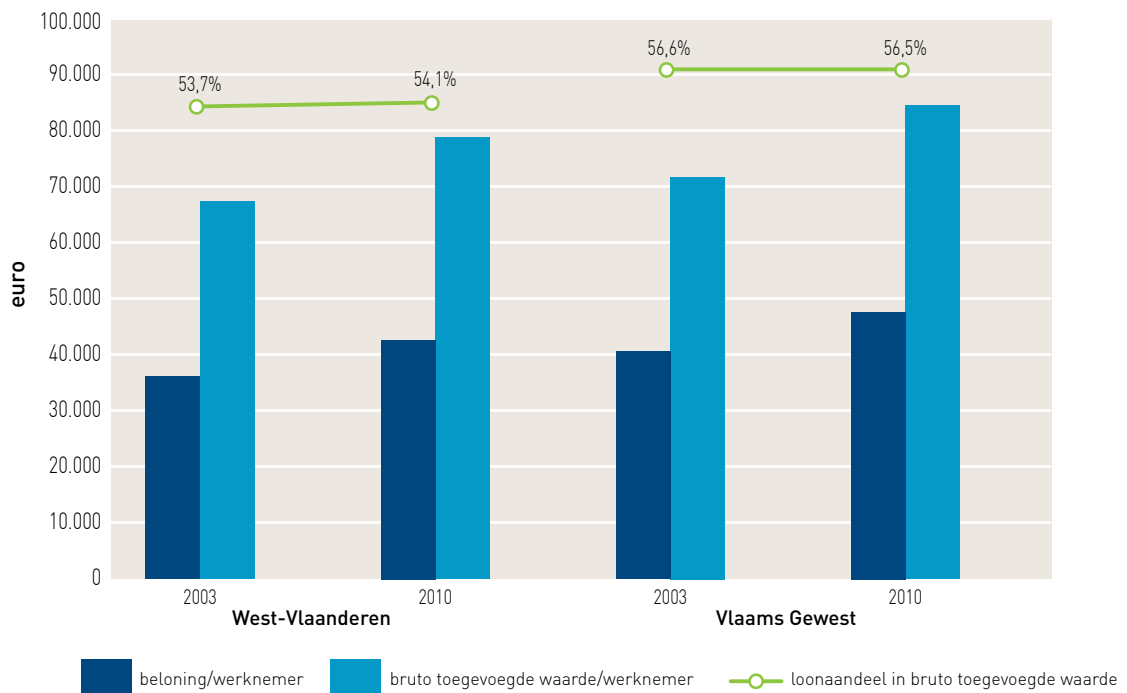

Bron: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In zowel West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest als België genereert de sector handel en diensten het grootste aandeel in de totale bruto toegevoegde waarde. Tussen 2003 en 2011 nam het aandeel van deze sector zelfs nog toe in alle regio's.
- Wanneer we West-Vlaanderen vergelijken met Vlaanderen en België wordt duidelijk dat in West-Vlaanderen de sectoren industrie en bouw voor een groter aandeel van de totale toegevoegde waarde verantwoordelijk zijn dan in Vlaanderen of België het geval is. In de periode 2003-2011 daalde het aandeel van de industrie in de totale bruto toegevoegde waarde met 3,8%punten in West-Vlaanderen. In het Vlaamse Gewest daalde het aandeel van de industrie zelfs nog sterker (-4,2%punten) terwijl in België de daling beperkt bleef tot 2,9%punten. Het aandeel van de bouwsector in de totale toegevoegde waarde steeg in alle regio's. In West-Vlaanderen (+1,4%punten) was de toename groter dan in Vlaanderen (+0,8%punten) en België (+0,7%punten).
- Inzake het aandeel van de toegevoegde waarde dat in 2011 werd gegenereerd door de primaire sector staat West-Vlaanderen op kop met 1,9%, in Vlaanderen en België lag het aandeel van de primaire sector onder 1%. Tussen 2003 en 2011 daalde het aandeel van de primaire sector in de totale toegevoegde waarde in zowel West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest als België.

Figuur 5.2.4: Evolutie van de loonkost en de arbeidsproductiviteit in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 2003-2010.

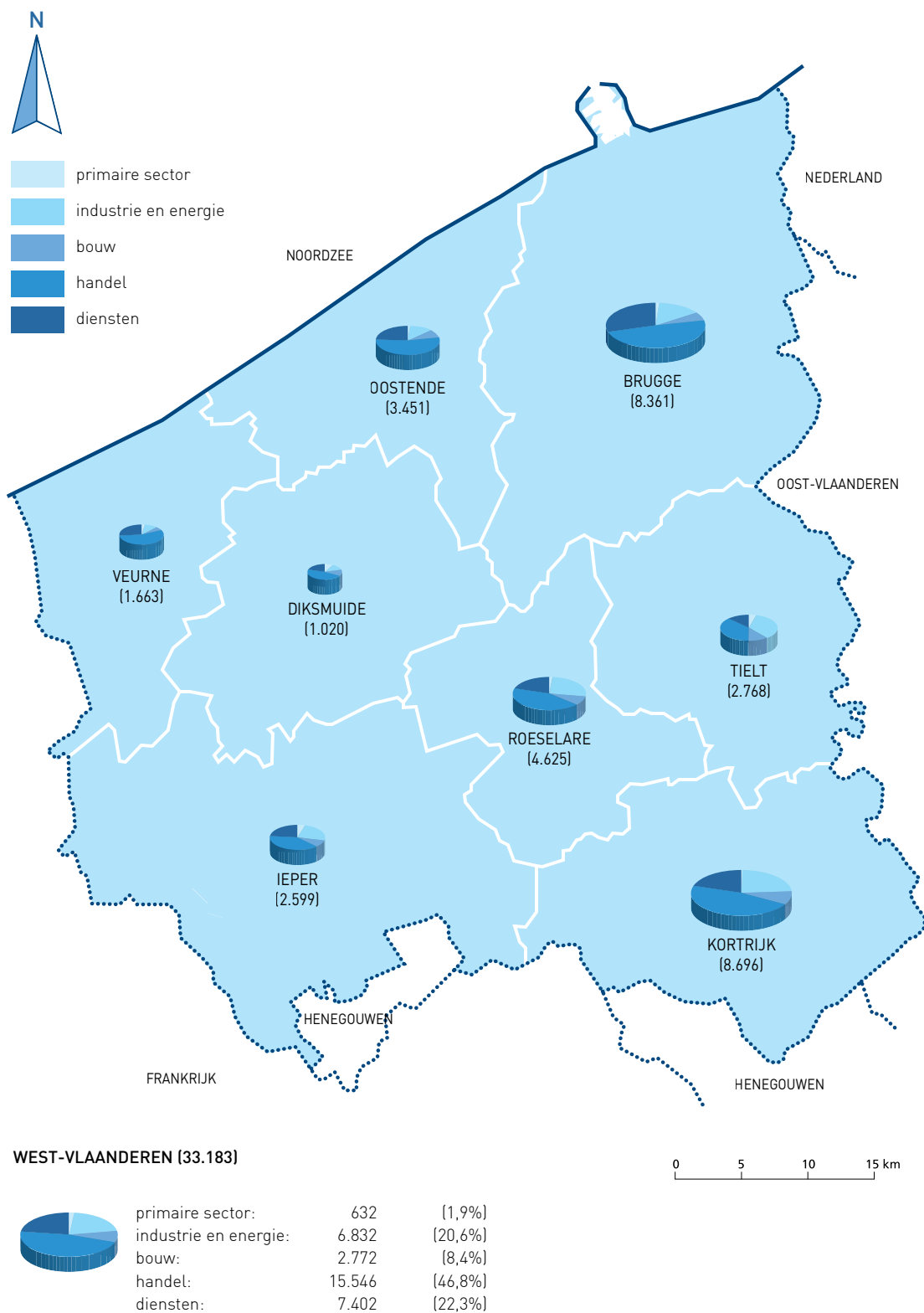

Bron: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Zowel de loonkost als de arbeidsproductiviteit liggen in West-Vlaanderen lager dan in Vlaanderen.
- Tussen 2003 en 2010 namen de loonkost en de arbeidsproductiviteit in beide regio's toe maar in verschillende mate. De loonkost steeg in West-Vlaanderen iets sneller dan in Vlaanderen, de arbeidsproductiviteit iets trager.
- In West-Vlaanderen steeg de loonkost iets sneller dan de arbeidsproductiviteit waardoor het loonaandeel in de bruto toegevoegde waarde toenam. In Vlaanderen was het omgekeerde het geval. Het loonaandeel in de bruto toegevoegde waarde bleef in West-Vlaanderen wel 2,4%punten lager dan in Vlaanderen.

Kaart 5.2.1: Bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen (miljoen euro) naar sector, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2011 (a).

(a) Indeling o.b.v. de nieuwe Nace-Bel nomenclatuur 2008.

* Handel: Nace-Bel nomenclatuur A21 - codes G t/m N.

* Diensten: Nace-Bel nomenclatuur A21 - codes O t/m T.

Bron: NBB.

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

3. OMZET, UITVOER EN INVESTERINGEN

In 2011 realiseerden de ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen 79,3 miljard euro omzet of 14,3% van het Vlaamse totaal. De waarde van de export bedroeg in 2011 in totaal 25,2 miljard euro in West-Vlaanderen; dit is 9,9% van de totale geëxporteerde waarde in het Vlaamse Gewest. In 2011 investeerden de ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen 3,4 miljard euro of 17,4% van het Vlaamse totaal.

A. Omzet en uitvoer

Tabel 5.3.1: Evolutie (2010-2011) en gemiddelde jaarlijkse groei (2007-2011) van de omzet in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en België.

	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest	België
Omzet (in miljard euro)			
- 2010	72,9	504,0	1.039,6
- 2011	79,3	552,9	1.147,6
Evolutie 2010-2011 (in %)	+8,7%	+9,7%	+10,4%
Gem. jaarl. groei 2007-2011 (in %)	+2,5%	+3,2%	+3,1%

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2011 realiseerden de ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen 79,3 miljard euro omzet of 14,3% van de totale omzet gerealiseerd in Vlaanderen. In vergelijking met de andere indicatoren van economische activiteit zoals toegevoegde waarde, actieve en startende ondernemingen, werkgelegenheid, enz. is het aandeel van West-Vlaanderen inzake omzet eerder laag. De verklaring hiervoor kan worden gezocht in het feit dat de BTW-registratie gebeurt naar maatschappelijke zetel en het feit dat West-Vlaanderen relatief meer KMO's telt dan gemiddeld in het Vlaamse Gewest.
- In 2011 lag de gerealiseerde omzet in West-Vlaanderen 8,7% hoger dan in 2010. In Vlaanderen en België steeg de omzet tussen 2010 en 2011 nog iets sterker (respectievelijk +9,7% en +10,4%).
- In de periode 2007-2011 groeide de omzet jaarlijks met gemiddeld 2,5% in West-Vlaanderen. In België (+3,1%) en Vlaanderen (+3,2%) was de gemiddelde jaarlijkse omzetgroei in deze periode iets groter. In de drie regio's was de omzetgroei in de periode 2010-2011 een stuk groter dan de gemiddelde jaarlijkse omzetgroei in de periode 2007-2011. Als gevolg van de conjuncturele achteruitgang was er tussen 2008 en 2009 in alle regio's immers een omzetsdaling van ruim 10%.

Tabel 5.3.2: Evolutie (2010-2011) en gemiddelde jaarlijkse groei (2007-2011) van de uitvoer in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en België.

	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest	België
Uitvoer (in miljard euro)			
- 2010	23,3	223,0	515,7
- 2011	25,2	253,2	590,4
Evolutie 2010-2011 (in %)	+8,3%	+13,6%	+14,5%
Gem. jaarl. groei 2007-2011 (in %)	-0,8%	+1,4%	+1,7%

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- De waarde van de export van ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen bedroeg in 2011 in totaal 25,2 miljard euro; dit is 9,9% van de totale geëxporteerde waarde in het Vlaamse Gewest. Ook hier is het aandeel van West-Vlaanderen dus eerder laag in vergelijking met enkele andere indicatoren van economische activiteit (cfr. supra).
- Tussen 2010 en 2011 groeide de waarde van de export in West-Vlaanderen met 8,3%. West-Vlaanderen blijft hiermee een eind verwijderd van het gemiddelde groeicijfer in Vlaanderen (+13,6%) en België (+14,5%) in deze periode.
- In de periode 2007-2011 daalde de totale waarde van de export van ondernemingen in West-Vlaanderen jaarlijks met gemiddeld 0,8%. In Vlaanderen en België daarentegen was de gemiddelde jaarlijkse evolutie van de waarde van de export licht positief (respectievelijk +1,4% en +1,7%). Net als bij de omzet was er tussen 2008 en 2009 ook een sterke afname van de waarde van de uitvoer in zowel West-Vlaanderen (-17%), Vlaanderen (-20,5%) als België (-17%). In West-Vlaanderen en België was er bovendien ook tussen 2007 en 2008 een lichte afname van de waarde van de export.
- Aangezien de geëxporteerde waarde in de periode 2010-2011 minder sterk groeide dan de omzet, daalde de exportquote in West-Vlaanderen licht van 31,9 in 2010 tot 31,8 in 2011. In het Vlaamse Gewest en België steeg de waarde van de uitvoer in dezelfde periode een stuk sterker dan de omzet, waardoor de exportquotes in beide regio's toenamen. In 2011 bedroeg de exportquote 45,8 in Vlaanderen en 51,4 in België, wat een stuk hoger is dan het West-Vlaamse gemiddelde.

B. Investerings

Tabel 5.3.3: Evolutie (2010-2011) en gemiddelde jaarlijkse groei (2007-2011) van de investeringen in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en België.

	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest	België
Investerings (in miljard euro)			
- 2010	3,4	17,9	30,4
- 2011	3,4	19,3	33,1
Evolutie 2010-2011 (in %)	-1,5%	+8,0%	+8,9%
Gem. jaarl. groei 2007-2011 (in %)	+0,8%	-0,4%	-0,1%

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2011 investeerden de ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen 3,4 miljard euro. Dit correspondeert met 17,4% van het Vlaamse totaal. Dit is een aanzienlijk hoger aandeel in vergelijking met het West-Vlaamse aandeel in de omzet en de uitvoer van het Vlaamse Gewest (cfr. supra). Inzake investeringen benadert West-Vlaanderen zelfs het aandeel van de andere indicatoren van economische activiteit.
- Tussen 2010 en 2011 liepen de investeringen in West-Vlaanderen licht terug (-1,5%). In Vlaanderen en België daarentegen werden in dezelfde periode respectievelijk 8% en 8,9% meer investeringen opgetekend.
- In de periode 2007-2011 was de gemiddelde jaarlijkse groei van de investeringen licht positief in West-Vlaanderen (+0,8%) en licht negatief in Vlaanderen (-0,4%) en België (-0,1%). In tegenstelling tot West-Vlaanderen (-13,7%) kon de sterke afname van de investeringen tussen 2008 en 2009 in Vlaanderen (-12,5%) en België (-11,8%) niet helemaal tenietgedaan worden in de andere jaren.

4. VERLOOP VAN DE ONDERNEMINGEN

A. Actieve, opgerichte en verdwenen ondernemingen

In 2012 telde West-Vlaanderen 105.320 actieve ondernemingen of 21,3% van het Vlaamse totaal. In vergelijking met 2011 werden zowel in West-Vlaanderen, Vlaanderen als België minder ondernemingen opgericht in 2012, maar ook het aantal verdwenen ondernemingen lag in 2012 in alle regio's lager dan in 2011. Met een nettogroeiratio van 1,4% bleef West-Vlaanderen in 2012 onder het Vlaamse en Belgische gemiddelde.

Tabel 5.4.1: Evolutie van het aantal actieve, opgerichte en verdwenen ondernemingen, West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2011-2012.

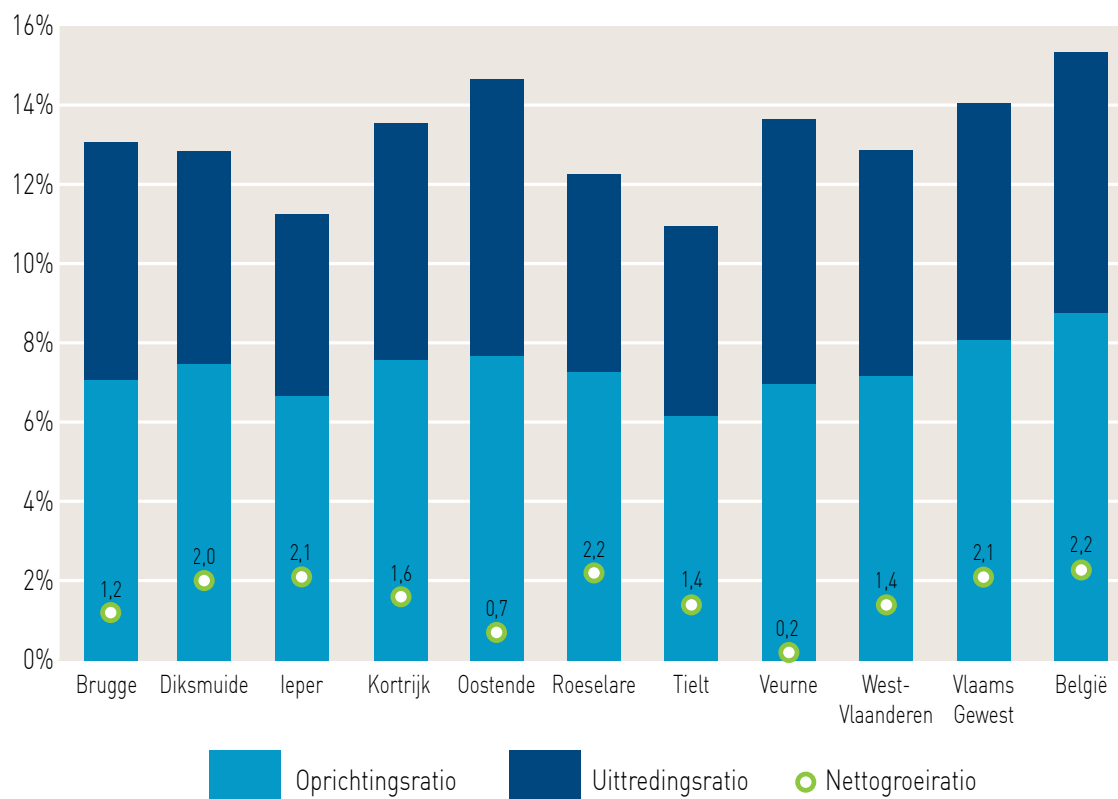
		Actieve ondernemingen	Opgerichte ondernemingen	Verdwenen ondernemingen
West-Vlaanderen	2011	103.871	7.778	6.065
	2012	105.320	7.564	6.055
	Evolutie (in %)	+1,4%	-2,8%	-0,2%
Vlaams Gewest	2011	485.681	41.043	30.129
	2012	494.236	39.986	29.825
	Evolutie (in %)	+1,8%	-2,6%	-1,0%
België	2011	797.822	71.936	53.994
	2012	815.367	71.345	53.753
	Evolutie (in %)	+2,2%	-0,8%	-0,4%

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 telde West-Vlaanderen 105.320 **actieve** ondernemingen. In vergelijking met 2011 is dit een toename met 1,4%. In het Vlaamse Gewest en België steeg het aantal actieve ondernemingen in de periode 2011-2012 iets sterker (respectievelijk +1,8% en +2,2%). Hierdoor daalde het aandeel van West-Vlaanderen in het totale aantal actieve ondernemingen in Vlaanderen lichtjes van 21,4% in 2011 tot 21,3% in 2012.
- In West-Vlaanderen werden 7.564 ondernemingen **opgericht** in 2012; dit is 18,9% van het totale aantal ondernemingen dat in Vlaanderen werd opgericht. In vergelijking met 2011 lag het aantal opgerichte ondernemingen in 2012 in West-Vlaanderen 2,8% lager. Ook in Vlaanderen werden in 2012 minder ondernemingen opgericht dan in 2011 (-2,6%). In België bleef de daling van het aantal opgerichte ondernemingen in de periode 2011-2012 beperkt tot 0,8%.
- In 2012 **verdwenen** in West-Vlaanderen 6.055 ondernemingen; dit is zo goed als een status-quo in vergelijking met 2011 (-10 ondernemingen of -0,2%). In België en Vlaanderen was er een lichte afname van het aantal verdwenen ondernemingen in de periode 2011-2012 (respectievelijk -0,4% en -1%). Van alle ondernemingen die in 2012 verdwenen in het Vlaamse Gewest kan 20,3% in West-Vlaanderen worden gesitueerd.

Figuur 5.4.1: Verloop van de ondernemingen, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2012.

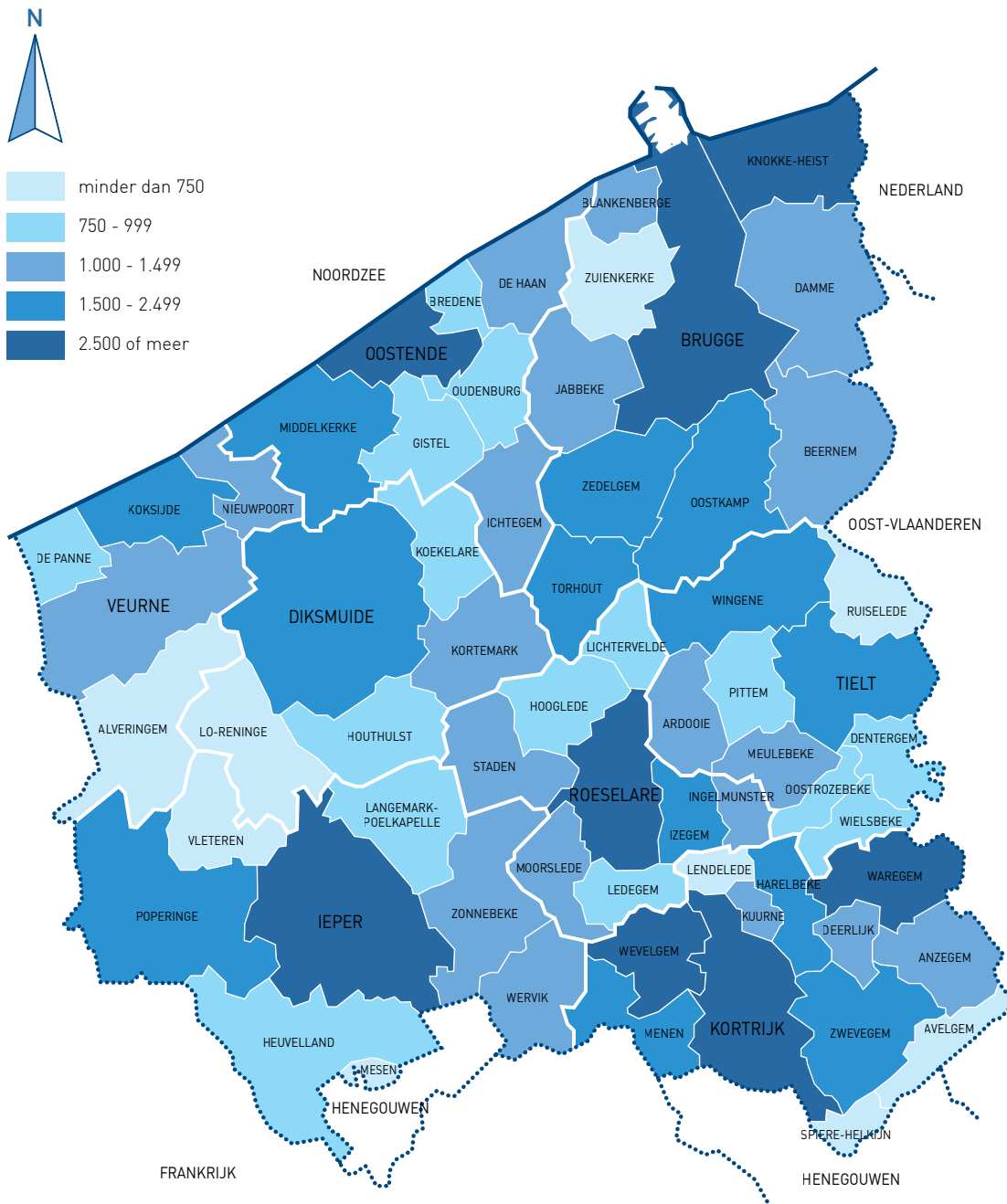

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In West-Vlaanderen lag de oprichtingsratio (7,2%) in 2012 een eind onder het Vlaamse (8,1%) en Belgische (8,8%) gemiddelde. Ook de uittredingsratio was in West-Vlaanderen (5,7%) lager dan in Vlaanderen (6%) en België (6,6%), waardoor ook de turbulentieratio in West-Vlaanderen lager was dan in de andere regio's (12,9% in West-Vlaanderen ten opzichte van 14,1% in Vlaanderen en 15,3% in België). Het verschil tussen de oprichtings- en de uittredingsratio was het kleinst in West-Vlaanderen (1,4%). In het Vlaamse Gewest en België lag de nettogroeiratio een stuk hoger (respectievelijk 2,1% en 2,2%).
- Binnen West-Vlaanderen kende het arrondissement Oostende de hoogste oprichtings- en uittredingsratio (respectievelijk 7,7% en 7%), waardoor ook de turbulentieratio (14,7%) het grootst was. Oostende was overigens het enige arrondissement met een turbulentieratio die groter was dan het Vlaamse cijfer. Veurne had in 2012 een lage oprichtingsratio (7%) in vergelijking met de andere arrondissementen - enkel Ieper (6,7%) en Tielt (6,2%) kenden een nog lagere oprichtingsratio - maar doordat Veurne de op één na hoogste uittredingsratio (6,7%) had, kende het ook de op één na hoogste turbulentieratio (13,7%). Een hoge oprichtingsratio (7,6%) en een vrij hoge uittredingsratio (6%) zorgden ervoor dat de turbulentieratio in Kortrijk (13,6%) net iets lager was dan in Veurne.
- In de arrondissementen Oostende (0,7%) en Veurne (0,2%) lag de nettogroeiratio in 2012 een eind onder het West-Vlaamse cijfer. In drie arrondissementen - Roeselare (2,2%), Ieper (2,1%) en Diksmuide (2%) - lag de nettogroeiratio op of net onder het Belgische gemiddelde.

Kaart 5.4.1: Aantal actieve ondernemingen, gemeenten van West-Vlaanderen, 2012.

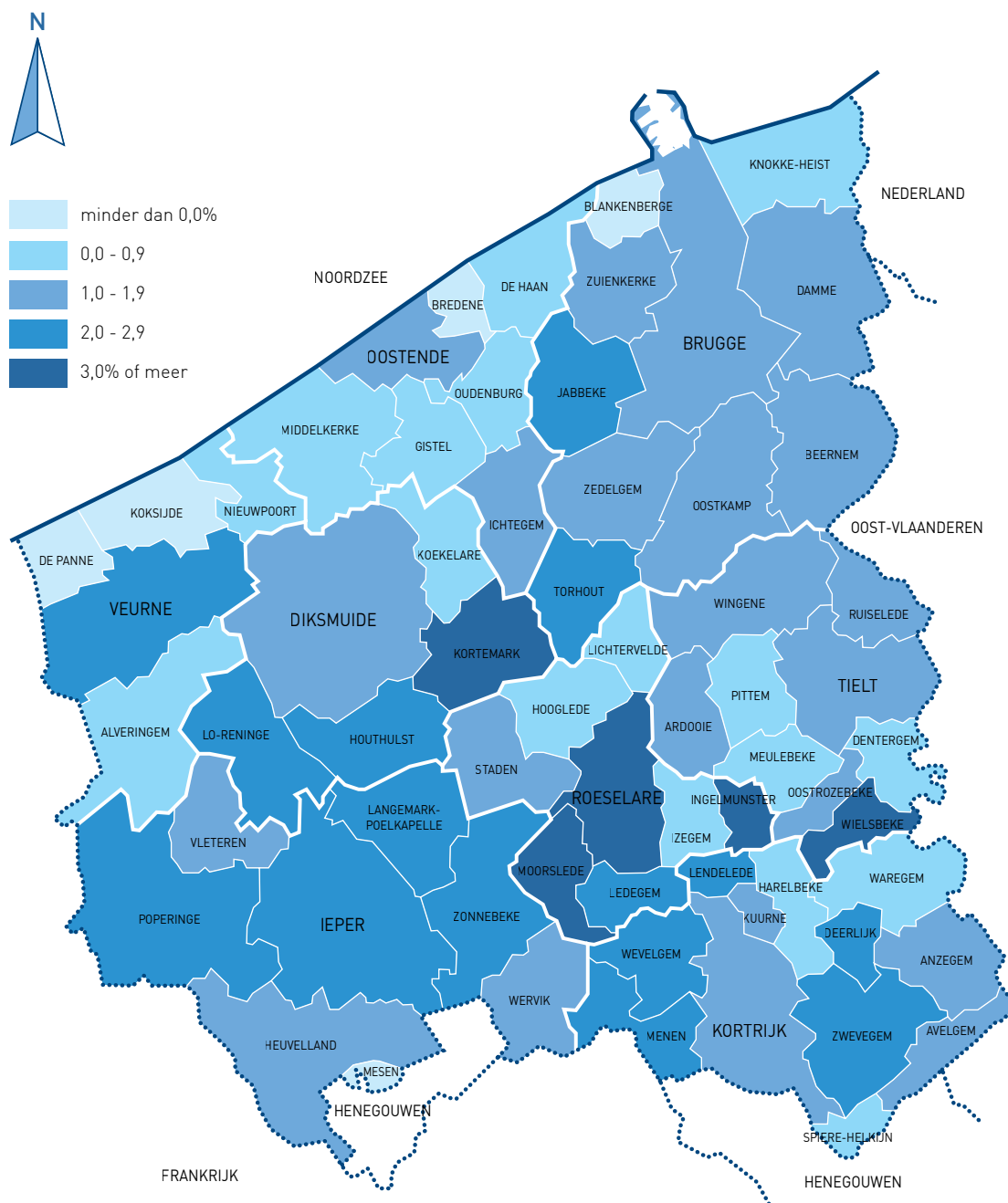
Minimum: Mesen	55
Maximum: Brugge	9.442
West-Vlaanderen:	105.320
Vlaams Gewest:	494.236
België:	815.367

0 5 10 15 km

Bron: FOD Economie (ADSEI).

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 5.4.2: Nettogroeiratio, gemeenten van West-Vlaanderen, 2012.

Minimum: Mesen	-5,5%
Maximum: Wielsbeke	4,5%
West-Vlaanderen:	1,4%
Vlaams Gewest:	2,1%
België:	2,2%

0 5 10 15 km

Bron: FOD Economie (ADSEI).
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

B. Faillissementen

In 2012 gingen in West-Vlaanderen 843 ondernemingen failliet, dit waren er 61 meer dan in 2011. De overgrote meerderheid van de faillissementen situeert zich bij de ondernemingen met minder dan vijf werknemers. Ruim de helft van de faillissementen in West-Vlaanderen kon in de arrondissementen Kortrijk en Brugge worden gesitueerd.

Tabel 5.4.2: Evolutie van het aantal faillissementen, West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2011-2012.

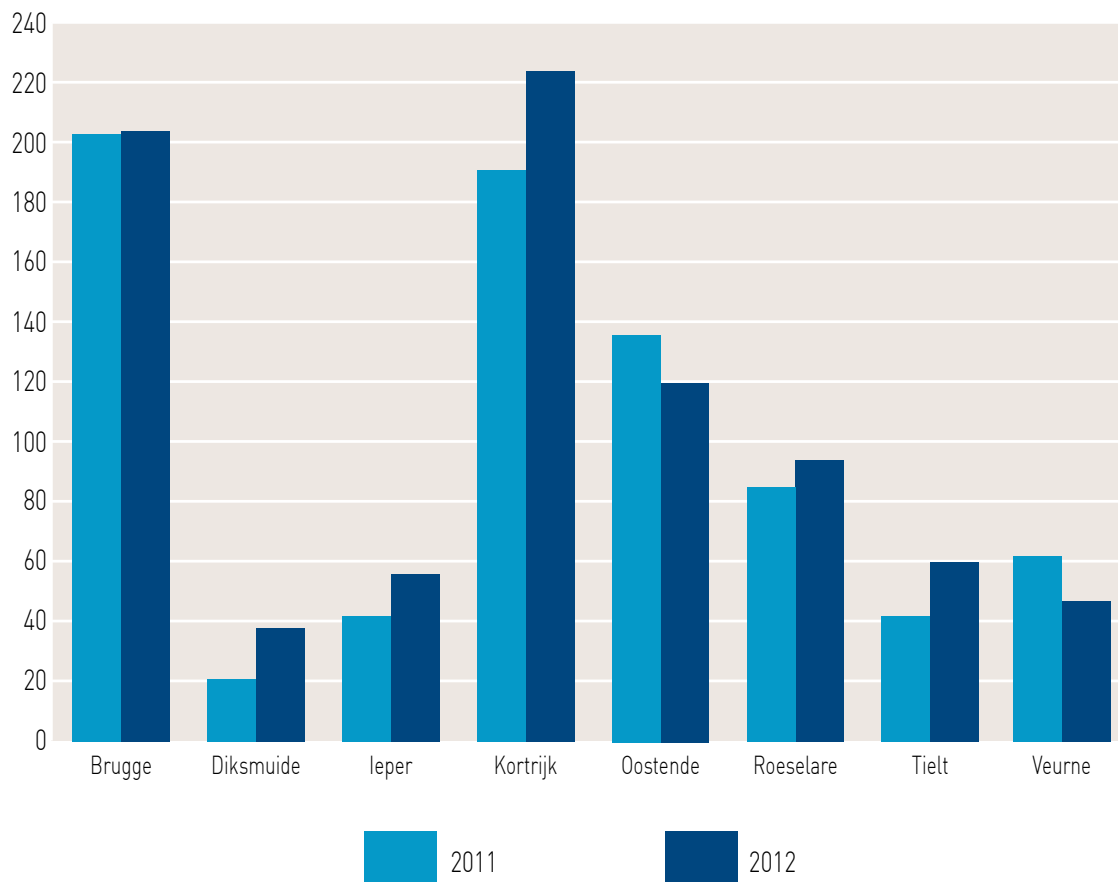
	2011	2012	Evolutie in a.c.	Evolutie in %
West-Vlaanderen	782	843	+61	+7,8%
Vlaams Gewest	4.908	5.356	+448	+9,1%
België	10.224	10.587	+363	+3,6%

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 gingen in West-Vlaanderen 843 ondernemingen failliet; dit is 15,7% van het totale aantal faillissementen in het Vlaamse Gewest.
- In 2012 waren er in West-Vlaanderen 61 faillissementen meer (+7,8%) dan in 2011. In Vlaanderen was de relatieve toename nog groter (+9,1%). In heel België daarentegen steeg het aantal faillissementen in de periode 2011-2012 met slechts 3,6%. De afname in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (-3,6%) en de status-quo in het Waalse Gewest compenseerden grotendeels de stijging van het aantal faillissementen in Vlaanderen.
- De meerderheid van de faillissementen in West-Vlaanderen situeerde zich bij de ondernemingen met minder dan vijf werknemers. Van alle faillissementen in 2012 was 92,3% een onderneming met minder dan vijf werknemers; in Vlaanderen en België was dit respectievelijk 90,6% en 89,8%. Ondernemingen met minder dan vijf werknemers zijn natuurlijk ook het sterkst vertegenwoordigd in de economie.

Figuur 5.4.2: Evolutie van het aantal faillissementen, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2011-2012.

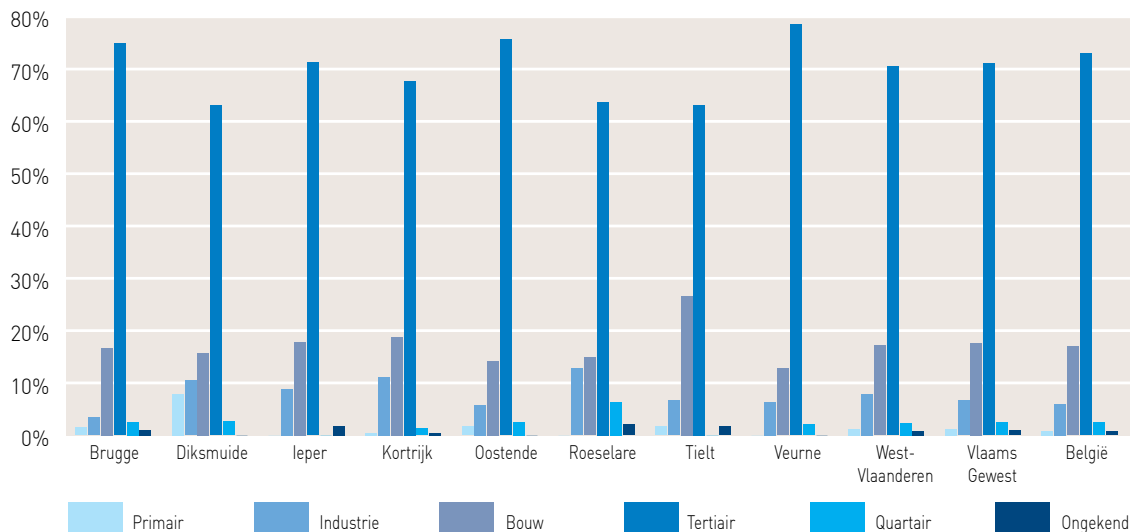
Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 kon ruim de helft van de faillissementen in West-Vlaanderen in de arrondissementen Kortrijk (26,6%) en Brugge (24,2%) worden gesitueerd. Oostende vervolledigde de top drie met 14,2% van alle faillissementen in West-Vlaanderen. In de Westhoekarrondissementen Diksmuide (4,5%), Veurne (5,6%) en Ieper (6,6%) was het aandeel faillissementen het kleinst. De arrondissementen Kortrijk, Oostende en Veurne hebben in West-Vlaanderen een hoger aandeel wat betreft faillissementen dan wat betreft actieve ondernemingen.
- Tussen 2011 en 2012 was er in slechts twee West-Vlaamse arrondissementen, namelijk Oostende en Veurne, een afname van het aantal faillissementen (respectievelijk -16 en -15 faillissementen). In deze periode steeg het aantal faillissementen in absolute cijfers het sterkst in het arrondissement Kortrijk (+33 faillissementen of +17,3%). Procentueel was de toename echter het grootst in Diksmuide; het aantal faillissementen was er in 2012 bijna dubbel zo groot als in 2011 (+81% of +17 faillissementen). In Brugge was het aantal faillissementen in 2012 nagenoeg even groot als in 2011.

Figuur 5.4.3: Aandeel van faillissementen naar sector, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2012.

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In West-Vlaanderen situeerde 70,6% van alle faillissementen in 2012 zich bij ondernemingen uit de tertiaire sector. In het Vlaamse Gewest en België is dit zelfs respectievelijk 71,2% en 73,1%. Binnen de tertiaire sector zijn de meeste faillissementen te situeren in de horeca (37%) en de kleinhandel (17,5%). In Vlaanderen en België is dit respectievelijk 28% en 26,6% voor de horeca en 17% en 19,2% voor de kleinhandel.
- In vergelijking met het Vlaamse Gewest (6,7%) en België (6%) telde West-Vlaanderen (7,9%) in 2012 een relatief hoog aandeel faillissementen in de industrie.
- Binnen West-Vlaanderen zijn er enkele opmerkelijke verschillen tussen de arrondissementen. Zo ligt het aandeel faillissementen in de tertiaire sector in Veurne (78,7%) een eind boven het West-Vlaamse gemiddelde (70,6%). Ook Oostende en Brugge steken uit boven het West-Vlaamse cijfer met aandelen van respectievelijk 75,8% en 75%. In Tielt kan 26,7% van de faillissementen worden gesitueerd in de bouwsector, wat opvallend hoger is dan gemiddeld in West-Vlaanderen (17,2%). Bijna 13% van de faillissementen in Roeselare kan worden toegeschreven aan ondernemingen uit de industrie; Roeselare ligt hiermee een eind boven het West-Vlaamse cijfer (7,9%). Ook inzake het aandeel faillissementen in de quartaire sector ligt Roeselare een stuk boven het West-Vlaamse gemiddelde (6,4% ten opzichte van 2,3%). In Diksmuide springt de primaire sector in het oog met 7,9% van de faillissementen; in West-Vlaanderen is dit slechts 1,2%.

C. Collectieve ontslagen

In 2012 verloren in West-Vlaanderen 442 mensen hun job als gevolg van een collectief ontslag. Daarnaast werd ook nog één collectief ontslag van 76 werknemers gemeld maar nog niet uitgevoerd.

Tabel 5.4.3: Evolutie van het aantal collectieve ontslagen, bedrijven en werknemers, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2011-2012.

	2011		2012	
	Bedrijven	Werknemers	Bedrijven	Werknemers
West-Vlaanderen				
Volledig uitgevoerd	14	839	10	442
Intentie gemeld	0	0	1	76
Vlaams Gewest				
Volledig uitgevoerd	61	3.749	58	5.369
Intentie gemeld	2	132	20	6.927

Bron: VDAB (februari 2013), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 verloren in West-Vlaanderen 442 mensen hun job als gevolg van een collectief ontslag. In vergelijking met 2011 verloren bijna de helft (-47,3%) minder werknemers hun job ten gevolge van een collectief ontslag. In het Vlaamse Gewest daarentegen was er in de periode 2011-2012 een sterke toename van het aantal werknemers dat hun job verloor als gevolg van een collectief ontslag (+43,2%).
- Van de 58 bedrijven die in Vlaanderen in 2012 een collectief ontslag doorvoerden, waren er tien (of 17,2%) West-Vlaamse. Het aandeel van West-Vlaanderen in Vlaanderen wat betreft het aantal mensen dat in 2012 getroffen werd door een collectief ontslag ligt een stuk lager (8,2%). In West-Vlaanderen was het gemiddeld aantal werknemers per collectief ontslag (44,2) kleiner dan in Vlaanderen (92,6).
- In 2012 werd in West-Vlaanderen ook nog één collectief ontslag van 76 werknemers gemeld. In het Vlaamse Gewest werden 20 collectieve ontslagen gemeld waarbij in totaal maar liefst 6.927 werknemers hun job dreigen te verliezen. De overgrote meerderheid van deze jobs (80,6%) dreigt verloren te gaan als gevolg van de sluiting van Ford Genk.

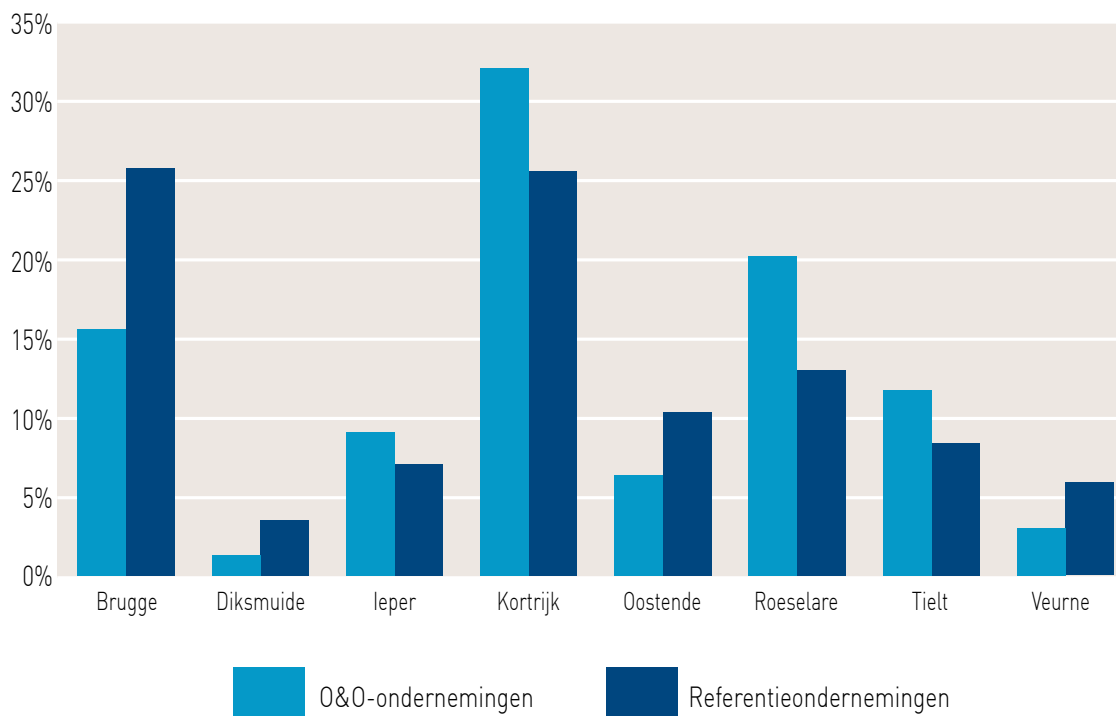

5. ONDERZOEK EN ONTWIKKELING

De arrondissementen Kortrijk en Roeselare tellen samen ruim de helft van de West-Vlaamse ondernemingen met O&O-activiteiten. Ruim de helft van de West-Vlaamse bedrijven met O&O-activiteiten is 21 tot 50 jaar oud. Van alle O&O-ondernemingen in West-Vlaanderen kan 96,3% worden gesitueerd in twee sectoren, namelijk de industrie (68,5%) en de tertiaire sector (27,8%).

In het onderzoek werd een steekproef afgebakend van 625 ondernemingen die aan onderzoek en ontwikkeling (O&O) doen. Deze O&O-ondernemingen worden vergeleken met een referentiegroep van 53.172 ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen die een jaarrekening neerlegden. Voor een gedetailleerde beschrijving van de gehanteerde methodologie om de O&O-ondernemingen in West-Vlaanderen te analyseren, verwijzen we naar de volledige O&O-studie op onze website www.pomwvl.be/onderzoek-ontwikkeling-west-vlaanderen.

Figuur 5.5.1: Spreiding van O&O-ondernemingen en referentieondernemingen, arrondissementen van West-Vlaanderen, analyse 2012.

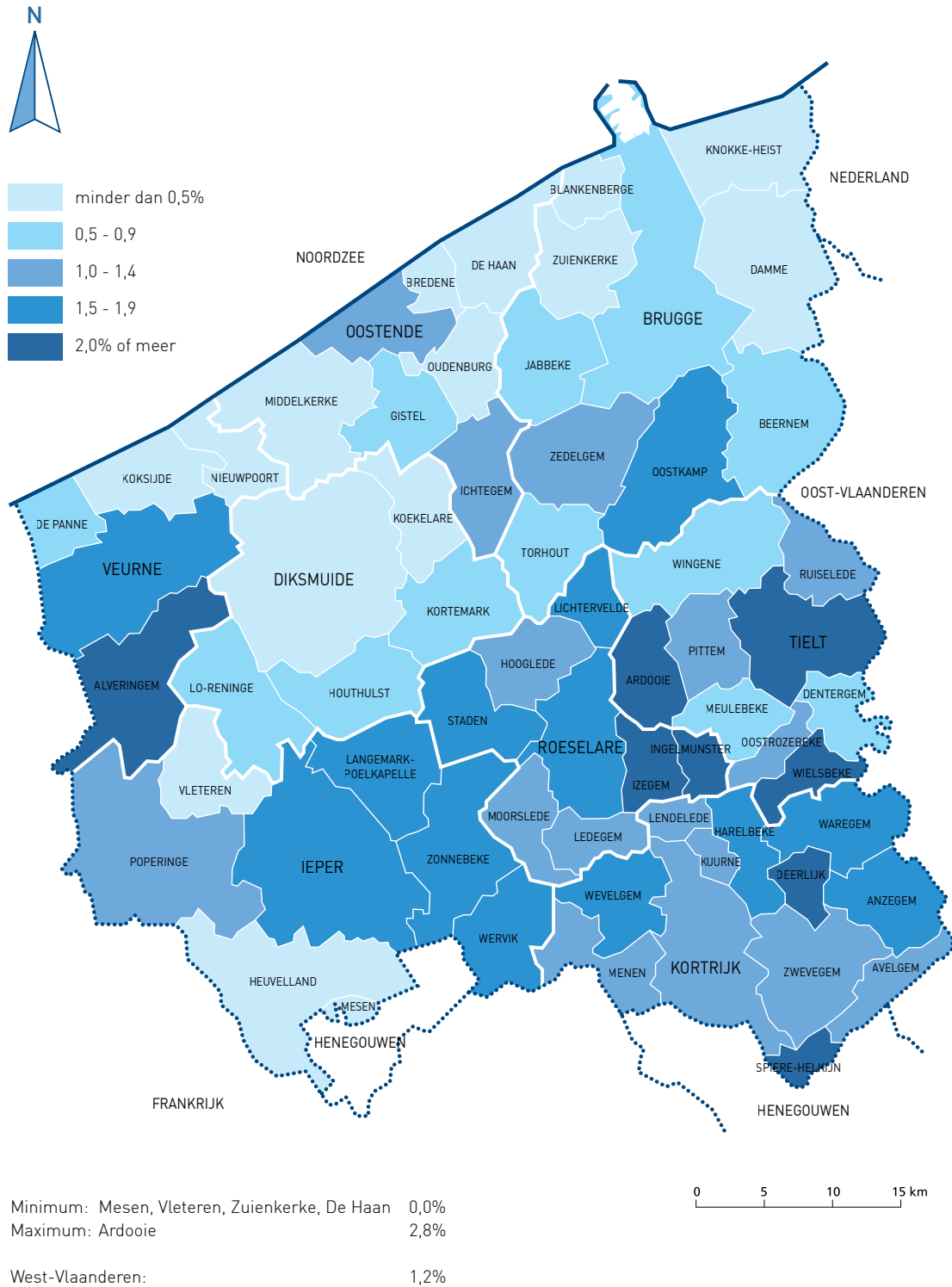
Bron: ECOOM, IWT, Departement EWI, Vlaamse overheid, Belfirst, Bureau van Dijk Electronic Publishing, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Het arrondissement Kortrijk telt 32,3% van de West-Vlaamse ondernemingen met O&O-activiteiten. De arrondissementen Roeselare en Brugge vervolledigen de top drie met respectievelijk 20,3% en 15,7% van de O&O-ondernemingen in West-Vlaanderen.
- De arrondissementen Kortrijk, Roeselare en Brugge staan ook in de top drie wat betreft hun aandeel referentieondernemingen in West-Vlaanderen, zij het in een gewijzigde volgorde. Het arrondissement Brugge staat hier op kop met 25,9% van de referentieondernemingen, op de voet gevolgd door Kortrijk (25,7%). Het arrondissement Roeselare sluit de top drie af met 13,1% van de referentieondernemingen.

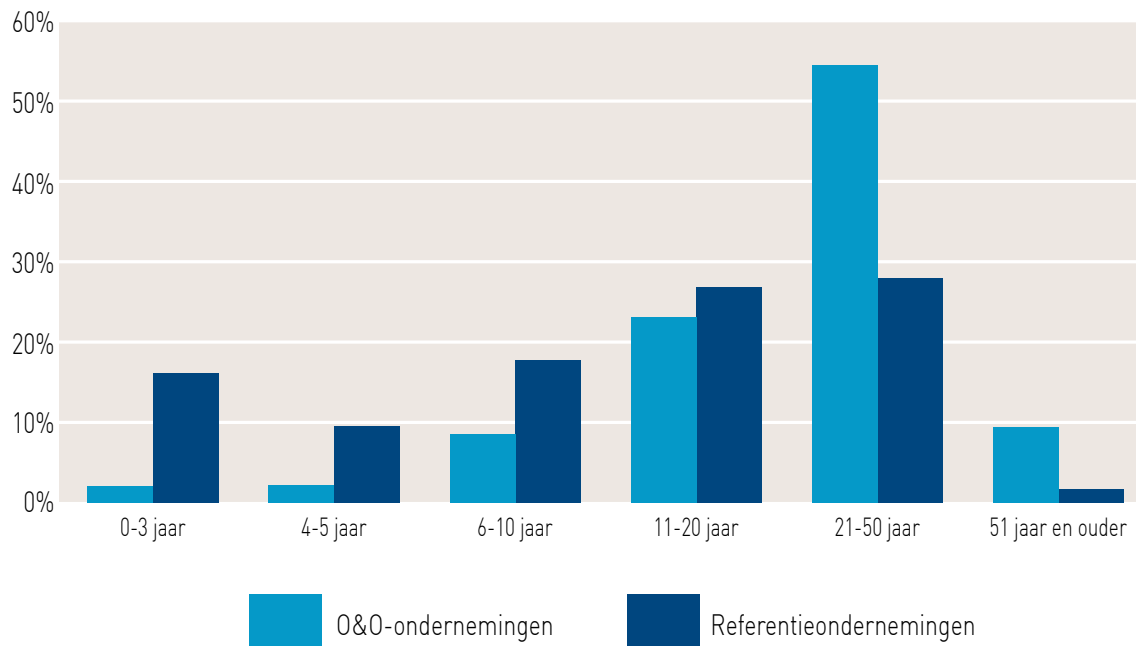
- In vier arrondissementen – Roeselare, Kortrijk, Tielt en Ieper – is het aandeel O&O-ondernemingen groter dan het aandeel ondernemingen uit de referentiegroep. Deze arrondissementen hebben een specialisatie inzake O&O-ondernemingen.

Kaart 5.5.1: Aandeel O&O-ondernemingen in het aantal referentieondernemingen, gemeenten van West-Vlaanderen, analyse 2012.

Bron: ECOOM, IWT, Departement EWI, Vlaamse overheid, Belfirst, Bureau van Dijk Electronic Publishing.
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Figuur 5.5.2: Verdeling van O&O-ondernemingen en referentieondernemingen naar leeftijd in West-Vlaanderen, analyse 2012.

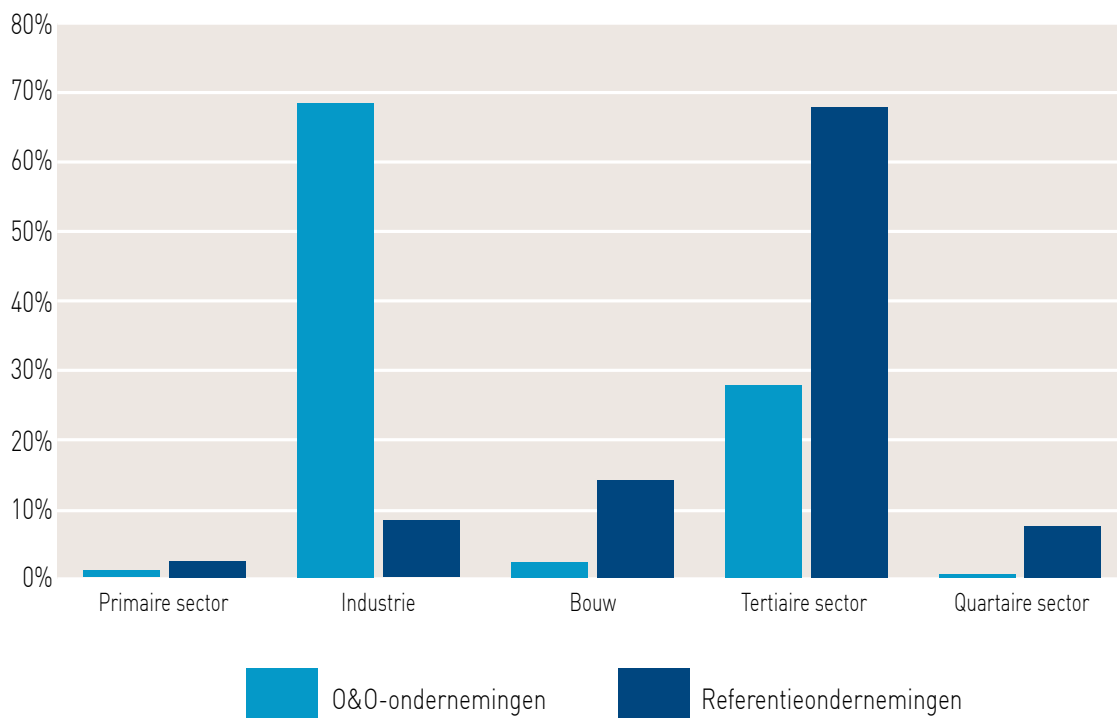
Bron: ECOOM, IWT, Departement EWI, Vlaamse overheid, Belfirst, Bureau van Dijk Electronic Publishing, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Ruim de helft (54,6%) van de West-Vlaamse bedrijven met O&O-activiteiten is 21 tot 50 jaar oud. Bijna een kwart (23,2%) van de O&O-ondernemingen werd 11 tot 20 jaar geleden opgericht. De O&O-ondernemingen van 51 jaar en ouder (9,4%) vervolledigen de top drie, op de voet gevolgd door de O&O-ondernemingen die 6 tot 10 jaar geleden werden opgericht (8,5%).
- Ook bij de referentieondernemingen vormen de ondernemingen die 21 tot 50 jaar geleden werden opgericht (28%) de grootste groep. Hun aandeel is echter bijna half zo groot als bij de O&O-ondernemingen. De ondernemingen die 11 tot 20 jaar oud zijn (26,9%) vertegenwoordigen de tweede grootste groep van referentieondernemingen. De bedrijven die 6 tot 10 jaar geleden werden opgericht vervolledigen de top drie (17,8%), op de voet gevolgd door de referentieondernemingen die maximum drie jaar geleden werden opgericht (16,2%).
- Ondernemingen met O&O-activiteiten zijn dus opvallend ouder dan de gemiddelde onderneming in West-Vlaanderen: 64% van de O&O-ondernemingen is 21 jaar of ouder, terwijl dit bij de referentiegroep slechts voor 29,7% van de ondernemingen het geval is.

Figuur 5.5.3: Verdeling van O&O-ondernemingen en referentieondernemingen naar sector in West-Vlaanderen, analyse 2012.

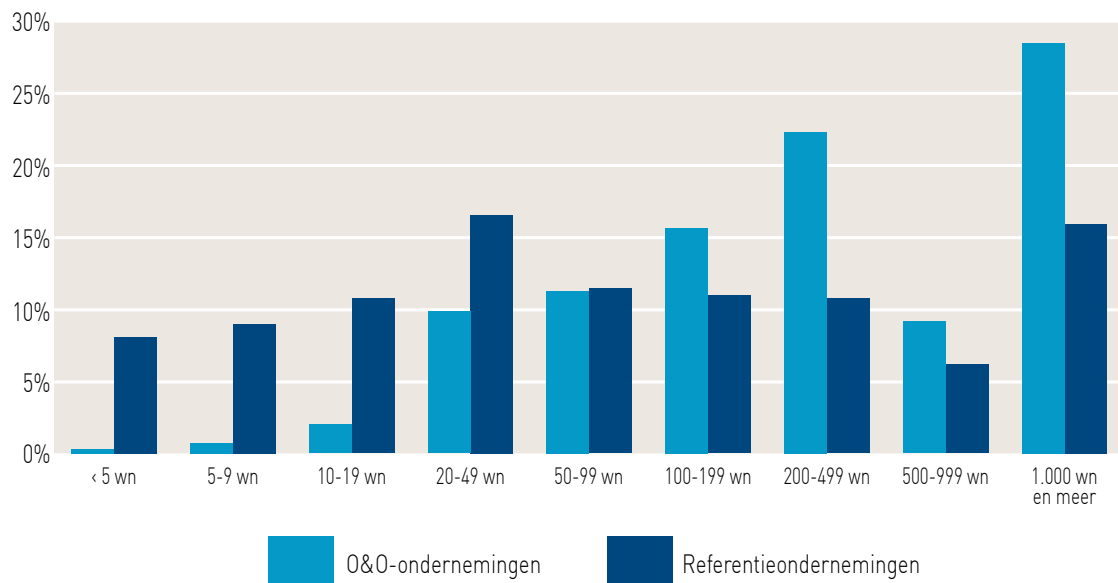

Bron: ECOOM, IWT, Departement EWI, Vlaamse overheid, Belfirst, Bureau van Dijk Electronic Publishing, KBO, RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Ruim 96% van de O&O-ondernemingen in West-Vlaanderen kan worden gesitueerd in twee sectoren, namelijk de industrie (68,5%) en de tertiaire sector (27,8%). Bij de referentieondernemingen vertegenwoordigt de tertiaire sector in West-Vlaanderen 67,9% van alle ondernemingen, wat twee keer meer is dan bij de O&O-ondernemingen.
- Van de referentieondernemingen is 14,1% gesitueerd in de bouwsector, wat beduidend meer is dan bij de O&O-ondernemingen (2,2%).
- De industrie is opvallend sterk vertegenwoordigd bij de O&O-ondernemingen in vergelijking met de referentieondernemingen (68,5% ten opzichte van 8,2%).
- De quartaire en de primaire sector vertegenwoordigen respectievelijk 7,4% en 2,4% van de referentieondernemingen. Bij de O&O-ondernemingen is het aandeel van ondernemingen in de quartaire en primaire sector nog kleiner (respectievelijk 0,5% en 1%).

Figuur 5.5.4: Verdeling van de tewerkstelling in O&O-ondernemingen en referentieondernemingen naar grootteklasse in West-Vlaanderen, boekjaar 2010.

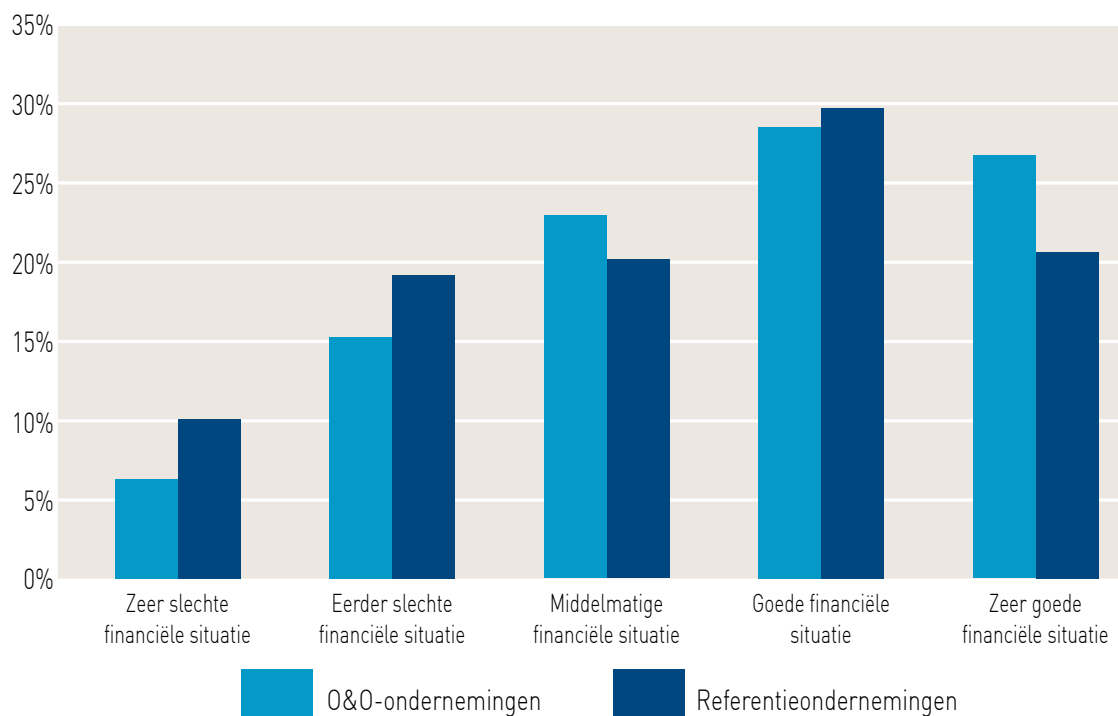
Bron: ECOOM, IWT, Departement EWI, Vlaamse overheid, Belfirst, Bureau van Dijk Electronic Publishing, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Van alle werknemers in O&O-ondernemingen was 12,8% actief in een kleine O&O-onderneming (minder dan 50 werknemers). Van alle werknemers uit de referentieondernemingen is 44,5% actief in een onderneming met minder dan 50 werknemers.
- In middelgrote O&O-ondernemingen (50 tot 199 werknemers) is 27% van alle werknemers in West-Vlaamse O&O-ondernemingen aan het werk. De middelgrote ondernemingen van de referentiegroep zijn goed voor 22,6% van alle werknemers.
- Het aandeel van de tewerkstelling in grote O&O-ondernemingen met meer dan 200 werknemers (60,2%) is een stuk groter dan bij de referentieondernemingen (33% van de totale tewerkstelling). Ruim 28% van alle werknemers in O&O-ondernemingen is bovendien actief in een onderneming met meer dan 1.000 werknemers; bij de referentieondernemingen is dit het geval voor 16% van de werknemers.

Figuur 5.5.5: Globale financiële situatie van O&O-ondernemingen en referentieondernemingen in West-Vlaanderen, boekjaar 2010.

Bron: ECOOM, IWT, Departement EWI, Vlaamse overheid, Belfirst, Bureau van Dijk Electronic Publishing, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Door de rentabiliteits-, solvabiliteits- en liquiditeitsratio's met elkaar in verband te brengen, kan de globale financiële situatie van de West-Vlaamse O&O-ondernemingen en referentieondernemingen worden bekeken.
- Van alle West-Vlaamse O&O-ondernemingen kende 6,3% een zeer slechte financiële situatie door onder andere een negatieve rentabiliteitsratio en een te hoge schuldgraad. Daarnaast zat 15,3% van de West-Vlaamse O&O-ondernemingen in een eerder slechte financiële situatie: de rentabiliteitsratio was wel negatief en de schuldgraad te hoog maar de liquiditeitsratio was gunstig of de rentabiliteitsratio was wel positief maar te laag en de schuldgraad te hoog. Aan de andere kant zien we dat 55,4% van de O&O-ondernemingen in 2010 een goede tot zeer goede financiële situatie kende.
- Bij de West-Vlaamse ondernemingen uit de referentiegroep kende de helft van de ondernemingen een goede tot zeer goede financiële situatie, terwijl 19,2% in een eerder slechte financiële situatie zat en 10,1% in een zeer slechte financiële situatie.

DEFINITIES EN METHODOLOGIE

Belfirst (Bureau van Dijk Electronic Publishing)

Belfirst bevat financiële informatie uit de jaarrekeningen van Belgische en Luxemburgse ondernemingen. Niet alle ondernemingen zijn echter verplicht om een jaarrekening neer te leggen bij de NBB. Voorbeelden hiervan zijn éénmanszaken, landbouwennootschappen, ziekenfondsen en ziekenhuizen voor zover ze geen handelsvennootschap of een grote vzw zijn,...

Bruto Regionaal Product (BRP)

Som van de bruto toegevoegde waarden gerealiseerd door alle economische sectoren die gevestigd zijn binnen de regio.

Statistische reeksen over het bruto nationaal of regionaal product zijn terug te vinden in de nationale en regionale rekeningen die door de Nationale Bank van België worden opgemaakt. Deze bevatten cijfers over de bruto toegevoegde waarde van België in het geheel of van een specifieke regio (gewest, provincie, arrondissement).

Bruto toegevoegde waarde

Dit is het bedrag dat de productiefactoren aan de waarde van de verbruikte goederen en diensten toevoegen en is gelijk aan het verschil tussen de waarde van de geproduceerde goederen en diensten en de waarde van de in het productieproces verbruikte goederen en diensten. De bruto toegevoegde waarde kan ook beschouwd worden als de som van de vergoedingen voor de primaire productiefactoren die ingeschakeld zijn in het productieproces (lonen, wedden, kapitaalinkomen, winst, enz.).

De waardering van de bruto toegevoegde waarde gebeurt tegen basisprijzen. Dat wil zeggen dat de productie niet de door de producent in rekening gebrachte belasting over de toegevoegde waarde omvat en ook niet mogelijke andere productgebonden belastingen zoals accijnzen. Wel zijn productgebonden subsidies inbegrepen.

Voor de geografische subindelingen in bedrijfstakken worden de gegevens in lopende prijzen opgemaakt. Enkel voor de totale bruto toegevoegde waarde is er een berekening in vaste prijzen. De reeks in vaste prijzen - die gebruikt wordt om de economische groei te berekenen - wordt uitgedrukt in kettineuro's met als referentiejaar 2010. Via deze nieuwe berekeningsmethode wordt de recente economische groei correcter berekend. Voor meer informatie verwijzen we naar: http://www.nbb.be/DOC/DQ/N/METHOD/B_OVERHN05.pdf.

BTW-registratie

Om een beeld te krijgen van omzet, uitvoer en investeringen in West-Vlaanderen gebruiken we gegevens op basis van de BTW-aangiften. Deze gegevens betreffen de aangevers die effectief BTW verschuldigd zijn aan het Ministerie van Financiën. Deze BTW-registratie gebeurt naar vestiging van de maatschappelijke zetel. Op die manier ontbreken in de West-Vlaamse cijfers de prestaties van ondernemingen met activiteit in West-Vlaanderen, maar met hoofdzetel buiten de provincie.

Vanaf 2011 schakelde de FOD Economie voor de opmaak van de BTW-statistiek over op de nieuwe Nace-Bel nomenclatuur (2008). Er werd met terugwerkende kracht een nieuwe tijdreeks gemaakt vanaf 2005. De nieuwe reeksen zijn niet vergelijkbaar met de reeksen die eerder geanalyseerd werden. Dit komt omdat de FOD Economie geen cijfers meer berekent voor sectoren waarvan de betrouwbaarheid van de gegevens onvoldoende bleek, bijvoorbeeld omwille van veelvuldig gebruik van forfaitaire regimes of vrijstellingen in deze sectoren.

Collectieve ontslagen

De statistiek van de collectieve ontslagen bevat twee onderdelen, met name de intenties tot collectief ontslag (deel 1) en de effectief uitgevoerde collectieve ontslagen (deel 2). De intenties tot collectief ontslag werden gemeld aan de sociale interventieadviseur maar de sociale onderhandelingen moeten nog starten of zijn nog bezig. Bij de effectief uitgevoerde collectieve ontslagen is het collectief ontslag volledig beschreven en werden alle te doorlopen procedures voltooid. Het aantal collectieve ontslagen in de oorspronkelijke intentie kan dus nog afwijken van het uiteindelijke aantal collectieve ontslagen. Alle collectieve ontslagen komen slechts één keer voor in de statistiek: ofwel bij de intenties ofwel later bij de effectieve collectieve ontslagen.

Conjunctuurcurven

De conjunctuurcurven van de Nationale Bank van België (NBB) worden samengesteld op basis van een enquête bij de bedrijfsleiders, met vragen over de facetten van de vraag, de activiteiten en de vooruitzichten. Men kan antwoorden met 'stijgend' (positief), 'dalend' (negatief) of 'gelijkblijvend'. De bruto-indicator is het saldo van de antwoorden op die vragen. Met enkele maanden vertraging wordt op basis van de brutogegevens een afgevlakte curve berekend.

Midden 2009 wijzigde de NBB de methodologie voor het samenstellen van de synthetische curven. Enerzijds omvat de globale curve naast de curven van de verwerkende nijverheid (industrie), ruwbouw en handel nu ook de dienstverlening aan bedrijven. Anderzijds baseren de synthetische curven van iedere activiteitstak en bijgevolg dus ook de globale curve zich nu op een selectie van vragen, dit in tegenstelling tot de vorige curven die alle vragen van de enquête omvatten.

De provinciale curven worden volgens eenzelfde methode berekend als de nationale synthetische curven. De basis wordt gevormd door de individuele antwoorden van de ondernemingen die in de provincie gevestigd zijn, maar ze worden ongewogen in de berekeningen opgenomen.

Exportquote

Waarde van de uitvoer in verhouding tot de waarde van de omzet.

Liquiditeitsratio

Liquiditeitsratio's geven een indicatie van de mate waarin een onderneming in staat is haar betalingsverplichtingen op korte termijn na te leven, wat van belang is voor schuldeisers op korte termijn. De liquiditeitsratio in ruime zin of current ratio is de verhouding tussen de vlottende activa (zoals liquide middelen, voorraden en bestellingen in uitvoering, vorderingen op ten hoogste één jaar, geldbeleggingen en overlopende actiefrekeningen) en het vreemd vermogen op korte termijn (zoals schulden op ten hoogste één jaar en overlopende passiefrekeningen). Een ratio kleiner dan één wijst op een benarde liquiditeits situatie omdat de vlottende activa dan onvoldoende zijn om alle verplichtingen op korte termijn te dragen. Een ratio groter dan één wijst op een overschot van vlottende activa op de korte termijnschulden. Hoe groter de ratio, hoe groter de veiligheidsmarge en hoe sterker de liquiditeitstoestand.

Nettogroeiratio

Saldo van het aantal oprichtingen en het aantal stopzettingen en faillissementen in verhouding tot het aantal actieve ondernemingen. De nettogroeiratio drukt uit hoeveel ondernemingen er per saldo bijkwamen.

O&O-ondernemingen

Samenvoeging van de ECOOM-, IWT- en EWI-lijsten leidde tot een steekproef van 625 ondernemingen die aan onderzoek en ontwikkeling (O&O) doen. Via de DVD Belfirst van Bureau Van Dijk werden tewerkstellingsgegevens en financiële variabelen toegevoegd aan de basisgegevens van deze ondernemingen.

De ECOOM-lijst omvat alle West-Vlaamse bedrijven die deel uitmaakten van de O&O-enquête 2010 en waarvan geweten is of toch sterk vermoed wordt dat ze aan O&O deden in de periode 2008-2009. Ook bedrijven waarvan de hoofdzetel niet in West-Vlaanderen gelegen is, maar die wel aan O&O deden in een vestiging in West-Vlaanderen, zijn opgenomen in de lijst. De lijst omvat zowel bedrijven met permanente O&O-activiteiten als bedrijven met occasionele O&O-activiteiten.

De IWT-lijst omvat alle West-Vlaamse bedrijven of bedrijven met maatschappelijke zetel in West-Vlaanderen die in de periode 2006-2011 IWT-steun genoten voor O&O.

De EWJ-lijst omvat alle bedrijven uit West-Vlaanderen met deelnames (onderzoek) in het Zevende Europese Kaderprogramma (2007-2013). De EWJ-lijst werd tussentijds opgemaakt in juni 2012.

Oprichtingsratio

Aantal oprichtingen in verhouding tot het aantal actieve ondernemingen.

Referentieondernemingen

Om de ondernemingen met O&O-activiteiten te situeren maken we de vergelijking met alle ondernemingen in West-Vlaanderen. Deze referentiegroep omvat 53.172 ondernemingen, met zetel in West-Vlaanderen, die een jaarrekening neerlegden en bijgevolg opgenomen zijn in Belfirst.

Rentabiliteitsratio

Rentabiliteitsratio's dienen om de resultaten van de onderneming op relatieve basis te evalueren. De rentabiliteit van het eigen vermogen na belastingen wordt berekend als de verhouding tussen de winst (of het verlies) na belastingen en het eigen vermogen en geeft dus het rendement weer op het geïnvesteerde risicodragende kapitaal. Rekening houdend met de netto-opbrengst van risicoloze beleggingen en het risico dat inherent verbonden is aan het bedrijfsleven, is een nettorentabiliteit van het eigen vermogen van minstens 5,5% noodzakelijk.

Schuldgraad

Schuldgraadratio's geven een indicatie van de mate waarin een onderneming in staat is haar financiële verplichtingen in verband met interestbetaling en schuldaflossing (op meer dan een jaar) na te komen. De financiële onafhankelijkheidsgraad is de verhouding van het eigen vermogen tot het totaal vermogen. De inverse van de financiële onafhankelijkheidsgraad is de schuldgraad (totaal vermogen ten opzichte van eigen vermogen). Hoe lager de graad van financiële onafhankelijkheid, hoe kleiner de bescherming van de schuldeisers: de buffer, gevormd door het eigen vermogen, wordt kleiner. Een zeer goed resultaat is een financiële onafhankelijkheidsgraad die minstens 50% is. Dit betekent immers dat er minstens evenveel eigen als vreemd vermogen aanwezig is in de onderneming. Een eigen vermogen dat één derde is van het totale vermogen is ook nog zeer aanvaardbaar.

Turbulentieratio

Som van het aantal oprichtingen en het aantal stopzettingen en faillissementen in verhouding tot het aantal actieve ondernemingen. De turbulentieratio geeft weer in welke mate het economisch weefsel zich vernieuwde.

Uittredingsratio

Aantal stopzettingen en faillissementen in verhouding tot het aantal actieve ondernemingen.

6 BLIK OP SECTOREN

1. LAND- EN TUINBOUW

In mei 2011 telde West-Vlaanderen 17.822 tewerkgestelden in de land- en tuinbouwsector. Tussen 2007 en 2011 daalde het aantal tewerkgestelden in de land- en tuinbouw in West-Vlaanderen met 2.923 personen of 14,1%. Tussen 2007 en 2011 daalde het aantal land- en tuinbouwbedrijven in West-Vlaanderen met 14,1% tot 9.065. Bij de bedrijven met minder dan 5 ha was de afname het grootst. In West-Vlaanderen wordt 207.710 ha aangewend als cultuurgrond; dit is 33,9% van de totale oppervlakte cultuurgrond in het Vlaamse Gewest. In totaal worden in West-Vlaanderen 15 miljoen dieren gekweekt of 39,5% van het Vlaamse totaal.

Als gevolg van een administratieve vereenvoudiging in 2011 is de teleenheid niet meer de vestiging maar de onderneming. Dit zorgt voor een daling van het aantal land- en tuinbouwbedrijven en een verschuiving van de tewerkstelling, het teeltpatroon en de veestapel tussen gemeenten onderling.

Figuur 6.1.1: Evolutie van het aantal tewerkgestelden in de land- en tuinbouwsector, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, mei 2007 – mei 2011.

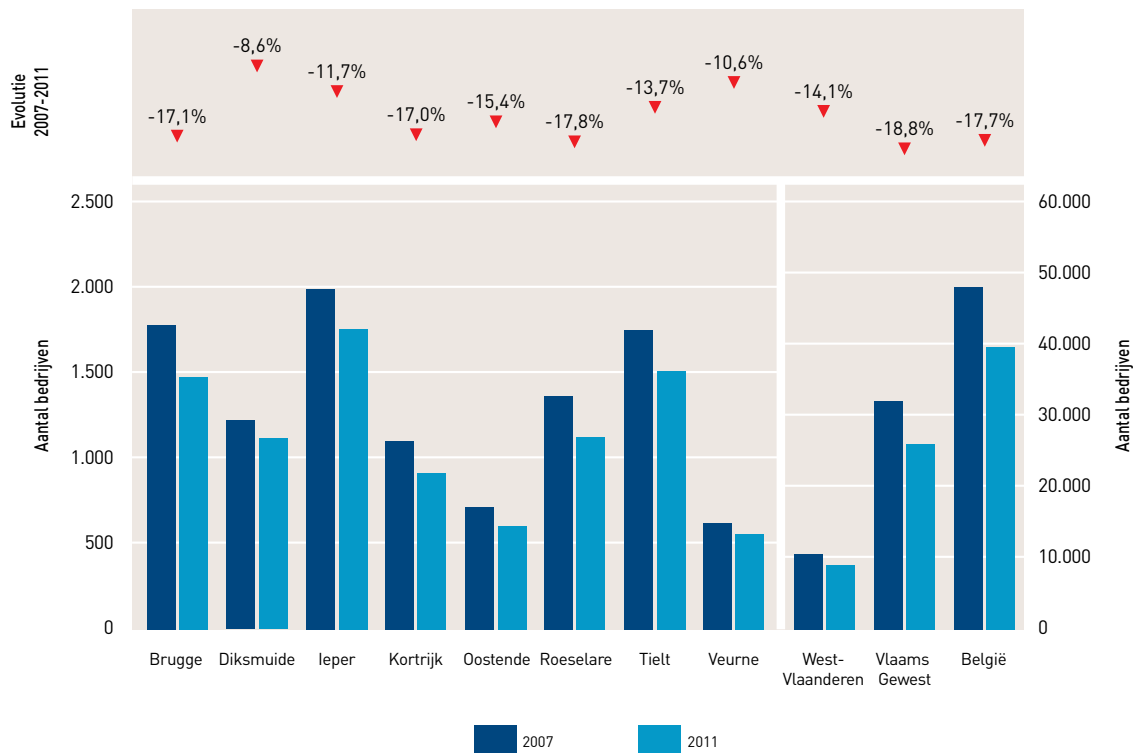
Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In mei 2011 telde West-Vlaanderen 17.822 tewerkgestelden in de land- en tuinbouwsector. Dit is 34,6% van de totale tewerkstelling in de land- en tuinbouwsector in het Vlaamse Gewest.
- Tussen 2007 en 2011 daalde het aantal tewerkgestelden in de land- en tuinbouw in West-Vlaanderen met 2.923 personen of 14,1%. In België en Vlaanderen was de relatieve daling van het aantal tewerkgestelden in de land- en tuinbouwsector nog groter (respectievelijk -16,9% en -17,6%).

- In mei 2011 telden de arrondissementen Ieper (20,5%), Tielt (16,9%) en Brugge (14,9%) het grootste aandeel tewerkgestelden in de land- en tuinbouwsector binnen West-Vlaanderen. Onderaan de rangschikking vinden we Oostende (5,9%) en Veurne (6,2%).
- Alle West-Vlaamse arrondissementen telden in 2011 minder tewerkgestelden in de land- en tuinbouwsector dan in 2007. De grootste daling in absolute cijfers was voor het arrondissement Brugge (-518 personen of -16,3%), maar ook Tielt (-498 personen of -14,2%), Ieper (-495 personen of -11,9%) en Roeselare (-490 personen of -17,4%) kenden in absolute termen grote afnames van het aantal tewerkgestelden in de land- en tuinbouwsector. In relatieve termen was de afname van de tewerkstelling in de land- en tuinbouw het grootst in de arrondissementen Kortrijk en Oostende (beiden -18,3%).

Figuur 6.1.2: Evolutie van het aantal land- en tuinbouwbedrijven, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, mei 2007 – mei 2011.

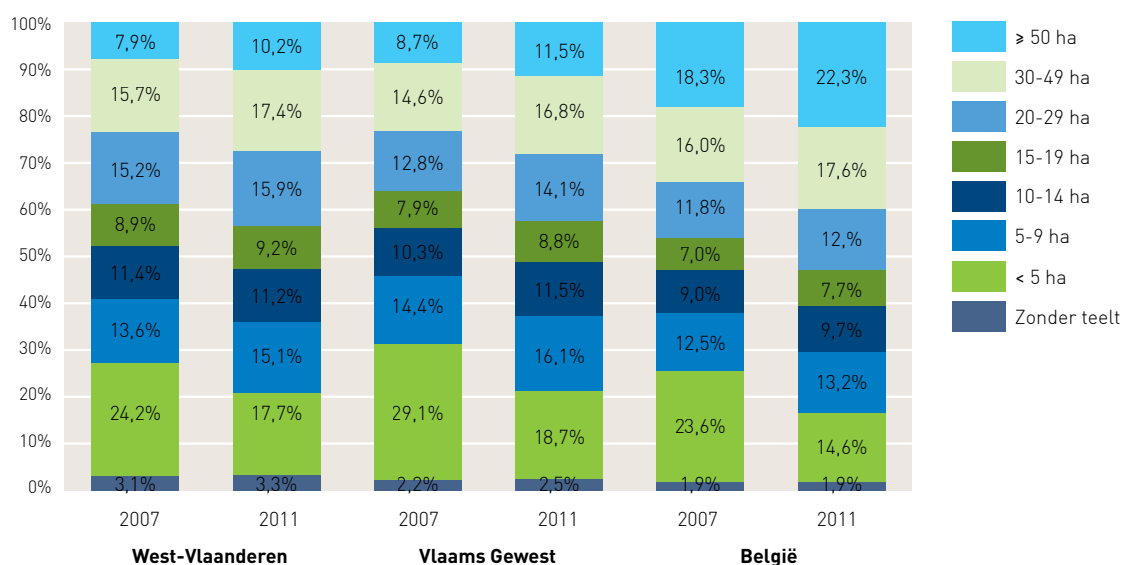

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Tussen 2007 en 2011 daalde het aantal land- en tuinbouwbedrijven in West-Vlaanderen met 14,1% tot 9.065 (of -1.488 bedrijven). In Vlaanderen en België was de procentuele afname nog groter (respectievelijk -18,8% en -17,7%). Hierdoor steeg het aandeel van West-Vlaanderen in het totale aantal land- en tuinbouwbedrijven in Vlaanderen van 33% in 2007 naar 34,9% in 2011.
- Net als bij het aandeel inzake de tewerkstelling in de land- en tuinbouwsector in West-Vlaanderen, staan de arrondissementen Ieper (19,4%), Tielt (16,7%) en Brugge (16,3%) ook in de top drie wat betreft het aandeel land- en tuinbouwbedrijven in West-Vlaanderen.
- In de periode 2007-2011 daalde het aantal land- en tuinbouwbedrijven in absolute termen het sterkst in het arrondissement Brugge (-304 bedrijven of -17,1%). In relatieve termen moet Brugge enkel het arrondissement Roeselare laten voorgaan (-17,8% of -243 bedrijven).

Figuur 6.1.3: Evolutie van aantal land- en tuinbouwbedrijven naar grootteklasse, West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, mei 2007 – mei 2011.

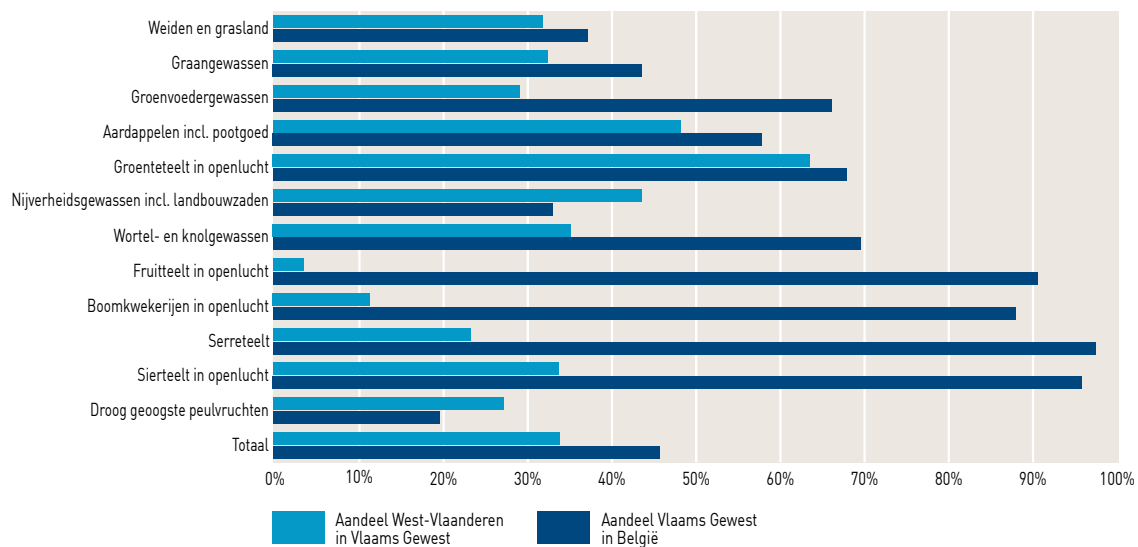
Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2011 telde 72,4% van de land- en tuinbouwbedrijven in West-Vlaanderen minder dan 30 ha cultuurgrond; in het Vlaamse Gewest was dit 71,7% en in België slechts 60,1%. België telt een opvallend hoog percentage land- en tuinbouwbedrijven met meer dan 50 ha cultuurgrond (22,3% ten opzichte van 10,2% in West-Vlaanderen en 11,5% in Vlaanderen). Het hogere percentage kleine land- en tuinbouwbedrijven (minder dan 30 ha cultuurgrond) in West-Vlaanderen in vergelijking met Vlaanderen kan voornamelijk worden toegeschreven aan de sterkere vertegenwoordiging van de land- en tuinbouwbedrijven met 15 à 30 ha cultuurgrond.
- Tussen 2007 en 2011 daalde het aantal land- en tuinbouwbedrijven in alle grootteklassen in alle regio's. De categorie van de land- en tuinbouwbedrijven met meer dan 50 ha cultuurgrond vormde hierop de uitzondering. Bij de land- en tuinbouwbedrijven met minder dan 5 ha cultuurgrond was de afname in de periode 2007-2011 zowel in absolute als relatieve cijfers het grootst. In West-Vlaanderen daalde hun aantal met 37,3%, in Vlaanderen en België was er een bijna halvering van het aantal land- en tuinbouwbedrijven met minder dan 5 ha cultuurgrond (respectievelijk -47,7% en -48,9%). Hierdoor daalde het aandeel land- en tuinbouwbedrijven met minder dan 5 ha cultuurgrond sterk in alle regio's.
- Dit proces van schaalvergroting blijkt ook uit de evolutie van de gemiddelde grootte van land- en tuinbouwbedrijven. In mei 2011 was een land- en tuinbouwbedrijf in West-Vlaanderen gemiddeld 23,8 ha groot; in 2007 was dit nog 20,5 ha. Ook in Vlaanderen lag de gemiddelde grootte in 2011 (24,2 ha) hoger dan in 2007 (19,9 ha). In België (29,1 ha) was een gemiddeld land- en tuinbouwbedrijf in 2007 opvallend groter dan in West-Vlaanderen en Vlaanderen. Dit was ook in 2011 duidelijk het geval (34,5 ha).

Figuur 6.1.4: Aandeel van de teelten in West-Vlaanderen ten opzichte van de teelten in het Vlaamse Gewest en aandeel van de teelten in het Vlaamse Gewest ten opzichte van de teelten in België (gemeten in oppervlakte cultuurgrond), gemiddelde mei 2010 – mei 2011.

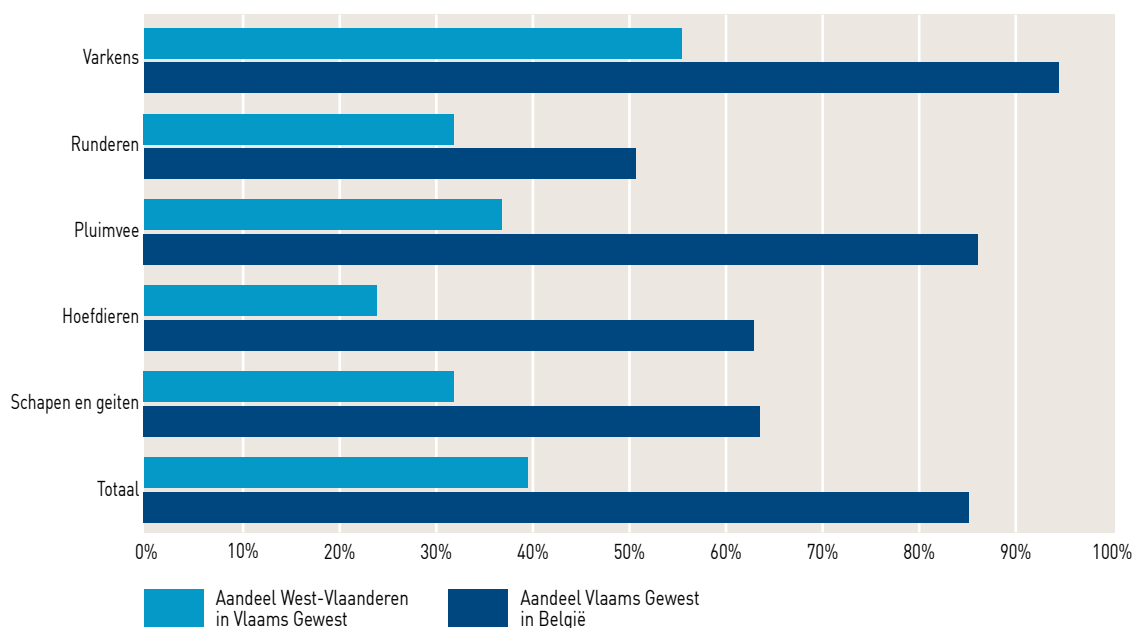

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In West-Vlaanderen wordt 207.710 ha aangewend als cultuurgrond; dit is 33,9% van de totale oppervlakte die in het Vlaamse Gewest als cultuurgrond wordt gebruikt. Voor vier gewassen ligt het aandeel van West-Vlaanderen in de Vlaamse teeltoppervlakte boven dit gemiddelde.
- Van de 26.907 ha cultuurgrond die in Vlaanderen wordt aangewend voor de groenteteelt in openlucht kan 63,6% in West-Vlaanderen worden gesitueerd. Vooral in de regio Roeselare-Tielt is er een grote concentratie; de aanwezigheid van de REO-veiling speelt hierbij een belangrijke rol. Bijna de helft (48,3%) van de 47.472 ha die in Vlaanderen wordt gebruikt voor de teelt van aardappelen, ligt in West-Vlaanderen. In onze provincie wordt 13.474 ha aangewend voor de teelt van nijverheidsgewassen; dit is 43,6% van de totale oppervlakte die in Vlaanderen wordt gebruikt voor deze teelt.
- Vier teelten – serreteelt, sier- en fruitteelt in openlucht en boomkwekerijen in openlucht – komen nagenoeg uitsluitend in Vlaanderen voor. Ruim 87% van de oppervlakte die in België voor deze teelten wordt aangewend, kan in Vlaanderen worden gesitueerd. Het aandeel van West-Vlaanderen in de Vlaamse teeltoppervlakte is voor deze teelten eerder laag.

Figuur 6.1.5: Aandeel van West-Vlaanderen in de Vlaamse veestapel en van het Vlaamse Gewest in de Belgische veestapel, gemiddelde mei 2010 - mei 2011.

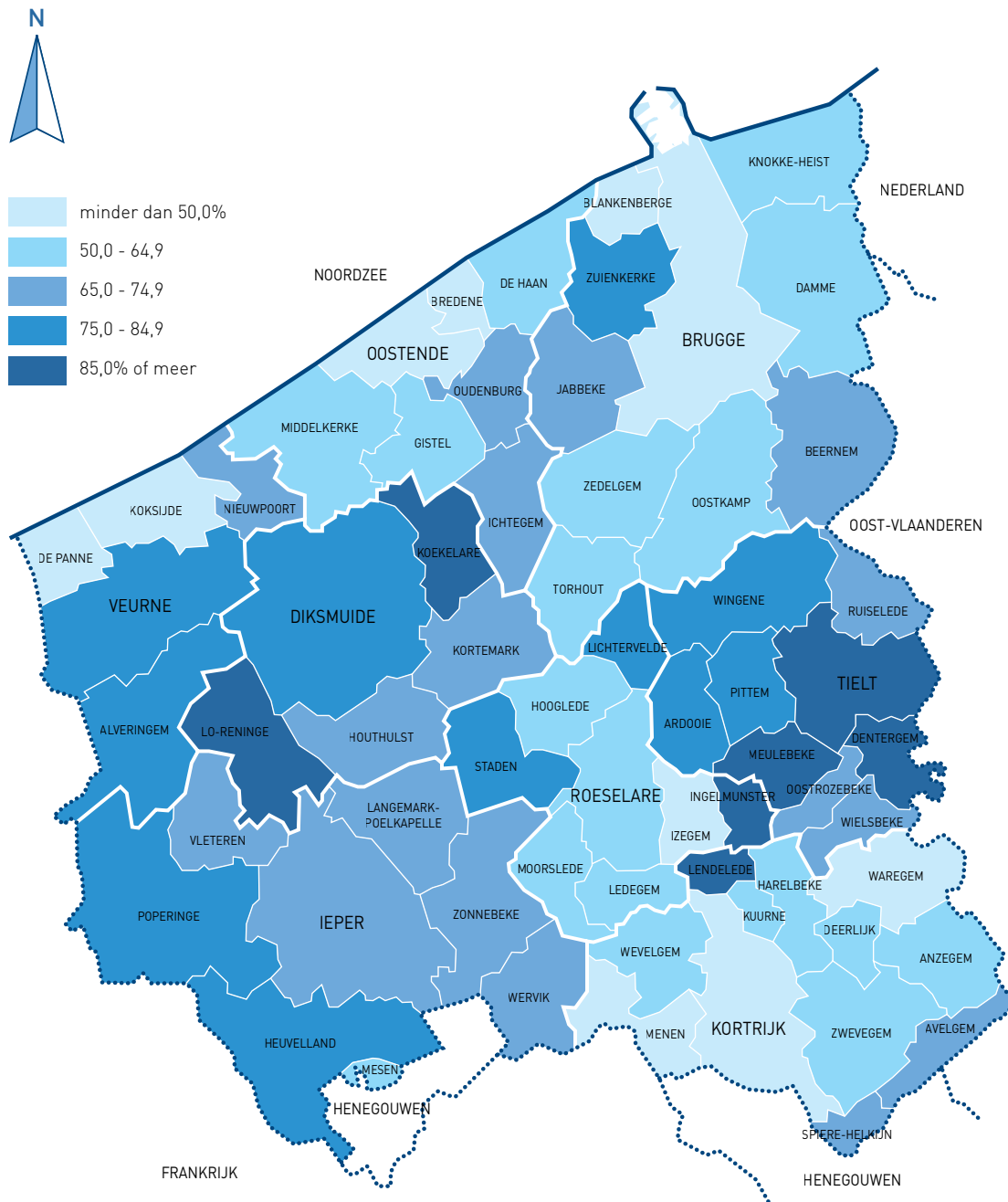

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In West-Vlaanderen worden in totaal 15 miljoen dieren gekweekt of 39,5% van het Vlaamse totaal. Vooral de varkensteelt springt in het oog: 55,3% van het aantal varkens in Vlaanderen of 3,4 miljoen wordt gekweekt in West-Vlaamse bedrijven. Ook het aandeel van West-Vlaanderen inzake de pluimveeteelt in Vlaanderen is vrij hoog: 11,2 miljoen stuks pluimvee (36,8% van het Vlaamse totaal) worden in West-Vlaamse bedrijven gekweekt.
- In het Vlaamse Gewest worden 37,9 miljoen dieren gekweekt. Dit is 84,9% van de totale veestapel in België. De varkens in de Belgische veestapel worden bijna uitsluitend (94,1%) in Vlaamse bedrijven gekweekt. Ook het aandeel van Vlaanderen in België wat betreft pluimvee is zeer hoog (85,8%). Van de 2,6 miljoen runderen die in ons land worden gekweekt, vinden we de helft terug in Vlaamse bedrijven.

Kaart 6.1.1: Aandeel oppervlakte cultuurgrond in de totale kadastrale oppervlakte, gemeenten van West-Vlaanderen, mei 2011 (a).

Minimum: Oostende	21,0%
Maximum: Dentergem	107,1%
West-Vlaanderen:	66,3%
Vlaams Gewest:	45,4%
België:	43,8%

0 5 10 15 km

(a) De oppervlakte cultuurgrond wordt geteld bij de gemeente waar de landbouwer gevestigd is, ongeacht of die cultuurgrond in dezelfde gemeente ligt. Hierdoor wijken percentages soms af van de reële situatie.

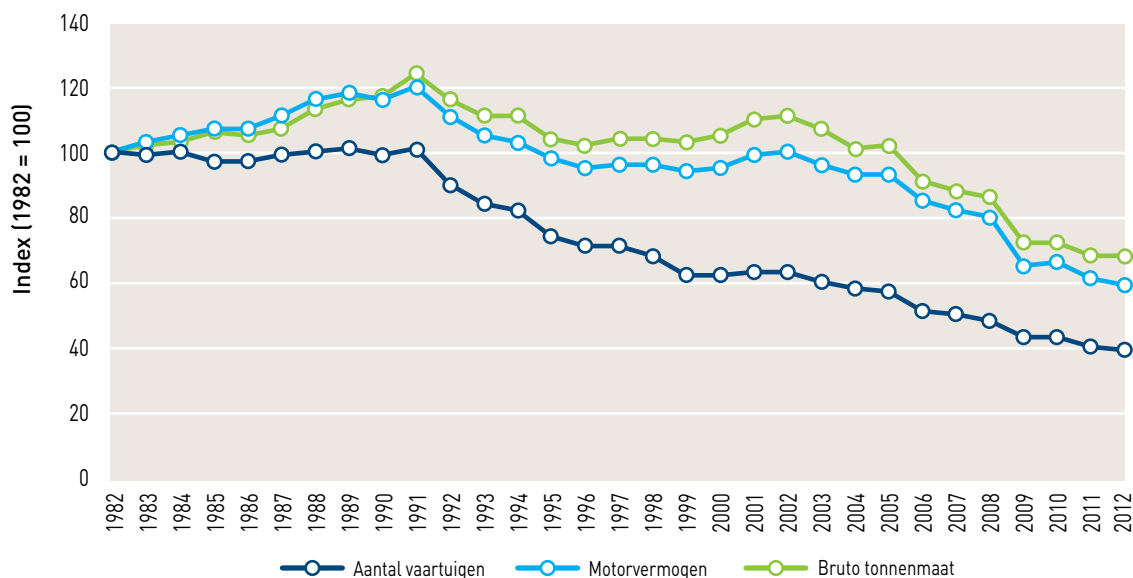
Bron: FOD Economie (ADSEI).

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

2. ZEEVISSERIJ

In 2012 telde de Belgische visserijvloot 80 vaartuigen; dit zijn er twee minder dan in 2011. In 2012 voerden de Belgische vaartuigen 21.894 ton vis aan, wat 8,7% meer is dan in 2011. Ondanks deze toegenomen hoeveelheid aangevoerde vis, daalde de totale besomming met 3,9% tot 76,3 miljoen euro.

Figuur 6.2.1: Evolutie van de Belgische visserijvloot, 1982-2012.

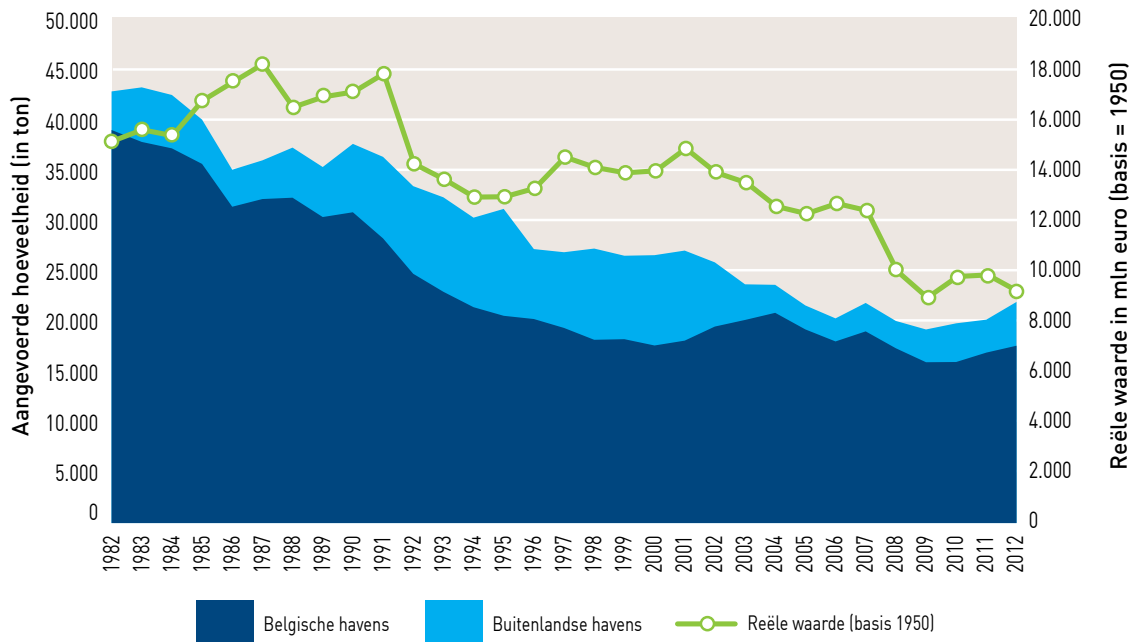

Bron: FOD Mobiliteit en Vervoer, Directoraat-generaal Maritiem Vervoer, Directie Scheepvaartbeleid, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 telde de Belgische visserijvloot 80 vaartuigen; dit zijn er twee minder dan in 2011. De afname deed zich voor in de haven van Oostende (van 26 naar 24 vaartuigen). In de andere havens bleef het aantal vaartuigen tussen 2011 en 2012 status-quo (43 in Zeebrugge, negen in Nieuwpoort en vier in Blankenberge). De afname van het aantal vaartuigen tussen 2011 en 2012 zorgde ook voor een dalend motorvermogen (-2,3%) en een beperkte afname van de capaciteit of bruto tonnenmaat (-0,4%).
- In de afgelopen 30 jaar bleef het aantal vaartuigen tot en met 1991 vrij constant. Desondanks steeg het motorvermogen in de periode 1982-1991 met 20% en nam de capaciteit toe met 24%. Vanaf 1992 was er echter een sterke daling van het aantal vaartuigen in de Belgische visserijvloot die ook leidde tot een dalend motorvermogen en een dalende capaciteit. Over de voorbije 30 jaar daalde het aantal vaartuigen in de Belgische visserijvloot van 203 naar 80 (-60,6%). De relatieve daling van het motorvermogen (-40,7%) en de bruto tonnenmaat (-31,9%) bleef iets beperkter. In 2012 telde de Belgische visserijvloot dus gemiddeld meer grote vaartuigen dan in 1982.

Figuur 6.2.2: Evolutie van de aanvoer door Belgische vaartuigen, aangevoerde hoeveelheid en totale besomming in reële waarde, 1982-2012.

Bron: Vlaamse Overheid, Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Landbouw- en Visserijbeleid, Zeevisserij, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

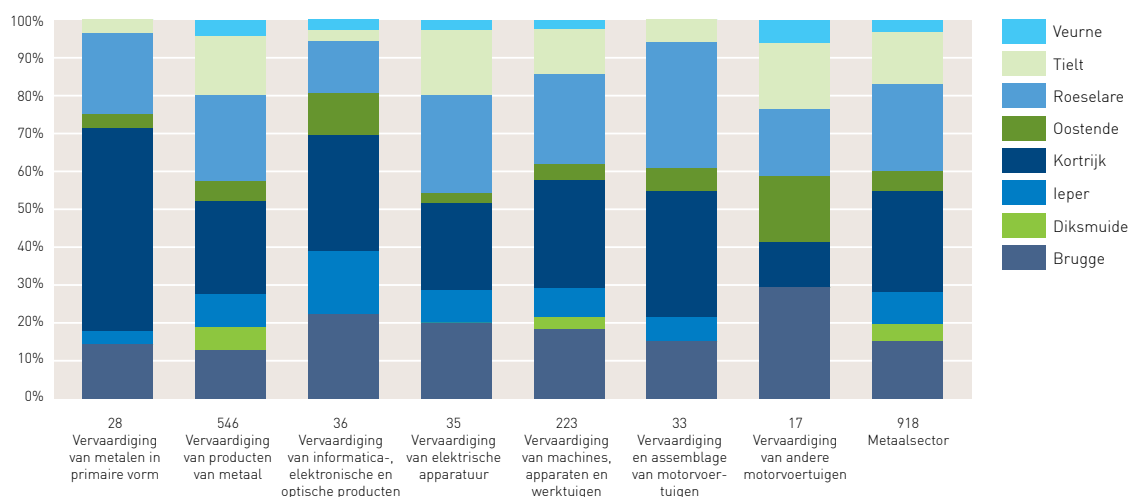
VASTSTELLINGEN

- In 2012 voerden de Belgische vaartuigen 21.894 ton vis aan. Hiervan werd 80,2% aangevoerd in Belgische havens en 19,8% in buitenlandse havens.
- In vergelijking met 2011 lag de door Belgische vaartuigen aangevoerde hoeveelheid vis 1.756 ton hoger (+8,7%) in 2012. De hoeveelheid vis die in buitenlandse havens werd aangevoerd steeg zowel in absolute als relatieve termen sterker (+1.072 ton of +32,9%) dan de visaanvoer in de Belgische havens (+683 ton of +4%).
- De vis die in 2012 door de Belgische vaartuigen werd aangevoerd had een totale waarde van 76,3 miljoen euro. In vergelijking met 2011 is dit een afname met 3,9%. Ondanks een toename van de aangevoerde hoeveelheid vis, was er dus een daling van de totale besomming.
- Over een periode van 30 jaar daalde de totale visaanvoer met 48,8%. De reële waarde van de aangevoerde vis daalde in de periode 1982-2012 met 38,9%.

3. METAALSECTOR

Van alle West-Vlaamse vestigingen in de metaalsector is 49,7% actief in de arrondissementen Kortrijk en Roeselare. In West-Vlaanderen kan 83,8% van de vestigingen in de metaalsector in twee subsectoren worden gesitueerd, namelijk de 'vervaardiging van producten van metaal' en de 'vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen'.

Figuur 6.3.1: Verdeling van de vestigingen naar subsector in de metaalsector, arrondissementen van West-Vlaanderen, 31 december 2010.

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

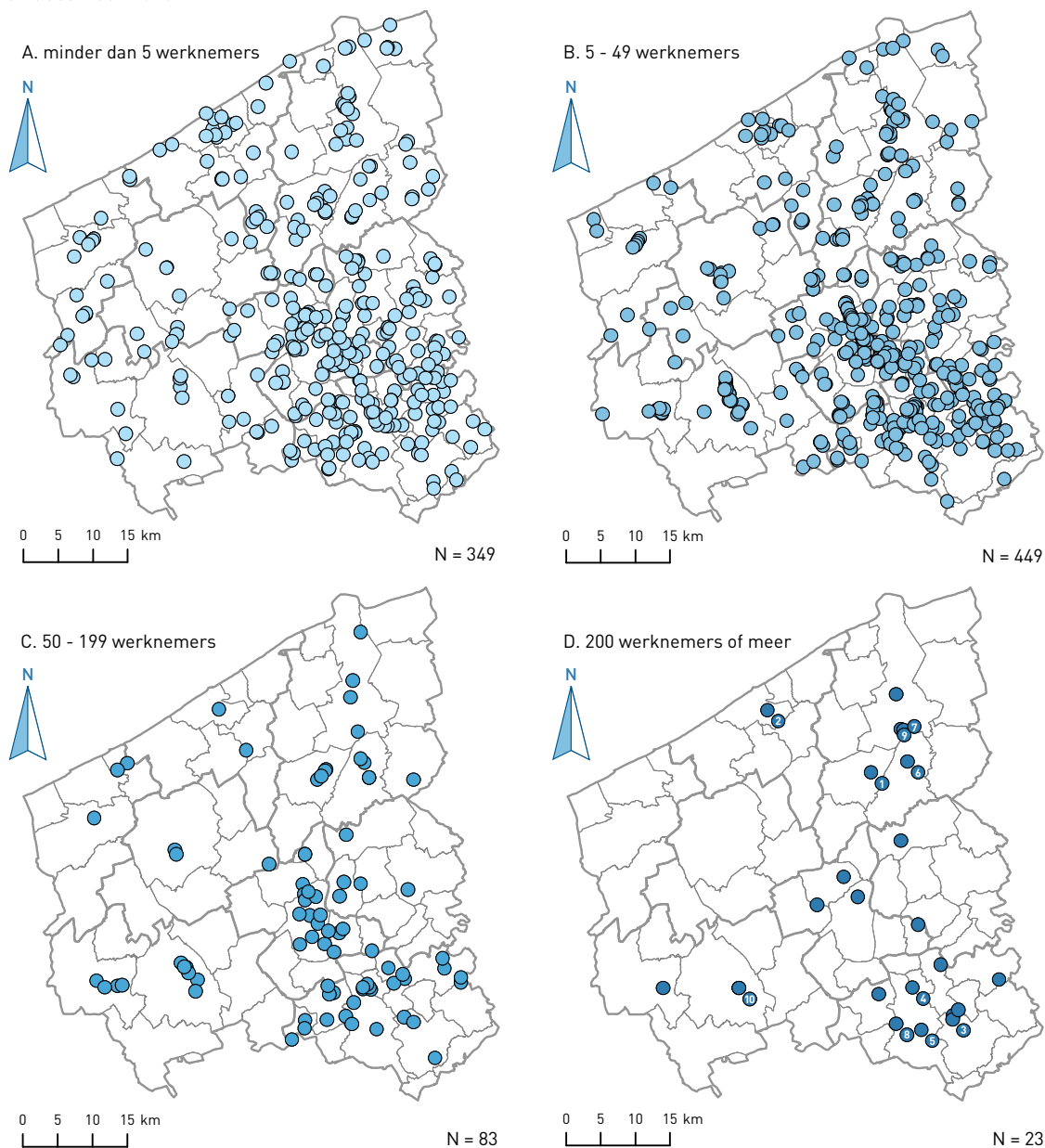
- Binnen West-Vlaanderen is 26,7% van de vestigingen in de metaalsector in het arrondissement Kortrijk gesitueerd. De arrondissementen Roeselare en Brugge vervolledigen de top drie met respectievelijk 23% en 15,3% van alle vestigingen in de metaalsector in West-Vlaanderen.
- Van de in totaal 918 West-Vlaamse vestigingen in de metaalsector is 83,8% actief in twee subsectoren namelijk de 'vervaardiging van producten van metaal' (59,5%) en de 'vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen' (24,3%). Deze subsectoren zijn ook de enige die in alle West-Vlaamse arrondissementen vertegenwoordigd zijn.
- Bij de 'vervaardiging van producten van metaal' staan de arrondissementen Kortrijk en Roeselare op kop met respectievelijk 24,5% en 22,7% van de vestigingen in deze subsector. Het arrondissement Tielt volgt op de derde plaats (15,6%). Ook bij de 'vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen' staan de arrondissementen Kortrijk (28,7%) en Roeselare (23,8%) bovenaan, maar het arrondissement Brugge vervolledigt nu de top drie (18,4%).
- In zowel Kortrijk als Roeselare situeert zich telkens één derde van de vestigingen uit de subsector 'vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen'.
- Ruim de helft (53,6%) van de 28 vestigingen die in West-Vlaanderen actief zijn in de 'vervaardiging van metalen in primaire vorm' is in het arrondissement Kortrijk gevestigd.

SUBSECTOREN

- Vervaardiging van metalen in primaire vorm (Nace-Bel 24)
 - o.a.: - vervaardiging van buizen, pijpen... van staal
 - productie van edelmetalen, aluminium, lood, zink en tin, koper...
 - gieten van ijzer, staal, lichte metalen...
- Vervaardiging van producten van metaal (Nace-Bel 25)
 - o.a.: - vervaardiging van metalen constructiewerken, metalen deuren en vensters
 - vervaardiging van radiatoren, reservoirs, stoomketels, wapens en munitie
 - oppervlaktebehandeling van metalen
 - vervaardiging van scharen, messen, gereedschap...
- Vervaardiging van informatica-, elektronische en optische producten (Nace-Bel 26)
 - o.a.: - vervaardiging van computers en randapparatuur
 - vervaardiging van meet-, controle- en navigatieapparatuur en uurwerken
 - vervaardiging van optische instrumenten en van foto- en filmapparatuur
- Vervaardiging van elektrische apparatuur (Nace-Bel 27)
 - o.a.: - vervaardiging van elektromotoren en transformatoren
 - vervaardiging van kabels, schakelaars, stopcontacten...
 - vervaardiging van huishoudapparaten
- Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen (Nace-Bel 28)
 - o.a.: - vervaardiging van motoren, pompen, tandwielen...
 - vervaardiging van ovens, hijs-, hef- en transportwerktuigen...
 - vervaardiging van verpakkingsmachines, weegtoestellen, hogedrukreinigers...
 - vervaardiging van machines en werktuigen voor de land- en bosbouw
 - vervaardiging van machines voor de voedings-, textiel-, kunststof- en rubberindustrie...
- Vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen (Nace-Bel 29)
 - o.a.: - vervaardiging van carrosserieën en elektronische benodigdheden voor motorvoertuigen
 - vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens, caravans en opleggers
- Vervaardiging van andere motorvoertuigen (Nace-Bel 30)
 - o.a.: - bouw van schepen en drijvend materieel
 - vervaardiging van rollend materieel voor spoorwegen
 - vervaardiging van militaire gevechtsvoertuigen, motorfietsen, fietsen...

Kaart 6.3.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de metaalsector in West-Vlaanderen, 31 december 2010.

Top 10

1. CNH BELGIUM NV, Zedelgem	6. TYCO ELECTRONICS BELGIUM EC NV, Oostkamp
2. DAIKIN EUROPE NV, Oostende	7. BOMBARDIER TRANSPORTATION BELGIUM NV, Brugge
3. BEKAERT NV, Zwevegem	8. MICHEL VAN DE WIELE NV, Kortrijk
4. BARCO NV, Kuurne	9. SPICER OFF HIGHWAY PRODUCTS DIVISION NV, Brugge
5. BARCO NV, Kortrijk	10. PROFERRO NV, Ieper

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen
o.b.v. RSZ en RSZPPO.

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

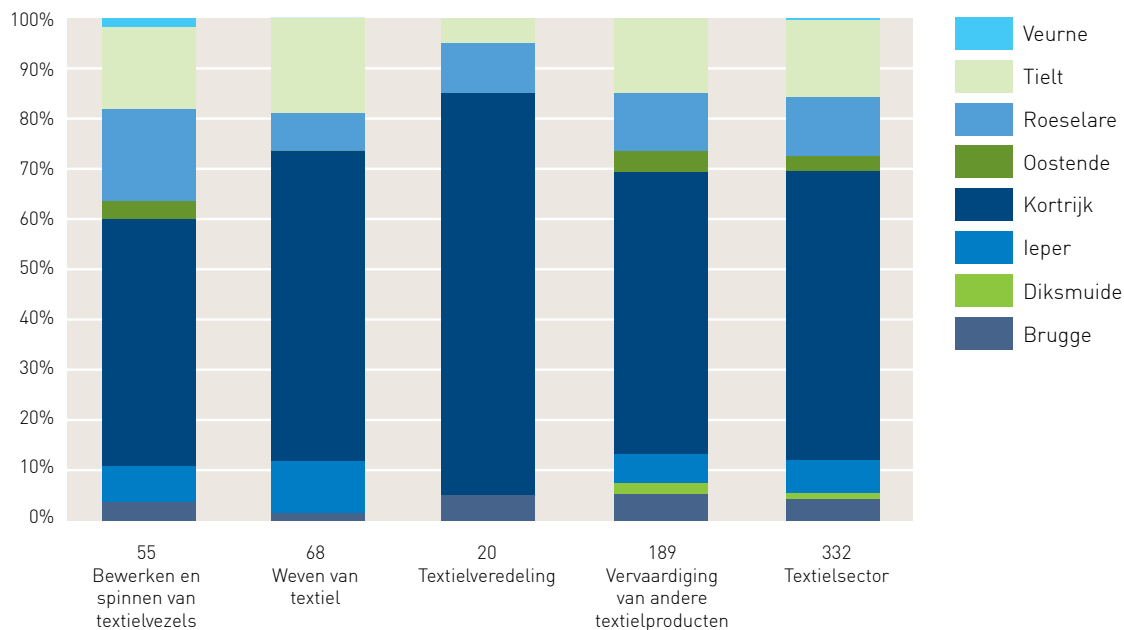
West-Vl.	Vlaams G.
34,4% metaalsector in tewerkstelling industrie	35,7%
7,3% metaalsector in totale tewerkstelling	6,3%

4. TEXTIELSECTOR

Van alle vestigingen in de textielsector in West-Vlaanderen is 57,5% gevestigd in het arrondissement Kortrijk. In West-Vlaanderen is 56,9% van de textielvestigingen actief in de subsector 'vervaardiging van andere textielproducten'.

Figuur 6.4.1: Verdeling van de vestigingen naar subsector in de textielsector, arrondissementen van West-Vlaanderen, 31 december 2010.

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

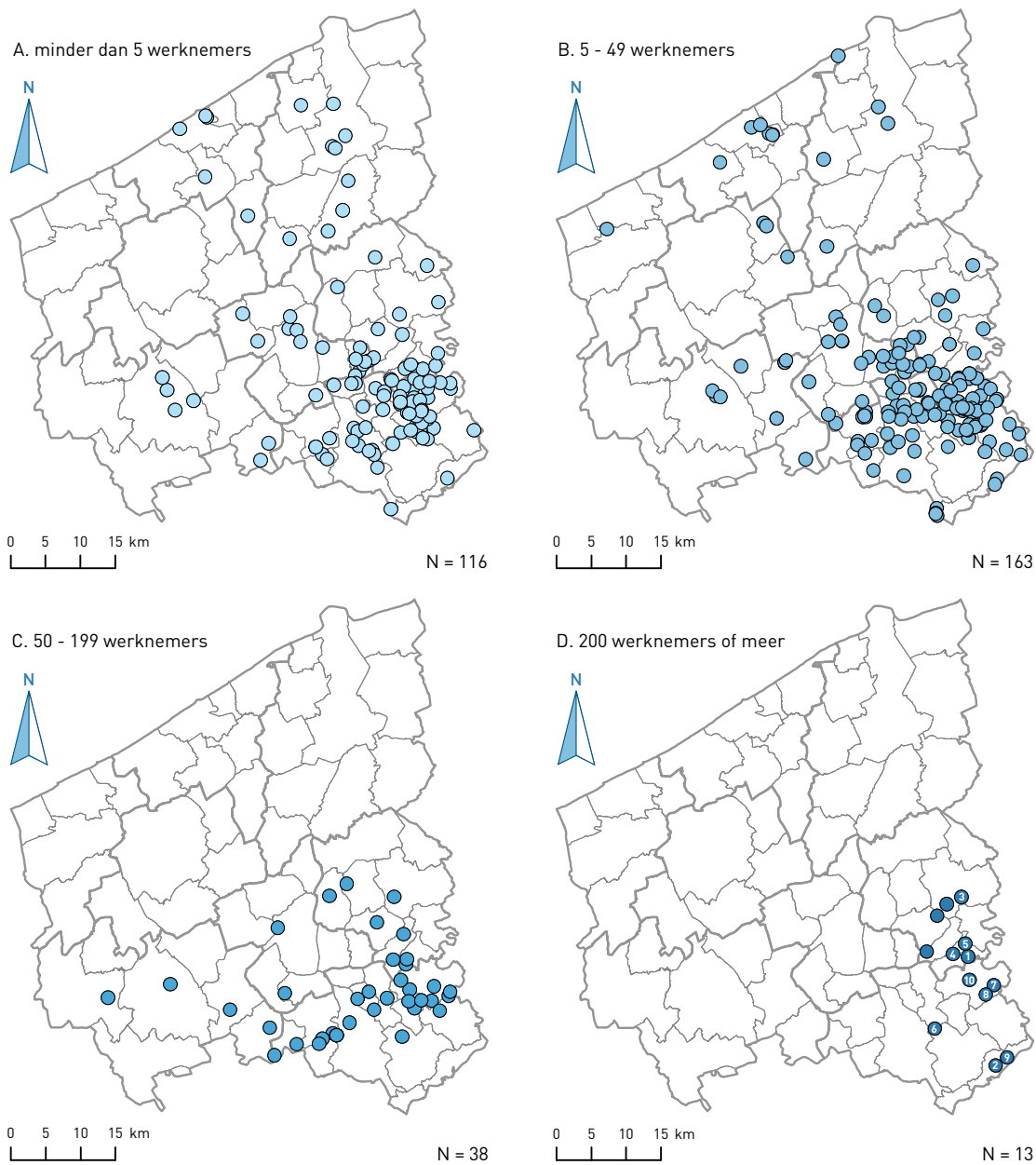
VASTSTELLINGEN

- Van alle vestigingen in de textielsector in West-Vlaanderen is 57,5% gevestigd in het arrondissement Kortrijk. Op ruime afstand vervulden de arrondissementen Tielt en Roeselare de top drie met respectievelijk 15,4% en 11,7% van de textielvestigingen.
- De overgrote meerderheid (56,9%) van alle textielvestigingen in West-Vlaanderen is actief in de subsector 'vervaardiging van andere textielproducten'. In de overige subsectoren, 'weven van textiel', 'bewerken en spinnen van textielvezels' en 'textielveredeling', is respectievelijk 20,5%, 16,6% en 6% van alle vestigingen in de textielsector in West-Vlaanderen gesitueerd.
- Met uitzondering van de subsector 'bewerken en spinnen van textielvezels' (49,1%) is in alle subsectoren van de textielsector ruim de helft van alle West-Vlaamse vestigingen in het arrondissement Kortrijk gesitueerd. Bij de subsector 'textielveredeling' loopt het aandeel van Kortrijk zelfs op tot 80%. Bij de 'vervaardiging van andere textielproducten' tellen de arrondissementen Tielt en Roeselare respectievelijk 14,8% en 11,6% van de vestigingen. Ook bij het 'bewerken en spinnen van textielvezels' vervulden Tielt (16,4%) en Roeselare (18,2%) de top drie, zij het in omgekeerde volgorde. Na het arrondissement Kortrijk vinden we de meeste vestigingen in de subsector 'weven van textiel' terug in Tielt (19,1%) en Ieper (10,3%).

SUBSECTOREN

- Bewerken en spinnen van textielvezels (Nace-Bel 13.1)
- Weven van textiel (Nace-Bel 13.2)
- Textielveredeling (Nace-Bel 13.3)
- Vervaardiging van andere textielproducten (Nace-Bel 13.9)
 - o.a.: - vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen
 - vervaardiging van beddengoed, tafellinnen en textielwaren voor huishoudelijk gebruik
 - vervaardiging van vloerkleden en tapijt
 - vervaardiging van koord, bindgaren, touw en netten

Kaart 6.4.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de textielsector in West-Vlaanderen, 31 december 2010.

Top 10

1. BALTA INDUSTRIES NV, Wielsbeke	6. LANO NV, Harelbeke
2. BALTA INDUSTRIES NV, Avelgem	7. CONCORDIA NV, Waregem
3. BALTA INDUSTRIES NV DIVISIE I.T.C, Tielt	8. MC THREE CARPETS NV, Waregem
4. B.I.G. FLOORCOVERINGS NV, Wielsbeke	9. IVC NV, Avelgem
5. BALTA INDUSTRIES NV, Wielsbeke	10. BALTA WEAVING NV, Waregem

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen
o.b.v. RSZ en RSZPPO.

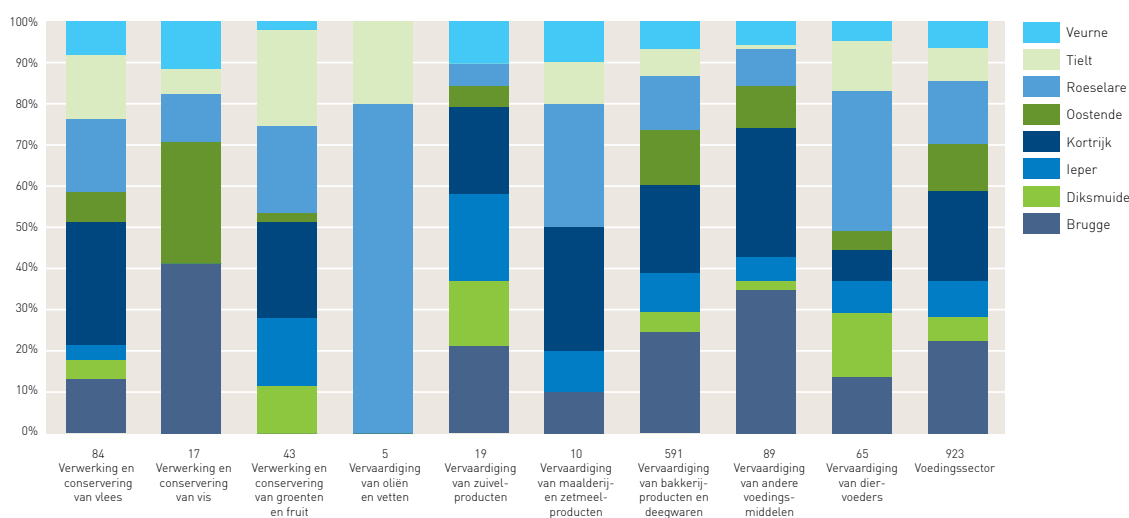
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

West-Vl.	Vlaams G.
13,3% textielsector in tewerkstelling industrie	5,0%
2,8% textielsector in totale tewerkstelling	0,9%

5. VOEDINGSSECTOR

In het arrondissement Brugge is 22,5% van de West-Vlaamse vestigingen in de voedingssector actief. De arrondissementen Kortrijk en Roeselare vervullen de top drie met 21,8% en 15,3% van de West-Vlaamse voedingsvestigingen. Bijna twee derde van de vestigingen in de voedingssector is actief in de 'vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren'.

Figuur 6.5.1: Verdeling van de vestigingen naar subsector in de voedingssector, arrondissementen van West-Vlaanderen, 31 december 2010.

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

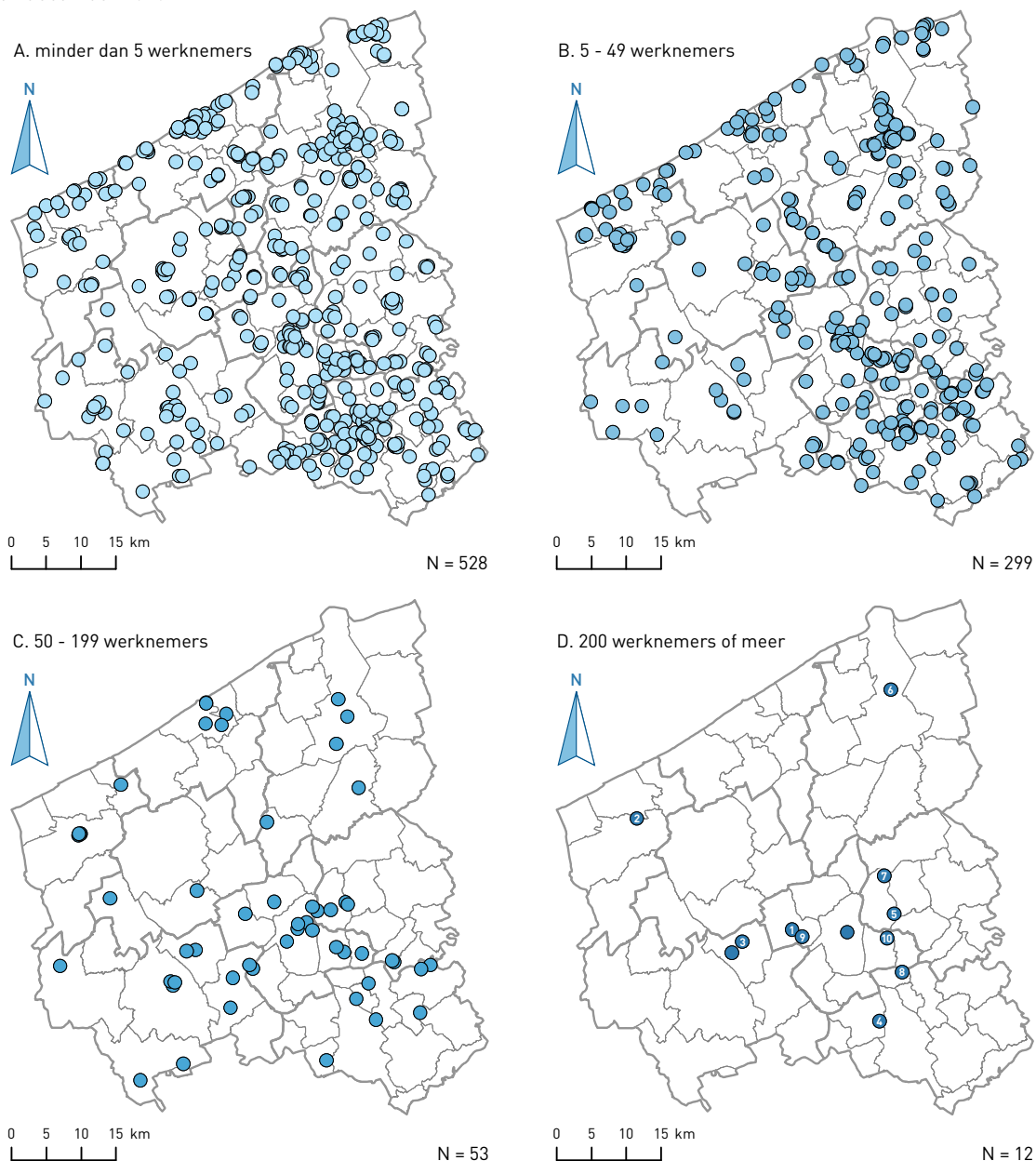
- Van alle West-Vlaamse vestigingen die actief zijn in de voedingssector is 22,5% in het arrondissement Brugge gesitueerd. De arrondissementen Kortrijk en Roeselare vertegenwoordigen respectievelijk 21,8% en 15,3% van de West-Vlaamse vestigingen in de voedingssector.
- Bijna twee derde (64%) van de vestigingen in de voedingssector is actief in de 'vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren'. De 'vervaardiging van andere voedingsmiddelen' en de 'verwerking en conservering van vlees' vertegenwoordigen respectievelijk 9,6% en 9,1% van de vestigingen in de voedingssector.
- In het arrondissement Brugge is 24,5% van de vestigingen in de 'vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren' actief, op de voet gevolgd door het arrondissement Kortrijk (21,3%). Oostende volgt op de derde plaats met 13,5% van de vestigingen in deze subsector.
- Inzake de 'verwerking en conservering van vlees' staat het arrondissement Kortrijk duidelijk op kop met 29,8% van de vestigingen. Van de 17 West-Vlaamse vestigingen in de subsector 'verwerking en conservering van vis', zijn er zeven actief in Brugge en vijf in Oostende.
- 44,2% van de vestigingen in de 'verwerking en conservering van groenten en fruit' is gevestigd in de arrondissementen Roeselare en Tielt. De aanwezigheid van de REO-veiling speelt hierbij een belangrijke rol.

SUBSECTOREN

- Verwerking en conservering van vlees (Nace-Bel 10.1)
 - o.a.: - verwerking en conservering van vlees en gevogelte
- Verwerking en conservering van vis (Nace-Bel 10.2)
 - o.a.: - verwerking en conservering van vis en schaal- en weekdieren
- Verwerking en conservering van groenten en fruit (Nace-Bel 10.3)
 - o.a.: - verwerking en conservering van aardappelen en groenten en fruit
 - productie van diepgevroren aardappelen en groenten en fruit
 - vervaardiging van groente- en fruitsappen
- Vervaardiging van oliën en vetten (Nace-Bel 10.4)
 - o.a.: - vervaardiging van oliën, vetten, margarine...
- Vervaardiging van zuivelproducten (Nace-Bel 10.5)
 - o.a.: - zuivelfabrieken en kaasmakerijen
 - vervaardiging van consumptie-ijs
- Vervaardiging van maalterij- en zetmeelproducten (Nace-Bel 10.6)
- Vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren (Nace-Bel 10.7)
 - o.a.: - vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk
 - vervaardiging van beschuit en biscuit
 - vervaardiging van macaroni, noedels, couscous...
- Vervaardiging van andere voedingsmiddelen (Nace-Bel 10.8)
 - o.a.: - vervaardiging van suiker
 - vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk
 - vervaardiging van thee en koffie
 - vervaardiging van specerijen, sauzen en kruiden
 - vervaardiging van bereide maaltijden en schotels
- Vervaardiging van diervoeders (Nace-Bel 10.9)
 - o.a.: - vervaardiging van veevoeders
 - vervaardiging van voeders voor huisdieren

Kaart 6.5.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de voedingssector in West-Vlaanderen, 31 december 2010.

Top 10

1. WESTVLEES NV, Staden	6. MARINE HARVEST PIETERS NV, Brugge
2. VEURNE SNACK FOODS BVBA, Veurne	7. UNIFROST NV, Ardooie
3. YSCO NV, Langemark-Poelkapelle	8. VOLYS STAR NV, Lendeledede
4. ALPRO CVA, Wevelgem	9. PINGUINLUTOSA NV, Staden
5. ARDOVRIES NV, Ardooie	10. VANDEMOORTELE IZEGEM NV, Izegem

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen
o.b.v. RSZ en RSZPPO.
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

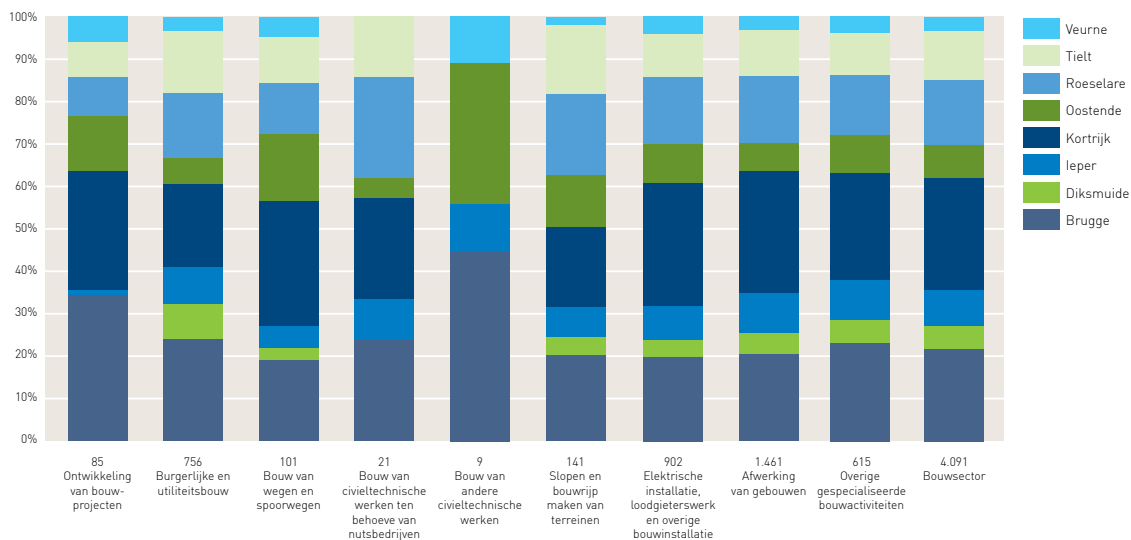
West-Vl.	Vlaams G.
17,8% voedingssector in tewerkstelling industrie	14,6%
3,8% voedingssector in totale tewerkstelling	2,6%

6. BOUWSECTOR

De arrondissementen Kortrijk en Brugge tellen samen bijna de helft van alle West-Vlaamse vestigingen in de bouwsector. Binnen de bouwsector is 91,2% van de vestigingen te situeren in vier subsectoren, namelijk de 'afwerking van gebouwen', 'elektrische installatie, loodgieterswerk en overige bouwinstallatie', 'burgerlijke en utiliteitsbouw' en 'overige gespecialiseerde bouwactiviteiten'.

Figuur 6.6.1: Verdeling van de vestigingen naar subsector in de bouwsector, arrondissementen van West-Vlaanderen, 31 december 2010.

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

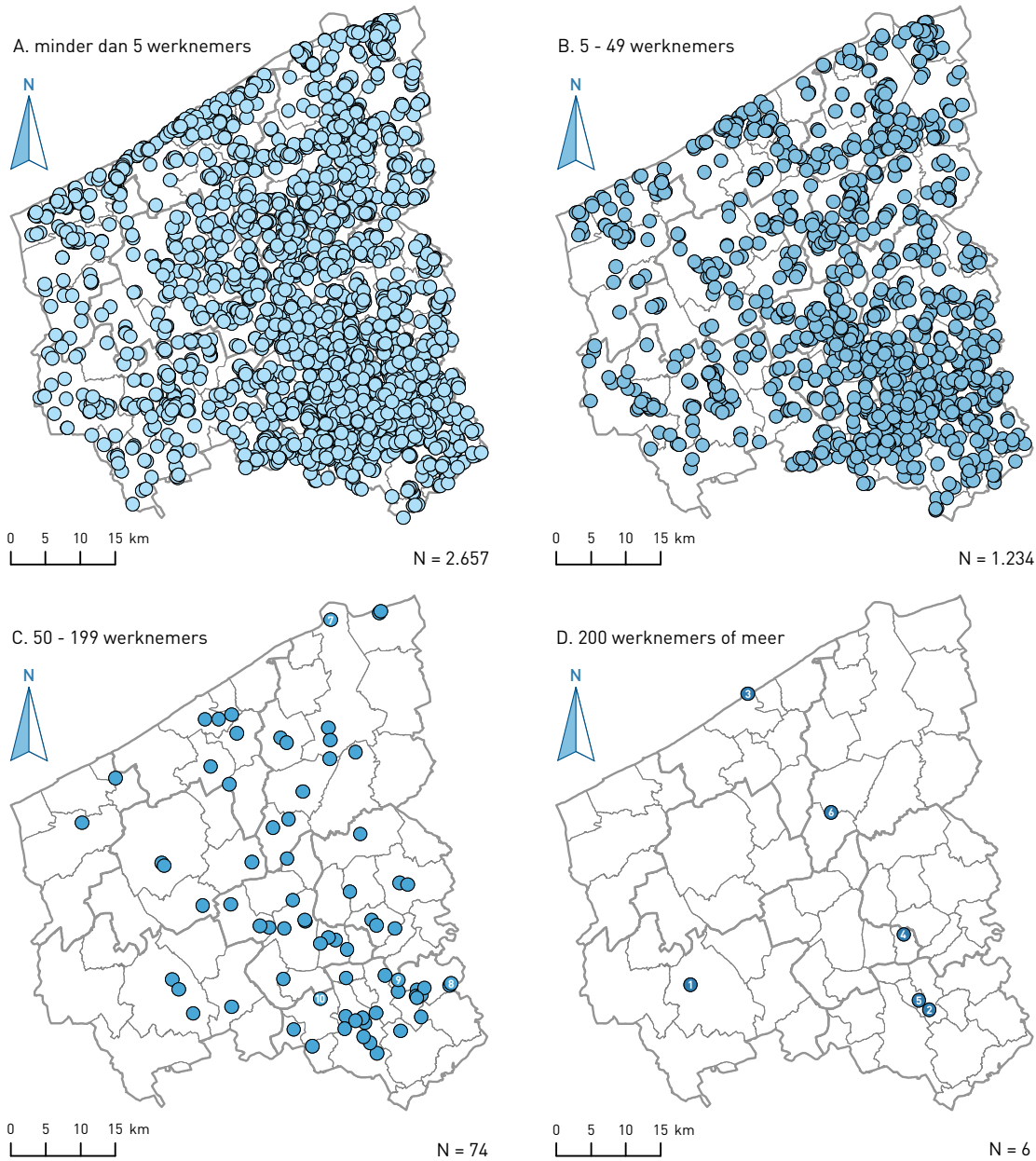
VASTSTELLINGEN

- De arrondissementen Kortrijk (26,3%) en Brugge (21,5%) tellen samen bijna de helft van alle West-Vlaamse vestigingen in de bouwsector. Roeselare volgt op geruime afstand op de derde plaats met 15,4% van de vestigingen in de bouwsector.
- Binnen de bouwsector is 91,2% van de vestigingen te situeren in vier subsectoren, namelijk de 'afwerking van gebouwen' (35,7%), 'elektrische installatie, loodgieterswerk en overige bouwinstallatie' (22%), 'burgerlijke en utiliteitsbouw' (18,5%) en 'overige gespecialiseerde bouwactiviteiten' (15%).
- In de subsectoren 'afwerking van gebouwen', 'elektrische installatie, loodgieterswerk en overige bouwinstallatie' en 'overige gespecialiseerde bouwactiviteiten' vertegenwoordigen de arrondissementen Kortrijk, Brugge en Roeselare de meeste vestigingen. Bij de 'burgerlijke en utiliteitsbouw' staat het arrondissement Brugge op kop, gevolgd door Kortrijk en Roeselare. Van alle vestigingen actief in de 'bouw van wegen en spoorwegen' is 29,7% in Kortrijk gevestigd.
- Van alle vestigingen actief op het vlak van 'ontwikkeling van bouwprojecten' is 62,3% gevestigd in de arrondissementen Brugge (34,1%) en Kortrijk (28,2%).
- Inzake het 'slopen en bouwrijp maken van terreinen' tellen de arrondissementen Brugge, Kortrijk en Roeselare nagenoeg evenveel vestigingen (circa 20%).

SUBSECTOREN

- Ontwikkeling van bouwprojecten (Nace-Bel 41.1)
- Burgerlijke en utiliteitsbouw (Nace-Bel 41.2)
 - o.a.: - algemene bouw van residentiële gebouwen
 - algemene bouw van kantoorgebouwen
- Bouw van wegen en spoorwegen (Nace-Bel 42.1)
 - o.a.: - bouw van auto- en spoorwegen
 - bouw van bruggen en tunnels
- Bouw van civieltechnische werken ten behoeve van nutsbedrijven (Nace-Bel 42.2)
 - o.a.: - bouw van water- en gasdistributienetten
 - bouw van rioleringen
 - bouw van civieltechnische werken voor elektriciteit en communicatie
- Bouw van andere civieltechnische bouwwerken (Nace-Bel 42.9)
 - o.a.: - baggerwerken
- Slopen en bouwrijp maken van terreinen (Nace-Bel 43.1)
 - o.a.: - proefboren en boren
- Elektrische installatie, loodgieterswerk en overige bouwinstallatie (Nace-Bel 43.2)
 - o.a.: - elektrotechnische installatiewerken
 - loodgieterswerk, installatie van verwarming en klimaatregeling
 - isolatiewerkzaamheden
- Afwerking van gebouwen (Nace-Bel 43.3)
 - o.a.: - stukadoors- en schrijnwerk
 - vloerafwerking, behangen
 - schilderen, glaszetten
- Overige gespecialiseerde bouwactiviteiten (Nace-Bel 43.9)
 - o.a.: - dakwerkzaamheden
 - gevelreiniging
 - chapewerken
 - metsel- en voegwerken
 - restaureren van bouwwerken

Kaart 6.6.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de bouwsector in West-Vlaanderen, 31 december 2010.

Top 10

1. VALCKE PREFAB BETON NV, Ieper	6. INFRA X WEST, Torhout
2. DESIRE STADSBADER FLAMAND NV, Harelbeke	7. DEPRET NV, Brugge
3. BAGGERWERKEN DECLOEDT & ZOON NV, Oostende	8. BEKAERT BUILDING COMPANY NV, Waregem
4. MONUMENT-VANDEKERCKHOVE NV, Ingelmunster	9. WONINGBOUW HUYZENTRUYT NV, Waregem
5. VEREECKE NV, Harelbeke	10. ELECTRO ENTREPRISE - ELECTRO ONDERNEMING NV, Wevelgem

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen
o.b.v. RSZ en RSZPPO.

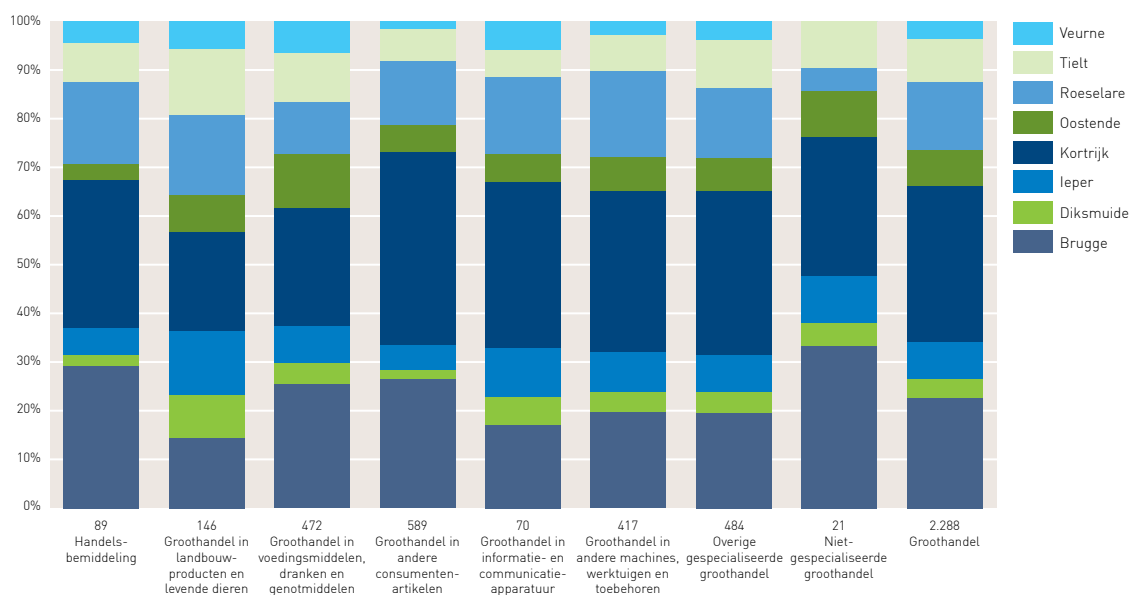
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

West-Vl.	Vlaams G.
24,2% bouwsector in tewerkstelling secundaire sector	25,9%
6,8% bouwsector in totale tewerkstelling	6,2%

7. GROOTHANDEL

Bijna één derde van de groothandels in West-Vlaanderen is in het arrondissement Kortrijk gevestigd. Ruim een vierde van de West-Vlaamse groothandels is actief in de subsector 'andere consumentenartikelen'. Ook de subsectoren 'overige gespecialiseerde groothandel' en 'voedingsmiddelen, dranken en genotmiddelen' vertegenwoordigen elk ruim 20% van de groothandels in West-Vlaanderen.

Figuur 6.7.1: Verdeling van de vestigingen naar subsector in de groothandel, arrondissementen van West-Vlaanderen, 31 december 2010.

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

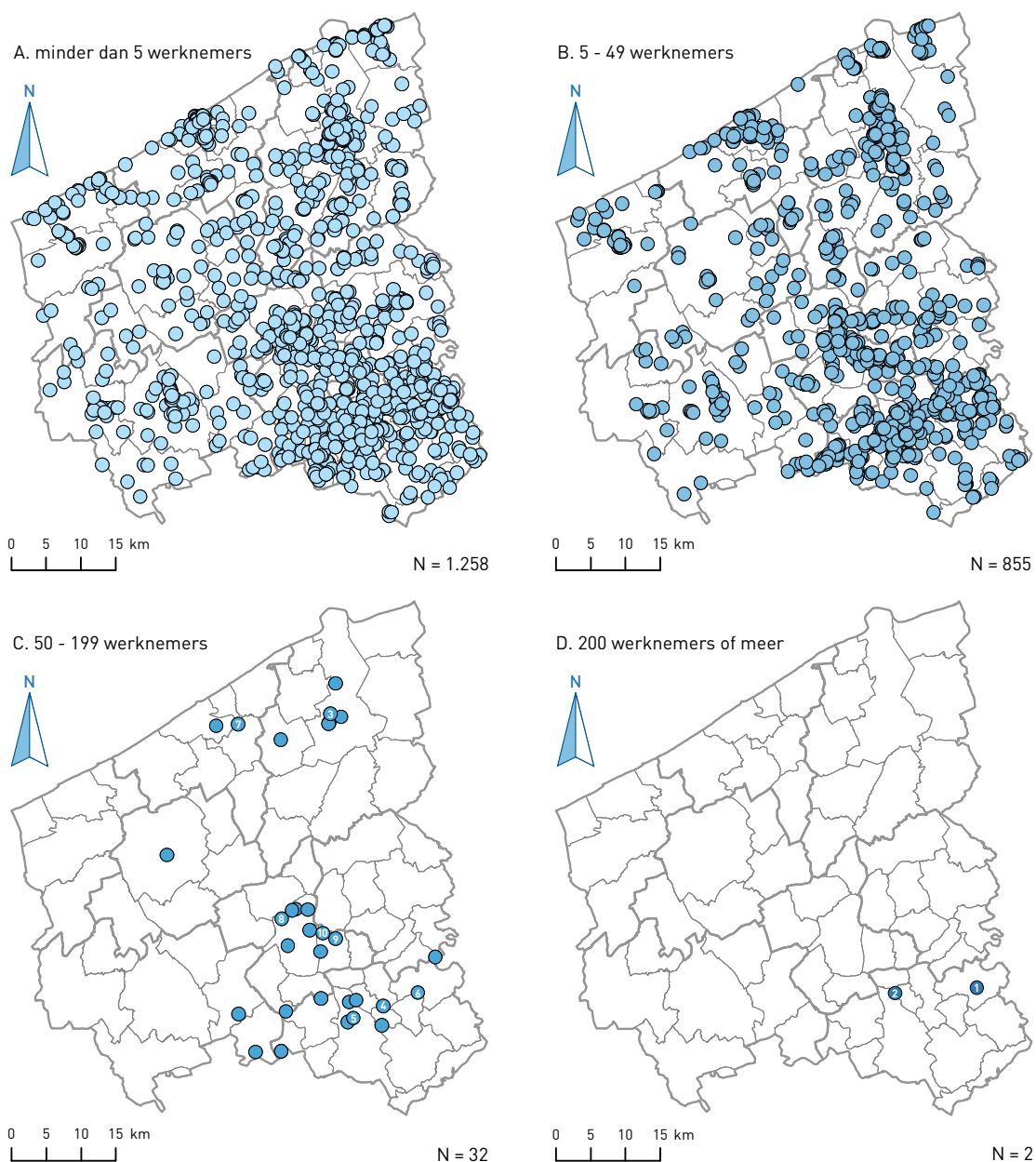
- Bijna één derde (32,1%) van de groothandels in West-Vlaanderen is in het arrondissement Kortrijk gevestigd. De arrondissementen Brugge (22,7%) en Roeselare (14,1%) vervolledigen de top drie.
- Ruim een vierde (25,7%) van de groothandels in West-Vlaanderen situeert zich in de subsector 'andere consumentenartikelen'. De subsectoren 'overige gespecialiseerde groothandel' en 'voedingsmiddelen, dranken en genotmiddelen' vertegenwoordigen respectievelijk 21,2% en 20,6% van de groothandels in West-Vlaanderen.
- Bij de subsector 'groothandel in andere consumentenartikelen' springt het arrondissement Kortrijk in het oog: 39,6% van deze groothandels is er actief.
- Bijna de helft van de groothandelszaken in 'voedingsmiddelen, dranken en genotmiddelen' is gevestigd in de arrondissementen Brugge (25,4%) en Kortrijk (24,2%).

SUBSECTOREN

- Handelsbemiddeling (Nace-Bel 46.1)
 - o.a.: - handelsbemiddeling in landbouwproducten en levende dieren
 - handelsbemiddeling in textiel, kleding, bont, schoeisel en lederwaren
 - handelsbemiddeling in hout en bouwmaterialen
 - handelsbemiddeling in voedings- en genotmiddelen
 - handelsbemiddeling in machines, apparaten en werktuigen voor de industrie
- Groothandel in landbouwproducten en levende dieren (Nace-Bel 46.2)
 - o.a.: - groothandel in granen, zaden, veevoeders...
 - groothandel in bloemen en planten
 - groothandel in huiden, vellen en leer
- Groothandel in voedingsmiddelen, dranken en genotmiddelen (Nace-Bel 46.3)
 - o.a.: - groothandel in groenten en fruit
 - groothandel in vlees en vis
 - groothandel in dranken
 - groothandel in suiker, chocolade en suikerwerk
- Groothandel in andere consumentenartikelen (Nace-Bel 46.4)
 - o.a.: - groothandel in textiel, kleding en schoeisel
 - groothandel in elektrische huishoudelijke apparaten
 - groothandel in farmaceutische producten
 - groothandel in huismeubilair, tapijten en verlichtingsapparatuur
- Groothandel in informatie- en communicatieapparatuur (Nace-Bel 46.5)
 - o.a.: - groothandel in computers, randapparatuur en software
- Groothandel in andere machines, werktuigen en toebehoren (Nace-Bel 46.6)
 - o.a.: - groothandel in machines, werktuigen en toebehoren voor de landbouw
 - groothandel in machines voor de textielindustrie
 - groothandel in kantoormeubelen, -machines en -benodigdheden
 - groothandel in verpakkingsmachines en weegtoestellen
 - groothandel in hijs-, hef- en transportwerktuigen
- Overige gespecialiseerde groothandel (Nace-Bel 46.7)
 - o.a.: - groothandel in hout, bouwmaterialen en sanitair
 - groothandel in chemische producten
 - groothandel in ijzerwaren, metalen en metaalertsen
- Niet-gespecialiseerde groothandel (Nace-Bel 46.9)

Kaart 6.7.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de groothandel in West-Vlaanderen, 31 december 2010.

Top 10

1. TVH FORKLIFT PARTS NV, Waregem	6. BRENNTAG NV, Deerlijk
2. LECOT NV, Kortrijk	7. VERHELST BOUWMATERIALEN NV, Oudenburg
3. KAASIMPORT JAN DUPONT NV, Brugge	8. COÖPERATIEVE VEILING ROESELARE CVBA, Roeselare
4. RANSON NV, Harelbeke	9. CARGILL OIL PACKERS BVBA, Izegem
5. VAN MARCKE LOGISTICS NV, Kortrijk	10. FEBELCO CVBA, Izegem

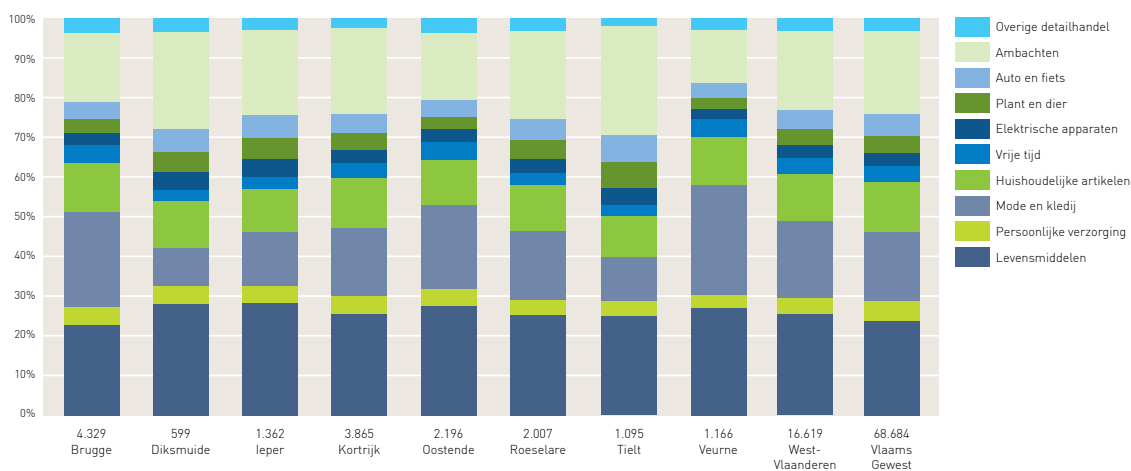
Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen
o.b.v. RSZ en RSZPPO.
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

West-Vl.	Vlaams G.
12,3% groothandel in tewerkstelling tertiaire sector	14,4%
4,3% groothandel in totale tewerkstelling	5,9%

8. KLEINHANDEL

Begin 2013 waren er 16.619 detailhandelszaken in West-Vlaanderen, dat is 24,2% van het Vlaamse totaal. De verkoop van levensmiddelen vormt de belangrijkste branche binnen de detailhandel in zowel West-Vlaanderen als Vlaanderen. West-Vlaanderen telde in maart 2013 gemiddeld 14,2 winkels per 1.000 inwoners, wat beduidend meer is dan gemiddeld in Vlaanderen (10,8).

Figuur 6.8.1: Verdeling van detailhandelszaken (a) naar branche in de arrondissementen van West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, maart 2013.

(a) Exclusief horeca en commerciële dienstverlening.

Bron: Locatus Online (26/03/2013), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

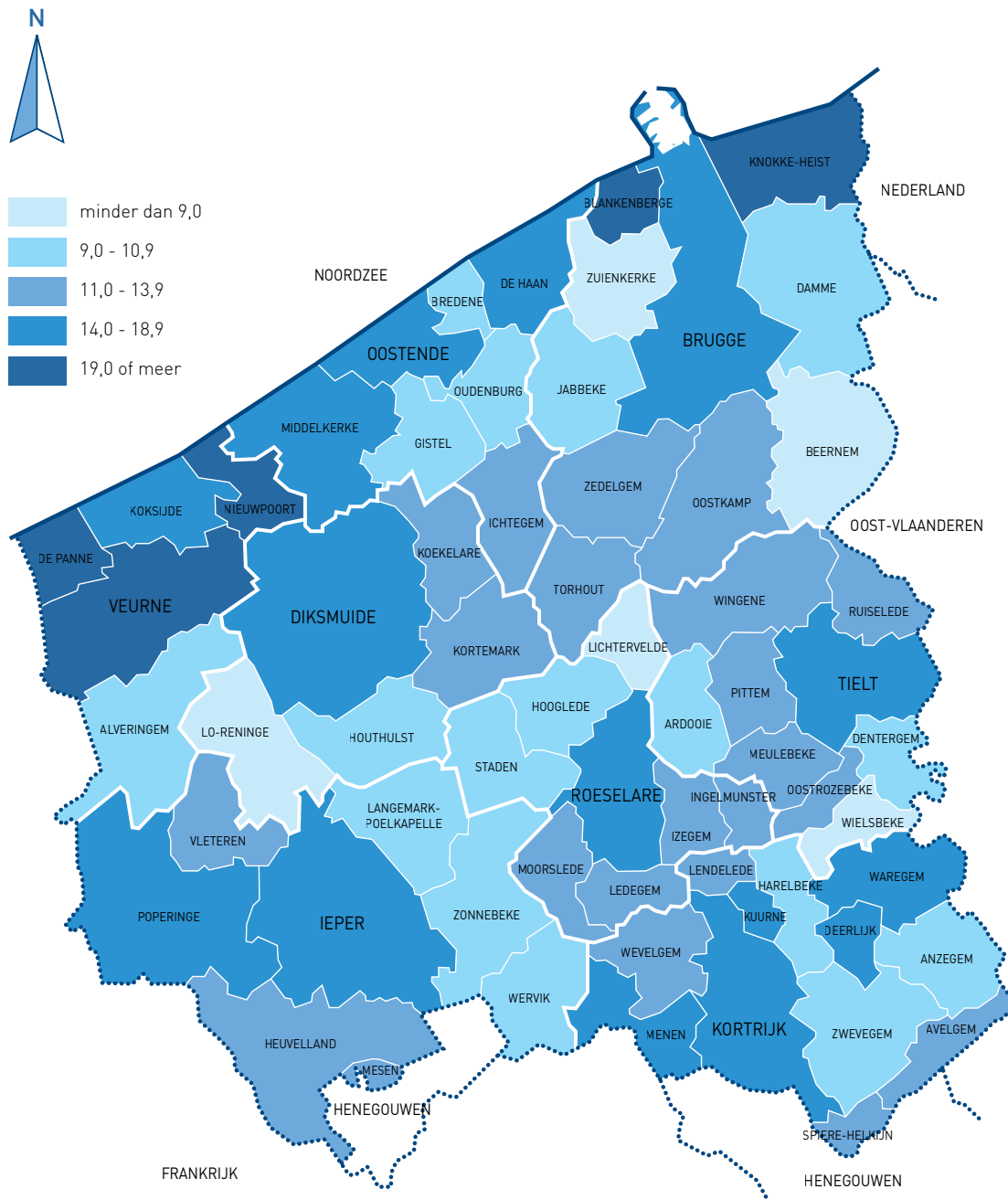
VASTSTELLINGEN

- In maart 2013 waren er volgens de tellingen van Locatus Online 16.619 detailhandelszaken in West-Vlaanderen, dat is 24,2% van het Vlaamse totaal. Binnen West-Vlaanderen vinden we bijna de helft van alle West-Vlaamse detailhandelszaken in de arrondissementen Brugge (26%) en Kortrijk (23,3%).
- De verkoop van levensmiddelen vormt de belangrijkste branche binnen de detailhandel in West-Vlaanderen en Vlaanderen; circa één op de vier detailhandelszaken is actief binnen deze branche. Op de tweede plaats staan de ambachten, op de voet gevolgd door mode- en kledijwinkels. Detailhandelszaken in huishoudelijke artikelen staan op de vierde plaats.
- De arrondissementen Ieper (28,2%) en Diksmuide (27,9%) hebben relatief gezien de meeste voedingswinkels op hun grondgebied. Veurne en Brugge springen er uit wat zaken met mode en kledij betreft. In Diksmuide, Tielt en Ieper zijn er dan weer relatief weinig kledingzaken gevestigd. In het arrondissement Tielt (27,3%) zijn de ambachten beduidend sterker vertegenwoordigd dan gemiddeld in West-Vlaanderen.
- Het aanbod aan detailhandelszaken in West-Vlaanderen is behoorlijk uitgebreid. In maart 2013 waren er in West-Vlaanderen gemiddeld 14,2 winkels per 1.000 inwoners tegenover 10,8 in Vlaanderen. Het arrondissement Brugge heeft in verhouding tot het aantal inwoners het meest uitgebreide winkelaanbod (15,5 winkels per 1.000 inwoners). De arrondissementen Diksmuide en Tielt hebben het minst uitgebreide winkelaanbod (respectievelijk 11,9 en 12,0 winkels per 1.000 inwoners).

BRANCHES

- Levensmiddelen: voeding, supermarkt, tabak/lectuur, voedingspecialzaken
- Persoonlijke verzorging: apotheek, drogist, parfumerie
- Mode en kledij: kledij, schoenen, lederwaren, juweliërs, optiekers
- Huishoudelijke artikelen: woninginrichting, meubels, verlichting, doe-het-zelf, antiek en kunst, tafelbenodigdheden
- Vrije tijd: hobby, sport, spel, media
- Elektrische apparaten: huishoudtoestellen, radio en tv, computers
- Plant en dier
- Auto en fiets: automaterialen, autodealers, (motor)fietsen
- Ambachten: schoenmaker, kapper, fotograaf, kleermaker, edelsmid
- Overige detailhandel

Kaart 6.8.1: Aantal detailhandelszaken (a) per 1.000 inwoners, gemeenten van West-Vlaanderen, maart 2013.

Minimum: Zuienkerke	4,0
Maximum: Knokke-Heist	27,2
West-Vlaanderen:	14,2
Vlaams Gewest:	10,8

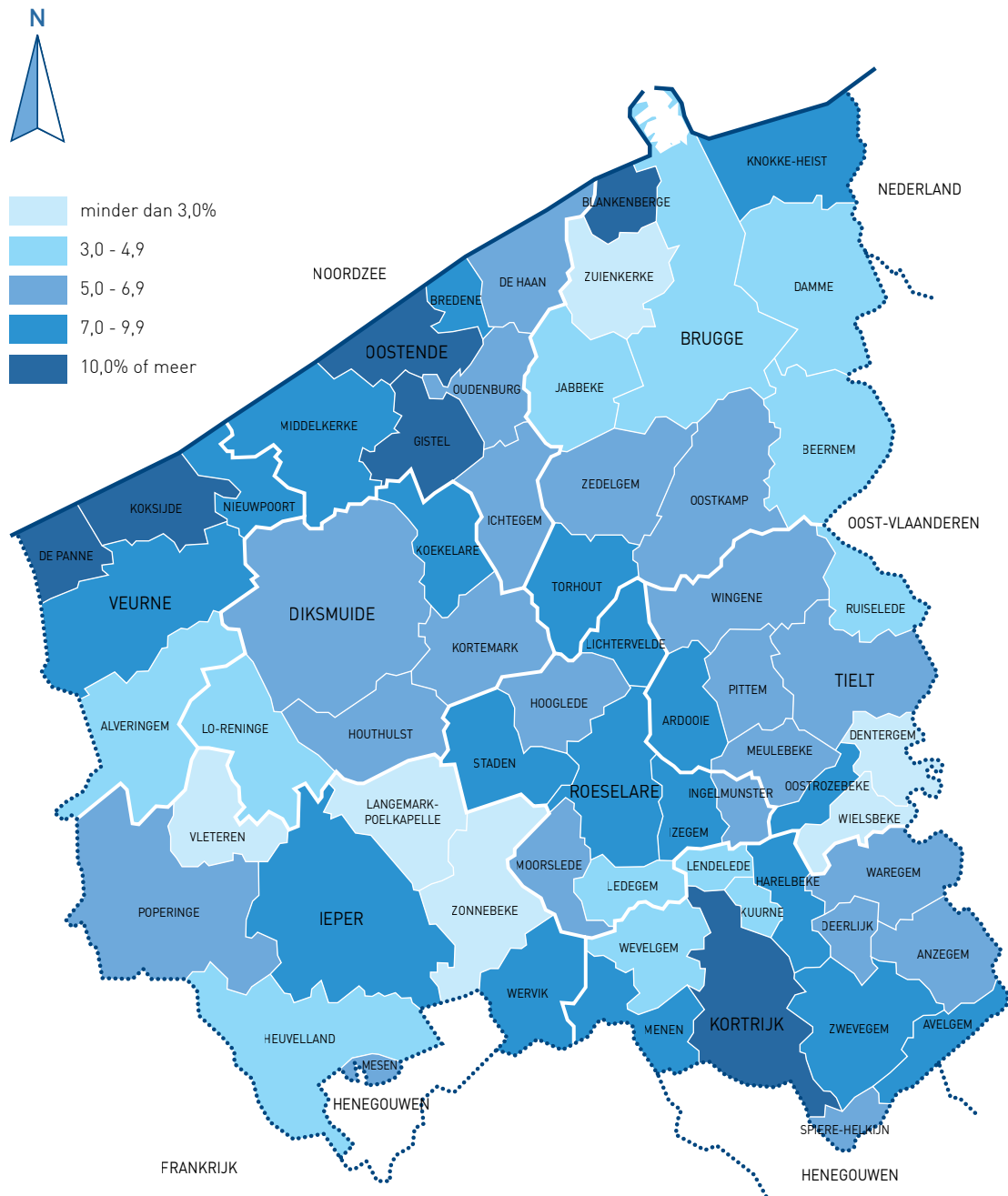

(a) Exclusief horeca en commerciële dienstverlening.

Bron: Locatus Online (26/03/2013).

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 6.8.2: Aandeel leegstand bij commerciële panden, gemeenten van West-Vlaanderen, maart 2013.

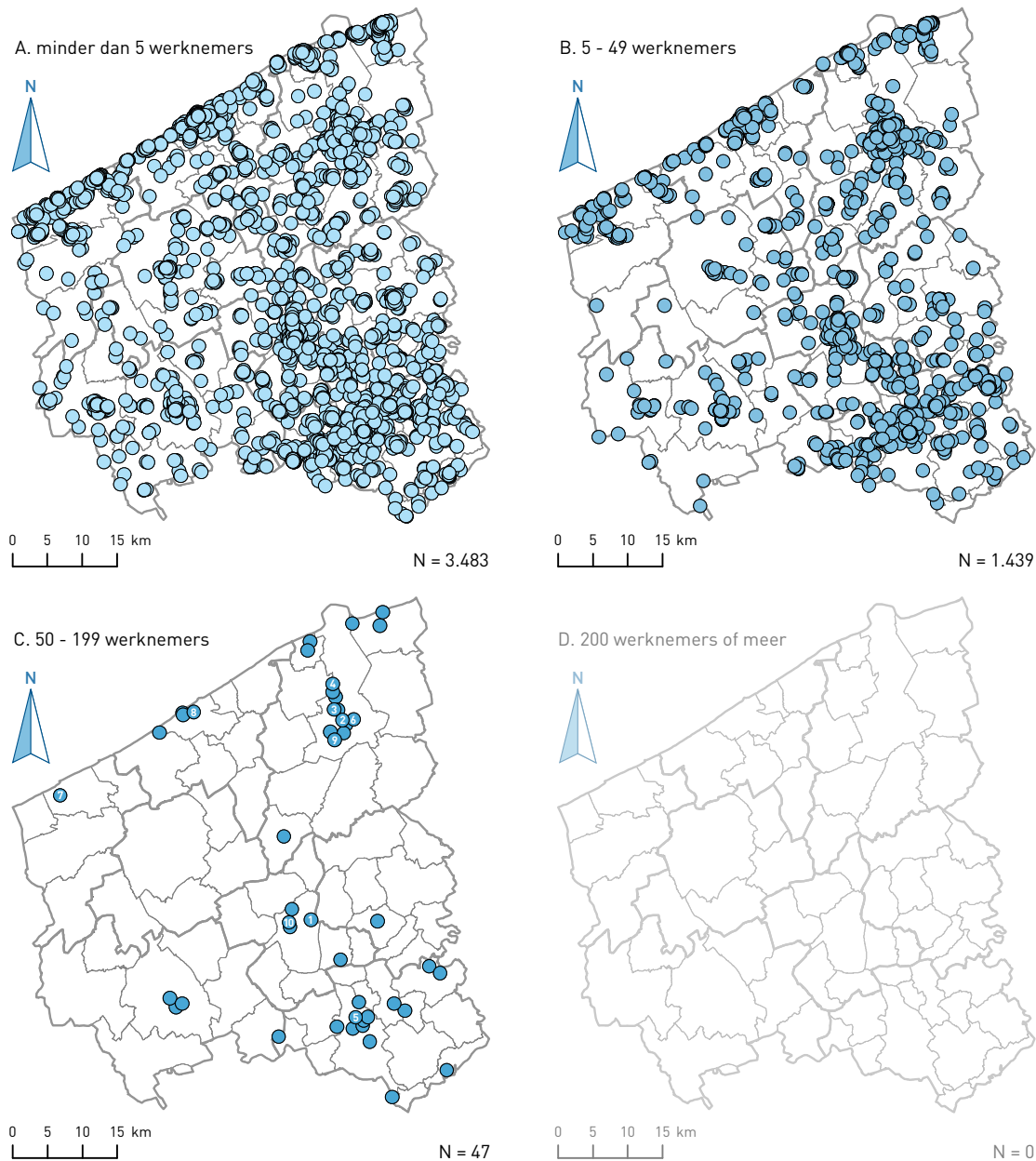

Minimum: Zuienkerke	0,0%
Maximum: Blankenberge en De Panne	13,0%
West-Vlaanderen:	7,5%
Vlaams Gewest:	7,9%

Bron: Locatus Online (26/03/2013).

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 6.8.3: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de kleinhandel in West-Vlaanderen, 31 december 2010.

Top 10

1. ALDI MARKT NV, Roeselare	6. DELHAIZE GROEP NV, Brugge
2. CARREFOUR BELGIUM NV, Brugge	7. CARREFOUR BELGIUM NV, Koksijde
3. NEW LOOK BELGIUM NV, Brugge	8. DELHAIZE GROEP NV, Oostende
4. BRUGGE RETAIL NV, Brugge	9. DELHAIZE GROEP NV, Brugge
5. SPORTSDIRECT.COM BELGIUM NV, Kortrijk	10. DELHAIZE GROEP NV, Roeselare

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen
o.b.v. RSZ en RSZPPO.

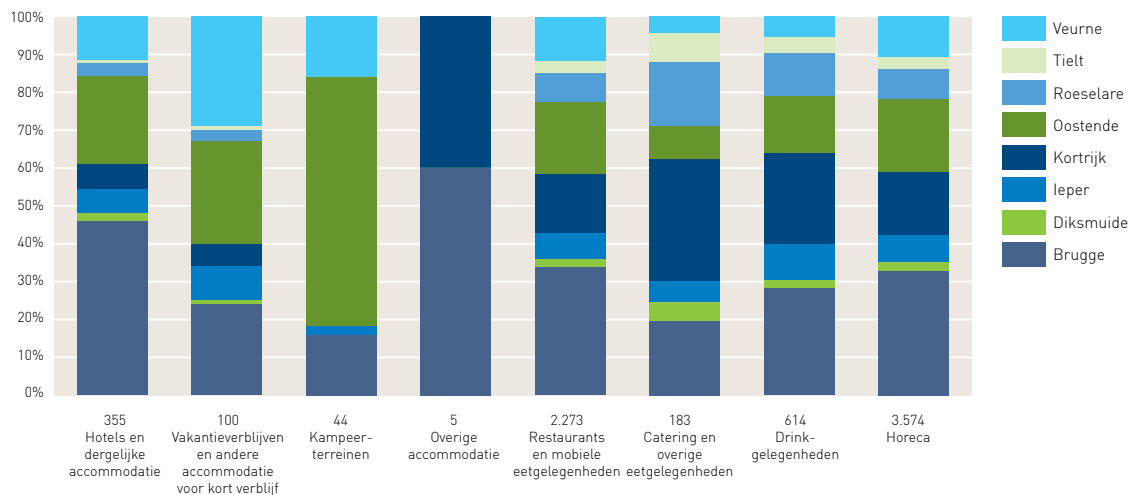
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen..

West-Vl.		Vlaams G.
17,9%	kleinhandel in tewerkstelling tertiaire sector	15,9%
6,3%	kleinhandel in totale tewerkstelling	6,5%

9. HORECA

Ruim de helft van de horecazaken in West-Vlaanderen situeert zich in de arrondissementen Brugge (32,8%) en Oostende (19,1%). De 'restaurants en mobiele eetgelegenheden' vormen de grootste subsector met 63,6% van alle horecavestigingen in West-Vlaanderen.

Figuur 6.9.1: Verdeling van de vestigingen naar subsector in de horeca, arrondissementen van West-Vlaanderen, 31 december 2010.

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

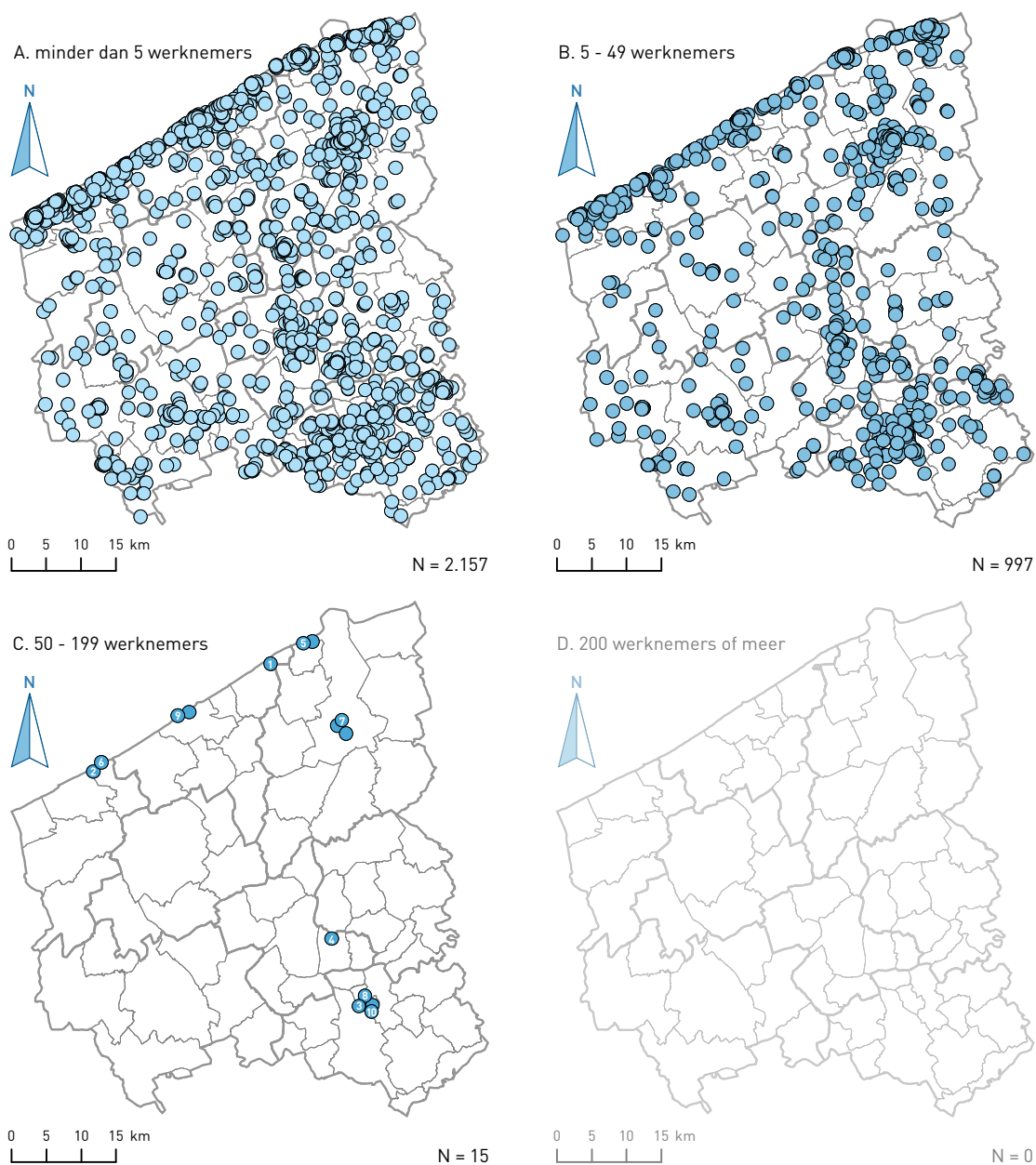
- Ruim de helft (51,9%) van de horecazaken in West-Vlaanderen situeert zich in de arrondissementen Brugge (32,8%) en Oostende (19,1%). Kortrijk vervolledigt de top drie met 16,5% van de horecazaken.
- De subsector 'restaurants en mobiele eetgelegenheden' vertegenwoordigt 63,6% van alle horecavestigingen in West-Vlaanderen. De 'drinkgelegenheden' en 'hotels en dergelijke accommodatie' zijn goed voor respectievelijk 17,2% en 9,9% van alle West-Vlaamse horecazaken.
- In de arrondissementen Brugge, Oostende en Kortrijk zijn samen ruim twee derde (68,2%) van de 'restaurants en mobiele eetgelegenheden' actief. Deze arrondissementen hebben ook de grootste aandelen inzake 'drinkgelegenheden', zij het in een licht gewijzigde volgorde. Het arrondissement Brugge (28,2%) staat nog steeds op kop, maar wordt nu gevolgd door Kortrijk (23,9%) en Oostende (15,3%).
- Bijna de helft (45,9%) van alle 'hotels en dergelijke accommodatie' is actief in het arrondissement Brugge. In het arrondissement Oostende is bijna een vierde (23,4%) van de vestigingen in deze subsector gesitueerd.
- Van de 100 'vakantieverblijven en andere accommodatie voor kort verblijf' in West-Vlaanderen is 80% gevestigd in de kustarrondissementen Veurne, Oostende en Brugge. In Oostende vinden we de overgrote meerderheid (65,9%) van alle West-Vlaamse vestigingen actief in de subsector 'kampeerterreinen'.

SUBSECTOREN

- Hotels en dergelijke accommodatie (Nace-Bel 55.1)
- Vakantieverblijven en andere accommodatie voor kort verblijf (Nace-Bel 55.2)
 - o.a.: - jeugdherbergen en jeugdverblijfcentra
 - vakantieparken
 - gîtes, vakantiewoningen en -appartementen
 - gastenkamers
- Kampeerterreinen (Nace-Bel 55.3)
- Overige accommodatie (Nace-Bel 55.9)
- Restaurants en mobiele eetgelegenheden (Nace-Bel 56.1)
- Catering en overige eetgelegenheden (Nace-Bel 56.2)
- Drinkgelegenheden (Nace-Bel 56.3)
 - o.a.: - cafés en bars
 - discotheken, dancings...

Kaart 6.9.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de horeca in West-Vlaanderen, 31 december 2010.

Top 10

1. SUNPARKS DE HAAN NV, De Haan	6. FLOREAL CLUB NIEUWPOORT VZW, Nieuwpoort
2. SUNPARKS OOSTDUINKERKE NV, Koksijde	7. KEMPINSKI HOTEL DUKES' PALACE NV, Brugge
3. DE CAPELLERIE DE COMMANDERIE NV, Kuurne	8. BADIGO NV, Kuurne
4. VERKINDERE BVBA, Izegem	9. RAVELINGEN VZW, Oostende
5. FLOREAL CLUB BLANKENBERGE VZW, Blankenberge	10. FEESTIVAL BVBA, Kuurne

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen
o.b.v. RSZ en RSZPPO.

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

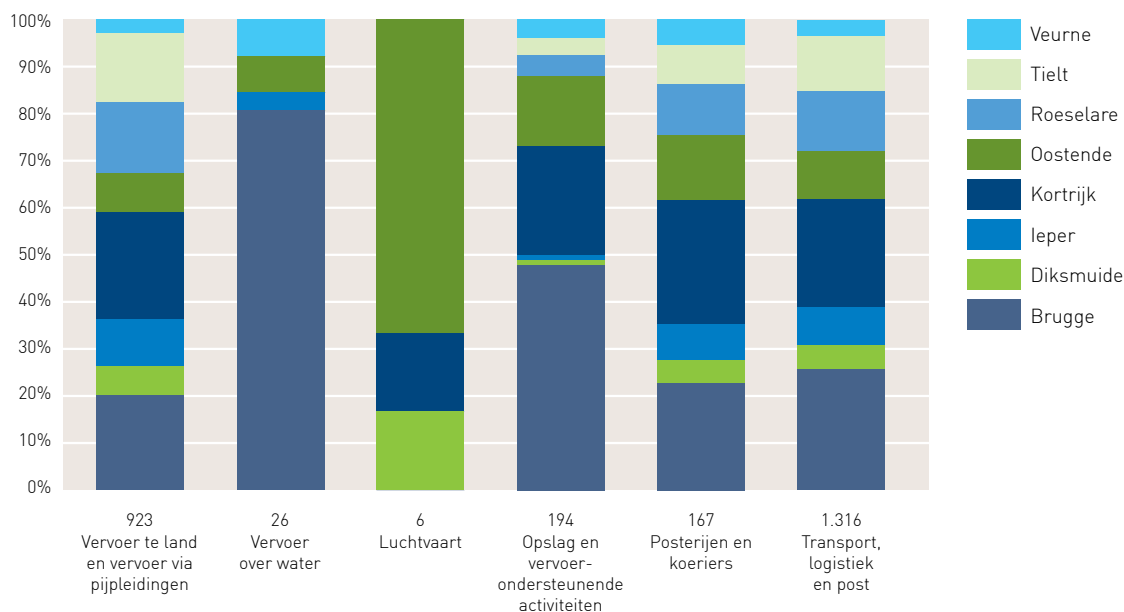
West-Vl.		Vlaams G.
11,1%	horeca in tewerkstelling tertiäre sector	7,3%
3,9%	horeca in totale tewerkstelling	3,0%

10. TRANSPORT, LOGISTIEK EN POST

Binnen West-Vlaanderen tellen de arrondissementen Brugge (25,7%) en Kortrijk (22,8%) de meeste vestigingen in de sector transport, logistiek en post. De subsector 'vervoer te land en vervoer via pijpleidingen' is met 70,1% van de vestigingen de grootste subsector binnen de transportsector.

Figuur 6.10.1: Verdeling van de vestigingen naar subsector in transport, logistiek en post, arrondissementen van West-Vlaanderen, 31 december 2010.

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

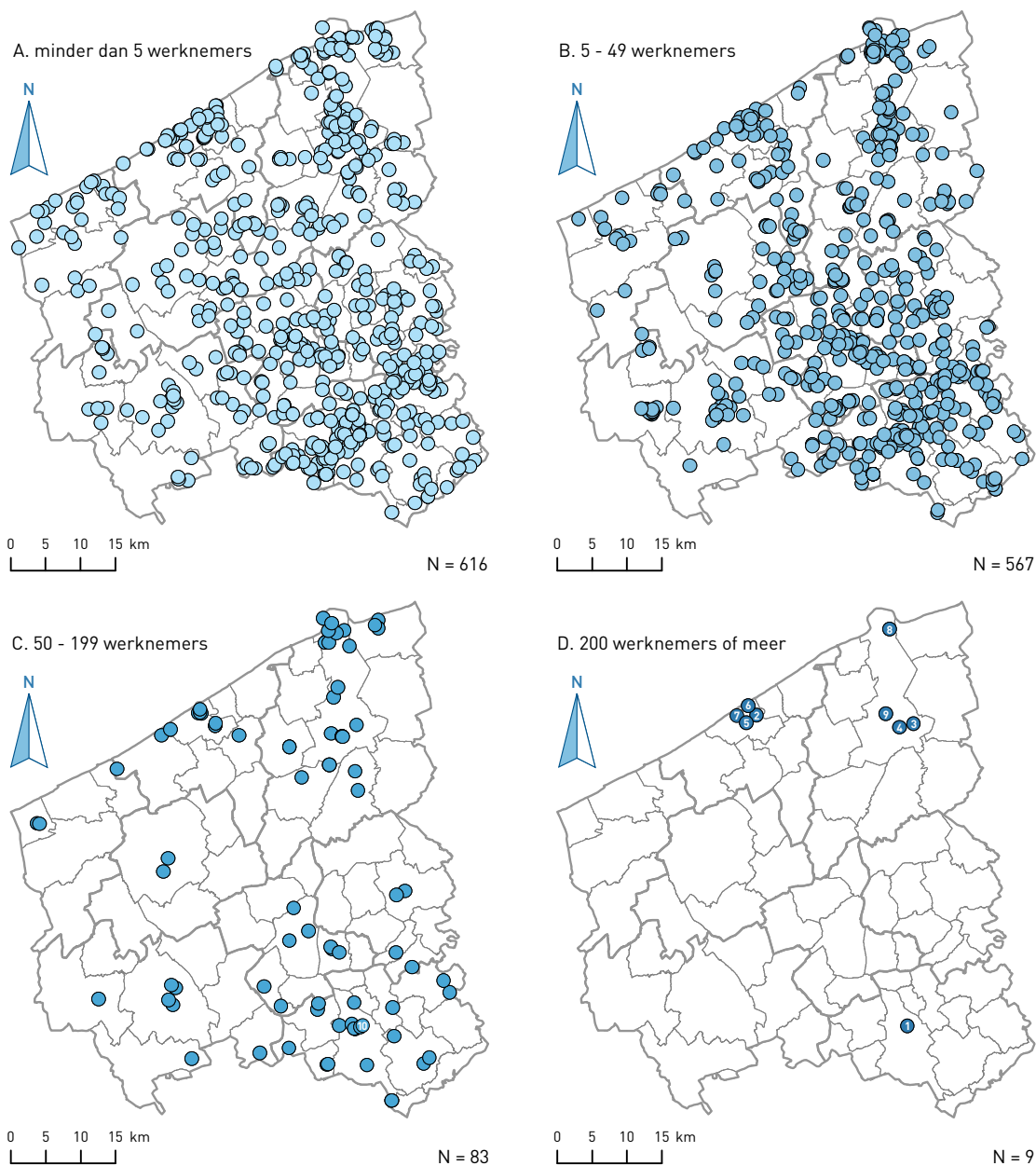
VASTSTELLINGEN

- De arrondissementen Brugge (25,7%) en Kortrijk (22,8%) tellen binnen West-Vlaanderen de meeste vestigingen in de sector transport, logistiek en post. Roeselare volgt op geruime afstand met 12,7% van de vestigingen in deze sector.
- De subsector 'vervoer te land en vervoer via pijpleidingen' is met 70,1% van de vestigingen de grootste subsector binnen de sector transport, logistiek en post. De subsectoren 'opslag en vervoerondersteunende activiteiten' en 'posterijen en koeriers' vertegenwoordigen respectievelijk 14,7% en 12,7% van de vestigingen in de transportsector.
- In Kortrijk en Brugge zijn respectievelijk 22,8% en 20,2% van de vestigingen in 'vervoer te land en vervoer via pijpleidingen' actief. Het arrondissement Brugge staat duidelijk op kop wat betreft het aandeel vestigingen in 'opslag en vervoerondersteunende activiteiten'. Van de 26 vestigingen in de subsector 'vervoer over water' zijn er 21 in het arrondissement Brugge gevestigd.

SUBSECTOREN

- Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen (Nace-Bel 49)
 - o.a.: - personen- en goederenvervoer per spoor
 - exploitatie van taxi's
 - personenvervoer te land binnen steden of voorsteden
 - goederenvervoer over de weg, verhuisbedrijven
- Vervoer over water (Nace-Bel 50)
 - o.a.: - personen- en goederenvervoer over zee- en kustwateren
 - personen- en goederenvervoer over binnenwateren
- Luchtvaart (Nace-Bel 51)
 - o.a.: - personen- en goederenvervoer door de lucht
- Opslag en vervoerondersteunende activiteiten (Nace-Bel 52)
 - o.a.: - opslag in koelpakhuizen...
 - vrachtbehandeling
- Posterijen en koeriers (Nace-Bel 53)
 - o.a.: - postdiensten in het kader van de universele dienstverplichting
 - overige posterijen en koeriers

Kaart 6.10.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in transport, logistiek en post in West-Vlaanderen, 31 december 2010.

Top 10

1. NMBS HOLDING NV, Kortrijk	6. MVG ZEEVISSERIJ, Oostende
2. NMBS HOLDING NV, Oostende	7. DE LIJN, Oostende
3. DE LIJN, Brugge	8. INTERNATIONAL CAR OPERATORS NV, Brugge
4. NMBS HOLDING NV, Brugge	9. BPOST NV, Brugge
5. DE LIJN, Oostende	10. BPOST NV, Kortrijk

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen
o.b.v. RSZ en RSZPPO.

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

West-Vl.

14,2%

transport, logistiek en post in tewerkstelling
tertiaire sector

5,0%

transport, logistiek en post in totale tewerkstelling

Vlaams G.

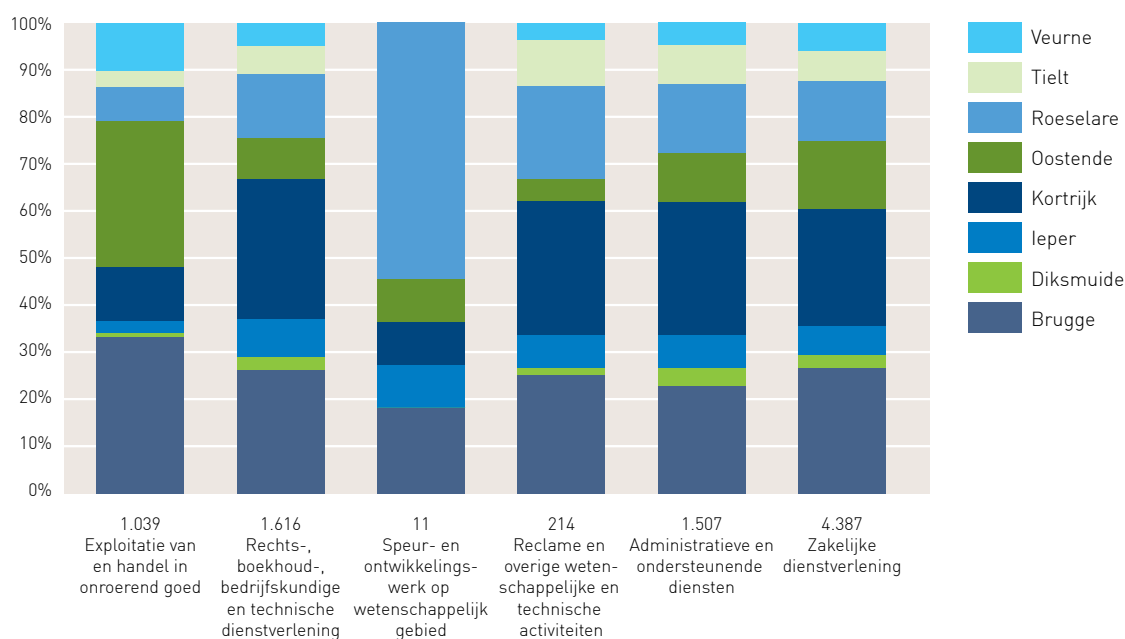
15,7%

6,4%

11. ZAKELIJKE DIENSTVERLENING

Iets meer dan de helft van alle vestigingen in de zakelijke dienstverlening situeert zich in de arrondissementen Brugge (26,7%) en Kortrijk (24,8%). De subsectoren 'rechts-, boekhoud-, bedrijfskundige en technische dienstverlening', 'administratieve en ondersteunende diensten' en 'exploitatie van en handel in onroerend goed' vertegenwoordigen samen 94,9% van alle vestigingen.

Figuur 6.11.1: Verdeling van de vestigingen naar subsector in de zakelijke dienstverlening, arrondissementen van West-Vlaanderen, 31 december 2010.

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

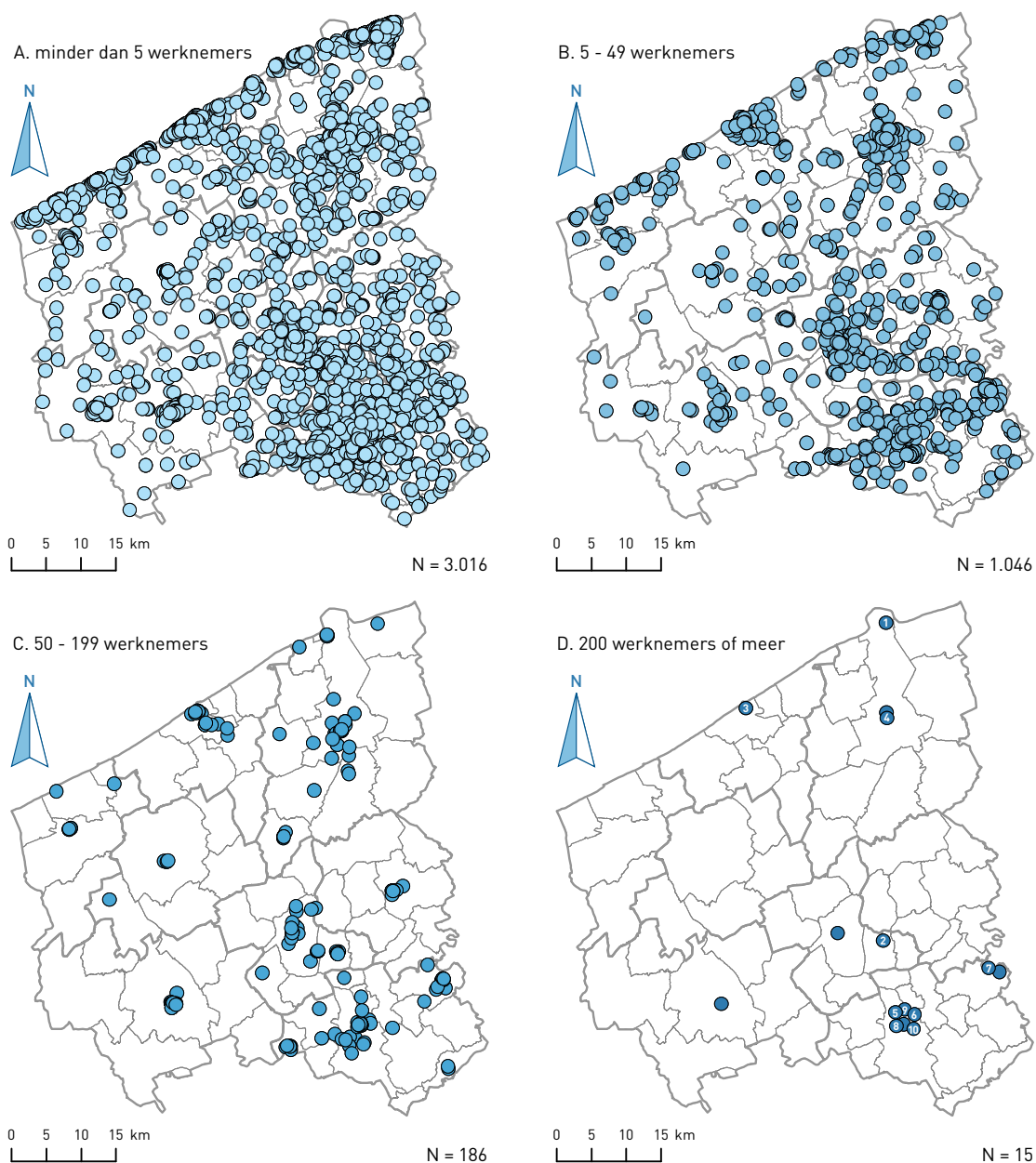
- Van alle vestigingen in de zakelijke dienstverlening situeert 51,4% zich in de arrondissementen Brugge (26,7%) en Kortrijk (24,8%). Het arrondissement Oostende vervolledigt de top drie met 14,3% van alle West-Vlaamse vestigingen in de zakelijke dienstverlening.
- Drie subsectoren van de zakelijke dienstverlening vertegenwoordigen samen 94,9% van alle vestigingen, met name de 'rechts-, boekhoud-, bedrijfskundige en technische dienstverlening' (36,8%), 'administratieve en ondersteunende diensten' (34,4%) en 'exploitatie van en handel in onroerend goed' (23,7%).
- Bij zowel de 'rechts-, boekhoud-, bedrijfskundige en technische dienstverlening' als de 'administratieve en ondersteunende diensten' tellen de arrondissementen Kortrijk, Brugge en Roeselare de meeste vestigingen. Bij de subsector 'exploitatie van en handel in onroerend goed' ziet de top drie er anders uit. De arrondissementen Brugge en Oostende staan nu op kop met respectievelijk 33,3% en 30,9%, gevolgd door Kortrijk met 11,5% van de vestigingen in deze subsector.

SUBSECTOREN

- Exploitatie van en handel in onroerend goed (Nace-Bel 68)
 - o.a.: - verhuur en exploitatie van residentieel onroerend goed en sociale woningen
 - verhuur en exploitatie van niet-residentieel onroerend goed en terreinen
 - bemiddeling bij de aankoop, verkoop en verhuur van onroerend goed
- Rechts-, boekhoud-, bedrijfskundige en technische dienstverlening (Nace-Bel 69 t/m 71)
 - o.a.: - activiteiten van advocaten, notarissen en deurwaarders
 - accountants, boekhouders, belastingconsulenten en bedrijfsrevisoren
 - adviesbureaus op het gebied van public relations en communicatie
 - bouw- en interieurarchitecten, landmeters
 - technische controle van motorvoertuigen
- Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied (Nace-Bel 72)
 - o.a.: - speur- en ontwikkelingswerk op natuurwetenschappelijk gebied
 - speur- en ontwikkelingswerk op het gebied van de maatschappij- en geesteswetenschappen
- Reclame en overige wetenschappelijke en technische activiteiten (Nace-Bel 73 t/m 75)
 - o.a.: - reclamebureaus en markt- en opinieonderzoeksbureaus
 - activiteiten van industriële en grafische designers
 - fotografen
 - vertalers en tolken
 - veterinaire diensten
- Administratieve en ondersteunende diensten (Nace-Bel 77 t/m 82)
 - o.a.: - verhuur en lease van motorvoertuigen, consumentenartikelen, machines...
 - arbeidsbemiddeling en uitzendbureaus
 - reisbureaus en -organisatoren
 - beveiligings- en opsporingsdiensten
 - reiniging van gebouwen
 - callcenters

Kaart 6.11.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de zakelijke dienstverlening in West-Vlaanderen, 31 december 2010.

Top 10

1. CEWEZ VZW, Brugge	6. JUSTWORK NV, Kortrijk
2. QUALITY 4U BVBA, Izegem	7. ADECCO WAREGEM INDUSTRIE NV, Waregem
3. JETAIR NV, Oostende	8. RANDSTAD BELGIUM NV, Kortrijk
4. RANDSTAD BELGIUM NV, Brugge	9. MANPOWER NV, Kortrijk
5. YOUR FREETIME BV BVBA, Kortrijk	10. MAKKIE CVBA, Kortrijk

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen
o.b.v. RSZ en RSZPPO.
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

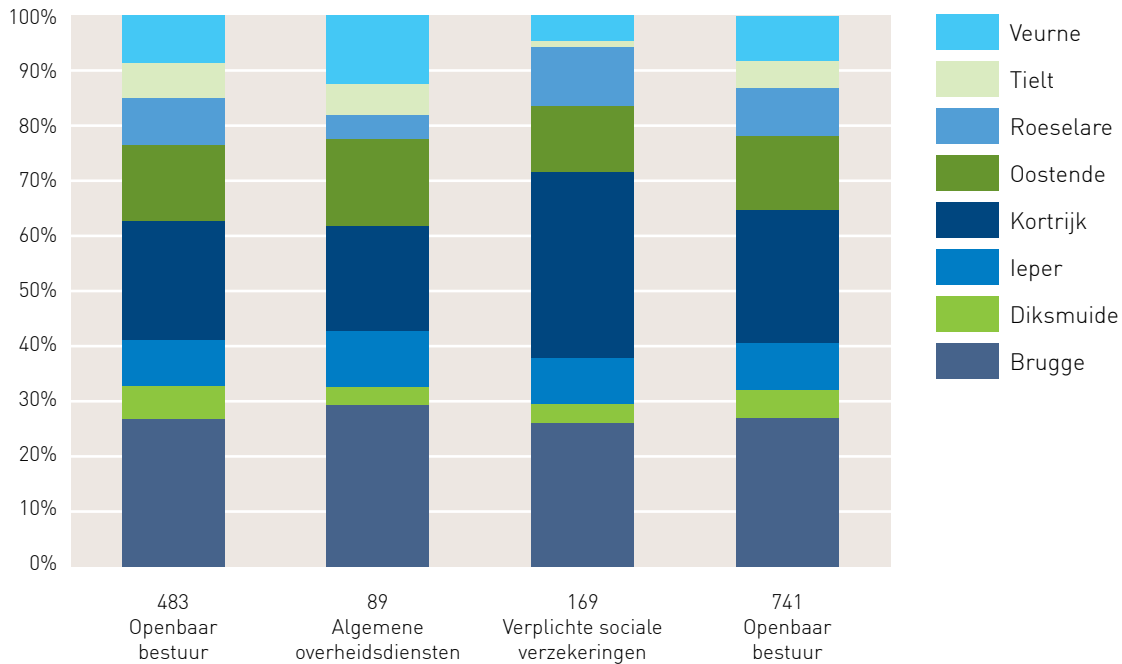
West-Vl.	Vlaams G.
29,4%	30,3%
zakelijke dienstverlening in tewerkstelling tertiaire sector	
10,3%	12,4%
zakelijke dienstverlening in totale tewerkstelling	

12. OPENBAAR BESTUUR

In West-Vlaanderen vormen de arrondissementen Brugge, Kortrijk en Oostende de top drie wat betreft het aantal vestigingen in de sector openbaar bestuur. De vestigingen in deze sector situeren zich vooral in de subsector 'openbaar bestuur' (65,2%).

Figuur 6.12.1: Verdeling van de vestigingen naar subsector in openbaar bestuur, arrondissementen van West-Vlaanderen, 31 december 2010.

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

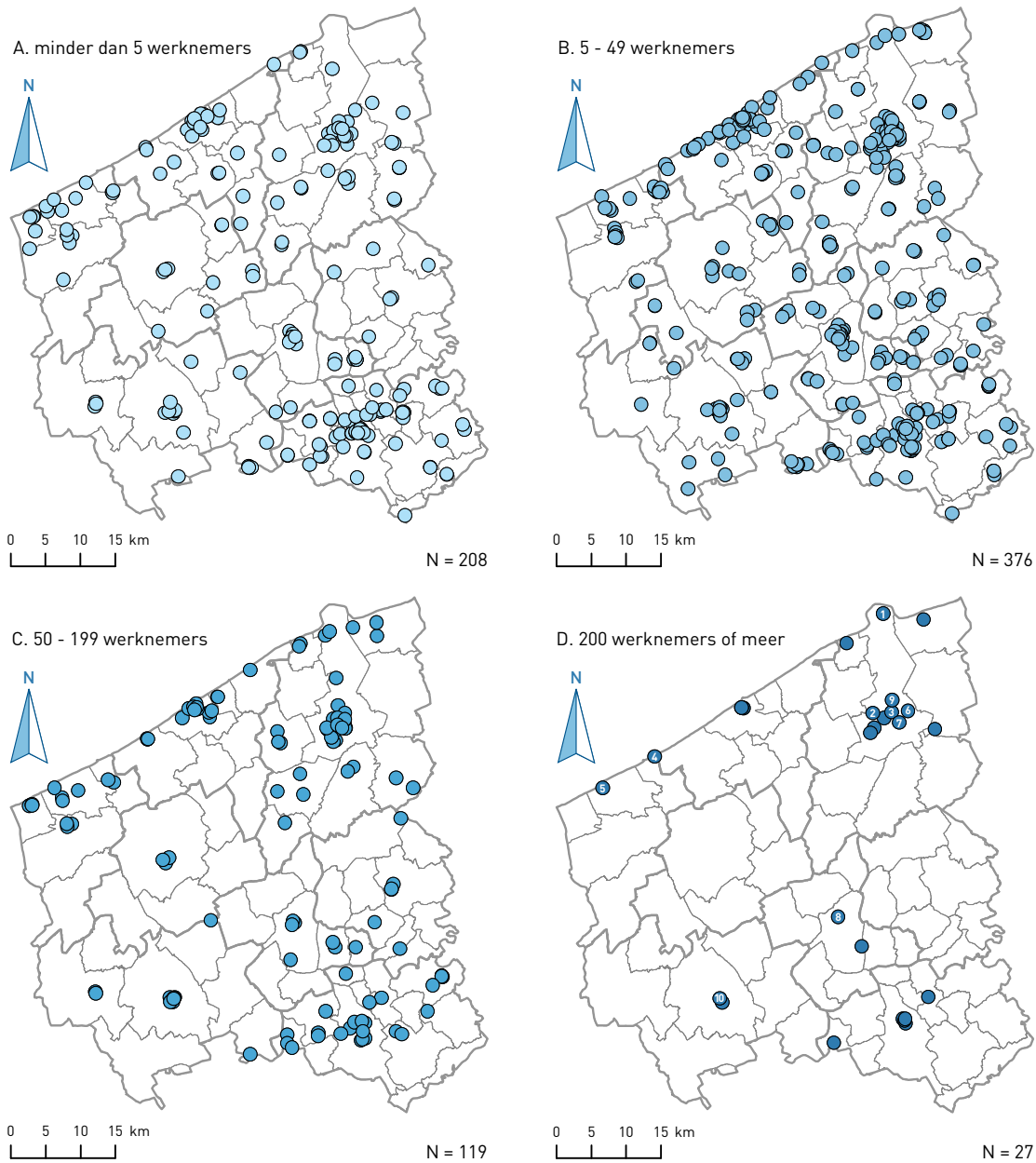
VASTSTELLINGEN

- In West-Vlaanderen staan de arrondissementen Brugge (26,9%), Kortrijk (24%) en Oostende (13,5%) in de top drie wat betreft het aantal vestigingen in de sector openbaar bestuur.
- De vestigingen in openbaar bestuur situeren zich vooral in de subsector 'openbaar bestuur' (65,2%). De overige subsectoren, 'verplichte sociale verzekeringen' en 'algemene overheidsdiensten' vertegenwoordigen respectievelijk 22,8% en 12% van de West-Vlaamse vestigingen in de sector openbaar bestuur.
- De arrondissementele verdeling van de vestigingen in de subsectoren 'openbaar bestuur' en 'algemene overheidsdiensten' sluit vrij nauw aan bij de verdeling van het totale aantal vestigingen in de sector openbaar bestuur. Bij de subsector 'verplichte sociale verzekeringen' springt het arrondissement Kortrijk in het oog met iets meer dan één derde (33,7%) van de West-Vlaamse vestigingen in deze subsector.

SUBSECTOREN

- Openbaar bestuur (Nace-Bel 84.1)
 - o.a.: - federale, gewestelijke, provinciale, gemeentelijke overheden en OCMW's
 - openbaar bestuur op het gebied van gezondheidszorg, onderwijs, cultuur...
- Algemene overheidsdiensten (Nace-Bel 84.2)
 - o.a.: - buitenlandse zaken en defensie
 - rechtbanken en strafinrichtingen
 - federale en lokale politie
 - brandweer
- Verplichte sociale verzekeringen (Nace-Bel 84.3)
 - o.a.: - ziekenfondsen en zorgkassen

Kaart 6.12.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in openbaar bestuur in West-Vlaanderen, 31 december 2010.

Top 10

1. MINISTERIE VAN LANDSVERDEDIGING, Brugge	6. MINISTERIE VAN LANDSVERDEDIGING, Brugge
2. FOD JUSTITIE, Brugge	7. FOD JUSTITIE, Brugge
3. STADSBESTUUR VAN BRUGGE, Brugge	8. STADSBESTUUR VAN ROESELARE, Roeselare
4. MINISTERIE VAN LANDSVERDEDIGING, Nieuwpoort	9. POLITIEZONE VAN BRUGGE, Brugge
5. MINISTERIE VAN LANDSVERDEDIGING, Koksijde	10. MINISTERIE VAN LANDSVERDEDIGING, Ieper

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen
o.b.v. RSZ en RSZPPO.

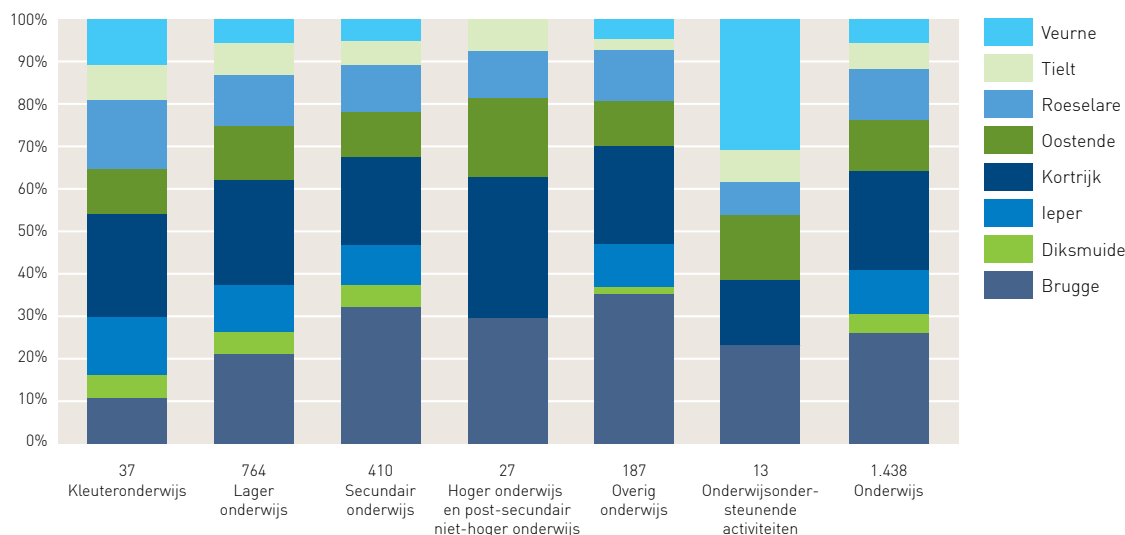
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

West-Vl.	Vlaams-G.
20,8%	20,6%
openbaar bestuur in tewerkstelling quartaire sector	
7,5%	7,2%
openbaar bestuur in totale tewerkstelling	

13. ONDERWIJS

De arrondissementen Brugge en Kortrijk tellen samen bijna de helft van de West-Vlaamse onderwijsvestigingen. De subsector 'lager onderwijs' vertegenwoordigt 53,1% van de West-Vlaamse onderwijsvestigingen.

Figuur 6.13.1: Verdeling van de vestigingen naar subsector in het onderwijs, arrondissementen van West-Vlaanderen, 31 december 2010.

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

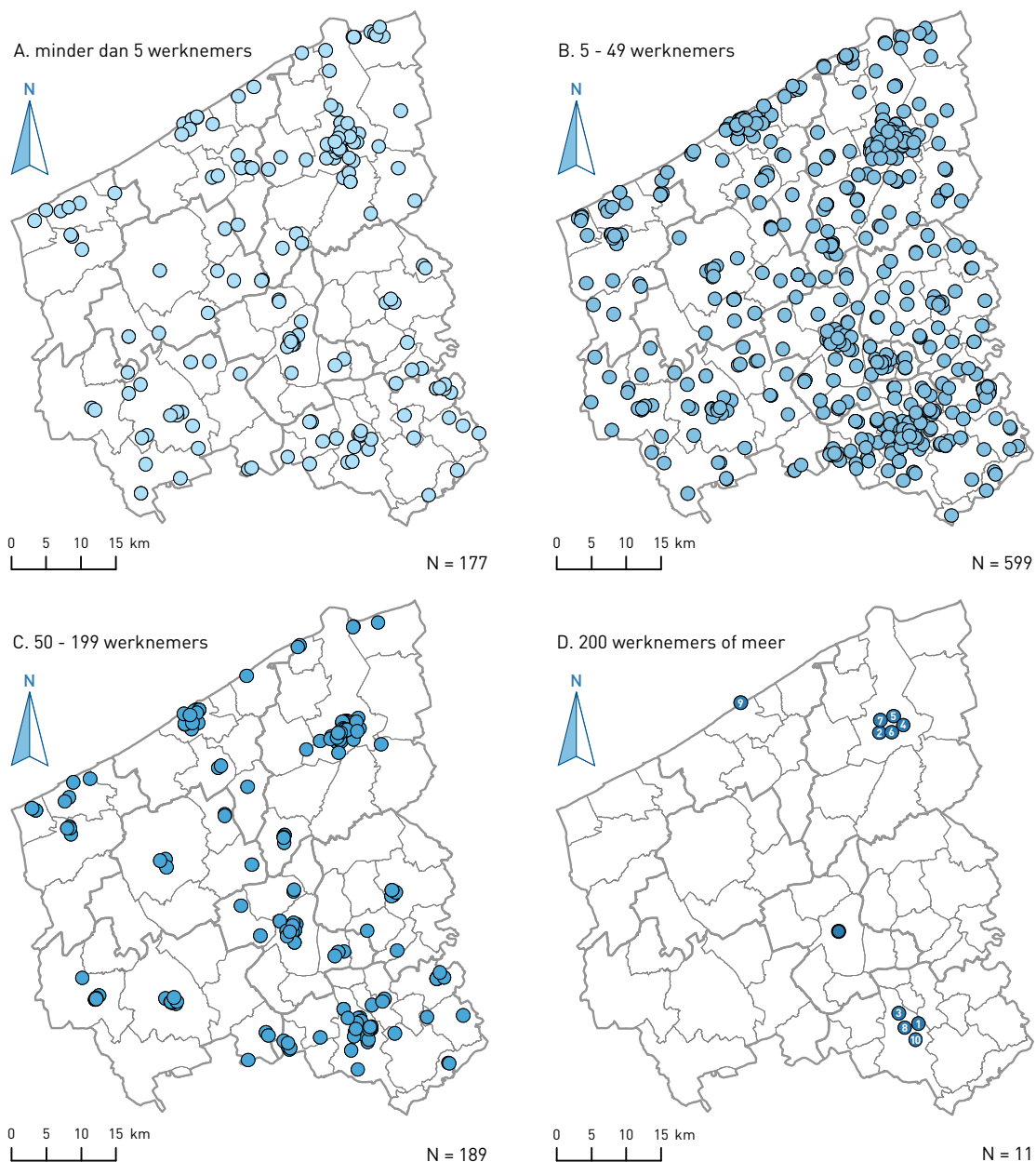
- Bijna de helft van de West-Vlaamse onderwijsvestigingen vinden we in de arrondissementen Brugge (26,1%) en Kortrijk (23,4%).
- Van alle onderwijsvestigingen in West-Vlaanderen situeert 53,1% zich in het 'lager onderwijs'. Het 'secundair onderwijs' volgt op de tweede plaats (28,5%) en het 'overig onderwijs' vervolledigt de top drie met 13% van de vestigingen.
- De vestigingen in het 'lager onderwijs' vinden we voornamelijk in de arrondissementen Kortrijk (24,6%) en Brugge (21,2%). De arrondissementen Oostende, Roeselare en Ieper tellen nagenoeg even veel vestigingen in het 'lager onderwijs' (respectievelijk 12,8%, 12% en 11,1%).
- Ruim de helft (52,9%) van de vestigingen in het 'secundair onderwijs' vinden we in de arrondissementen Brugge (32,2%) en Kortrijk (20,7%). Ook inzake de subsector 'overig onderwijs' vinden we ruim de helft (58,3%) van de vestigingen in deze arrondissementen. In vijf West-Vlaamse arrondissementen vinden we vestigingen in het 'hoger onderwijs en post-secundair niet-hoger onderwijs'. De arrondissementen Kortrijk (33,3%) en Brugge (29,6%) staan opnieuw op kop. In de Westhoekarrondissementen Diksmuide, Ieper en Veurne is deze subsector niet vertegenwoordigd.

SUBSECTOREN

- Kleuteronderwijs (Nace-Bel 85.1)
- Lager onderwijs (Nace-Bel 85.2)
- Secundair onderwijs (Nace-Bel 85.3)
 - o.a.: - algemeen secundair onderwijs
 - technisch, beroeps- en buitengewoon secundair onderwijs
- Hoger onderwijs en post-secundair niet-hoger onderwijs (Nace-Bel 85.4)
- Overig onderwijs (Nace-Bel 85.5)
 - o.a.: - sport- en recreatieonderwijs
 - cultureel onderwijs
 - autorijscholen en vlieg- en vaaronderricht
 - beroepsopleiding
- Onderwijsondersteunende activiteiten (Nace-Bel 85.6)
 - o.a.: - activiteiten van Centra voor Leerlingbegeleiding (CLB's)

Kaart 6.13.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in het onderwijs in West-Vlaanderen, 31 december 2010.

Top 10

1. KATHO VZW, Kortrijk	6. KONINKLIJK TECHNISCH ATHENEUM AV, Brugge
2. KHBO VZW, Brugge	7. VRIJ TECHNISCH INSTITUUT VZW, Brugge
3. HOWEST AV, Kortrijk	8. BUSO DE KOUTER VZW, Kortrijk
4. GROEP INTRO VZW, Brugge	9. KONINKLIJK TECHNISCH ATHENEUM VESALIUS-
INSTITUUT AV, Oostende
5. TECHNISCH INSTITUUT HEILIGE FAMILIE VZW, Brugge	10. KULAK AV, Kortrijk

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen

o.b.v. RSZ en RSZPPO.

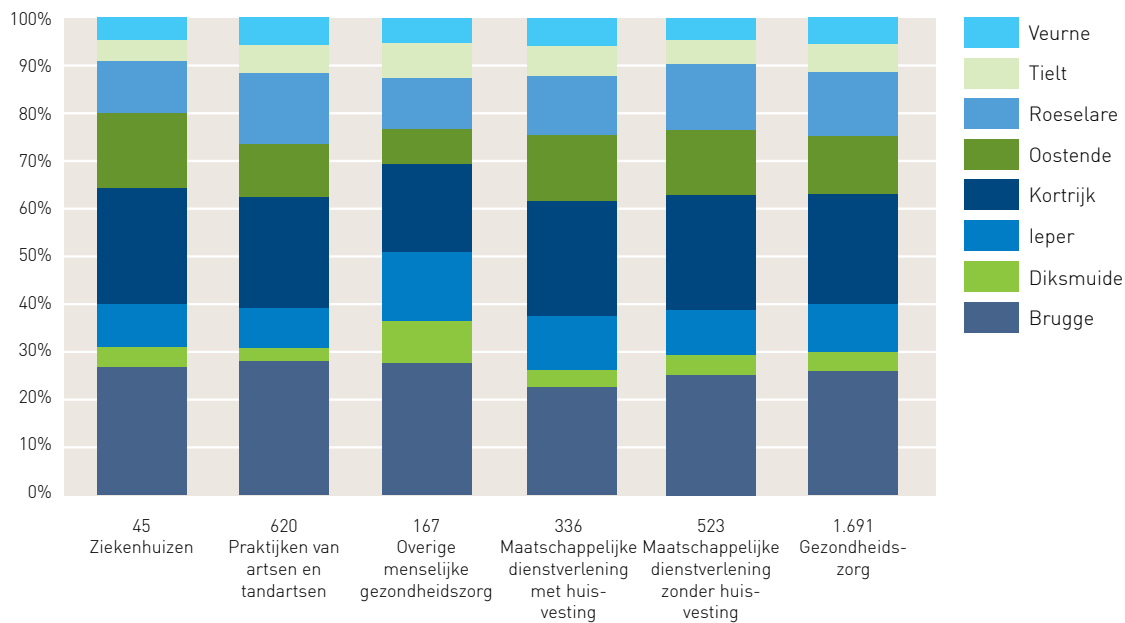
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

West-Vl.		Vlaams G.
26,2%	onderwijs in tewerkstelling quartaire sector	29,6%
9,5%	onderwijs in totale tewerkstelling	10,3%

14. GEZONDHEIDSZORG

In de arrondissementen Brugge en Kortrijk zijn respectievelijk 26% en 23,2% van de West-Vlaamse vestigingen in de gezondheidszorg actief. Van alle West-Vlaamse vestigingen in de gezondheidszorg kan 67,6% worden gesitueerd in twee subsectoren, namelijk 'praktijken van artsen en tandartsen' en 'maatschappelijke dienstverlening zonder huisvesting'.

Figuur 6.14.1: Verdeling van de vestigingen naar subsector in de gezondheidszorg (a), arrondissementen van West-Vlaanderen, 31 december 2010.

(a) Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening.

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

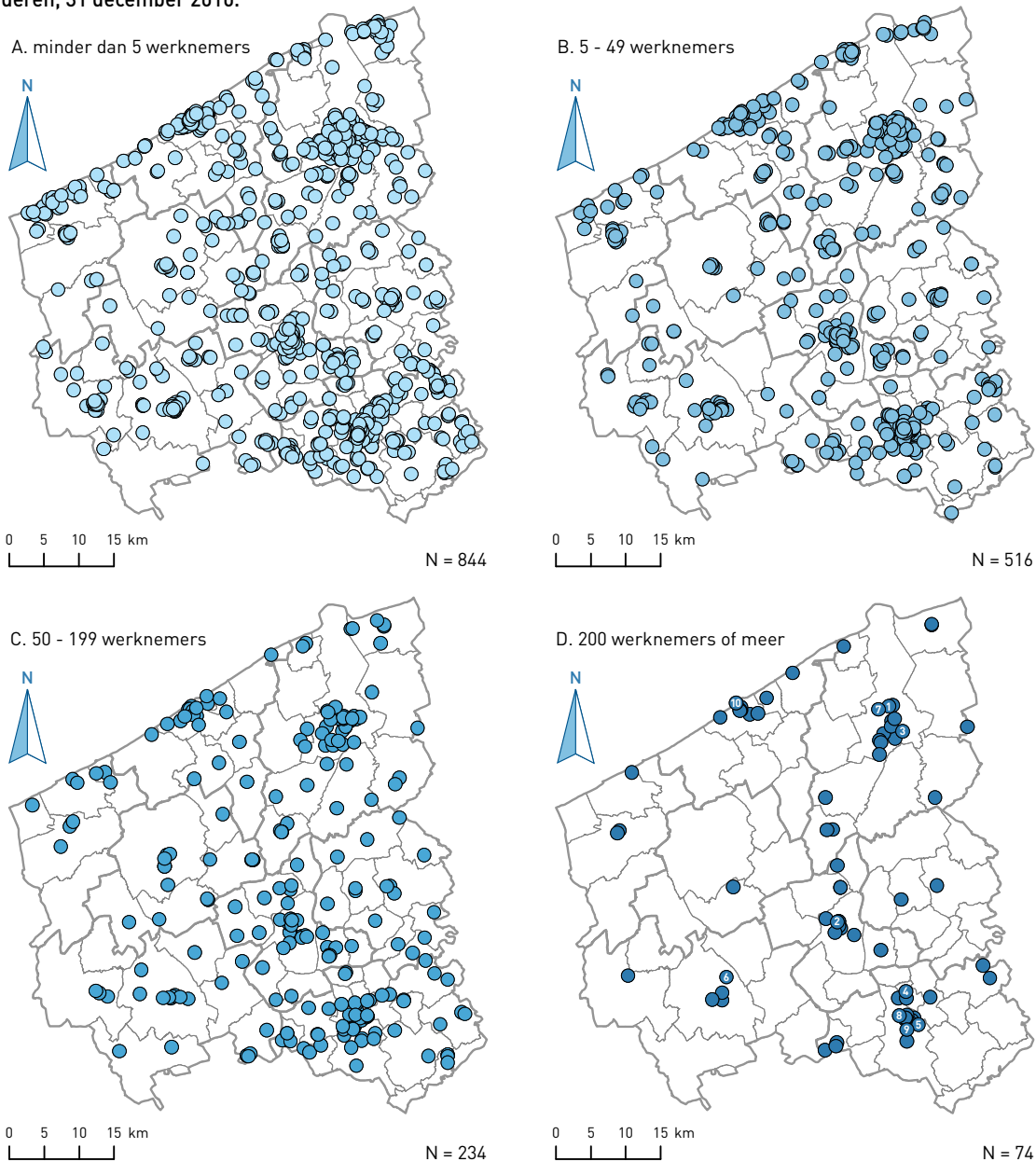
VASTSTELLINGEN

- De arrondissementen Brugge en Kortrijk tellen respectievelijk 26% en 23,2% van de West-Vlaamse vestigingen in de gezondheidszorg. De arrondissementen Roeselare en Oostende volgen op geruime afstand met respectievelijk 13,4% en 12,2% van de vestigingen in de sector.
- Iets meer dan twee op de drie vestigingen in de gezondheidszorg is te situeren in twee subsectoren, namelijk 'praktijken van artsen en tandartsen' (36,7%) en 'maatschappelijke dienstverlening zonder huisvesting' (30,9%).
- In vier van de vijf subsectoren in de gezondheidszorg staat het arrondissement Brugge op kop met het grootste aandeel vestigingen, gevolgd door het arrondissement Kortrijk. De subsector 'maatschappelijke dienstverlening met huisvesting' vormt hierop de enige uitzondering. In deze subsector telt Kortrijk iets meer vestigingen dan Brugge [24,1% ten opzichte van 22,6%].

SUBSECTOREN

- Ziekenhuizen (Nace-Bel 86.1)
 - o.a.: - algemene, geriatrische en psychiatrische ziekenhuizen
- Praktijken van artsen en tandartsen (Nace-Bel 86.2)
 - o.a.: - praktijken van huisartsen en specialisten
 - tandartspraktijken
- Overige menselijke gezondheidszorg (Nace-Bel 86.9)
 - o.a.: - activiteiten van medische laboratoria
 - ziekenvervoer
 - verpleegkundige activiteiten
 - activiteiten van vroedvrouwen
- Maatschappelijke dienstverlening met huisvesting (Nace-Bel 87)
 - o.a.: - rust- en verzorgingstehuizen
 - instellingen met huisvesting voor personen met een mentale handicap of psychiatrische problemen en voor drugs- en alcoholverslaafden
 - rusthuizen en serviceflats voor ouderen
- Maatschappelijke dienstverlening zonder huisvesting (Nace-Bel 88)
 - o.a.: - activiteiten van dag- en dienstencentra voor ouderen
 - activiteiten van dagcentra voor minderjarigen en volwassenen met een lichamelijke handicap
 - kinderdagverblijven, crèches en kinderopvang door onthaalmoeders
 - beschutte en sociale werkplaatsen

Kaart 6.14.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de gezondheidszorg (a) in West-Vlaanderen, 31 december 2010.

(a) Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening.

Top 10

1. AZ ST-JAN BRUGGE-OOSTENDE A.V., Brugge	6. JAN YPERMAN ZIEKENHUIS VZW CAMPUS ONZE LIEVE VROUW, Ieper
2. H.-HARTZIEKENHUIS ROESELARE-MENEN VZW, Roeselare	7. OCMW BRUGGE, Brugge
3. AZ SINT-LUCAS BRUGGE VZW, Brugge	8. AZ GROENINGE VZW CAMPUS MARIA'S VOORZIENIGHEID, Kortrijk
4. WAAK VZW, Kuurne	9. AZ GROENINGE VZW CAMPUS KENNEDYLAAN, Kortrijk
5. THUISSHULP KORTRIJK VZW, Kortrijk	10. AZ DAMIAAN VZW, Oostende

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen
o.b.v. RSZ en RSZPPO.

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

West-Vl.	gezondheidszorg in tewerkstelling quartaire sector	Vlaams G.
47,2%		43,1%
17,0%	gezondheidszorg in totale tewerkstelling	15,0%

DEFINITIES EN METHODOLOGIE

Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO

De kubus van de Provincie West-Vlaanderen bestaat uit RSZ- en RSZPPO-data (PPO: Plaatselijke en Provinciale Overheden).

Op de kaartjes in het thema 'Blik op sectoren' kan het aantal vestigingen afwijken van het aantal vestigingen (N) dat rechts onderaan wordt vermeld. Dit omwille van het feit dat vestigingen met hetzelfde adres of vestigingen waarvan de adressen dicht bij mekaar liggen, niet steeds afzonderlijk zichtbaar zijn.

Landbouwenquête

Tot en met 2007 was de analyse van de land- en tuinbouw in West-Vlaanderen gebaseerd op de resultaten van de land- en tuinbouw telling die elk jaar in mei wordt uitgevoerd door de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie. Om de administratieve lasten voor de land- en tuinbouwers tot een minimum te herleiden werd de landbouw telling in 2008 en 2009 vervangen door een enquête bij 75% van alle land- en tuinbouwbedrijven. In 2010 was er een land- en tuinbouw telling, maar sinds 2011 wordt opnieuw een enquête gehouden.

AFKORTINGEN

ADSEI	Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie
AG	Autonoom Gemeentebedrijf
ASO	Algemeen secundair onderwijs
BBP	Bruto Binnenlands Product
BLO	Buitengewoon lager onderwijs
BRP	Bruto Regionaal Product
BSO	Beroepssecundair onderwijs
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde
BuSO	Buitengewoon secundair onderwijs
DBSO	Deeltijds beroepssecundair onderwijs
DC NOISE	Demographic Change - New Opportunities in Shrinking Europe
DIMONA	Déclaration Immédiate / Onmiddellijke Aangifte
DSA	Data, Studie en Advies
ECOOM	Expertisecentrum Onderzoek en Ontwikkelingsmonitoring
EWI	Economie, Wetenschap en Innovatie
FEBIAC	Belgische Federatie van de Automobiel- en Tweewielerindustrie
FOD	Federale Overheidsdienst
GSO	Gemeenschappelijk secundair onderwijs
IWT	Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie
KBO	Kruispuntbank van ondernemingen
KMO	Kleine en middelgrote ondernemingen
KSO	Kunstsecundair onderwijs
KULAK	Katholieke Universiteit Leuven Afdeling Kortrijk
NACE	Nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté européenne (Statistische nomenclatuur van de economische activiteiten in de Europese Gemeenschap)
NBB	Nationale Bank van België
NWWZ	Niet-werkende werkzoekenden
O&O	Onderzoek en ontwikkeling
OKAN	Onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers
POM	Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij
RESOC	Regionaal Sociaaleconomisch Overlegcomité
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
RSZPPO	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de Provinciale en Plaatselijke Overheidsdiensten
RSVZ	Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen
RVA	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
TSO	Technisch secundair onderwijs
VAR	Vlaamse Arbeidsrekening
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VESOC	Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité
VUB	Vrije Universiteit Brussel
WIV	West-Vlaamse Intercommunale Vliegveld Wevelgem-Bissegem
WZUA	Werkzoekenden met werkloosheidsuitkeringsaanvraag

ANDERE PUBLICATIES

Naast "West-Vlaanderen Ontcijferd – Sociaaleconomisch profiel van de provincie" maakt de afdeling DSA van de POM West-Vlaanderen periodiek ook nog een aantal andere publicaties op die eveneens beschikbaar zijn via www.pomwvl.be/data-studie-en-advies.

Gemeentelijke steekkaarten

De gemeentelijke steekkaarten - die jaarlijks worden geactualiseerd in de loop van juli/augustus - zijn een aanvulling op de publicatie "West-Vlaanderen Ontcijferd - Sociaaleconomisch profiel van de provincie", waar de analyse vooral op bovenlokaal niveau gebeurt (arrondissementen, provincie) en waarin overzichtstabellen en -kaarten voor alle West-Vlaamse gemeenten samen zijn opgenomen.

De steekkaarten van de 64 West-Vlaamse gemeenten bevatten kenmerkende getallen voor de gemeente, het arrondissement, West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest. Daarbij krijgt u een tabel met bijkomende uitleg over de datum waarop de cijfers betrekking hebben, de gegevensbron en toelichting over de gehanteerde definities.

Onderwerpen die in de steekkaarten aan bod komen zijn: demografie, huisvesting en ruimtelijke ordening, welvaart, arbeidsmarkt en opleiding, indicatoren van economische activiteit en land- en tuinbouw.

Dataset voor de Regionale Sociaaleconomische Overlegcomités (RESOC's)

Vanuit de afdeling DSA werd, in samenspraak met de RESOC's, een selectie gemaakt van sociaaleconomische gegevens die relevant zijn voor de dagelijkse RESOC-werking. Deze dataset wordt digitaal ter beschikking gesteld van de RESOC's en wordt jaarlijks geactualiseerd in de loop van juli/augustus.

De statistieken worden op arrondissementeel én op RESOC-niveau weergegeven, met telkens ook opgave van het West-Vlaamse en Vlaamse cijfer. Waar nodig wordt ook bijkomende toelichting verstrekt over de gebruikte definities.

Onderwerpen die in de RESOC-dataset aan bod komen zijn: demografie, huisvesting en ruimtelijke ordening, welvaart, arbeidsmarkt en opleiding, indicatoren van economische activiteit en land- en tuinbouw.

Conjunctuuranalyses

De afdeling DSA maakt trimestrieel (maart – juni – september – december) conjunctuuranalyses voor West-Vlaanderen. Aan de hand van een aantal arbeidsmarktindicatoren en indicatoren die het producenten- en consumentenvertrouwen weerspiegelen, wordt de recente economische evolutie in West-Vlaanderen onderzocht.

Publicatie "Tewerkstellingsinitiatieven voor kansengroepen in West-Vlaanderen"

De sociale economie vervult een bijzondere rol in de sociaaleconomische streekontwikkeling van de provincie West-Vlaanderen. De West-Vlaamse sector van de sociale economie wil zich professioneel verder uitbouwen en de POM West-Vlaanderen ondersteunt haar daarbij door het aanspreekpunt en kenniscentrum te zijn voor de sociale economie in West-Vlaanderen en via de uitvoering van concrete projecten.

Met de jaarlijkse publicatie "Tewerkstellingsinitiatieven voor kansengroepen in West-Vlaanderen", waarin de (her)inschakeling van kansengroepen op de West-Vlaamse arbeidsmarkt wordt geanalyseerd, wil de POM West-Vlaanderen bijdragen tot de verdere werking, uitbouw en versteviging van de sociale economie in West-Vlaanderen.